Відьмани, інакше відьмаки серед Нордлінгів[1] (див.) таємнича і елітарна каста жерців-воїтелів, ймовірно відгалуження друїдів (див.). Наділені у народній уяві магічними чи надлюдськими здібностями, займались боротьбою проти злих духів, потвор і всіляких темних сил. Насправді, майстерно володіючи зброєю, використовувались володарями Півночі у міжплемінній боротьбі, яка між ними точились. У бою вони впадали у транс, викликаний, як вважається, самонавіюванням чи одурманюючими засобами, бились зі сліпою енергією, у цей час цілком невразливі до болю і навіть серйозних ран, що викликало чутки про їх надприродну силу. Теорія, згідно якої вони мали бути продуктами мутації чи генної інженерії, не знайшла підтвердження. Вони є героями численних переказів Нордлінгів (пор. Ф. Деланхой, "Міти і легенди народів Півночі").

Ефференберг і Тальбот

Encyclopaedia Maxima Mundi, том XV

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

Для того, щоб заробляти на життя як кінний гонець, зазвичай казав Аплегатт молодикам, що вступали на службу, потрібні дві речі – золота голова і залізна дупа.

Золота голова є необхідна, повчав молодих гінців Аплегатт, бо під вбранням, у пласкій, припасованій до голих грудей шкіряній сакві гонець возить тільки відомості меншої ваги, які без страху можна довірити зрадливому паперові чи пергаментові. Справді важливі, секретні звістки, такі, від яких багато залежить, гонець мусить запам'ятати і повторити кому треба. Слово в слово, а іноді ці слова непрості. Вимовити тяжко, а ще важче запам'ятати. Щоб запам'ятати, щоб не помилитись при повторенні треба справді мати золоту голову.

А що дає залізна срака, ого, це кожен гонець швидко усвідомлював сам. Коли йому доведеться провести у сідлі три дні і три ночі, товктися сто чи й двісті миль битими шляхами, а часом, коли треба, й путівцями. Ха, певно, не безперервно сидять у сідлі, часом злазять, відпочиваючи. Бо людина все витримає, але кінь ні. Але коли після відпочинку треба знову у сідло, здається, що, дупа кричить: "Рятунку, убивають!".

А кому зараз потрібні кінні гонці, пане Аплегатт, іноді глузували молоді. З Венгербергу до Визіми, наприклад, ніхто не доскаче швидше, аніж за чотири, чи й п'ять днів, хай би й на найшвидших конях скакав. А чародію з Венгербергу скільки треба, щоб переказати магічну звістку до чародія з Визіми? Півгодини, або й ще менше. Гінцеві може кінь згинути. Його можуть пограбувати, чи убити Білки, роздерти вовки чи грифи. Був гонець – і нема гінця. А чорнокнижна вістка завжди дійде, дороги не втратить, не спізниться, ані загубиться. Нащо гінці, якщо всюди чародії, при кожному королівському дворі? Непотрібні вже гінці, пане Аплегатте.

Якийсь час Аплегатт теж думав, що він вже нікому непотрібен. Мав тридцять шість років, був малий, але сильний і жилавий, роботи не боявся, і звичайно, мав золоту голову. Міг знайти собі нішу роботу, щоб утримувати себе і дружину, та відкласти трохи грошей на посаг для двох ще незаміжніх доньок, щоб могти й далі допомагати тій заміжній, чоловік якої, безнадійний телепень, взагалі нічим не цікавився. Але Аплегатт не хотів і не уявляв собі іншої роботи. Був королівським кінним гінцем.

І раптом, після тривалого періоду забуття і принизливого безділля,Аплегатт знову став потрібним. Гостинці[2] і лісові просіки знову задзвеніли від копит. Гінці, як за давніх часів, знову почали перетинати край, носячи звістки від міста до міста.

Аплегатт знав, чому так було. Знав багато, а чув ще більше. Від нього очікували, що зміст переказаних звісток негайно викине з пам'яті, забуде про нього, так, щоб не міг собі пригадати навіть на тортурах. Але Аплегатт пам'ятав. І знав, чому королі раптом перестали встановлювати

зв'язок за допомогою магії і магіків. Відомості, які перевозили гінці, мали залишитись таємницею для чародіїв. Королі раптом перестали довіряти магам, припинили звіряти їм свої секрети.

Що було причиною раптового охолодження приязні королів і чародіїв, того Аплегатт не знав і це його не надто обходило. Так як королі, так і магіки були, на його думку, істотами незбагненними, непередбачуваними у діях – особливо коли часи робились важкими. А те, що часи наставали важкі, нескладно було зауважити, перетинаючи край від міста до міста, від замку до замку, від королівства до королівства.

На дорогах було повно війська. Що крок натикався на колони піхоти чи кінноти, а кожен зустрічний комендант був знервований, заклопотаний, нерозбірливий і такий пихатий, наче доля всього світу залежала від нього одного. Так само міста і замки були повними збройних людей, там день і ніч тривала гарячкова біганина. Зазвичай невловимі бургграфи і каштеляни тепер безперервно гасали мурами і дитинцями, злі наче оси перед бурею, дерлись, лаялись, віддавали накази, роздавали копняки. До твердинь і гарнізонів вдень і вночі тягнулись сильні колони навантажених возів, повертаючись назад порожніми, їдучи швидко і порожняком. Збивали пилюку гостинцями цілі стада грайливих триліток[3]. Не звиклі ще до вудил, до збройного їздця, коники весело користувались останніми днями свободи, приносячи конюхам багато додаткової роботи, а решті подорожніх чимало клопоту.

Коротко кажучи, у гарячому, нерухому повітрі висіла війна.

Аплегатт підвівся у стременах, роззирнувся. У долині, біля підніжжя пагорба, блищала ріка, різко звиваючись серед лук і куп дерев. За рікою, на півдні, простягались ліси. Гонець пришпорив коня. Час квапив.

Він був у дорозі два дні. Королівський наказ і пошта дістали його у Хаггі, де він відпочивав після повернення з Третогору. Вперто

опустивши носа, галопуючи гостинцем вздовж лівого берега Понтару, перетнув кордон з Темерією перед світанком, а тепер, опівдні наступного дня, вже був над берегом Ісменю. Якби король Фольтест був у Визимі, Аплегатт доставив би йому послання ще цієї ночі. На жаль, короля не було столиці – перебував на півдні краю, у Маріборжі, віддаленому від Визіми на близько двісті миль. Аплегатт знав про це, тому в околицях Білого мосту полишив гостинець, що вів на Захід, і поїхав лісами, у напрямку Елландеру. Дещо ризикував. У лісах ще бродили Білки, біда тому, хто потрапляв їм до рук, чи підставлявся під лук. Але королівський гонець мусить ризикувати. Така служба.

Легко форсував ріку – від червня не дощило, вода у спеку значно впала. Тримаючись з краю лісу, втрапив на шлях, що виходив з Визіми на південний схід, у бік червонолюдських гут, кузень і поселень у Масиві Махакам. Шляхом тягнулись вози, часто траплялись кінні під'їзди. Аплегатт полегшено зітхнув. Там, де було людно, не було Scoia'tael. Кампанія проти ельфів, що боролись з людьми, тривала у Темерії вже рік, переслідувані по лісах більчині команди поділились на менші групки, а менші групки тримались подалі від жвавих доріг і не влаштовували на них засідок.

Перед вечором був вже на західному кордоні князівства Елландер, на перехресті в околицях села Завада, звідки мав просту і безпечну дорогу до Марібору – сорок дві милі битим, пожвавленим трактом. На перехресті була корчма. Вирішив дати відпочити коневі і собі. Знав, що якщо вирушить на світанку, то навіть без особливого виснаження верхівця ще перед заходом сонця побачить срібно-чорні прапорці на червоних дахах веж Маріборзького замку.

Він розсідлав кобилу і сам її опорядив, наказав пахолкові принести їсти. Був королівським гінцем, а королівський гонець нікому не дозволяє торкнутись свого коня. З'їв солідну порцію яєчні з ковбасою і чвертку петльованого[4] хліба, випив кварту пива. Послухав плітки. Різноманітні. У корчмі перебували подорожні з усіх сторін світу.

У Доль Ангрі, довідався Аплегатт, знову дійшло до інцидентів, знову лірійський підрозділ кавалерії зіткнувся на кордоні з нільфгаардським роз'їздом, знову Меве, королева Лірії, дуже голосно звинуватила Нільфгаард у провокації і закликала короля Демавенда з Аердіна на допомогу. У Третогорі відбулась публічна страта реданського барона, який таємно зносився з емісарами нільфгаардського імператора Емгира. У Каедвені з'єднана у дужий підрозділ команда Scoia'tael вчинила різанину у форті Лейка. Як відплату за цю мордовню людність Ард Каррайгу здійснила погроми, винищивши біля сотні нелюдів, які мешкали у столиці.

У Темерії, розповідали купці, що їхали з півдня, панує смуток і жалоба серед цинтрійських емігрантів, зібраних під штандартами маршалка Віссегерда. Бо підтвердилась страшна звістка про смерть Левенятка, князівни Цирілла, останньої з крові королеви Каланте, прозваної Левицею з Цинтри.

Також оповідали кілька ще страшніших, зловісніших пліток. Ось за декілька сіл у околицях Альдерсбергу дійні корови раптом почали порскати з вим'я кров'ю, а на світанку бачено у імлі Діву Мору, провісницю страшної загибелі. У Бругге, в околицях Лісу Брокілон, забороненого королівства лісових дріад, з'явився Дикий Гін, галопуюча небесами процесія відьом, а Дикий гін, як загальновідомо, завжди передвіщає війну. А з мису Бремервурд помічено примарний корабель, а на його облавку упиря – чорного лицаря у оздобленому крилами хижого птаха шоломі…

Гонець не прислухався більше, був надто змучений. Пішов до загальної спальної кімнати, звалився на лежанку і заснув як колода.

Вдосвіта встав. Коли вийшов на подвір'я, трохи здивувався – він не був першим, хто вирушав у дорогу, а таке рідко траплялось. Біля криниці стояв осідланий карий огир, а поряд, при кориті, мила руки жінка у чоловічому вбранні. Почувши кроки Аплегатта, жінка повернулась, мокрими долонями мокрими долонями зібрала і відкинула

назад буйне чорне волосся. Гонець вклонився. Жінка злегка кивнула головою.

Заходячи до стайні, ледь не зіткнувся з іншою ранньою пташкою, якою була молода дівчина у оксамитовому береті, яка саме виводила на подвір'я кобилу в яблуках. Дівчина терла обличчя і позіхала, спираючись в бік верхівця.

— Ой, ой — пробурмотіла вона, минаючи гінця. – хіба що на коні посплю… Засну, як вночі… Уааууа…

— Холод тебе збадьорить, коли поженеш кобилку клусом – гречно сказав Аплегатт, стягуючи сідло з балки. – Щасливої дороги, панночко.

Дівчина повернулась і подивилась на нього, як ніби тільки зараз його зауважила. Очі мала великі і зелені, як смарагди. Аплегатт накинув черпакна коня.

— Зичу щасливої дороги – повторив. Зазвичай не був емоційний чи велемовний, але тепер відчув потребу у спілкуванні з ближнім, навіть якщо тим ближнім була звичайна заспана шмаркачка. Цьому може сприяли довгі дні самотності на шляху, а може те, що шмаркачка нагадувала його середульшу доньку.

— Нехай вас бережуть боги – додав – від випадку і злої пригоди. Ви дві самі і при тому жінки… А часи зараз недобрі. Всюди на гостинцях чигає небезпека…

Дівчина ширше відкрила зелені очі. Гонець відчув холод на спині, його прошило тремтіння.

— Небезпека… — раптом озвалась дівчина дивним, зміненим голосом. – Небезпека є тиха. Не почуєш, коли надлетить на сірих перах. Я мала сон. Пісок… Пісок був гарячий від сонця…

— Що? – Аплегатт завмер з впертим у живіт сідлом. – Що ти кажеш, панночко? Який пісок?

Дівчина сильно здригнулась, потерла обличчя. Кобила в яблуках трусонула головою.

— Цирі! – різко закричала чорноволоса жінка з подвір'я, поправляючи підпругу і в'юки карого жеребця. – Поспішай!

Дівчина позіхнула, подивилась на Аплегатта, моргнула, справляючи враження здивованої його присутністю у стайні. Гонець мовчав.

— Цирі – повторила жінка. – Заснула там?

— Вже йду, пані Єнніфер!

Коли Аплегатт врешті осідлав коня і виводив його на подвір'я, за жінкою і дівчиною не було вже й сліду. Когут протяжно запіяв і хрипло розгавкався пес, серед дерев озвалась зозуля. Гонець скочив у сідло. Пригадав собі раптом зелені очі заспаної дівчини, її дивні слова. Тиха небезпека? Сірі пера? Гарячий пісок? Певно несповна розуму була дівка, подумав. Видно, багато таких зараз, божевільних дівок, скривджених у воєнні дні мародерами чи іншими гультяями… Так, точно божевільна. А може тільки сонна, вирвана зі сну, не прокинулась ще? Дивовижно, які марення не раз люди плетуть, коли на світанні затримуєшся між сном і дійсністю.

Його знову прошило тремтіння, а між лопатками озвалась біль. Помасажував кулаками плечі.

Як тільки опинився на маріборзькому тракті, дав коневі п'ятами у боки і пішов у галоп. Час квапив.

****

У Маріборжі гонець не відпочивав довго – дня не минуло, а вітер знову свистів йому у вухах. Новий кінь, шпакуватий жеребець з маріборзької стайні, гнав швидко, витягаючи шию і замітаючи хвостом. Миготіли придорожні верби. Груди Аплегатт обтяжувала саква з дипломатичною поштою. Зад болів.

— Тьху, а щоб ти собі карк скрутив, лихач трахнутий! – вереснув йому услід візник, тягнучи поводи запрягу, який сполошив чвалуючий жеребець. – Дивіться на нього, як жене, наче йому смерть п'яти лиже! А впади, впади, шаленцю, і жодної кістки не позбираєш!

Аплегатт витер око, що засльозилось від гонитви.

Вчора передав королеві Фольтестові листи, а потім проказав таємне послання короля Демавенда.

— Демавенд до Фольтеста, У Доль Ангра все готове. Перебрані чекають на наказ. Обумовлений термін: друга ніч липня по новому місяці. Люди повинні висадитись на той берег двома днями пізніше.

Над гостинцем літали зграї ворон, голосно каркаючи. Летіли на схід, у напрямку Махакаму та Доль Ангра, у бік Венгербергу. Їдучи, гонець повторював у пам'яті слова таємного послання, яке за його посередництвом король Темерії слав королеві Аердіну.

Фольтест до Демавенда. Перше: Притримаймо акцію. Мудрагелі скликали з'їзд, мають зустрітись і радитись на острові Танедд. Той з'їзд може багато змінити. Друге: пошуки Левенятка можна припинити. Підтвердилося. Левенятко мертве.

Аплегатт вдарив жеребця каблуком. Час квапив.

****

Вузька лісова дорога була загромаджена возами. Аплегатт сповільнився, спокійно підклусував до останнього з довгої колони воза. Одразу зорієнтувався, що не пропхнеться через затор. Про повернення не могло бути й мови, це була б занадто велика втрата часу. Заглиблення у багнисті хащі з метою об'їзду затору теж зовсім його не тішило, Тим більше, що вже сутеніло.

— Що тут сталось? – запитав візників останнього повозу колонни, двох стариганів, з яких один, здавалось, дрімав, а другий помер. – Напад? Білки? Говоріть! Я поспішаю…

Поки хтось з стариганів спромігся відповісти, від невидимої серед лісу голови колони розляглись крики. Візники у поспіху застрибували на вози, шмагали коней і волів за допомоги вишуканих прокльонів. Колона тяжко рушила з місця. Дрімаючий старигань очуняв, ворухнув бородою, цмокнув на мулів і шмагонув їх шлейками по задниці. Старигань, що виглядав на мерця, ожив, відсунув солом'яного капелюха з очей і подивився на Аплегатта.

— Дивіться на нього – сказав. – Поспішаємо. Гей, синку, тобі пощастило. Саме вчасно сюди прискакав.

— Ага – рухнув бородою другий старигань і пришвидшив мулів. – Саме вчасно. Якби ти опівдні приїхав, стояв би якраз з нами, чекав на вільний проїзд. Всім нам швидко, але чекати треба. Як поїдеш, коли тракт замкнений?

— Тракт був перекритий? А з якої причини?

— Страшний людожер з'явився тут, синку. Напав на лицаря, що їхав трактом удвох з пахолком. Потвора зірвала лицареві голову разом з шоломом, а коневі випустив кишки. Пахолок зумів втекти, казав, жах один, що шлях був червоним від юшки…

— Що то був за монстр? – запитав Аплегатт, стримуючи коня, щоб продовжувати розмову з візниками возу, що повз. – Дракон?

— Ні, не дракон – сказав другий старигань, той, що у солом'яному капелюху. – Кажуть, мандигора, чи якось так. Пахолок казав, що летюча бестія, жорстока мантикора. А й затята! Думали, що зжере лицаря і відлетить, але де там! Сіла оно на дорозі, курва мать, і сидить, сичить, зубищами виблискує… Ну, то й закрила шлях, наче корок пляшки, бо хто під'їжджав і бачив потвору, залишав віз і ходу назад. Тоді скупчилось возів на півмилі, а довкола, як сам бачиш, синку, грязюка і мокроти, ані об'їхати, ані повернути. Відтоді й стоїмо…

— Стільки хлопів! – пирхнув гонець. – А стали як дуби! Було взятии сокири та списи і вигнати бестію з дороги, або вбити.

— Ага, пара спробували – промовив кермуючий старигань, підганючи мулів, бо колона рушила швидще. – Трьох червонолюдів з купецької охорони, а з ними чотири новобранці, що до Каррерасу до твердині шйли до війська. Червонолюлів бестія жорстоко покалічила, а новобранці…

— Здристнули — докінчив другий старигань, після чого соковито й далеко сплюнув, несхибно влучивши у вільний простір між задами мулів. – Здиміли, ледве того мандигора побачили. Один ото у гачі насрав. О, дививсь, дивись, синку, то він! Там!

— Що то ви мені тут – злегка зденервувався Аплегатт – дристуна хочете показувати? Не цікавлюсь…

— Не це! Потвору! Убиту потвору! Солдати її на фіру кладуть! Бачите?

Аплегатт встав у стременах. Попри западаючу темряву і скупчених гав побачив підняте солдатами величезне сіре тілисько. Нетопирячі

крила і хвіст скоріона чудовиська тяглись безвладно землею. Крякнувши хором, вояки піднесли вантаж вище і звалили на віз. Запряжені до возу коні, напевно занепокоєні смородом крові і стерва, заіржали, смикаючи дишлом.

— Не зупинятись! – верескнув на стариганів командуючий солдатами десятник. – Їхати далі! Не заважати проїзду!

Дідок поквапив мулів, віз підскочив на вибоїнах. Аплегатт штурхнув коня каблуками, наздогнав.

— Напевно, вояки бестію прикінчили?

— Та де там – заперечитив старигань. – Вояки, як прийшли, хіба що тільки на людей визвірювались, сварились. То стій, то ступай, а то це, а о то се. До потвори їм спішно не було. Послали за відьмаком.

— За відьмаком?

— Так було – запевнив другий старигань. – Хтось пригадав, що у селі бачили відьмака, тоді й послали по нього. Проїхав потім повз нас. Волосся мав біле, губи паскудні і важкий меч на плечах. Година не минула, як хтось від переду крикнув, що зараз буде можна їхати, бо відьмак бестію убив. Тоді ми нарешті рушили і аккурат ти, синку, нагодився.

— Ха – сказав Аплегатт замислено. – скільки років дорогами ганяю, а ще відьмака не зустрічав. Чи хтось бачив, як він те чудовисько прибив?

— Я бачив! – заволав хлопець з тьмяною чуприною, підклусувавши з іншого боку возу. Їхав на охляп[5], правлячи гречкуватою шкапкою за допомогою шнура. – Все бачив! Бо при солдатах був, насамісінькому переді!

— Дивіться на шмарка – сказав кермуючий старигань. – Молоко під носом, а який мудрий! А батогом хочеш?

— Нехай собі, отче – втрутився Аплегатт. – Скоро розстанемося, там я на Каррерас поїду, а поки що хотілось би знати, що було з тим відьмаком. Кажи, малий.

— А було так – почав швидко хлопець, їдучи кроком поряд з запрягом – що він прибув до військового комеданта. Сказав, що зветься Герант. Комедант йому на те, що як зветься, так зветься, краще хай береться до роботи. І показав де сидить чудовисько. Відьмак під'їхав ближче, побачив одоробло. До потвори було ще стає[6], або й більше, Але він тільки з Даля подивився і відразу сказав, що це є винятково велика мантикора і що уб'є її, як йому заплатять двісті корон.

— Двісті корон? – захлинувся інший старигань. – Що він, геть здурів?

— Так само і пан комедант сказали, і ще дещо бридкіше. А відьмак на це, що саме стільки це і має коштувати і що йому все одно, нехай потвора сидить на дорозі хоч і до судного дня. Комендант на це, що стільки грошей не заплатить, воліє почекати, аж поки потвора сама відлетить. Відьмак на це, що потвора не відлетить, бо є голодна і люта. А якщо відлетить, то скоро повернеться назад, бо це її ловецька теро… терет… теретор…

— А ти, шмарку, не плети! – розсердився правуючий старигань, без видимого наслідку пробуючи вишмаркатись у пальці, в яких одночасно тримав віжки. – А ну кажи, як було!

— Вже кажу! Відьмак мовив так: чудовисько не відлетить, а буде їсти цілу ніч убитого лицаря, поволі, бо лицар у латах, видлубати його з середини важко. На це під'їхав купець і ну умовляти відьмака, так і сяк, щоб зробив знижку і йому дадуть сто корон. А відьмак їм на це, що бестія, що зветься мантикора і дуже і дуже небезпечна, ті сто корон

можуть собі запхати до сраки, він карку не підставлятиме. На це комедант розсердився і заявив, що така то вже псяча і відьмача доля наставляти карк і що відьмакові якраз того достатньо, а срака є для срання. А купці, видно, злякались, що відьмак також розсердиться і геть рушить, то й домовились на сто п'ятдесят. І відьмак меча видобув і пішов путівцем до того місця, де сиділа потвора. А комендант знак від вроків у слід за ним зробив, поплював на землю і сказав, що таких пекельних покидьків незнати чого земля носить. Один купець сказав на це, що якби військо, замість того, щоб лісами за ельфами ганятись, страшидла з доріг віднадило, тоді й відьмаків не треба було б і що…

— Не плети – обірвав старигань – оно розповідай, що бачив.

— Я – похвалився хлопець – відьмакового коня пильнував, кобилку каштанку з білою стрілкою.

— З кобилкою пес танцював! І як відьмак потвору убивав, бачив?

— Еее – запнувся хлопець. – Не збачив… Мене випхали до тилу. Всі вголос верещали, і коні сполохались, тоді…

— Про це я й казав — промовив презирливо дідок – що гівно він бачив, шмарок єдин.

— Але я бачив відьмака, коли повернувся! – розійшовся хлопець. – А комедант, який все бачив, був цілком блідий на лице і тихо сказав солдатам, що це чари магічні або ельфійські штучки, що звичайна людина так швидко мечем працювати не здатна… Відьмак взяв гроші за це від купців, сів на кобилку і поїхав.

— Гммм… — пробурмотів Аплегатт. – У який бік він поїхав? Трактом до Карераса? Якщо так, то може його наздожену, хоч подивлюся, як виглядає…

— Ні – повідав хлопець. – На перехресті він у бік Доріан рушив. Спішно йому було.

****

Відьмакові рідко що-небудь снилось і навіть тих рідкісних снів ніколи не пам'ятав по пробудженню. Навіть тоді, коли це були кошмари – а зазвичай це і були кошмари.

Того разу це теж був кошмар, але того разу відьмак запам'ятав принаймні його фрагмент. З закрученого виру якихось неясних, але викликаючи неспокій постатей, дивних, але зловісних сцен і незрозумілих, але вражаючих страх слів і звуків, раптом вилинув виразний і чистий образ. Цирі. Відмінна від тієї, яку пам'ятав з Каер Морхену. Її попелясте волосся, розвіяне у галопі, було довшим— таке, яке носила тоді, коли зустрів її першого разу, у Брокілоні. Коли проїздила повз нього, хотів крикнути, але не зміг подати голос. Хотів побігти за нею, але його не бачила, галопувала далі, у ніч, між покрученими вільхами і вербами, що як живі вимахували верховіттям. А він побачив, що є погоня. Що у слід за нею чвалує карий кінь, а ньому їздець у чорних латах, у прикрашеному крилами хижого птаха шоломі.

Не міг ворухнутись, не міг крикнути. Міг тільки дивитись, як крилатий лицар наздоганяє Цирі, хапає за волосся, стягає з сідла і галопує далі, тягнучи її за собою. Міг тільки дивитись, як обличчя Цирі синіє від болю, а з її вуст рветься безгучний крик. Прокинься, наказав собі, не витримавши жаху. Прокинься! Прокинься негайно!

Прокинувся.

Довго лежав нерухомо, пригадуючи сон. Потім встав. Витягнув з-під подушки саквочку, швидко перелічив червінці. Сто п'ятдесят за вчорашню мантикору. П'ятдесят за лісовика[7], якого забив на

замовлення війта з сільця під Каррерасом. І п'ятдесят за вовкулаку, якого замовили йому поселенці з Бурдорффу.

П'ятдесят за вовкулаку. Та робота була дуже легка. Вовкулака не захищався. Загнаний до печери, з якої не було виходу, став на коліна і чекав на удар мечем. Відьмакові було його шкода.

Але він потребував грошей.

Години не минуло, а він вже бродив вулицями міста Доріану, шукаючи знайомого завулка і знайому вивіску.

*****

Напис на вивісці проголошував: "Кодрінгер і Фенн, консультації і правничі послуги". Однак Геральт аж надто добре знав, що те, що робили Кодрінгер і Фенн мало насправді надто мало спільного з правом, насправді, партнери мали безліч приводів, щоб уникати будь-якого контакту як з законом, так і з його представниками. Також він мав поважні сумніви щодо того, щоб якийсь з клієнтів, що з'являлись у конторі, знав, що значить слово "консультація".

У передній частині будинку не було дверей; були тільки солідні загратовані ворота, які, напевно, виходили до каретного двору чи стайні. Аби дістатись дверей головного входу, треба було спуститись з тилу будинку, вийти на багнисте, повне качок і курей подвір'я, а звідти на сходи, потім пройти вузькою галерейкою, і темним коридорчиком. Тільки після цього ви діставались солідних, окутих дверей з червоного дерева, спорядженими великим бронзовим молотком у вигляді лев'ячої голови.

Геральт закалатав, після чого швидко відскочив. Знав, що змонтований у дверях механізм може вистрелити з прихованих серед окуття отворів двадцяти дюймової довжини залізними шпичаками.

Теоретично, шпичаки стріляли з дверей тільки тоді, коли хтось намагався шурувати у замку, або коли Кодрінгер чи Фенн натискали на спусковий пристрій, але Геральт вже неодноразово переконувався, що немає надійних механізмів і що кожен з них діяв часом навіть тоді, коли не мав діяти. І навпаки.

У дверях напевно був якийсь пристрій, що ідентифікував гостей, мабуть чародійський. Після калатання ніколи ніхто з середини не перепитував, ані не жадав назватися. Двері відкрились і у них поставав Кодрінгер. Завжди Кодрінгер, ніколи Фенн.

— Вітаю, Геральте – сказав Кодрінгер. – Знай. Не мусиш аж так тулитись до фрамуги, бо ми демонтували захист. Пару днів тому щось у ньому зіпсулось. Ні з того, ні з сього спрацювало і подірявило рознощика. Сміливо заходь. Маєш до мене справу?

— Ні – відьмак зайшов до великого, похмурого передпокою, у якому, як завжди, злегка смерділо котом. – Не до тебе. До Фенна.

Кодрінгер голосно зареготав, утвердивши відьмака у підозрі, що Фенн був стопроцентно міфічною постаттю, що слугувала до замилення очей прево, баілі[8], збирачам податків та іншим ненависним Кодрінгерові особам.

Увійшли до контори, у якій було світло, бо це була головна кімната – солідні загратовані вікна виходили на сонце протягом більшої частини дня. Геральт зайняв призначене для клієнтів крісло. Напроти, за дубовим бюро, розлігся у м'якому фотелю Кодрінгер, який казав називати себе "адвокатом". Людина, для якої не було неможливих речей. Якщо хтось мав труднощі, клопоти, проблеми – йшов до Кодрінгера. І негайно той, хтось швидко діставав до рук докази нечесності і розкрадання ділового партнера. Отримував банківський кредит без застави і гарантії. І єдиний з довгого списку кредиторів отримував заборговане від фірми, яка оголосила своє банкрутство.

Отримував спадок, хоч і багатий дядько заявляв, що не відпише ні мідяка. Вигравав процес за спадщину, бо найвпертіші, навіть родичі, несподівано відкликали позов. Його син виходив з холодної, очищений від звинувачень на підставі неспростовних доказів чи звільнений через їх брак, бо якщо докази були, таємниче зникали, а свідки наввипередки відкликали попередні свідчення. Ловця посагів, що чіплявся до доньки, раптом липнув до іншої. Коханець дружини чи спокусник доньки унаслідок нещасного випадку отримував складні переломи трьох кінцівок, в тому числі й однієї верхньої. А запеклий ворог чи інший недруг припиняв шкодити – зазвичай гинув по нім всякий слід і слух. Так, якщо хтось мав проблеми, їхав до Доріан, спритно біг до фірми "Кодрінгер і Фенн" і калатав до дверей червоного дерева. У дверях ставав "адвокат" Кодрінгер, невисокий, плюгавий і шпакуватий, з нездоровою шкірою людини, який рідко перебуває на свіжому повітрі. Кодрінгер вів до контори, сідав у у фотелю, брав на коліна великого біло-чорного котяру і гладив його. Обоє – Кодрінгер і котяра – міряли клієнта паскудним, викликаючим неспокій, поглядом жовто-зеленкуватих очей.

— Ми отримали твій лист – Кодрінгер і котяра зміряли відьмака золото зеленими поглядами. – Також мене відвідав Жовтець. Декількома тижнями раніше проїжджав через Доріан. Розповів мені дещо про твої болісті. Але сказав дуже мало. Замало.

— Справді? Ти мене дивуєш. То був би перший знаний мені випадок, коли Жовтець не сказав забагато.

— Жовтець – Кодрінгер не усміхнувся – небагато сказав, бо і знав небагато. А сказав мені менше, ніж знав, бо просто про деякі справи ти заборонив мені казати. Звідки у тебе цей брак поваги? І стосовно колеги по професії?

Геральт злегка пирхнув. Кодрінгер удав би, що не зауважив, але не міг, бо кіт зауважив. Широко вилупивши очі, оголив білі ікла і майже безголосно засичав.

— Не дражни мого кота – сказав адвокат, заспокоюючи звірятко прогладжуванням. – Тебе роздражнило назва колега? Але ж це правда. Я теж є відьмаком. Я теж рятую людей від потвор і від гидких клопотів. І теж роблю це за гроші.

— Є певна різниця – буркнув Геральт, все ще під неприязним поглядом котяри.

— Є – погодився Кодрінгер. – Ти є відьмаком анахронічним, а я відьмаком новочасним, що йде з духом часу. Тому скоро ти будеш безробітним, а я буду процвітати. Вампірів, віверн, ендріаг і вовкулаків скоро вже не буде на світі. А скурві сини будуть завжди.

— Щоправда, ти позбавляєш від турбот власне головно скурвих синів, Кодрінгере. Бідняків, що мають клопоти, не стане на твої послуги.

— На твої послуги біднякам так само не стягтися. У бідняків ніколи не буде грошей, і саме власне тому є бідняками.

— Це неймовірно логічно. А відкриття таке, що аж дах зриває.

— Правдою є те, що заперечується. А якраз правдою є те, що базою і основою наших професій є скурво-свинство. Щоправда, твоє є вже справжнім пережитком, а моє – реальне і росте у силі.

— Добре, добре. Перейдімо до справ.

— Саме вчасно – кивнув головою Кодрінгер, гладячи кота, який випрямився і голосно замуркотів, вганяючи йому пазурі в коліно. – І залагодимо ці речі згідно з ієрархією їх важливості. Річ перша: мій гонорар, колего відьмаче, становить двісті п'ятдесят новіградських корон. У тебе є така квота? Чи ти теж може належиш до заклопотаних бідняків?

— Спершу переконай мене, що напрацював на таку ціну.

— Переконування – зимно промовив адвокат – обмеж виключно своєю особою і дуже поспішай. Коли вже переконався, поклади гроші на стіл. Потім перейдемо до інших, менш важливих речей.

Геральт відв'язав від паска мішок і з брязкотом кинув його на бюрко. Котяра різким рухом зіскочив з колін Кодрінгера і втік. Адвокат сховав гаманець до шухляди, не перевіряючи вмісту.

— Наполохав мого кота – повідомив з невдаваним докором.

— Перепрошую. Думаю, що брязкіт грошей – остання річ, що може сполошити твого кота. Кажи що довідався.

— Той Ріенс – почав Кодрінгер – який так тебе цікавить, це досить таємнича постать. Мені тільки вдалось дізнатись те, він навчався два роки у чародійській школі у Бан Ард. Його вигнали звідти, спіймавши на дрібних крадіжках. Під школою, як завжди, чекали вербувальники з каедвенської розвідки. Ріенс дав себе завербувати. Що він робив для розвідки Каедвену не вдалось встановити. Але вигнанців з чародійської школи зазвичай вишколюють на убивць. Пасує?

— Як влято. Кажи далі.

— Наступна інформація походить з Цинтри. Пан Ріенс сидів там у кутузці. За правління королеви Каланте.

— За що сидів?

— Уяви собі, що за борги. Чалився недовго, бо хтось його викупив, сплативши борги разом з відсотками. Трансакція відбулась за посередництвом банку, з забезпеченням анонімності доброчинця. Я намагався простежити, від кого надійшли гроші, але я здався після

чотирьох змінних банків. Той, хто викупив Ріенса, був професіоналом. І йому дуже розходилось на анонімності.

Кодрінгер замовк, тяжко закашлявся, прикладаючи хустинку до вуст.

— І раптом, одразу після закінчення війни, пан Ріенс з'явився у Соддені, у Ангрені і у Бругге – за мить встав, обтираючи губи і дивлячись на хустинку. – Змінений до невпізнання, принаймні якщо йдеться про забезпечення і кількість готівки, яку мав у своїх руках і яку витрачав. Бо якщо йдеться про ім'я, то зухвалий сучий син не напружувався – надалі вживав ім'я Ріенс. І як Ріенс почав проводити інтенсивні пошки певної особи, чи радше особки. Відвідав друїдів з ангренського Кола, тих, які опікувались сиротами війни. Тіло одного з друїдів знайшли через якийсь час у ближньому лісі, скатоване, зі слідами тортур. Потім Ріенс з'явився на Заріччі…

— Знаю – обірвав Геральт. – Знаю, що зробив з родиною селян з Заріччя. За двісті п'ятдесят корон сподівався на більше. Як на цей час, новиною для мене була єдина інформація про чародійську школу і про каедвенську розвідку. Решту знаю. Знаю, що Ріенс це безжальний убивця. Знаю, що цей ароганський шахрай навіть не силувався прибиранням фальшивих імен. Знаю, що працює за чиїмось дорученням. За чиїм, Кодрінгере?

— За дорученням якогось чародія. Це чародій викупив його тоді з льоху. Сам мене інформував, а Жовтець це підтвердив, що Ріенс вживає магію. Правдиву магію, не фіглів, які міг би знати жак, вигнаний з академії. Хтось його підтримує, озброює амулетами, правдоподібно потаємно навчає. Деякі з офіційних практикуючих магіків мають таких секретних учнів і міньйонів для залагоджування нелегальних чи брудних справ. У жаргоні чародіїв щось таке називається роботою на прив'язі.

— Діючи на чародійському повідку, Ріенс користувався би камуфлюючою магією. А він не змінює ані імені, ані зовнішності. Він навіть не позбувся травм шкіри після опіку від Єнніфер.

— Саме це і підтверджує, що він діє на повідку – Кодрінгер закашляв, витер губи хусткою. – Бо чародійські камуфляжі це ніякий не камуфляж, тільки дилетанти вживають щось таке. Якби Ріенс укривався під магічним запиналом, чи ілюзорною маскою, то про це негайно би сигналізувала кожен магічний алярм, а такі алярми є в наш час практично у кожній міській брамі. А чародії вчувають ілюзорні маски непомильно. У найбільшому скупченню людей, у найбільшому натовпі Ріенс привернув би до себе увагу кожного чародія, як ніби у нього з вух валило полум'я, а зі сраки клубочився дим. Повторюю: Ріенс діє на завдання чародія і діє так, щоб не привертати до себе уваги інших чародіїв.

— Деякі мають його за нільфгаардського шпига.

— Я знаю про це. Так, наприклад, вважає Дійкстра, шеф реданських вивідувачів. Дійкстра помиляється рідко, можна припустити, що і цього разу має рацію. Але одне не виключає іншого. Міньйон чародія може бути одночасно нільфгаардським шпигуном.

— Це означало б, що якийсь офіційний практикуючий чародій шпигує для Нільфгаарду за посередництвом таємного міньйона.

— Дурниця – Кодрінгер закашляв, уважно оглянувши хустинку. – Чародій міг би шпигувати для Нільфгаарду? Для чого? Заради грошей? Смішно. Сподівається на велику владу під урядуванням переможного цезаря Емгира? Ще смішніше. Не є таємницею, що Емгир вар Емрис тримає підданих йому чародіїв на короткому повідку. Чародії у Нільфгаарді розглядаються виключно на споживацькому рівні як, скажімо, стайничі. І мають не більше влади, наж стайничі. Чи хоча б якийсь з наших зухвалих магіків вирішив би боротись за перемогу

імператора, при якому були б стайничими? Філіппа Ейльхарт, яка диктує Візімірові Реданському королівські укази і едикти? Сабріна Глевіссіг, яка перериває мову Генсельта з Каедвену ударом кулака у стіл і наказуючи, щоб король заціпився і слухав? Вільгефортц з Роггевену, який недавно відповідав Демавендові з Аердіну, що зараз немає для нього часу?

— Коротше, Кодрінгере. Як воно з Ріенсом?

— Звичайно. Нільфагардська розвідка пробує добратись до чародія, втягуючи до співпраці міньйона. З того, що знаю, Ріенс би не погордував нільфгаардським флорином і зрадив свого мейстра без вагання.

— Тепер ти розповідаєш дурниці. Навіть наші свавільні магіки одразу зорієнтувались би, що це зрада, і відправили б Ріенса негайно висіти на шибениці. Якщо мали б щастя.

— Ти здитинів, Геральте. Викритих шпигів не вішають, тільки використовують. Їм згодовують дезінформацію, пробують переробити на подвійних агентів…

— Не нудь дитини, Кодрінгере. Мене не цікавить залаштункова робота спецслужб. Ріенс йде мені по п'ятах, хочу знати чому і за чиїм дорученням. Скидається на те, що за дорученням якогось чародія. Хто є тим чародієм?

— Ще не знаю. Але скоро буду це знати.

— Скоро – процідив відьмак – це для мене запізно.

— Зовсім того не виключаю – поважно промовив Кодрінгер. – Ти втрапив у паскудну кабалу, Геральте. Добре, що звернувся домене, я умію витягувати зі скрути. Власне, вже тебе витягаю.

— Справді?

— Справді – адвокат приклав хустку до вуст і закашлявся. – Бо бачиш, колего, крім чародія, а може і Нільфгаарду, у грі є й третя партія. Уяви собі, мене відвідали агенти таємних служб короля Фольтеста. Мали клопіт. Король наказав їм розшукувати одну загиблу князівну. Коли виявилось, що це не та просто, агенти вирішили залучити до співпраці спеціаліста з непростих справ. Усвідомивши проблему, заявили спеціалістові, що багато про пошуки князівни може знати знати один відьмак. Ба, може навіть знати, де вона є.

— А що зробив спеціаліст?

— Початково виявив здивування. Його здивувало те, що згаданий відьмака не всаджений до льоху, щоб там у традиційний спосіб довідатись все, що знає, а навіть досить багато того, чого не знає, але може задовольнити питаючих. Агенти відповіли, що їх шеф заборонив їм це. Відьмаки, пояснили агенти, мають таку вразливу нервову систему, що під впливом тортур одразу помирають, або, як образно висловилися, жилка їм у мозку лускає. У зв'язку з тим їм доручено стежити за відьмаком, але це завдання теж виявилось нелегким. Спеціаліст похвалив агентів за розсудливість і наказав їм зголоситись за два тижні.

— З'явились?

— Аякже. А згаданий спеціаліст, який вже вважав тебе клієнтом, надав агентам неспростовні докази про те, що відьмак Геральт не мав, не має і не може мати нічого спільного з князівною, яку розшукують. Тому що спеціаліст знайшов самовидців смерті князівни Цирілла, онуки королеви Каланте, доньки королівни Паветти. Цирілла померла три роки тому в обозі для біженців у Ангрені. Від дифтериту. Дитя перед смертю страшно мучилось. Не повіриш, але темерські агенти мали сльози в очах, коли слухали моїх самовидців-свідків.

— Я теж маю сльозу в очах. Темерські агенти, як лохи, не могли чи не хотіли заплатити тобі більше, ніж двісті п'ятдесят корон?

— Твій сарказм ранить моє серце, відьмаче. Я витягую тебе з кабали, а ти, замість дякувати, раниш моє серце.

— Дякую і перепрошую. Чому король Фольтест наказав агентам розшукувати Цирі, Кодрінгере? Що їм наказано зробити, коли її знайдуть?

— Але ти й недорікуватий. Ясна річ, що убити її. Вона вважається претенденткою на трон Цинтри, а щодо того престолу є інші плани.

— Це не тримається купи, Кодрінгере. Трон Цинтри зник разом з королівським палацом, містом і цілим краєм. Тепер там урядує Нільфгаард. Фольтест добре знає про це, інші королі теж. Як саме Цирі може претендувати на трон, якого немає?

— Ходи – Кодрінгер встав. – Спробуймо разом знайти відповідь на це питання. При нагоді дам тобі поважні докази… Що тебе так цікавить у цьому портреті, можна дізнатись?

— Те, що він подірявлений так, наче його дятел дзьобав його кілька сезонів – сказав Геральт, дивлячись на картину у золоченій рамі, що висіла на стіні навпроти бюро адвоката. – І те, що виглядає повним ідіотом.

— Це мій небіжчик-батько – Кодрінгер злегка скривився. – Винятковий ідіот. Я повісив тут портрет, щоб завжди мати його перед очима. У характері пересторогу. Ходи, відьмаче.

Вийшли до передпокою. Котяра, який лежав посеред дивану і гаряче лизав витягнуту під дивним кутом задню лапку, при появі відьмака негайно втік у темряву коридору.

— Чому тебе так не люблять коти, Геральте? Чи це має щось спільне з…

— Так – відрізав. – має.

Панель червоного дерева стіни безшумно відсунулась, відкривши секретний прохід. Кодрінгер увійшов перший. Панель, напевно урухомлювала магічно, закрилась за ними, але не занурила у темряву. З глибини таємного коридору долинало світло.

У приміщенні у кінці коридора було холодно й сухо, а в повітрі чувся тяжкий, задушливий запах пилу і свічок.

— Познайомишся з моїм співробітником, Геральте.

— З Феном? – усміхнувся відьмак. – Не може бути.

— Може. Зізнайся, підозрював, що Фенна не існує?

— Анітрохи.

З поміж сягаючих низького склепіння стелажів і полиць розляглось скрипіння, а за мить звідти виїхав дивний транспортний засіб. Це було високе крісло, обладнане колесами. На кріслі сидів карлик з величезною головою, посадженою – з допомогою шиї – на непропорційно вузьких плечах. Карлик не мав обидвох ніг.

— Познайомся – промовив Кодрінгер. – Якуб Фенн, вчений правник, мій партнер і неоціненний співробітник. А це наш гість і клієнт…

— Відьмак Геральт з Рівії – закінчив з усміхом каліка. – Я здогадався без особливих труднощів. Працюю над питанням вже кілька місяців. Дозвольте пройти за мною, панове.

Вони рушили за поскрипучим кріслом у лабіринт між стелажами, що вгинались під тягарем томів, яких би не повстидалась університетська

бібліотека Оксенфурту. Інкунабули, як оцінив Геральт, мусили бути згромаджені кількома поколіннями Кодрінгерів і Фенів. Він був радий з доказу виявленої йому довіри, тішачись, що може нарешті познайомитись з Феном. Однак він не сумнівався, що постать, хоч і стовідсотково реальна, частково була мітичною. Мітичного Фенна, надійного альтер его Кодрінгера, часто бачили на районі, а прикутий до крісла вчений правник скоріш усього ніколи не полишав будинку.

Центр приміщення був загалом добре освітлений, стояв тут низький, доступний з крісла на колесах пюпітр, на якому буди звалені книги, сувої пергаменту і кальки, папери, бутлі чорнила і туші, пачки пер і тисячі таємних приладів. Не всі були загадкові. Геральт розпізнав форму для фальшування печаток і діамантову терку для усування записів з урядових документів. Посеред пюпітру лежав малий кульовий арбалет репетір, а збоку визирало з-під оксамитової тканини велике збільшувальне скло, зроблене з шліфованого гірського кришталю. Таке скло було рідкістю й коштувало статку.

— Фенне, ти знайшов щось нове?

— Небагато – каліка усміхнувся. Усміх мав милий і дуже приємний. – Ми

звузили список потенційних господарів Ріенса до двадцяти восьми чародіїв…

— Поки що залишмо це – швидко обірвав Кодрінгер. – на разі нас цікавить щось інше. Поясни Геральтові причини, через які загибла князівна Цинтри є об'єктом обширних пошуків агентів Чотирьох Королівств.

— Дівчина має у жилах кров королеви Каланте – повідомив Фенн, ніби здивований потребою пояснювати такі очевидні речі. – Вона є останньою у королівській лінії. Цинтра має важливе стратегічне і

політичне значення. Загублена претендентка на корону, що залишається поза зоною впливу, є невигідною, а можливо і загрозливою, якщо підпаде під неправильний вплив. Наприклад, вплив Нільфгаарду.

— Наскільки я пам'ятаю – промовив Геральт – у Цинтрі закон виключає жінок з успадкування.

— Це правда — підтвердив Фенн і знову усміхнувся. – Але жінка завжди може стати чиєюсь дружиною і матір'ю нащадка чоловічої статі. Розвідувальні служби Чотирьох Королівств довідались про розпочаті Ріенсом гарячкові пошуки князівни і були переконані, що саме про це і йдеться. Тому і вирішено завадити князівні стати жінкою і матір'ю. Простим, але дієвим способом.

— Але князівна мертва – швидко сказав Кодрінгер, угледівши зміни, які викликали на обличчі Геральта слова карлика, що усміхався. – Агенти довідались про це і перестали розшукувати.

— Поки що перестали – відьмак з чималим зусиллям спромігся на спокій і холодний тон. – Неправда має властивість виходити на яв. Поза тим королівські агенти це тільки одна з партій, що беруть участь у цій грі. Агенти, самі це сказали, вистежували Цирі для того, щоб перекреслити плани інших переслідувачів. Ці інші можуть бути менш піддатливі на дезінформацію. Я вас найняв, щоб ви знайшли спосіб забезпечити дитині безпеку. Що пропонуєте?

— Маємо певну концепцію – Фенн покосував оком на спільника, але не виявив на його обличчі наказу мовчати, — Хочемо конфіденційно, але широко розповсюдити опінію, що не тільки князівна Цирілла, але й її можливі нащадки-чоловіки не мають жодних прав на трон Цинтри.

— У Цинтрі кудель не наслідує – пояснив Кодрінгер, борючись з черговим нападом кашлю. – Успадковує виключно меч.

— Справді так – підтвердив вчений правник. – Геральт хвилину тому це сказав. Це прадавній закон, навіть тій дияволиці Каланте не вдалось його зневажити, а вона намагалась.

— Намагалась скасувати цей закон інтригою – переконано сказав Кодрінгер, витираючи вуста хустинкою. – Незаконною інтригою. Фенне, поясни.

— Королева була єдиною донькою короля Дагорада і королеви Адалії. Після смерті родичів явилась аристократії, яка бачила у ній виключно дружину для нового короля. Вона хотіла панувати неподільно, тож хіба що для форми і підтримання династії погодилась на інститут князя чоловіка, що засідав при ній, але який би значив стільки ж, як і ганчір'яна лялька. Старі роди цьому опирались. Каланте мала на вибір громадянську війну, відречення на користь іншої лінії, або шлюб з Роегнером, князем Еббінгу. Вибрала третю можливість. Правила країною, але збоку Рогнеда. Ясна річ, не далась уярмити ані випхати себе до бабинця. Була левицею з Цинтри. Але панував Роегнер, хоч його ніхто й не називав Левом.

— А Каланте – додав Кодрінгер – щосили намагалась завагітніти і народити сина. З цього нічого не вийшло. Народила доньку Паветту, потім дворазові викидні, і стало ясно, що вона не буде більше мати дітей. А які в голові були плани! Великі амбіції перекреслила зруйнована матка.

Геральт скривився.

— Ти огидно тривіальний, Кодрінгере.

— Знаю. Правда теж тривіальна. Бо Роегнер почав роззиратись за молодою королевою з відповідно широкими стегнами, і найкраще з підтвердженнями плодючості у роді до прапрабабки включно. У Каланте почала втікати земля з-під ніг. Кожна страва, кожен келих вина могли

принести смерть, кожне полювання могло закінчитись нещасним випадком. Багато свідчить про те, що Левиця з Цинтри вчасно виявила ініціативу. Роегнер помер. У країні якраз шаліла віспа, і смерть короля нікого не здивувала.

— Починаю розуміти – сказав відьмак, на перший погляд без емоційно – на що будуть спиратись звістки, які ви збираєтесь таємно, але широко розпустити. Цирі стане онукою отруйниці і мужовбивці?

— Не випереджуй фактів, Геральте. Кажи далі, Фенне.

— Каланте – усміхнувся карлик – врятувала життя, але корона була щораз далі. Коли після смерті Роегнера Левиця запрагла абсолютної влади, аристократія знову твердо пручалась ламанню закону і традиції. На троні Цинтри мав засідати король, а не королева. Було твердо вирішено: як тільки мала Паветта почне хоч трохи нагадувати жінку, її слід видати заміж за когось, хто стане новим королем. Повторний шлюб безплідної королеви не входив у гру. Левиця з Цинтри зрозуміла, що найвище, на що зможе сподіватись – на роль королеви-матері. На біду, чоловіком Паветти міг стати хтось, хто б взагалі відсунув тещу від правління.

— Буду знову тривіальний – застеріг Кодрінгер. – Каланте зволікала з виданням Паветти заміж. Знищила перший проект мар'яжу, коли дівчина мала десять років, і другий, коли мала тринадцять. Аристократія зрозуміла план і зажадала, щоб п'ятнадцятий день народження Паветти був її останніми дівочими уродинами. Каланте мусіла висловити згоду. Але те, на що сподівалась, сталось раніше. Паветта задовго дівувала. Їй почало врешті свербіти так, що пустилась берега з першим же приблудою, до того ж, заклятим у потвору. Були в тому якісь надприродні обставини, якесь пророцтво, чари, обітниця… Якесь право Несподіванки? Правда, Геральте? Що сталось потім, напевно пам'ятаєш. Каланте притягнула до Цинтри відьмака, а відьмак наколядував. Не відаючи, що є керованим, узяв клятву з потворного Йожа[9], уможлививши йому шлюб з Паветтою. Тим самим відьмак

полегшив Каланте утримання трону. Зв'язок Паветти з розчарованим чудовиськом був для вельмож таким великим шоком, що вони негайно схвалили раптове заміжжя Левиці з Естом Туйрзеахом. Ярл зі Скелліге видався їм все таки кращим, аніж приблуда Йож. У цей спосіб Каланте й далі правила країною. Ейст, як і всі острів'яни, занадто поважав Левицю з Цинтри, щоб їй у чому не будь суперечити, а від королювання його просто нудило. Він цілковито віддав урядування в її руку. А Каланте, начиняючись медикаментами і еліксирами, тягала чоловіченька до ложа вдень і вночі. Хотіла правити аж до кінця своїх днів. А якщо як королева-мати, то мати власного сина. Але, як я вже казав, амбіції величезні, але…

— Ти вже казав. Не повторюйся.

— Натомість, королева Паветта, дружина дивного Йожа, вже під час шлюбної церемонії мала на собі підозріло вільну сукню. Зганьблена Каланте змінила плани. Якщо не її син, то нехай це буде син Паветти. Але Паветта народила доньку. Прокляття, чи не так? Однак королівна могла ще народити. Це значить могла би. Бо трапився загадковий випадок. Вона і її дивний Йож загинули у незбагненній морській катастрофі.

— Чи не забагато ти домислюєш, Кодрінгере?

— Намагаюсь пояснити тобі ситуацію, не більше. Після смерті Паветти Каланте зламалась, але не надовго. Її останньою надією була внучка. Донька Паветти, Цирілла. Цирі, шаленіюча королівським замком, втілене дияволеня. Для деяких дірка у голові, особливо для старших, бо так нагадувала Каланте, коли та була дитиною. Для інших… виродком, донькою потворного Йожа, на яку заявив свої права якийсь відьмак. І тепер ми доходимо до суті справи: вихованка Каланте, яка можливо готувалась на наступницю, яку розглядали як друге втілення, Левенятко з крові Левиці, навіть тоді вважалась деякими виключеною з права на трон. Цирілла мала погане походження. Паветта здійснила

мезальянс. Змішала королівську кров з низькою кров'ю приблуди з незнатним походженням.

— Хитро, Кодрінгере. Але це не так. Батько Цирі взагалі не був низько родженим. Був королевичем.

— Що ти кажеш? Про це я не знав. З якого королівства?

— З якогось на півдні… З Мехту… Так, саме з Мехту.

— Цікаво – буркнув Кодрінгер. – Мехт віддавна є нільфгаардською маркою[10]. Він входить у склад Провінції Метінна.

— Але є королівством – втрутився Фенн. – Там править король.

— Там владарює Емгир вар Емрейс – відрізав Кодрінгер. – Хто б там не сидів на троні, сидів з ласки і волі Емгира. Але якщо вже при цьому він є, то перевірмо, кого Емгир там назначив королем. Я не пам'ятаю.

— Вже шукаю – каліка попхав колеса свого крісла і скриплячи від'їхав у напрямку стелажа, стягнув з нього грубий рулон сувоїв і почав його переглядати, кидаючи переглянуті на підлогу. – Гамм… Вже маю. Королівство Мехт. У гербі срібні риби і корони вписані на тлі блакитно-червоного чотирикутнику…

— Плюнь на геральдику, Фенне. Король, хто там король?

— Хоет, званий Справедливим. Обраний шляхом голосування…

— … Емгиром з Нільфгаарду – холодно здогадався Кодрінгер.

— … дев'ять років тому.

— Не той – швидко полічив адвокат. – Той нас не цікавить. Хто був перед ним?

— Хвильку. Маю. Акерспаарк. Вмер…

— Вмер на гостре запалення легенів, пробитих стилетом поплічниками Емгира чи того Справедливого. – Кодрінгер знову зробив припущення. – Геральте, чи згаданий Акерспаарк будить у тобі якісь спогади? Чи міг би це бути татуньо того Йожа?

— Так – підтвердив відьмак по хвилі задуми. – Акерспаарк. Пам'ятаю. Дуні так називав свого батька.

— Дуні?

— Носив таке ім'я. Був королевичем, сином того Акерспаарка…

— Ні – обірвав Фенн, вдивляючись у сувої. – Тут вони всі згадані. Законні сини: Орм, Горм, Торм, Хорм і Гонзалес. Законні доньки: Аліа, Валія, Ніна, Пауліна, Маріна й Аргентина…

— Забираю наклеп на Нільфгаард і Справедливого Хоета — серйозно сказав Кодрінгер. – Той Акерспаарк не був убитий. Він буденно затрахався на смерть. Бо, напевно, мав і бенькартів, так, Фенне?

— Мав. Багато. Але жодного з іменем Дуні тут не бачу.

— І не сподівайся, що побачиш. Геральте, твій Йож не був ніяким королевичем. Навіть якщо його справді сплодив десь на стороні той збур Акерспаарк, крім Нільфгаарду та закону, його відділяє від такого титулу холерно довга вервечка законних Ормів, Гормів та інших Гонзалесів, з власним, напевно численним потомством. З формальної точки зору Паветта припустилась мезальянсу.

— А Цирі, дитя мезальянсу, не має прав на трон?

— Браво.

Фенн проскрипів до пюпітру, пхаючи колеса крісла.

— Це аргумент – промовив, задираючи велику голову. – Тільки аргумент. Не забувай, Геральте, ми не боремося за корону для князівни Цирілли, ані про позбавлення її корони. З розпущеної чутки має випливати, що дівчину не можна використати для боротьби за Цинтру. Що якщо хтось спробує таке зробити, можна буде легко її підважити, поставити під сумнів. У політичній грі дівчина припинить бути фігурою, буде мало важливим пішаком. А тому…

— Їй дозволять жити – докінчив безпристрасно Кодрінгер.

— З формального боку – запитав Геральт – якої є сили цей ваш аргумент?

Фенн подивився на Кодрінгера, потім на відьмака.

— Не надто сильний – визнав. – Цирілла то лінія Каланте, хоч дещо розбавлена. У нормальних краях можливо її би й усунули від трону, але обставини не нормальні. Кров Левиці має політичне значення…

— Кров… — Геральт потер чоло. – Що це значить "Дитя Старшої Крові", Кодрінгере?

— Не розумію. Хіба хтось, говорячи про Цирілла, вживав таке ім'я?

— Так.

— Хто?

— Неважливо хто. Що це значить?

— Luned aep Hen Ichaer – промовив раптом Фенн, від'їжджаючи від пюпітру. – Дослівно то не було Дитя, але Донька Старшої Крові. Гамм… Старша кров… Я зустрічався з цим визначенням. Докладно не пам'ятаю… Хіба що йдеться про якесь ельфійське пророцтво. У деяких версіях тексту ворожбитки Ітліни йдеться про якесь ельфійське пророцтво. У деяких версіях тексту ворожби Ітліни, тих старших, є, як мені здається, згадки про Старшу Кров Ельфів, або Aen Hen Ichaer. Але ми тут не маємо того повного тексту. Треба би звернутись до ельфів…

— Залишмо це – обірвав холодно Кодрінгер. – Не забагато завдань на раз, Фенне, не забагато сорок за хвіст, не забагато пророцтв і загадок. На разі дякуємо тобі. Бувай, плідної праці. Геральте, дозволь. Повернемось до контори.

— Замало, правда? – упевнився відьмак, тільки-но повернулись і сіли у кріслах, адвокат за бюро, він навпроти. – Занизький гонорар, так?

Кодрінгер підняв з поверхні бюрка металевий предмет, що нагадував зірку, і кілька разів обернув його пальцями.

— Занизький, Геральте. Порпання у ельфійських пророцтвах це для мене диявольський тягар, втрата часу і засобів. Потреба пошуку шляхів до ельфів, бо крім них ніхто не в змозі зрозуміти їх засобів. Ельфійські манускрипти це у більшості випадків якась кручена символіка, акровірші, часом взагалі шифри. Старша Мова – завжди як мінімум двозначна, а записана може мати і десять значень. Ельфи ніколи не були схильними допомагати комусь, хто хотів розжувати їх пророцтва. А у ці часи, коли лісами триває кривава війна з Білками, коли доходить до погромів, є небезпечним наближатись до них. Удвічі небезпечніше. Ельфи можуть прийняти за провокатора, люди можуть донести про зраду…

— Скільки, Кодрінгере?

Адвокат хвилину мовчав, безпристрасно граючись з металевою зіркою.

— Десять відсотків – нарешті сказав.

— Десять відсотків від чого?

— Не глузуй з мене, відьмаче. Робиться поважна справа. Починає ставати щораз менш ясно, про що тут йдеться, а коли не відомо, про що йдеться, то з певністю йдеться про гроші. Мені миліші ці відсотки, аніж звичайний гонорар. Даш мені десять відсотків від того, що сам будеш з цього мати, поминаючи вже заплачену суму. Узгодимо умови?

— Ні. Не хочу наразити тебе на збиток. Десять відсотків від нуля дає нуль, Кодрінгере. Я, мій дорогий колего, не буду мати з цього нічого.

— Повторюю, не глузуй з мене. Я не вірю, що б ти не діяв заради зиску. Не вірю, щоб за цим не крились…

— Мене мало обходить, у що ти віриш. Не буде жодної угоди. І жодних відсотків. Окресль висоту гонорару за збирання інформації.

— Когось іншого – закашляв Кодрінгер – я б витурив за двері, впевнений, що мене намагаються надурити. Але тобі, анахронічний відьмаче, якось на диво пасує шляхетна і наївна незацікавленість. Це у твоєму стилі, це розкішно і зворушливо старомодно… дати себе вбити задарма.

— Не витрачаймо часу. Скільки, Кодрінгере?

— Вдвічі стільки. Разом п'ятсот.

— Жаль – Геральт покрутив головою – але мене не стане на таку суму. Принаймні, не на цю мить.

— Поновлюю пропозицію, яку я вже тобі колись викладав, на початку нашого знайомства – сказав повільно адвокат, продовжуючи бавитись зіркою. – Візьми у мене роботу, й тобі вистачить. На інформацію і на розкоші.

— Ні, Кодрінгере.

— Чому?

— Ти не зрозумієш.

— Цього разу ти раниш не моє серце, а тільки професійну гідність. Бо я лестив собі, думаючи, що здатний зрозуміти все. В основі наших професій лежить скурвисинство, але однак ти й далі надаєш перевагу анахронічному над сучасним.

Відьмак кивнув.

— Браво.

Кодрінгер знову зайшовся кашлем, витер губи, подивився на хустку, потім підняв золотаво-зелені очі.

— Ти запхав носа у список магічок і магіків, який лежав на робочому столі? У список потенційних начальників Ріенса?

— Запхав.

— Я не дам тобі того списку, поки не перевірю достеменно. Не переймайся тим, що підглянув. Жовтець повідомив мені, що Філіппа

Ейльхарт правдоподібно знає, хто стоїть за Ріенсом, але тобі того не повідала. Філіппа не оберігала б якихось шісток. За тим драбом стоїть якась важлива фігура.

Відьмак мовчав.

— Стережись, Геральте. Ти в серйозній небезпеці. Хтось веде з тобою гру. Хтось докладно вивчає твої дії, хтось ними просто керує. Не піддайся зарозумілості і переоцінці власних сил. Той, хто грає тобою – це не вампір і не вовкулака. Це не браття Мішелети. Це навіть не Ріенс. Дитя старшої Крові, холера. Ніби мало було трону Цинтри, чародіїв, королів і Нільфгаарду, ще й на додаток ельфи. Обірви ту гру, відьмаче, вийди з неї. Поламай плани, роби те, чого ніхто не сподівається. Зірви той божевільний зв'язок, що з'єднує тебе з Цириллою. Залиш її Єнніфер, а сам повертайся до Каер-Морхену і не випихай звідти носа. Принишкни в горах, а я понишпорю у ельфійських манускриптах, спокійно, без поспіху, докладно. А коли вже буду мати інформацію про Дитя Старшої Крові, коли буду знати ім'я залученого в це чародія, у тебе буде час зібрати гроші і здійснимо обмін.

— Я не можу чекати. Дівчина у небезпеці.

— Це правда. Але мені відомо, що тебе вважають перешкодою на дорозі до неї. Перешкодою, яку слід однозначно усунути. У зв'язку з цим, це ти у небезпеці. Візьмуться за дівчину тільки тоді, коли замочать тебе.

— Або тоді, коли я перерву гру, усунусь і сховаюсь у Каер Морхені. Я забагато тобі заплатив., Кодірнгере, щоб ти мені давав такі поради.

Адвокат обернув пальцями сталеву зірку.

— За платню, яку ти мені заплатив, я вже дію протягом деякого часу, відьмаче – промовив він, стримуючи кашель. – Порада, яку я тобі

уділив, є обдуманою. Зачаїсь у Каер Морхені, зникни. А потім тих, хто шукає Циріллу, дістану я.

Геральт примружився і усміхнувся. Кодрінгер не відвернувся.

— Я знаю, що кажу – додав, витримуючи погляд і усмішку. – Переслідувачі твоєї Цирі знайду її і зроблять з нею, що хочуть. А тим часом і вона, і ти будете у безпеці.

— Поясни, будь ласка. По змозі швидко.

— Ми знайшли одну дівчину. Шляхтянка з Цинтри, сирота війни. Прийшла з обозом для втікачів, зараз міряє ліктем і кроїть тканини, прийнята торговцем сукном з Бругге. Нічим особливим не вирізняється. Крім одного. Вона досить подібна до картини з деякої мініатюри, яка зображає Левенятко з Цинтри… Хочеш побачити її портретик?

— Ні, Кодрінгере. Не хочу. І не погоджуюсь на таке вирішення.

— Геральте – адвокат прикрив повіки – що тобою керує? Якщо хочеш зберегти ту твою Цирі… Мені здається, що тебе зараз не вистачає на розкіш погорди. Ні, я зле висловився. Ти не можеш собі дозволити розкошу погорди погордою. Надходить час погорди, колего відьмаче, час великої, безмежної погорди. Мусиш пристосовуватись. Те, що я тобі пропоную, це проста альтернатива. Хтось помре, щоби хтось міг жити. Хтось, кого кохаєш, вціліє. Помре інша дівчинка, якої ти не знаєш, якої ніколи не бачив…

— Яку можна зневажити? – обірвав відьмак. – Маю заплатити за те, що люблю, зневагою до самого себе? Ні, Кодрінгере. Залиш ту дитину у спокої, нехай далі міряє сукно ліктем. Її портретик знищ. Спали. А за мої двісті п'ятдесят тяжко зароблених корон, які ти кинув до шухляди, дай мені щось інше. Інформацію. Єнніфер і Цирі залишили Елландер. Я

певен, що про це знаєш. Я певен, що ти знаєш куди вони збираються. Я певен, що ти знаєш, чи йдуть їм по сліду.

Кодрінгер побарабанив пальцями по столі, закашляв.

— Вовк, що не звертав уваги на пересторо ги, хоче полювати надалі – ствердив він. — Не бачить, що це на нього полюють, що лізе просто між прапорцями встановленими справжнім мисливцем.

— Не будь банальним. Будь конкретним.

— Як тобі буде завгодно. Не важко здогадатись, що Єнніфер їде на з'їзд чародіїв, скликаний на початку липня до Гарстангу на острові Танедд. Спритно їде і не користується магією, тому її важко відстежити. Тиждень тому вона була ще в Елландері, я підрахував, що за три, чотири дні добереться до міста Горс Велен, з якого на Танедд один крок. Їдучи до Горс Велену, мусить проїхати через село Анхор. Вирушивши негайно, ти маєш шанс перехопити тих, які їдуть за нею. Бо за нею їдуть.

— Я маю надію – Геральт паскудно усміхнувся – що це не якісь королівські агенти?

— Ні – повідав адвокат, дивлячись на металеву зірку, якою грався. – Це не агенти. Але це й не Ріенс, який є мудрішим за тебе, бо після бійки з Мішелетами затаївся у якісь дірі і носа звідти не показує. За Єнніфер їде троє найманих убивць.

— Передбачаю, що ти їх знаєш?

— Я всіх знаю. І тому я дещо тобі запропоную: залиши їх в спокої. Не їдь до Ангору. А я використаю наявні знайомства і зв'язки. Спробую підкупити збурів і скасувати контракт. Іншими словами, напущу їх на Ріенса. Якщо вийде…

Раптом обірвав розмову, сильно замахнувся. Сталева зірка завила в польоті і з гуркотом застряг у портреті, просто в чолі Кодрінгера-батька, дірявлячи полотно і увігнавшись у стіну мало не до половини.

— Добре, га? – широко усміхнувся адвокат. – Це називається оріоном. Заморський винахід. Вправляюсь вже місяць, влучаю вже без промаху. Може стати в нагоді. На відстані у тридцять стіп ця зірочка є надійною і убивчою, а сховати її можна у рукавиці чи за стрічкою капелюха. Вже рік оріони є на озброєнні нільфгаардських спецслужб. Ха, ха, якщо Ріенс шпигує для нільфгаарду, то буде забавно якщо його знайдуть з оріоном у скроні… Що ти на це?

— Нічого. Це твоя справа. Двісті п'ятдесят корон лежать у твоїй шухляді.

— Ясно – кивнув головою Кодрінгер. – Я розглядаю твої слова як дану мені свободу рук. Мить мовчання, Геральте. Вшануємо неминучу смерть пана Ріенса хвилиною мовчання. Чому, в дідька, кривишся? Не маєш пошани до величі смерті?

— Маю. Занадто велику для того, щоб спокійно слухати глузування з неї ідіотів. Чи ти колись задумувався про власну смерть, Кодрінгере?

Адвокат тяжко закашлявся, довго дивився на хустку, яка затуляла рота. Потім підняв очі.

— Так – тихо проказав – Думав. І то інтенсивно. Але тобі зась до моїх думок, відьмаче. Поїдеш до Ангору?

— Поїду.

— Ральф Блунден, званий Професором. Хеймо Кантор. Юкс Коротун. Тобі щось кажуть ці імена?

— Ні.

— Всі троє не злецькі на мечах. Ліпші за Мішелетів. Тому я пропоную тобі більш надійну, далекобійну зброю. Наприклад ці нільфгаардські зірки. Хочеш, продам тобі кілька штук. Маю того багато.

— Не куплю. Це непрактично. Шумить у польоті.

— Свист діє психологічно. Може спаралізувати жертву страхом.

— Можливо. Але може й застерегти. Я подужав би перед цим ухилитись.

— Якби бачив, як в тебе кидають, так. Знаю, що зумієш ухилитись від стріли або бельту[11]… Але з тилу…

— З-заду теж.

— Гівно правда.

— Закладемося – холодно сказав Геральт. – Я відверну лице до портрету твого тата-ідіота, а ти кинеш у мене тим оріоном. Влучиш в мене, виграєш. Не влучиш – втратиш. Якщо програєш, розшифруєш ельфійські манускрипти. Здобудеш інформацію про Дитя Старшої Крові. Старанно. І в кредит.

— А якщо виграю?

— Так само розшифруєш інформацію і надаш її Єнніфер. Вона заплатить. Не будеш скривдженим. — Кодірнгер відкрив шухляду і витягнув другий оріон.

— Ти сподівашся, що не прийму закладу – ствердив, не запитав.

— Ні – усміхнувся відьмак. – Я певен, що ти його приймеш.

— Ризиковий хлопець. Забув? Я не маю сумнівів.

— Не забув. Тому що надходить час погорди, а ти йдеш ногу в ногу з поступом і духом часу. Але я взяв собі до серця закиди у застарілій наївності і цього разу ризикую не без надії на зиск. Як думаєш? Заклад прийнято?

— Прийнято – Кодрінгер взяв сталеву зірку за один з сторін і встав. – Цікавість завжди брала у мені гору над здоровим глуздом, не кажучи вже про необґрунтоване милосердя. Обернися.

Відьмак обернувся. Подивився на густо подірявлене обличчя на портреті і на вткнутий у нього оріон. А потім закрив очі.

Зірка завила і вдарилась у стіну в чотирьох дюймах від рами портрета.

— Холєра ясна! — скрикнув Кодрінгер. – Навіть не здригнувся, ти, скурвий сину!

Геральт повернувся і усміхнувся. Надзвичайно паскудно.

— А чому мав здригатись? Я ж чув, що ти кидаєш так, щоб не влучити.

****

У заїзді було пусто. В куті, на лаві, сиділа молода жінка з фінгалом під очима. Стидливо відвернувшись боком, вона годувала груддю дитину. Плечистий хлоп, певно чоловік, дрімав поряд, спершись спиною

у стіну. У тіні за пічкою сидів ще хтось, кого Аплегатт чітко не бачив у мороку кімнати.

Господар підвів голову, побачив Аплегатта, узрів його одяг і бляху з гербом Аердіну на грудях, одразу спохмурнів. Аплегатт був призвичаєним до таких вітань. Він був королівським гінцем, його належало безумовне право підвозу. Королівські універсали були чіткими – гонець мав право у кожному місті, у кожному селі, у кожному заїзді і у кожному обійсті зажадати свіжого коня – і біда тому, хто би відмовив. Ясна річ, гонець залишав власного верхового, а нового брав за квитанцією – власник міг звернутись до старости і отримати компенсацію. Але з цим бувало по різному. Тому на гінця завжди дивились з нехіттю і страхом – вимагатиме чи не вимагатиме? Забере на погибель нашого Злотка? Нашу вигодувану від жеребчика Краську? Нашого випещеного Воронка? Аплегатт вже бачив заплаканих дітей, що вчепились у осідланого улюбленця і товариша по забавах, якого виводили зі стайні, не раз дивився на зблідлі, від почуття несправедливості і безсилля, обличчя дорослих.

— Свіжого коня мені не треба – сказав швидко. Йому здалося, що господар зітхнув з полегшенням.

— З'їм тільки, бо зголоднів на шляху – додав гонець. – Є що в гарнці?

— Залишилось трохи зупи, зараз подам, сідайте. Заночуєте? Вже сутеніє.

Аплегатт задумався. Двома днями раніше зустрівся з Хансомем, знайомим гінцем, і згідно розкладу обмінявся посланнями. Хансом прийняв листи і послання для короля Демавенда, почвалуваши через Темерію і Махакам до Вендербергу. Аплегатт, взявши пошту для короля Візіміра з Реданії, поїхав у напрямі Оксенфурту і Третогору. Мав до прибуття понад триста миль.

— Поїм і поїду – вирішив. – місяць у повні, а шлях рівний.

— Ваша воля.

Зупа, яку йому подали, була пісною і без смаку, але гонець не зважав на такі дрібниці. Смакував вдома, жінчину кухню, на шляху їв, що траплялось. Сьорбав повільно, незграбно тримаючи ложку у загрубліих від тримання повіддя пальцях.

Кіт, що дрімав на припічку, раптом підніс голову, засичав.

— Королівський гонець?

Аплегатт здригнувся. Питання задав той, хто сидів у тіні, з якої тепер вийшов, ставши поряд з гінцем. Він мав біле, мов молоко, волосся, стягнене на чолі шкіряною стрічкою, чорну шиповану срібними цвяшками куртку і високі чоботи. Над його правим плечем виблискувала куляста голівка притороченого через плече меча.

— Куди провадиш дорогу?

—Туди, куди королівська воля жене – холодно відрізав Аплегатт. Він ніколи не відповідав інакше на подібні запитання.

Біловолосий якийсь час мовчав, вивчаючи поглядом на гінця. Мав неприродно бліде обличчя і дивні темні очі.

— Королівська воля – врешті сказав неприємним, злегка хрипким голосом – напевно каже тобі поспішати? Напевно, ти поспішаєш в дорогу?

— А вам що до того? Хто ви, щоб мене квапити?

— Я ніхто – біловолосий паскудно усміхнувся. – І не кваплю тебе. Але на твоєму місці я б від'їхав звідси як найшвидше. Не хотілось би, щоб з тобою щось зле трапилось.

На такі твердження Аплегатт так само мав випробувану відповідь. Коротку і вузлувату. Неагресивне і спокійне – але зрозуміле нагадування, кому служить королівський гонець і що загрожує тому, хто б наважився торкнутись гінця. Але у голосі біловолосого було щось, що стримало Аплегатта від висловлення звичайної відповіді.

— Мушу дати відпочити коневі, пане. Годину, може дві.

— Розумію – кивнув головою біловолосий, після чого підняв голову, здавалось прислухаючись до долинаючих із зовні звуків. Аплегатт так само нашорошив вуха, але почув тільки цвіркунів.

— Так, відпочивай – сказав біловолосий, поправляючи пасок меча, що навскіс перетинав груди. – Але не виходь на подвір'я. Що б там не робилось, не виходь.

Аплегатт стримався від питань. Інстинктивно відчував, що так буде краще. Нахилився над мискою і відновив виловлювання нечисленних плаваючих у зупі шкварків. Коли підвів голову, біловолосого вже не було у кімнаті.

За мить на подвір'ї заіржав кінь, застукали копита.

До заїзду зайшли троє чоловіків. При їх вигляді корчмар почав швидше витирати кухоль. Жінка з немовлям ближче притулилась до дрімаючого чоловіка, розбудивши його штурханом. Аплегатт трохи ближче підсунув до себе табурет, на якому лежав його ремінь і корд.

Чоловіки підійшли до шинквасу, швидкими поглядами оцінюючи і вивчаючи гостей. Йшли повільно, подзенькуючи острогами і зброєю.

— Вітаю, шановні – корчмар відхаркнувши і відкашлявя. – Чим можу прислужитись?

— Горілки – сказав один, низький і міцний, з довгими, як у мавпи руками, озброєний двома зерріканськими шаблями, що навхрест висіли на спині. – Лигнеш, Професоре?

— Позитивно охоче – погодився інший чоловік, поправляючи розміщені на гачкуватому носі окуляри з шліфованих блакитного кольору кристалів, оправлених у золото. – Тільки щоб трунок не був фальшований жодними інгредієнтами.

Корчмар налив. Аплегатт зауважив, що у нього злегка тряслися руки. Чоловіки притулились спинами до шинквасу, без поспіху потягаючи з глиняних чашечок.

— Шановний господарю – озвався раптом той в окулярах. – Припускаю, що тут недавно проїздили дві дами, що інтенсивно намірялися у напрямку Горс Велену?

— Туди різні їздять – буркнув господар.

— Вищегаданих дам – сказав повільно окулярник – ви б не могли не зауважити. Одна з них чорноволоса і надзвичайно вродлива. Їздить на вороному жеребці. Друга, молодша, ясноволоса і зеленоока, мандрує на кобилі у яблуках. Були тут?

— Ні – випередив корчмаря Аплегатт, відчувши раптом холод на спині. – Не було.

Небезпека на сірому пір'я. Гарячий пісок…

— Гонець?

Аплегатт кивнув головою.

— Звідки і куди?

— Звідки й доки королівська воля пожене.

— Жінок, про яких випитую, на згаданому тракті не зустрічав?

— Ні.

— Щось ти швидко заперечуєш – буркнув третій чоловік, високий і худий, як тичка. Волосся мав чорне і блискуче, ніби вимащене жирним мастилом. – А не здається мені, що ти надто напружив пам'ять.

— Кинь, Хеймо – махнув рукою окулярник. – Це гонець. Не чіпляйся. Як називається це місце, господарю?

— Ангор.

— Як дістатись до Горс Велену?

— Га?

— Скільки миль?

— Я миль не міряв. Але зо три дні їзди буде…

— Кінно?

— Возом.

— Гей – раптом заволав коротун, підійшовши і виглянувши на подвір'я через широко відкриті двері. – Подивись-но, Професоре. Що це за один? Чи це не…

Окулярник теж визирнув на подвір'я, а його обличчя раптом скривилось.

— Так – просичав. – Це справді він. Але й пощастило нам.

— Почекаймо, поки увійде?

— Він не зайде. Бачив наших коней… Знає, що ми…

— Зомокни, Яксо. Він щось каже.

— Маєте вибір – розлігся з подвір'я злегка хриплий, але гучний голос, який Аплегатт одразу впізнав. – Один з вас вийде і скаже мені, хто вас найняв. Тоді від'їдете звідси без клопоту. Або вийдете всі троє. Чекаю.

— Сучий син… — буркнув чорноволосий. – Знає. Що робимо? – Окулярник повільним рухом відставив чарку на шинквас.

— Те, за що нам заплачено.

Поплював на долоню, поворушив пальцями і видобув меча. Побачивши його, два інших теж добули клинки. Господар відкрив рота для крику, але прудко його закрив під холодним поглядом з-під блакитних окулярів.

— Сидіть тут всі – просичав окулярник. – І ані мур-мур. Хеймо, коли почнеться, постарайся зайти до нього з тилу. Ну, хлопці, фарту. Виходимо.

Почалось одразу коли вийшли. Рохкання, тупіт ніг, брязкіт клинків. А потім крик. Такий, від якого волосся дибки встає.

Господар зблід на лице, жінка з синцями під очима глухо скрикнула, обіруч притискуючи маля до грудей. Кіт на запічку зістрибнув на рівні ноги, вигнув хребет, хвіст наїжачився йому як щітка. Аплегатт швидко відсунувся з кріслом у куток. Корд мав на колінах, але не добув його з піхов.

З подвір'я знову гупання ніг в дошки, свист і дзенькіт клинків.

— Ах, ти… — крикнув хтось дико, а в тому крику, хоч і закінченому брудною лайкою, було більше розпачу, аніж люті. – Ти…

Свист клинків. І одразу після того високий, уривчастий вереск, що здавалось розривав повітря на шматки. Глухий стукіт, ніби на дошки впав тяжкий мішок з зерном. Від конов'язі стук копит, іржання настрашених коней.

На дошках знову гухі удари, тяжкі, швидкі кроки бігуна. Жінка з малятком притулилась до чоловіка, господар вперся спиною у стіну. Аплегатт витяг корда, далі ховаючи зброю під стільницею. Людина, що бігла, намірявся просто до заїзду, було ясно, що за мить з'явиться у дверях. Але до того, як з'явився у дверях, свиснуло лезо.

Чоловік верескнув, а зразу після цього поточився до середини. Здавалось, що падає на поріг, але не впав. Ступив кілька хитких, повільних кроків і тільки тоді тяжко впав на центр кімнати, піднімаючи нагромаджену в шпаринах підлоги куряву. Упав на обличчя, безвладно стиснувши руки і підібгавши ноги в колінах. Кришталеві окуляри зі стуком впали на дошки, розлетівшись на блакитний порох. З-під нерухомого тіла почала виростати темна, блискуча калюжа.

Ніхто не ворухнувся. Ані крикнув.

До кімнати зайшов біловолосий.

Меч, який тримав у руці, спритно запхав до піхов на плечах. Наблизився до стійки, навіть поглядом не удостоївши трупа, що лежав на підлозі. Господар скулився.

— Недобрі люди… — сказав хрипко біловолосий. – Недобрі люди померли. Коли приїде байлі, може виявитись, що за їх голови була нагорода. Хай зробить з нею те, що вважає за потрібне.

Господар квапливо покивав головою.

— Також може трапитись – продовжив за мить біловолосий – що про цих недобрих людей розитуватимуть їх товариші чи друзі. Тим скажи, що їх покусав Вовк. Білий Вовк. І додай, щоб часто озирались за собою. Одного дня озирнуться і побачать Вовка.

Коли через три дні Аплегатт добрався до брам Третогору, було вже добре за північ. Був розгніваний, бо затримався над ровом і надірвав собі горло – стражники спали непробудно і зволікали з відкриттям воріт. Розслабився і прокляв їх зволікання, до сухої нитки і до третього покоління включно. Пізніше з приємністю дослухався, як пробуджений начальник варти доповнив їх цілком новими виразами, які він адресував матерям, батькам і прабабкам кнехтів. Звісно, про зустріч віч-на-віч з королем Візіміром не можна було навіть марити. Зрештою, йому це було байдуже – сподівався, що виспиться до утрені, до вранішнього дзвоніння. Він помилявся. Замість того, щоб вказати йому місце для відпочинку, його без зволікань провели до кордегардії. У кімнаті його чекав не правитель, але той другий, велетенський і товстий. Аплегатт його знав – це був Дійкстра, довірена особа короля Реаднії. Дійкстра – гонець знав це – мав право вислуховувати повідомлення, призначених для вух короля. Аплегатт вручив йому лист.

— Маєш усне послання?

— Маю, пане.

— Кажи.

— Демавенд до Візіміра – проказав Аплегатт, закриваючи очі. – Перше: Перебрані готові на другу ніч після липневого новолуння. Припильнуй, щоб Фольтест не підвів. Друге: він не вшанує з'їзду Мудрагелів на Танедді своєю присутністю, і тобі так само не радить. Третє: Левенятко мертве.

Дійкстра злегка скривився, побарабанив пальцями по столі.

— Тут маєш листи для короля Демавенда. А усне послання… Нашорош добре вуха і напруж пам'ять. Повториш твоєму королеві слово в слово. Тільки нікому іншому. Нікому, розумієш?

— Розумію, пане.

— Повідомлення таке: Візімір до Демавенда. Перебраних необхідно притримати. Хтось зрадив. Полум'я згромадив армію у Доль Ангра і тільки чекає на привід. Повтори.

Аплегатт повторив.

— Добре – кивнув головою Дійкстра. – Вирушиш, як тільки зійде сонце.

— Я вже п'ять днів на тракті, вельможний пане – гонець потер зад. – Мені б поспати хоча б до ранку… Дозволите?

— Чи твій король, Демавенд, зараз спить ночами? Чи сплю я? За саме тільки питання ти повинен отримати в писок, хлопе. Тобі дадуть їсти, потім трохи протягнеш кістки на сіні. А перед світанком вирушиш. Я

казав, щоб тобі дали породистого жеребчика, побачиш, мчить наче вітер. І не криви губи. Ще тримай саквочку з екстра премією, щоб ти собі не думав, що Візімір скнара.

— Дякую, пане.

— Коли будеш у лісах над Понтраем, пильнуй. Там бачили Білок. Та й звичайних бандитів там в околицях не бракує.

— О, я це знаю, пане. О, я дещо бачив три дні тому…

— Що бачив?

Аплегатт швидко розповів про події у Анхорі. Дійкстра слухав, схрестивши потужні передпліччя на грудях.

— Професор… — сказав у задумі. – Хеймо Кантор і Коротун Якса. Убиті відьмаком. У Анхорі, на тракті, що виходить до Горс Велену, або на Таннед, до Гарстангу. А Левенятко мертве?

— Перепрошую, пане?

— Неважливо – Дійкстра підвів гоову. – Принаймні для тебе. Відпочивай. А на світанку в дорогу.

Аплегатт поїв, що було йому принесено, трохи полежав, такий змучений, що й ока не склепив, а перед світанком був вже за брамою. Жеребчик був і справді швидким, але норовистим. Аплегатт не любив таких коней.

На плечах, між лівою лопаткою та хребтом щось нестерпно свербіло, як ніби блоха вкусила його, поки дрімав у стайні. А почухатись можливості не було.

Жеребчик затанцював, заіржав. Гонець дав йому острогами і пішов у галоп. Час квапив.

****

— Gar'ean – просичав Cairbre, вихиляючись з-за гілля дерева, з якого оглядав гостинець — En Dh'oine[12] aen evall a strsede!

Toruviel зірвалась з землі, хапаючи і припасовуючи меча, носаком чобота штурхнула в стегно Yaevinna, який дрімав поряд, спершись у вирву ями від поваленого бурею дерева. Ельф зірвався, засичав, обпікшись гарячим піском, на який сперся долонею.

— Que suecc's?

— Вершник на дорозі.

— Один? – Yaevinn підняв лік і колчан. – Cairbre? Тільки один?

— Один. Наближається.

— То візьмемо його. Буде одним Dh'oine менше.

— Дай спокій – Toruviel схопила його за рукав. – Нащо нам це? Ми мали провадити розвідку, а потім з'єднатись з командою. Маємо убивати цивільних по дорогах? Це так виглядає боротьба за свободу?

— Саме так. Посунься.

— Якщо на дорозі зостанеться труп, кожен проїжджий патруль підніме тривогу. Військо почне полювати на нас. Заблокують броди, ми можемо мати клопіт з форсуванням ріки!

— Цією дорогою мало хто їздить. Поки труп знайдуть, ми будемо вже далеко.

— Цей їздець теж вже далеко – сказав з дерева Cairbre. – Замість гадати, слід було стріляти. Тепер його вже не дістанеш. Це добрих двісті кроків.

— З моєї шістдесятифунтівки? – Yaevinn погладив лук. – Тридцяти дюймовою стрілою? Крім того, це не є двісті кроків. Це гора сто п'ятдесят. Mirę, que spar aen'le.

— Yeavinn, залиш…

— Thaess aep, Toruviel.

Ельф відгорнув шапку так, щоб йому не заважала прип'ятий до неї більчачий хвіст, швидко нап'яв лука, сильно, аж до вуха, точно прицілився і спустив тятиву.

Аплегатт не почув стрілу. Була то стріла "тиха", спеціально обладнана довгими, вузькими сірими перами, з древком, жолобкованим для збільшення жорсткості і зменшення важкості. Трьохлопасне, гостре мов голка вістря з силою вдарив гінця у центр спини,між лівою лопаткою і хребтом. Грані були встановлені під кутом– увійшло в тіло вістря обернулось і вкрутилось як шуруп, розсікаючи тканини, розрізаючи кровоносні судини і трощачи кістки. Аплегатт звалився грудьми на шию коня і зісковзнув на землю, безвладний як мішок вовни. Пісок дороги був гарячий, нагрітий сонцем так, що аж обпікав. Але гонець вже цього не відчув. Помер миттєво.

Казати, що я її знав, було б перебільшенням. Думаю, що крім відьмака і чародійки її ніхто не знав. Коли я побачив її першого разу, вона загалом не справила на мене великого враження, не зважаючи навіть на досить надзвичайні обставини, які це супроводжували. Я знав і

таких, які стверджували, що відразу, від першої зустрічі чули повівання смерті, яка крокувала за дівчиною. Однак мені вона задалася цілком звичайною, хоча я точно знав, що звичайною вона не була – тому то я з усіх сил намагався знайти, відкрити, відчути у ній цю незвичайність. Але я нічого не помітив і нічого не відчув. Нічого, що могло би сигналом, передчуттям чи попередженням подальших трагічних випадків. Тих, причиною яких була. І тих, які сама викликала.

Жовтець, Півстоліття поезії.

РОЗДІЛ ДРУГИЙ

Одразу на перехресті, у місці, де закінчився ліс, у землю було вбито дев'ять стовпів. До верхівки кожного стовпа було плоско прикріпленоколесо колесо від воза. Над колесами клубочились ворони і круки, дзьобаючи і шарпаючи трупи, прив'язані до ободу і маточини. Висота стовпів і численність птаства дозволяла, щоправда, тільки вгадуючи, чим були непізнавані рештки, що спочивали на колесах. Але були трупами. Не могли бути нічим іншим.

Цирі відвернула голову і з відразою зморщила ніс. Вітер віяв з боку стовпів, доносячи сморід тіл, що розкладались над роздоріжжям.

— Розкішна декорація – Єнніфер нахилилась в сідлі і сплюнула на землю, забувши, що ще недавно за таке плювання гостро шпетила Цирі. – Мальовнича і пахуча. Але чому тут, на краю пущі? Зазвичай щось таке ставляють тільки за міськими мурами. Маю рацію, добрі люди?

— Це Білки, шляхетна пані – поспішив з поясненням один з мандрівних торгівців, що саме нагодився на перехресті, стримуючи запряженого до навантаженої двоколки ваговоза. – Ельфи. Там, на тих стовпах. Тому й стоять стовпи в лісі. Для пересторо ги іншим Білкам.

— Чи це значить – чародійка подивилась на нього – що взятих живцем Scoia'tael привозять сюди…

— Ельфи, пані чародійко, рідко даються взяти себе живцем – перебив торгівець. – А якщо навіть якогось воякі і схоплять, то везуть його до міста, бо там живуть осілі нелюди. Коли вони спостерігають за стратою на ринку, їм одразу пропадає охота приставати до Білок. Але коли у бою вбивають якихось ельфів, то трупи хвозять на перехрестя і вішають на стовпах. Їх часто возять з далеку, привозячи цілком засмерділими…

— Подумати тільки – буркнула Єнніфер – що нам забороняють некромантські практики зважаючи на пошану до смерті і покійників, останки, яким належно віддати честь, спокій і поховальна церемонія…

— Що кажете, пані?

— Нічого. Забираймося звідси як найшвидше, Цирі, щоб бути далі від цього місця. Тьху, маю враження, що я вже вся просякла тим смородом.

— Я теж, еге-гей – сказала Цирі, клусом об'їжджаючи довкола навантажену упряжку. – Поїдемо галопом, добре?

— Добре… Цирі, галопом, але не вар'ятським!

******

Скоро вони побачили місто, велике, оточене мурами, наїжачене вежами з шпичастими блискучими дахами. А за містом було видно море, зелено-синє, що іскрилося у променях вранішнього сонця, тут і там вкрите цятками білих вітрил. Цирі стримала коня на краю піщаного урвища, підвелась у стременах, жадібно втягнула носом вітер і запах.

— Горс Велен – сказала Єнніфер, під'їжджаючи і стаючи поряд. – Нарешті доїхали. Повертаймо на шлях.

На дорозі пішли знову легким галопом, залишивши позаду кілька повільних підвод і обтяжених в'язанками дерева пішоходів. Коли вони випередили всіх і зостались самі, чародійка сповільнилась і жестом стримала Цирі.

— Під'їдь ближче – сказала. – Ще ближче. Візьми віжки і веди мого коня. Мені потрібні обидві руки.

— Для чого?

— Я ж просила, візьми віжки.

Єнніфер витягла з в'юків срібне дзеркальце, протерла його, після чого проказала закляття. Дзеркальце піднялось з її долоні, злетіло і зависло над кінскою шиєю, точнісінько напроти обличчя чародійки.

Цирі здивована зітхнула, облизала губи.

Чародійка витягла з в'юків гребінь, зняла берет і наступні декілька хвилин енергійно чесала волосся. Цирі зберігала мовчанку. Знала, що під час чесання волосся Єнніфер не можна було перешкоджати ані відволікати її. Мальовничий і на перший погляд недбалий безлад її кучерявих і буйних пасем з'являвся внаслідок довготривалих старань і вимагав немало зусиль.

Чародійка знову сягнула в'юків. Причепила до вух діамантові кульчики, а на обидва зап'ястки надягла браслети. Зняла шаль і розщепила блузку, відкрила шию і чорну оксамитку, оздоблену зіркою з обсидіану.

— Ха! – не втрималась врешті Цирі. – Я наю, для чого ти це робиш! Хочеш гарно виглядати, бо ми їдемо до міста? Вгадала?

— Вгадала.

— А я?

— Що ти?

— Я теж хочу гарно виглядати! Зачешуся…

— Надягни берет – різко сказала Єнніфер, вглядаючись у дзеркальце, що висіло над вухами коня. – На те саме місце, де був. І сховай під ним волосся.

Цирі гнівно пирхнула, але одразу послухалась. Вона вже давно навчилась розпізнавати барви і відтінки голосу чародійки. Знала, коли можна намагатись сперечатись, а коли ні.

Єнніфер врешті вклала кучері на чолі, видобула з в'юків малий слоїк з зеленого скла.

— Цирі – лагідно сказала. – Ми подорожуємо таємно. А подорож ще не закінчилась. Тому ти маєш приховати волосся під беретом. У кожній брамі є такі, кому платять за прискіпливе і уважне вивчення подорожніх. Розумієш?

— Ні – відрізала нахабно Цирі, потягнувши поводи карого жеребця чародійки. – Ти вималювалась так, що тим вивідувачам з брами очі повилазять! Гарна мені таємність!

— Місто, до брами якої ми рухаємся – усміхнулась Єнніфер – це Горс Велен. Я не мушу маскуватись у Горс Велені, а скоріше, сказати б, навпаки. З тобою інша справа. Тебе ніхто не повинен запам'ятати.

— Ті, які будуть дивитись на тебе, побачать і мене! – Чародійка відкрила слоїчок, з якого запахло бузком і аґрусом. Занурivши у слоїчок вказівний палець втерла собі під очі трохи вмісту.

— Я сумніваюсь в цьому – сказала, чомусь загадково усміхаючись – щоб хтось звернув на тебе увагу.

Перед мостом стояв довгий ряд їздців і возів, а на передбрам'ю скупчились подорожні, очікуючи черги на контроль. Цирі зітхнула і забурчала, роздратована перспективою довгою чекання. Однак Єнніфер випросталаь у сідлі і рушила клусом, дивлячись високо над головами подорожніх – вони одразу прудко розступились, зробили місце, шанобливо кланяючись. Стражники у довгих кольчугах теж одразу помітили чарподійку і зробили їй вільну дорогу, не шкодуючи ударів ратищами списів, якими почастували впертих чи занадто повільних.

— Сюди, сюди, вельможна пані – заволав один зі стражників, подивившись на Єнніфер і міняючись з виду. – Їдьте сюди, ласкаво прошу! Розступіться! Розступіться, хами!

Поспішно викликані командиром варти вартівники, що з'явились з кордегардії, були набурмосені і злі, але при вигляді Єнніфер почервоніли, широко відкрили очі і вуста, зігнулись у низькому поклоні.

— Смиренно вітаємо у Горс Велені, ясна пані – пробелькотів, підходячи і витріщаючись. – за вашою командою… Чи є в моїй силі чимось догодити вельможній? Дати ескорт? Провідника? Може викликати когось?

— Не треба – Єнніфер випросталась на луці, поглянула нього зверху. – Я перебуватиму в місті недовго. Їду на Танедд.

— Очевидно… — солдат переступив з ноги на ногу, не відводячи очей від обличчя чародійки. Інші стражники витріщались так само. Цирі пихато випросталась і задерла голову, але констатувала, що на неї ніхто не дивиться. Ніби її взагалі не існувало.

— Очевидно – повторив командир сторожі. – На Танедд, так… На з'їзд. Зрозуміло, зрозуміло. Тоді бажаю…

— Дякую – чародійка пришпорила коня, виразно показуючи, що їй нецікаво, чого їй бажав побажати комендант. Цирі послідувала за нею. Вартові вклонялись проїжджаючій Єнніфер, а її й далі не удостоювали навіть поглядом.

— Навіть не запитали тебе про мене – буркнула, наздоганяючи Єнніфер, і обережно керуючи конем всеред виїжджених у болоті вулиці колій. – Ані про те, звідки їдемо! Ти їх зачарувала?

— Не їх. Себе.

Чародійка повернулась, а Цирі голосно зітхнула. Очі Єнніфер пломеніли фіолетовим блиском, а обличчя випромінювало вроду. Засліплюючу. Викличну. Грізну. І неприродню.

— Зелений слоїчок! – одразу здогадалась Цирі. – Що це було?

— Гламарія. Еліксир, а скоріше мазь для спеціальних випадків. Цирі, чи так необхідно заїжджати у кожну калюжу на дорозі?

— Я хочу помити коневі бабки!

— Не дощило вже місяць. Це помиї і кінські сцяки, не вода.

— Ага… Чому ти вжила той еліксир? Ти аж так сильно того потребувала…

— Це є Горс Велен – перебила Єнніфер. – Місто, яке своїм добробутом значною мірою завдячує чародіям. Точніше, чародійкам. Сама бачиш, як ставлться тут до чародійок. А я не мала бажання ані називатись, ані пояснювати, ким я є. Я волію, щоб це було очевидним з першого погляду. За цим червоним домом повернемо в ліво. Кроком, Цирі, стримуй коня, бо перекинеш якусь дитину.

— А чому ми сюди приїхали?

— Я вже тобі це казала.

Цирі пирхнула, зціпила вуста, сильніше штурхнула верхового п'ятами. Кобила затанцювала, мало не врізавшись у віз, що саме проминав їх. Візник встав з козел і замірявся вдарити її батогом, але при вигляді Єнніфер швидко всівся і почав допитливо вивчати стан своїх черевиків.

— Ще один такий вибрик – процідила Єнніфер – і ти мене розгніваєш. Поводишся як козичка. Соромиш мене.

— Ти хочеш віддати мене до якоїсь школи, так? Я не хочу!

— Тихше. Люди витріщаються.

— На тебе витріщаються не на мене! Я не хочу іти до ніякої школи! Ти мені обіцяла, що завжди будеш зі мною, а тепер хочеш мене залишити! Саму! Я не хочу бути сама!

— Сама не будеш. У школі є багато дівчат твого віку. Будеш мати безліч подружок.

— Я не хочу подружок. Хочу бути з тобою і з… Я думала, що… Думала, що ми їдемо до Геральта – Цирі виклично задерла голову. – Добре знаю, про що ти думала цілу дорогу. І чому зітхала вночі…

— Досить – просичала чародійка, а вигляд її палаючих очей справив таке враження, що Цирі втупила обличчя у кінську гриву. – Занадто розпустилась. Я тобі нагадую, що час коли ти могла опиратись мені, безповоротно минув. Так сталось з твоєї власної волі. Тепер мусиш бути слухняною. Зробиш те, що накажу. Розумієш?

Цирі кивнула головою.

— Те, що я накажу, буде для тебе найліпше. Завжди. І тому ти будеш слухати і виконувати мої накази. Ясно? Зупини коня. Ми на місці.

— Це і є та школа? – пробурчала Цирі, підводячи очі на вражаючий фасад будинку. – Це…

— Ні слова більше. Злазь. І поводь себе належно. Це не школа, школа в Артеузі, не в Горс Велені. Це банк.

— А для чого нам банк?

— Подумай. Злазь, сказала. Не в калюжу! Залиш коня, для цього є слуги. Зніми рукавиці. У банк не заходять у рукавицях для їзди. Дивись на мене. Поправ берет. Підрівняй комір. Випростайся. Не знаєш, що робити з руками? То нічого з ними не роби!

Цирі зітхнула.

Службовці, які з'явились з воріт будинку і гнулись у поклонах, були червонолюдами. Цирі з цікавістю дивилась на них. Хоч і такі самі низькі, міцні і бородаті, вони нічим не нагадували її друга, Ярпена Зігріна, ані його "хлопаків". Службовці були сірими, однаково одягненими, ніякими. І раболіпні, чого про Ярпена і його хлопаків жодною мірою сказати неможна було.

Зайшли в середину. Магічний еліксир діяв і далі, тож поява Єнніфер спровокувала негайне велике пожвавлення, біганину, поклони, подальші принижені привітання і декларації готовності прислужитись, яким поклала край поява неймовірно грубого, багато вбраного і білобородого червонолюда.

— Шановна Єнніфер! – завуркотів червонолюд, подзвонюючи золотим ланцюгом, що звисав з товстеленної шиї значно нижче білої бороди. – Що за несподіванка! І що за честь! Прошу, прошу до кабінету! А ви не стійте, не ловіть гав! До роботи, до рахівниць! Вільфлі, негайно до кабінету пляшку Кастель де Неуф, року... Ти вже знаєш, якого року. Живо, одна нога тут – друга там! Дозволь, дозволь, Єнніфер. Справжня радість тебе бачити. Виглядаєш... Ех, мать, аж дух спирає!

— Ти теж – усміхнулась чародійка – непогано тримаєшся, Джанкарді.

— Ну, певно. Прошу, прошу до мене, до кабінету. Але ж ні, ні, спершу пані. Ти знаєш дорогу, Єнніфер.

У кабінеті було тьмяно і приємно холодно, у повітрі відчувався запах, який Цирі пам'ятала з писарської вежі Ярре – запах чорнил, пергаменту і пилу, що вкривав дубові меблі, гобелени і старі книги.

— Прошу, сідайте – банкір відсунув від столу тяжке крісло для Єнніфер, окинув Цирі зацікавленим поглядом. – Гмммм...

— Дай їй якусь книгу, Мольнаре – недбало сказала чародійка, зауваживши погляд. – Вона любить книги. Сяде собі в кінці столу і не буде заважати. Правда, Цирі?

Цирі не визнала за доцільне підтвердити.

— Книгу, гм, гм – стурбувався червонолюд, підходячи до комоду. – Що ми тут маємо? О, прибутково-видаткова книга… Ні, це ні. Портові збори і мита… Теж ні. Кредит і відшкодування? Ні. О, а це звідки тут взялось? Біс його зна… Але якщо це, то буде якраз. Прошу, дівчинко.

Книга називалась "Physiologus" і була дуже стара і дуже подерта. Цирі обережно перевернула обкладинку і кілька сторінок. Це її одразу зацікавило, бо йшлося про загадкових чудовиськ і бестій, і було повно малюнків. Протягом кількох наступних хвилин вона намагалась ділити цікавість між книгою та розмовою чародійки з червонолюдом.

— Мольнаре, маєш для мене якісь листи?

— Ні – банкір налив вина Єнніфер і собі. – Не надійшло жодних нових. Останні, місяць тому, я передав звичайним способом.

— Я їх отримала, дякую. А чи випадково… хтось тими листами не цікавився?

— Тут ні – усміхнувся Мольнар Джанкарді. – Але ти цілиш на правильний шлях, моя дорога. Банк Вівальді таємно поінформував мене, що листи намагались прослідкувати. Їх філія у Вендерберзі також викрила спробу простежити операції на твоєму приватному банківському рахунку. Один зі службовців виявився нелояльним.

Червонолюд замовк, подивився на чародійку з-під кущистих брів. Цирі нашорошила вуха. Єнніфер мовчала, граючись зі своєю обсидіановою зіркою.

— Вівальді – продовжив банкір, понизивши голос – не міг чи не хотів проводити слідства у цій справі. Нелояльний і піддатливий на підкуп клерк впав на п'яну голову до фоси і втопився. Нещасний випадок. Шкода. Зашвикдо, занадто поспішно…

— Шкода мала, а жаль короткий – надула губи чародійка. – Я знаю, кого цікавили мої листи і рахунок, слідство у Вівальді не принесло би якихось одкровень.

— Якщо ти так вважаєш… — Джанкарді почухав бороду. – Їдеш на Танедд, Єнніфер? На той загальний з'їзд чародіїв?

— Так.

— Щоб вирішувати долю світу?

— Не перебільшуй.

— Різні плітки долинають – сухо промовив червонолюд. – І різні речі відбуваються.

— Які, якщо це не таємниця?

— З минулого року – сказав Джанкарді, гладячи бороду – спостерігаються дивні рухи у податковій політиці… Я знаю, тебе це не цікавить…

— Кажи.

— Подвоєно розмір подушного і гербового, податків, що стягують безпосередньо військовими властями. Всі купці та підприємці мусять додатково вносити до королівської скарбниці "десятий гріш", цілком новий податок, один грош з кожного нобля обороту. Червонолюди,

гноми, ельфи і низовики платять понад звичайне подушне і по-димне. Якщо проводять торговельну чи виробничу діяльність, на додачу є обтяженими обов'язковою нелюдською донацією, що складає десять від ста. Таким чином, я віддаю до скарбниці понад шістдесят відсотків доходу. Мій банк, включаючи всі філії, дає Чотирьом королівствам шістсот гривень річно. До твого відома: це є майже втричі більше, аніж можний герцог чи граф платить податку з потужної королівщини.

— Люди не обкладені податком на військо?

— Ні. Платять тільки гербове і подушне.

— А тому – покивала головою чародійка – це червонолюди та інші нелюди фінансують кампанію проти Scoia'tael, яка триває у лісах. Я сподівалась чогось такого. Але що мають спільного податки зі з'їздом на Танедді?

— Після ваших з'їздів – пробурмотів банкір – завжди щось відбувається. Втім, цього разу я маю врешті надію, що буде зворотно. Сподіваюсь на це, що ваш з'їзд зробить так, що перестане відбуватись. Я був би дуже радий, для прикладу, щоб припинились дивні стрибки цін.

— Кажи ясніше.

Червонолюд розлягіся у кріслі і сплів пальці на прикритому бородою череві.

— Я працюю в моїй галузі добрих кілька років – промовив. – Достатньо довго, щоб уміти пов'язати деякі рухи цін з деякими фактами. А останнім часом дуже зросли ціни на коштовне каміння. Бо на це є попит.

— Люди обмінюють готівку на коштовності, щоб уникнути збитків через коливання курсів і паритету монети?

— Крім всього іншого. Каміння має ще одну велику перевагу. Гаманець діамантів, що міститься в кишені, відповідає вартості приблизно п'ятдесяти гривень, така сама сума у монеті важить двадцять п'ять фунтів і займає великий мішок. З гаманцем у кишені втікається значно швидше, аніж з мішком на плечах. І мається обидві руки вільними, що теж має значення. Однією рукою можна тримати жінку, а другою, за потреби, можна комусь ввалити.

Цирі стиха пирхнула, але Єнніфер одразу удостоїла її грізним поглядом.

— А тому – підняла голову – є такі, що вже підготувались до втечі. А куди, цікаво?

— Найбільш бажаною є далека Північ. Генгфорс, Ковір, Повісс. По перше, ті країни справді далеко, а по друге, тому, що ці країни є нейтральними і мають з Нільфгаардом добрі стосунки.

— Розумію – злостивий усміх зник з вуст чародійки. – Береш діаманти до кишені, жінку за руку, і на Північ… Не за рано? Ах, менше з тим. Що ще дорожчає, Мольнаре?

— Човни.

— Що?

— Човни – повторив червонолюд і вишкірив зуби. – Всі суднобудівники з узбережжя виробляють човни, замовлені квартирмейстероми армії короля Фольтеста. Квартирмейстери платять вчасно і дають ще нові замовлення. Якщо маєш вільний капітал, Єнніфер, інвестуй у човни. Золоте дно. Виготовляєш човник з очерету і кори, а виставляєш рахунок на баркас з першосортної сосни, даєш половинний відкат квартирмейстерові…

— Не кпи, Джанкарді. Кажи, про що йдеться.

— Ті човни – сказав знехотя банкір, дивлячись на дерев'яну стелю – перевозяться на південь. До Соддену і Бругге, над Яругою. Але з того, що я знаю, їх не вживають для рибальства на ріці. Їх ховають у лісах над правим берегом. Мабуть військо годинами тренується сідати і висаджуватись. Поки на суші.

— Ага – Єнніфер закусила губу. – Але чому декому так спішно на північ? Яруга на півдні.

— Існує обґрунтований острах – пробурчав червонолюд, лупаючи на Цирі – що імператор Емгир вар Емрейс не буде у захваті від звістки, що згадані човни спущені на воду. Дехто вважає, що такий спуск точно розізлить Емгира, а тому краще бути як найдалі від нільфгаардського кордону…Холера, щоби тільки до жнив. Якщо буде по жнивах, зітхну з полегшенням. Якщо щось і має статись, трапиться перед жнивами.

— Врожай буде у зерносховищах – сказала повільно Єнніфер.

— Здогадалась. Коней важко пасти на стерні, а твердині з повними коморами довго облягати… Погода сприяє хліборобам і врожай має бути непоганим… Так, погода є на диво гарна. Сонце гріє, змії марно виглядають дощу… А Яруга у Доль Ангрі є дуже мілка… Її легко перейти в брід. В обидва боки.

— Чому Доль Ангра?

— Я сподіваюсь – банкір погладив бороду, свердлячи чародійку швидким поглядом – що можу тобі довіряти?

— Завжди можеш, Джанкарді. І нічого не змінилось.

— Доль Ангра – повільно сказав червонолюд – це Лірія та Аердін, які є у військовому союзі з Темерією. Хіба ти не думаєш, що Фольтест, що купує човни, збирається скористатись ними на власний розсуд?

— Ні – повільно сказала чародійка – Не думаю. Дякую за інформацію, Мольнаре. Хто зна, може ти й маєш рацію? Може на з'їзді нам вдастся все таки вплинути на долю світі і заселяючи цей світ людей?

— Не забуваючи про червонолюдів — пирхнув Джанкарді. – І про їх банки.

— Постараємося. Якщо вже про це йдеться…

— Уважно слухаю.

— Маю витрати, Мольнаре. А якщо зніму щось з рахунку у Вендерберзі, знову хтось має втопитись, так що…

— Єнніфер – перебив – ти маєш у мене необмежений кредит. Погром у Вендерберзі був дуже давно. Може ти й забула, але я не забуду ніколи. Ніхто з родини Джанкарді не забув. Скільки тобі треба?

— Тисяча п'ятсот темерських оренів, переказом на філію Ціанфанелліх у Елландері, на користь святині Мелітеле.

— Зроблено. Приємний переказ, пожертви для святинь не оподатковуються. Що ще?

— Скільки тепер становить річна оплата за навчання у школі в Артеузі?

Цирі нашорошила вуха.

— Тисяча двісті новіградських корон – відповів Джанкарді. – Для нової адептки розмір річної сплати на навчання становить біля двохсот.

— Подорожчало, холера.

— Все подорожчало. Для адепток нічого не шкодують, живуть в Аретузі як королівни. А з них живе половина міста, кравці, шевці, цукерники, постачальники…

— Знаю. Внеси дві тисячі на рахунок школи. Анонімно. З зазначенням, що йдеться про зарахування і задаток на навчання… Для однієї адептки.

Червонолюд відклав перо, подивився на Цирі, з розумінням усміхнувся. Цирі, удаючи, що гортає книгу, уважно слухала.

— Це все, Єнніфер?

— Ще триста новіградських корон для мене, готівкою. Я потребуватиму на з'їзді у Танедді принаймні трьох суконь.

— Нащо тобі готівка? Я дам тобі банківський чек. На п'ятсот. Ціни імпортних тканин теж холерно виросли, а ти однаково не одягнешся у вовну і льон. А якщо чогось потребуєш: для себе, чи для майбутньої адептки школи в Артеузі, мої магазини і склади стоять відкритими.

— Дякую. На який відсоток умовимося?

— Відсоток – червонолюд підняв голову – ти заплатила родині Джанкарді авансом, Єнніфер. Під час погрому у Вендерберзі. Не говорімо про це.

— Я не люблю таких боргів, Мольнаре.

— Я теж ні. Але я купець, користолюбивий червонолюд. Я знаю, що це борг. Знаю його вартість. Повторюю, не говорімо про це. Справу, про яку ти просила, можеш вважати вирішеною. Справу, про яку не просила, теж.

Єнніфер підвела брови.

— Певний близький тобі відьмак – захихотів Джанкарді – недавно відвідав місто Доріан. Мені донесли що він там заборгував лихвареві сто корон. Лихвар працює на мене. Я скасував той борг, Єнніфер.

Чародійка кинула оком на Цирі, сильно скривила вуста.

— Мольнаре – холодно сказала – не пхай пальців між дверей, у яких попсулись завіси. Сумнівно, щоб він все ще вважав мене близькою, а якщо довідається про списання боргів, зненавидить мене з кінцями. Зрештою, ти його знаєш, він одержимий честю. Давно він був у Доріані?

— Якихось десять днів тому. Потім його бачено у Малому Легу. Звідти, як мені донесли, воїхав до Гірундуму, бо мав замовлення від тамтешніх фермерів. Як завжди, для забою якогось чудовиська…

— А за забій, як завжди, заплатять йому копійки – голос Єнніфер злегка змінився – які, як завжди, ледь вистачить на оплату лікування, якщо потвора його порве. Як завжди. Якщо ти справді хочеш щось для мене зробити, Мольнаре, то втруться в це. Зв'яжись з фермерами з Гірундуму і підвищ нагороду. Так, щоб мав за що жити.

— Як і зазвичай – пирхнув Джанкарді. – А якщо він раптом про це довідається?

Єнніфер глипнула на Цирі, яка підглядала і підслуховувала, навіть не намагаючись вдавати зацікавленість "Фізіологісом".

— А від кого – процідила – він мав би це довідатись? – Цирі опустила очі. Червонолюд значуще усміхнувся, погладив бороду.

— Перед відбуттям на Танедд виберешся у бік Гірундуму? Звичайно, випадково?

— Ні – чародійка відвела погляд. – Не виберусь. Змінемо тему, Мольнаре.

Джанкарді знову погладив бороду, подивився на Цирі. Цирі опустила голову, гикнула і закрутилась на кріслі.

— Слушно – підтвердив. – Час змінити тему. Але твоя підопічна очевидно нудиться книгою… і нашою розмовою. А те, про що я б хотів зараз з тобою поговорити, я підозрюю, знудить її ще більше… Доля світу, доля червонолюдів цього світу, доля їх банків, яка ж це нудна тематика для молодих дівчат, майбутніх випускницб Артеузи… Випусти її трохи з-під своїх крил, Єнніфер. Нехай пройдеться містом…

— Ой, так! – крикнула Цирі.

Чародійка вжахнулась і вже відкрила вуста, щоб запротестувати, але раптом змінила намір. Цирі не була впевнена але їй здалося, що вплив на це рішення мало ледь помітне підморгування, що супроводжувало пропозицію банкіра.

— Нехай собі дівчина подивиться на пишноти великого міста Горс Велена – додав Джанкарді, широко усміхаючись. – Їй належить трохи свободи перед… Артеузою. А ми собі тут ще потриндимо про певні справи… гамм, особисті. Ні, не пропоную, щоб дівчина ходила самотою, хоч це й безпечне місто. Дам їй товариша і опікуна. Одного з моїх молодших клерків…

— Вибач, Мольнаре – Єнніфер не відповіла на усміх – але мені не здається, щоб у наш час, навіть у безпечному місті, товариство червонолюда…

— Мені навіть на думку таке не спало – вжахнувся Джанкарді – щоб це був червонолюд. Клерк, про якого я кажу, є сином шанованого купця, людини, так би мовити, на всю губу. Ти думала, що я тут наймаю на роботу тільки червонолюдів? Гей, Віфлі! Виклич мені сюди Фабіо, одна нога тут – друга там!

— Цирі – чародійка підійшла до неї, злегка нахилилась. – Тільки без жодних дурощів, щоб я не мусила соромитись. А перед клерком припни язика, розумієш? Поклянись мені, що що ти будеш зважувати на вчинки і слова. Не кивай головою. Клятви складать на повний голос.

— Клянусь, пані Єнніфер.

— Час від часу дивись на сонце. У полудень повернешся. Пунктуально. А якби… Ні, не думаю, щоб тебе хтось впізнав. Але якщо ти побачиш, що хтось занадто тебе розглядає…

Чародійка сягнула до кишені, витягла невеликий, позначений рунами хризопраз, вишліфований у вигляді клепсидри.

— Сховай до сакви. Не загуби. У разі потреби… Закляття пам'ятаєш? Тільки таємно, активація дає сильну луну, а діючий амулет надсилає хвилі. Якщо поблизу буде хтось чутливий до магії, ти себе викажеш, замість того, щоб замаскувати. Ага, маєш тут ще… Якби ти захотіла щось собі купити.

— Дякую, пані Єнніфер – Цирі вклала амулет і монети до саківки, зацікавлено дивлячись на хлопця, що забіг до контори. Хлопець був веснянкуватим, хвилясте каштанове волосся спадало йому на високий комір сірої уніформи клерка.

— Фабіо Сакс – познайомив Джанкарді. Хлопець гречно вклонився.

— Фабіо, це пані Єнніфер, наш поважний гість і шанована клієнтка. А ця панна, її вихованка, має бажання побачити мімсто. Ти будеш її супутником, провідником і опікуном.

Хлопець вклонився ще раз, цього разу явно у бік Цирі.

— Цирі – холодно промовила Єнніфер. – Встань, прошу.

Встала, злегка здивована, бо знала звичай достатньо для того, щоб знати, що він цього не вимагав. І негайно зрозуміла. Клерк, щоправда, виглядав її ровесником, але був нижчим за неї на голову.

— Мольнаре – сказала чародійка. – Хто тут і ким має опікуватись? Ти не міг би надати для цього завдання когось з дещо значнішими габаритами?

Хлопець почервонів і запитально подивився на директора. Джанкарді схвально кивнув головою. Клерк вклонився черговий раз.

— Вельможна пані – випалив швидко і без спонукання. – Може я і не надто дужий, але на мене можна покластись. Я добре знаю місто, пригород і всю околицю. Буду опікуватись панною як найкраще вмію. А коли я, Фабіо Сакс Молодший, син Фабіо Сакса, робить так, як вміє найкраще, то… То жоден велетень зі мною не дорівняється.

Єнніфер дивилась на нього якусь мить, потім відвернулась у бік банкіра. – Здоровлю, Мольнаре – сказала. — Ти вмієш добирати працівників. У майбутньому будеш мати зиск зі свого молодшого клерка. Справді, добра порода при ударі дзвенить. Цирі, з повною довірою, ввіряю тебе опіці Фабіо, сина Фабіо, бо він є чоловіком поважним і гідний довіри.

Хлопець почервонівся аж до цибулин каштанового волосся. Цирі відчула, що теж зарум'янилась.

— Фабіо – червонолюд відкрив шкатулку, попорпався у брязкітливому вмісті – Маєш тут пів нобля і три… І два п'ятаки. На випадок, якщо б панна мала якісь бажання. Якщо не матиме – повернеш назад. Ну, можеш йти.

— Опівдні, Цирі – нагадала Єнніфер. – Ані хвилиною пізніше.

— Пам'ятаю, пам'ятаю.

— Мене звуть Фабіо – повідав хлопець, як тільки вони збігли сходами і вийшли на пожвавлену вулицю. – А тебе звати Цирі, так?

— Так.

— Що ти хочеш побачити у Горс Велені, Цирі? Головну вулицю? Провулок Золотарів? Морський порт? Аможе, ринок і ярмарок?

— Все.

— Гмм… — задумався хлопець. – Маємо час тільки до полудня… Найкраще буде, якщо підемо на ринок. Сьогодні базарний день, там можна буде побачити безліч цікавих речей! А перед тим вийдемо на мур, з якого є вид на всю Затоку, і на знаменитий острів Танедд. Що ти на це?

— Ходімо.

Вулицею з гуркотом їхали вози, чалапали коні і воли, боднарі котили бочки, всюди панував галас і поспіх. Цирі була злегка ошелешеною рухом і розгардіяшем – незграбно ступила з дерев'яного хідника і по

кісточки втрапила у болото і гній. Фабіо хотів взяти її під руку, але вона випручалась.

— Я вмію ходити сама.

— Гмм… Ну, так. Ходімо вже. Тут, де ми перебуваємо, це головна вулиця міста. Називається Кардо і налічує дві брами, Головну і Морську. Сюдою йдеться до ратуші. Ти бачиш ту вежу з золотим флюгером? Це якраз ратуша. А там, де висить ця кольорова вивіска, це таверна "Під розв'язаним корсетом". Але туди, гмм… туди не підемо. Підемо туди, скоротимо собі дорогу через рибне торжище, яке на Окружній вулиці.

Звернули у завулок і вийшли просто на площу, втиснену між стінами будинків. Площа була заполонена ятками, бочками і чанами, з яких бив сильний сморід риби. Тривав жвавий і галасливий торг, продавці і покупці намагались перекричати чайок, що крутились вгорі. Під стіною сиділи коти, вдаючи, що риба цікавить їх найменшою мірою.

— Твоя пані – раптом сказав Фабіо, лавіруючи поміж кіосків – є дуже суворою.

— Знаю.

— Вона не твоя близька родичка, правда? Одразу це зрозумів!

— Так? А як?

— Вона дуже гарна – сказав Фабіо з обеззброюючe вільною жорстокістю молодої людини. Цирі повернулась як пружина, але поки зуміла вразити Фабіо якимсь образливим заувагою, яка стосувалась його веснянок і зросту, хлопець вже тягнув її поміж возів, бочок і яток, одночасно пояснюючи, що башта, яка вивищується над площею, називається Злодійською, що каміння, вжите до її будови, походить з морського дна і що дерева, які ростуть під нею, називаються платанами.

— Ти страшенно мовчазна, Цирі – раптом сказав.

— Я? – вона вдала здивування. – Нічого подібного! Я просто уважно слухаю те, що ти кажеш. Ти дуже цікаво оповідаєш, знаєш? Я, власне, хотіла тебе запитати…

— Слухаю, питай.

— Чи звідси далеко до… до міста Артеузи?

— Зовсім недалеко! Бо Аретуза це ніяке не місто. Зійдемо на стіну, я покажу тобі. Отам, зі сходу.

Мур був високий, а сходи крутими. Фабіо спітнів і задихався, і нічого дивного, бо весь час говорив. Цирі довідалась, що стіна, яка оточує місто Горс Велен – недавна конструкція, і значно молодша від самого міста, збудованого ще ельфами, що має тридцять п'ять стіп висоти і що це так званий казематний мур, зроблений з тесаного каменю і невипаленої цегли, бо такі матеріали є стійкішими до удару тараном.

На верху їх привітав і обвіяв освіжаючий морський вітер. Цирі з радістю вдихнула його після густої і нерухомої задухи міста. Вона вперла лікті у край муру, дивлячись з вистоти на порт, кольоровий від вітрил.

— Що це, Фабіо? Та гора?

— Острів Танедд.

Острів видавалась дуже близьким. І не нагадував острів. Мав вигляд вбитого у морське дно гігантського кам'яного стовпа, великого зиккурату, обведеного дорогою, що спірально вилась, зигзагами сходів і терасами. Тераси зеленілись від гаїв і садів, а з зелені, приліпленої до скель як ластівчині гнізда, стирчали білі стрільчасті вежі і декоративні

куполи, які увінчували комплекси оточених галереями будинків. Ці будинки не справляли враження збудованих. Здавалось, що їх викуто на схилах цієї морської гори.

— Це все збудували ельфи – пояснив Фабіо. – Кажуть, що за допомогою ельфійської магії. Однак, з незапам'ятних часів Танедд належить чародіям. Біля чубка, там, де блискучі куполи, находиться палац Гарстанг. Там, за декілька днів, розпочнеться великий з'їзд магіків. А там, поглянь, на самісінькому вершечкові, ця висока самотня вежа з бійницями, це Tor Lara, Вежа Чайки…

— Чи можна дістатись туди сушею? Адже ж це близенько…

— Можна. Є міст, що сполучає береги затоки з островом. Ми цього не бачимо, бо дерева зутулили. Бачиш ті червоні дахи біля підніжжя гори? Це палац Локсія. Там є місто. Тільки через Локсію можна дістатись до дороги, яка веде на верхні тераси…

— А там, де ті красиві красиві галереї і містки? І сади? Як вони тримаються скелі, і не падає… Що це за палац?

— Це якраз і є Аретуза, про яку ти питала. Там знаходиться знаменита школа для молодих чародійок.

— Ах – Цирі облизала губи – ось воно де… Фабіо?

— Слухаю.

— Ви іноді бачите молодих чародійок, які вчаться у тій школі? У тій Аретузі?

Хлопець подивився на неї, явно здивований.

— Зовсім ніколи! Ніхто їх не бачить! Їм не можна полишати острів і виходити до міста. А на територію школи ніхто не має доступу. Навіть бургграф і байлі, якщо мають щось до чародійок, можуть іти тільки до Локсії. На найнижчий рівень.

— Я так і думала – Цирі покивала головою, втупившись у виблискуючі дахи Аретузи. – Це не школа, а в'язниця. На острові, на скелі, над проваллям. Ув'язнення, і квит.

— Трохи так – визнав Фабіо по хвилі роздумів. – Звідти справді тяжко вийти… Але ні, це не є так, як в ув'язненні. Адептки це ще й молоді дівчата. Треба їх стерегти…

— Від чого?

— Ну… — пробурмотів хлопець. – Ти знаєш…

— Не знаю.

— Гмм… Я думаю… Ох, Цирі, ніхто ж їх не замикає у школі силоміць. Вони самі хочуть…

— Ну звичайно – Цирі шельмувато усміхнулась. – Хочуть сидіти у тій в'язниці. Якби не хотіли, то би не дали там себе замкнути. Це не штука вчасно накивати п'ятами. До того, як там опинишся, бо потім це вже може бути важко…

— Як це? Втікати? А чому б вони мали втікати…

— Вони – перебила – напевно не мали б чому, бідачки. Фабіо? Де є місто… Гірундум? – Хлопець подивився на неї, спантеличений.

— Гірундум це не місто – промовив. – Це велика ферма. Там є сади і городи, що постачають овочі і фрукти для всіх довколишніх міст. Також там є стави, де вигодовують коропів та іншу рибу…

— Як задалеко звідси до того Гірундуму? В який бік? Покажи мені.

— А чому ти хочеш це знати?

— Я ж просила, покажи мені.

— Бачиш ту дорогу яка йде на захід? Там, де ті вози? Саме тудою їдеться до Гірундуму. Це якихось п'ятнадцять миль, весь час лісами.

— П'ятнадцять миль – повторила Цирі. – Недалеко, якщо мати доброго коня… Дякую тобі, Фабіо.

— За що мені дякуєш?

— Неважливо. Тепер відведи мене на ринок. Ти обіцяв.

— Ходім.

Такої тисняви, шуму і суєти, які панували на ринку Горс Велену, Цирі ще ніколи не бачили. Галасливе рибне торжище, через яке недавно проходили, у порівнянні з ринком справляло враження тихого храму. Площа була справді гігантською, а крім того, їй здавалось що вони хіба могли б поспостерігати здалеку, бо про доступ на терен ярмарку не можна було навіть міряти. Однак Фабіо сміло вдерся у скупчений тлум, тягнучи її за руку. Цирі одразу закрутилось у голові.

Перекупки надривались, покупці кричали ще голосніше, загублені у натовпі діти вили і лементували. Худоба ревіла вівці блеяли, птаство гельготтіло і кудкудакало. Червонолюдські ремісники завзято били

молотами у якісь бляхи, а коли переривали биття, щоб напитись, зачинали брудно лаятись. З кількох місць площі долинали труби, гуслі і цимбали, напевно, давали концерт ваганти і музики. На додачу до всього злого хтось невидимий серед натовпу безперервно сурмив у потужну сурму. Це точно не був музика.

Цирі відскочила з дороги свині, що бігла риссю з пронизливим кувіканням, впавши на клітки з курами. Заточившись, наступила на щось, що було м'яким і занявчало. Відскочила, ледве не впавши під копита великої, смердючої, гидкої і викликаючої страх худобини, яка розштовхувала людей кошлатими боками.

— Що це було? – простогнала вона, відновлюючи рівновагу. – Фабіо?

— Верблюд. Не бійся.

— Я не боюся! Теж мені!

Вона з цікавістю роззиралась. Подивилась на роботу низовиків, які на очах публіки виробляли з козячих шкір оздоблені бурдюки, захопилась гарними ляльками, які пропонували у кіоску пара напівельфів. Порозглядала вироби з малахіту і яспису, які виставив на продаж сумний і буркотливий гном. З цікавістю і знанням оглянула мечі на прилавку зброяра. Порозгладала дівчат, що виплітали кошики з лози і дійшла до висновку, що немає нічого гіршого, як так працювати.

Дудар перестав дути у сурму. Ймовірно, його вбили.

— Що тут так смаковито пахне?

— Пончики – Фабіо помахав гаманцем. – Хочеш з'їсти один?

— Маю бажання з'їсти два.

Продавець подав три пончики, узяв п'ятака і видав чотири мідяки решти, з яких один переламав навпіл. Цирі, ледь зберігаючи гідність, спостерігала за операцією ламання, жадібно поглинаючи першого пончика.

— Чи це від цього – спитала, забираючи другого – походить прислів'я: "Ламаного гроша не коштує"?

— Від цього – Фабіо ковтнув пончика. – Тому що монет меншої вартості, аніж гріш, немає. Хіба там, звідки ти родом, не вживають пів грошів?

— Ні. – Цирі облизала пальці. – Там, звідки я родом, уживали золоті дукати. Окрім того, все те ламання було безглузде і непотрібне.

— Чому?

— Бо я маю бажання з'їсти третього пончика.

Наповнені сливовим повидлом пончики смакували як найчудовіший еліксир. Настрій Цирі покращився, а нуртуюча площа перестала лякати, почав навіть подобатись. Вже не дозволяла, щоб Флавіо тяг її за собою, сама потягнула його у найбільший натовп, до місця, з якого хтось промовляв, вилізши на імпровізовану кафедру з бочок. Промовцем був підстаркуватий грубас. За поголеною головою і бурими шатами Цирі впізнала в ньому мандрівного жерця. Вона вже бачила таких, вони часом відвідували святиню Мелітеле в Елландері. Матінка Неннеке ніколи не казала про них інакше як "ці фанатичні дурні".

— Один є на світі закон! – гарчав товстий жрець. – Боже право! Вся природа підпорядковується тому законові, вся земля і все, що на тій землі живе! А чари і магія ворожі тому законові! Проклятими є чарівники і близьким є день гніву, коли вогонь з небес знищить їх огидний острів! Впадуть водночас мури Локсії, Арерузи і Гарстангу, за якими якраз і

збираються ця погань, щоб обмислювати свої підступи! Впадуть ті мури...

— І треба буде, пся мать, знову класти – пробурчав мулярський челядник в спецівці, замащеній вапном, який стояв поряд з Цирі.

— Спам'ятайтесь, добрі і побожні люди – верещав жрець – не вірте чарівникам, не звертайтесь до них ні за порадою, ні з проханням! Не дайте обманутись ні їх гарними фігурами, ні гладкою розмовою, бо насправді, скажу я вам, ті чародії як труни побілені, з верху гарні, а всередині повні гнилизни і спорохнявілих кісток!

— Дивіться на нього – сказала молода жінка з кошиком повним моркви – як у нього язик підвішений. На магіків наговорює, бо заздрить їм, і тільки.

— Точно – підтакнув муляр. – У самого, дивись, лоб ніби яйце вилизаний, а черево аж до колін висить. А чародії вродливі, ані грубнуть, ані лисіють... А чародійки, га, сама краса...

— Бо дияволу душу за ту красу продали! – крикнув низький тип з шевським молотком за поясом.

— Дурниці верзеш, недоумку. Коли б не добрі пані з Аретузи, ти давно б з торбами пішов! Дякувати їм маєш, що живеш!

Фабіо потягнув Цирі за рукав, вони знову занурились у натовп, який поніс їх у напрямок центру площі. Почули гупання бубна і голосні окрики, що закликали до тиші. Натовп і не думав слухатись, але глашатаєві з дерев'яного помосту це зовсім не перешкоджало. Мав гучний, тренований голос і вмів ним користуватись.

— Відомий – загуркотів, розкручуючи згорток пергаменту – як Гуго Ансбах, за походженням низовик, є поза законом, бо ельфам-злочинцям,

що називають себе Білками, дав у своєму домі нічліг і харчі. Так само Юстим Інгвар, коваль, червонолюд за походженням, який кував згаданим злочинцям вістря стріл. На обох з них доповісти до бургграбії і притягти їх до покарання. Хто їх видасть – тому нагорода: п'ятдесять корон готівкою. А якщо хтось їх нагодує чи переховуватиме, як спільник, буде вважатись винним і буде йому однакова кара з ними відміряна. А якщо він буде схоплений на хуторі чи в селі, весь хутір чи село заплатить…

— А хто б — крикнув хтось з натовпу – низовикові дав би притулок! Нехай шукають по їхнім фермам, а як найдуть, то всіх їх, нелюдів, до ями!

— На шибеницю, не до ями!

Глашатай продовжував зачитувати дальші сповіщення бургграбії і міської ради, а Цирі втратила цікавість. Вона саме хотіла виборсатись з натовпу, коли раптом почула на сідниці руку. Абсолютно невипадкову, нахабну і дуже вмілу.

Тіснота, здавалось, робила неможливим поворот, але Цирі навчилась у Каер Морхені, як рухатись у місцях, у яких рухатись важко. Обернулась, трохи здивувавшись. Молодий жрець, що стояв за нею, усміхнувся зарозумілою, відпрацьованою усмішкою. Ну і що, казав той усміх, що тепер зробиш? Зарум'янишся гарненько і на цьому рум'янцю все закінчиться.

Видно що жрець ніколи не мав справи з ученицею Єнніфер.

— Прибери граблі, ти лиса мармизо! – заверещала Цирі, вся збліднувши. – За власну сраку хапайся, ти… Гріб поваплений!!!

Користуючись з того, що зав'язлий у натовпі жрець не міг ворухнутись, вона зібралась його копнути, але це зірвав Фабіо,

поквапливо відтягнувши її далеко від жерця і місця сутички. – Бачачи, що вона аж трясеться від злості, заспокоїв її, давши кілька посипаних меленим цукром печив, при вигляді яких Цирі моментально забула про інцидент. Зупинились біля кіоску, звідки було видно ешафот з ганебним стовпом. Однак біля ганебного стовпа не було жодного злочинця, а сам ешафот був прикрашений гірляндами квітів і слугував групі вбраних, як папуги, мандрівних музикантів, які щосили грали на гуслях і попискували на трубах і горнах. Молода чорноволоса дівчина у вишиваній цехінами безрукавці співала і танцювала, трясучи тамбурином і весело тупаючи маленькими черевичками.

— Йшла магічка через просіку, погризли її змії!

— Всі гади здохли, а магічка жиє!

Скупчений довкола ешафоту натовп голосно засміявся і ритмічно влескав. Продавець печива поклав до киплячої олії наступну порцію. Фабіо облизав пальці і потягнув Цирі за рукав.

Яток було без ліку і всюди продавали щось смачне. Вони з'їли ще по тістечку з кремом, пізніше – на додачу – вудженого вугра, після чого заполірували його чимось дуже дивним, смаженим і наколотим на палицю. Пізніше затримались біля бочок з квасною капустою і вдали, що куштують, щоб купити більше. Коли наїлись і не купили, продавчиня назвала їх засранцями.

Пішли далі. За решту грошей Фабіо придбав кошичок грушок-бергамоток. Цирі подивилась на небо, але визнала, що це ще не полудень.

— Фабіо? А що то за намети і будки, там, під стіною?

— Різні розваги. Хочеш побачити?

— Хочу.

Перед першим наметом стояли виключно чоловіки, збуджено переступаючи ногами. З середини долинали звуки флейти.

— "Чорношкіра Лейла"… — Цирі з зусиллям прочитала кривий напис на плахті – викаже у танці всі секрети свого тіла"… Дурість якась! Які ще секрети…

— Ходімо далі, ходімо далі – поквапив Фабіо, злегка почервонівши. – О, глянь, це цікаво. Тут приймає ворожка-провісниця майбутнього. Я саме маю два гроші, цього вистачить…

— Шкода грошей – пирхнула Цирі. – Теж мені пророцтва, за два гроша! Щоб провіщувати, слід бути віщункою. Віщування це великий талант. Навіть серед серед чародійок хіба тільки одна зі ста на таке здатна.

— Моїй найстаршій сестрі – втрутився хлопець – ворожка наворожила, що вона вийде заміж і це справдилось. Не кривися, Цирі. Ходи, поворожимо собі…

— Я не хочу виходити заміж. Не хочу ворожби. Спекотно, а з того намету смердить ладаном, не піду туди. Хочеш, то йди сам, я зачекаю. Я тільки не знаю, для чого тобі ті пророцтва? Що б ти хотів знати?

— Ну… — запнувся Фабіо. – Найбільше, те… Чи я буду подорожувати. Я хотів би подорожувати. Побачити увесь світ…

Буде, раптом подумала Цирі, відчуваючи, що їй запаморочилась голова. Буде плавати на великих білих вітрильниках… Добереться до країн, яких ніхто до нього не бачив… Фабо Сакс, першовідкривач… Його іменем назвуть мис, край континенту, який сьогодні ще не має назви. Маючи п'ятдесять чотири роки, дружину, сина і трьох доньок, помре

далеко від дому і близьких… Від хвороби, яка сьогодні ще не має назви…

— Цирі, що з тобою?

Протерла обличчя долонею. Мала враження, наче виринає з води, що пливе до поверхні з дна глибокого, льодяного зимового озера.

— Та нічого… — пробурмотіла, розглядаючись і отямлюючись. – У голові мені закрутилось… Це через цю спеку. І через ладан з намету…

— Скоріше через ту капусти – промовив поважно Фабіо. – Забагато з'їли. Мені теж у череві бурчить.

— Все зі мною добре! – Цирі гордовито задерла голову, справді почувачись краще. Думки, які пролетіли через її голови як вихор, розвіялись у забутті. – Ходи, Фабіо. Йдемо далі.

— Хочеш грушку?

— Ясно, що хочу.

Під стіною група підлітків грала на гроші у бачка. Бачок, тісно обмотаний шворкою, слід було вправним шарпанням, що нагадувало удар батогом, спрямувати у обертовий рух, так, щоб він зробив кола по намальованих крейдою полях. Цирі вигравала у бачка в усіх хлопців зі Скеллі, перемогла також всіх адепток у святині Мелітеле. Вона вже розглядала можливість вступити у гру і позбавлення халамидників не тільки мідяків, але й полатаних штанів, коли її увагу раптом привернули викрики.

На самому кінці шеренги наметів і будок, затиснута під мур і кам'яні сходи, стояла дивна напівкругла загорода, зформована з розіп'ятих на довгих тичках плахт. Поміж двома тичками був вхід, який пильнував

високий, рябий чоловік, вбраний у акетон і смугасті штани, вправлені у веслярські чоботи. Перед ним скупчилась групка людей. Після вручення у пригорщу рябого кількох монет, люди по черзі зникали за плахтою. Рябий сховав гроші до чималого гаманця, подзвонив ним і хрипко закричав.

— До мене, добродію! До мене! На власні очі узрите найстрашніше створіння, яке створили боги! Жах і загроза! Живий василіск, отруйний пострах зерріканських пустель, втілений диявол, ненаситний людожер! Людоньки, ви ще не бачили такої потвори! Щойно його спіймали, привезли з-за морів на кораблі! Дивіться, дивіться, на живо, суворого василіска на власні очі, бо такого ніколи й ніде вже більше не побачите! Остання можливість! Тут, у мене, тільки за три п'ятаки! Баби з дітьми по два п'ятаки!

— Ха – промовила Цирі, відриваючи очі від грушок – Василіск? І то живий? Я точно мушу це побачити. До цього часу я бачила тільки малюнки. Ходім, Фабіо.

— Я вже не маю грошей...

— Я маю. Заплачу за тебе. Ходи, сміливіше.

— Належиться шість – рябий подивився на вручені йому до пригорщі мідяки. – Три п'ятаки від людини. Дешевше тільки жінки з дітьми.

— Він – Цирі вказала на Фабіо грушкою – є дитиною. А я бабою.

— Дешевше тільки бабам з дітьми на руках – забурчав рябий. – Ну ж бо, додай ще два п'ятаки, кмітлива панночко, або відійди і пропусти інших. Поспішайте, люди! Ще тільки три місця вільні!

За загородою з запинал товклись міщани, оточуючи тісним колом збите з дошок підвищення, на якому стояла дерев'яна, вкрита килимом

клітка. Впустивши бракуючих до комплекту глядачів, рябий застрибнув на поміст, взяв довгу тичку і скинув нею килим. Повіяло падлом і гидким смородом гада. Глядачі забурмотіли і злегка відступили.

— Розумно чините, добрі люди – оголосив рябий. – Не заблизько, бо це небезпечно.

У клітці, явно для нього затісній, лежав скручений у клубок ящер, вкритий темною лускою з дивним малюнком. Коли рябий стукнув у клітку тичкою, гад заборсався, зашкрябав лусками об пруття, витягнув довгу шию і пронизливо засичав, демонструючи гострі, білі, конічні зуби, що сильно контрастували з майже чорною лускою довкола пащі. Глядачі голосно зітхнули. Кудлатий песик, якого тримала на руках жінка, перекупка на вигляд, пронизливо задзявкав.

— Дивіться уважно, добродії – закричав рябий. – І радійте тому, що в наших краях не мешкають подібні створіння! Оце потворний василіск з далекої Зерріканії! Не наближайтесь, не підходьте, бо хоч він і замкнений у клітці, він може самим своїм подихом вас отруїти!

Цирі і Фабіо врешті пропхались через коло глядачів.

— Василіск – продовжував рябий з помосту, спираючись на жердину, нача стражник на алебарду – це найотрутніша світова бестія! Тому що василіск є королем всіх змій! Якби василісків було більше, пропав би світ до краю! На щастя, це дуже рідкісна потвора, бо народжується з яйця, яке зніс півень. А ви самі всі знаєте, людоньки, що не кожен півень несе яйця, а тільки такий негідник, який як квочка другому когутові зад наставляє.

Глядачі хоровим сміхом зреагували на жарт нижче поясу – чи може скоріше заду. Не сміялась тільки Цирі, яка весь час уважно оглядала потвору, що подразнена галасом звивалась, товклася у пруття клітки і

напирала на них, даремно силкуючись випростати у тісноті покалічені мембрани крил.

— Яйце, знесене таким когутом – продовжував рябий – слід сто і одному вужові висиджувати! А коли з яйця виклюнеться василіск...

— Це не василіск – заявила Цирі, гризучи бергамотку. Рябий скоса подивився на неї.

— ...коли проклюнеться василіск, кажу – продовжував – тоді він з'їсть всіх вужів з гнізда, поглине їх трутизну, але не зазнає від того ніякої шкоди. Сам він так набереться отрутою, що не тільки може вбити зубом, і навіть не дотиком, але й одним подихом! А коли кінний лицар візьме і вдарить василіска списом, то отрута вдарить ратищем вверх, разом і вершника і коня на місці уб'є!

— Це неправдива неправда – голосно сказала Цирі, випльовуючи кісточки.

— Найправдивіша правда! – запротестував рябий. – Уб'є, коня і вершника уб'є!

— Якби ж то!

— Тихше, панночко! – крикнула перекупка з песиком. – Не перешкоджай! Ми хочемо подивуватись і послухати!

— Цирі, припини – шепнув Фабіо, штовхнувши її в бік. Цирі фиркнула на нього, сягнула до кошика за наступною грушкою.

— Перед василіском – рябий підвищив голос серед гомону глядачів – кожен звір негайно втікає, як тільки почує його сичання. Кожен звір, навіть дракон, що я кажу, навіть кокодрил[13], а кокодрил є до неможливості страшним, хто його бачив, той знає. Один тільки звір не

боїться василіска, і це є куниця. Куниця, як тільки побачить потвору в пустелі, то чимшвидше біжить до лісу, там відшукує і з'їдає тільки їй відоме зілля. Тоді отрута василіска вже куниці не страшна, і вона може на смерть його загризти…

Цирі пирхнула сміхом і зімітувала губами протяжний, вкрай непристойний звук.

— Гей, мудрагелько! – не втримався рябий. – Якщо тобі не смакує, то виходь! Я не силую слухати, ні на василіска дивитись!

— Це ніякий не василіск.

— Так? А що це, премудра пані?

— Виверна – заявила Цирі, відкинувши огризок грушки і облизуючи пальці. – Звичайна виверна. Молода, хвора, голодна і брудна. Але виверна, і тільки. Старшою мовою: wyyern.

— О, гляньте!— закричав рябий. – Яка розумна і вчена нам трапилась! Закрий рота, бо як тобі…

— Гей – озвався ясноволосий молодик у оксамитовому береті і позбавленому гербу вамсі зброєносця, тримаючи попід руку тендітну і бліду дівчину у абрикосового кольору сукенці. – Ввічливіше, пане звіролове! Не загрожуйте шляхтянці, щоб я вас злегка моїм мечем не покарав. А тим більше, що мені тут шахрайством пахне!

— Яке шахрайство, молодий пане-лицарю? – похлинувся рябий. – Бреше та шма… Я хотів сказати, ця шляхетна панна помиляється! Це василіск!

— Це виверна – повторила Цирі.

— Яка там верна! Василіск! Подивіться тільки, який лютий, як сичить, які кусає клітку! Які має зубиська! Зубиська, скажу, має як…

— Як виверна – скривилась Цирі.

— Якщо ти вже всі розуми поїла – рябий вперся в неї погляд, якого б не посоромився справжній василіск – то наближся! Підійди, щоб він на тебе дихнув! Враз всі побачать, як ляжеш трупом, посинівши від отрути! Ну, підійди!

— Прошу дуже – Цирі шарпнула руку затиснуту Фабіо, і ступила крок вперед.

— Я цього не дозволю! – крикнув ясноволосий зброєносець, покинув свою абрикосову подружку і загородив Цирі дорогу. – Не можна! Занадто ризикуєш, мила дамо!

Цирі, яку ще ніхто так не титулував, злегка почервоніла, поглянула на молодика і затріпотіла віями у спосіб, який багато разів випробувала на писареві Ярре.

— Немає ніякого ризику, шляхетний лицарю – усміхнулась спокусливо вона, всупереч пересторогам Єнніфер, яка надто часто нагадувала їй прислів'я "дай серцю волю – заведе в неволю". – Нічого зі мною не станеться. Той нібито отруйний подих – це брехня.

— Однак я б хотів – молодик поклав долоню на руків'я меча – бути поряд з тобою. Для охорони і захисту… Чи дозволиш?

— Дозволю – Цирі не знала, чому вираз люті на обличчі абрикосової панни дає їй таку велику приємність.

— Це я її охороняю і захищаю! – Фабіо задер голову і виклично подивився на зброєносця. – І я теж з нею піду!

— Панове – Цирі наприндилась і задерла носа. – Більше гідності. Не пхайтеся. Всім вистачить.

Коло глядачів захвилювалось і загуло, коли вона сміливо наблизилась до клітки, відчуваючи подих обох хлопців на карку. Виверна люто засичала і заборсалась, у ніздрі вдарив сморід гаддя. Фабіо голосно ахнув, але Цирі не відступила. Вона підійшла ближче і простягнула руку, майже торкнувшись клітки. Потвора стрибнула на прути, гризучи її зубами. Натовп знову захвилювався, хтось закричав.

— Ну і що? – Цирі обернулась, гордо взявшись в боки. – Померла? Мене отруїв той ніби отруйний монстр? З нього такий василіск, як з мене…

Замовкла, бачачи раптом блідість, що вкрила обличчя зброєносця і Фабіо. Блискавично обернулась і побачила, як два прути клітки розлізлись під натиском розлютованого ящера, вирвались з рами заіржавілі цвяхи.

— Втікайте! – з усіх сил закричала. – Клітка трісла!

Глядачі з криком ринули до виходу. Кілька намагались продертись через плахти, але тільки заплутали в ній себе та інших, попадали, утворюючи клубок, що верещав. Зброєносець схопив Цирі за плече саме в той момент, коли вона намагалась відстрибнути, внаслідок чого обоє заточились, спіткнулись і впали, перекинувши а також і Фабіо. Кудлатий песик перекупки почав гавкати, рябий огидно лаятись, а цілком дезорієнтована абрикосова панна – пронизливо пищати.

Прути клітки виламались з тріском, виверна видерлась на зовні. Рябий зістрибнув з помосту і силкувався стримати її жердиною, але потвора вибила її одним ударом лапи, скрутився і шмагонув його колючим хвостом, перетворивши рябу щоку на криваве місиво. Засичавши і розправивши покалічені крила, виверна сповзла з помосту,

рушивши на Цирі, Фабіо і зброєносця, що саме намагались підвестися з землі. Абрикосова панна зомліла і впала пластом навзнак. Цирі згрупувалась для стрибка, але зрозуміла, що не встигне.

Їх врятував кошлатий песик, який вирвався з рук перекупки, перевернутої і замотаної у власні шість спідниць. Тонко дзявкаючи, псина кинулась на потвору. Виверна засичала, підвелась, притисла песика кігтями, метнулась змііїним, неймовірно швидким рухом і вп'яла йому зуби в карк. Песик дико заскавулів.

Зброєносець зірвався на коліна і потягся до боку, але вже не знайшов руків'я, бо Цирі була швидшою. Блискавичним рухом витягла меча з піхов, підскочила в півоберті. Виверна звелася, відірвана голова песека звисала з її зубатої пащеки.

Всі вивчені у Каер Морхені рухи, як здавалось Цирі, виконались самі, майже без її волі і участі. Вона втяла заскочену виверну в черево і одразу закрутилась ухиляючись, а ящер, що рушив на неї, впав на пісок, бухаючи кров'ю. Цирі перестрибнула його, вправно уникаючи хвоста, що бився, впевнено, точно і сильно рубонула потвору в шию, відскочила, мимовільно виконала непотрібне вже ухиляння і одразу повторила ще раз, цього разу розрубуючи поперек. Виверна скрутилась і знерухоміла, тільки змііїний хвіст ще звивався і товкся, сіючи довкола піском.

Цирі швидко запхала зброєносцеві до руки закривавленого меча.

— Не треба боятись! – крикнула до скупченого натовпу і всіх глядачів, що виплутувались з плахти. – Потвору вбито! Цей мужній лицар закатрупив її на смерть…

Раптом відчула тиск у горлі і вирування у шлунку, в її очах потемніло. Щось з страшною силою вдарило її в зад, так, що аж зуби задзвеніли. Помилилась. Тим, що її вдарило, була земля.

— Цирі… — прошепотів Фабіо, що стояв поряд з нею на колінах. – Що це? Боги, ти бліда як труп…

— Шкода – промурмотіла – що ти себе не бачиш.

Люди скупчились довкола. Кілька штурхали тушу виверни палицями і мітлами, декілька обступили рябого, решта віватували на честь героїчного зброєносця, безстрашного драконовбивці, єдиного, хто залишився холоднокровним і запобіг масакрі. Зброєносець приводив до тями абрикосову панну, водночас з легким ошелешенням дивлячись на клинок свого меча, вкритий розмащеними смугами засохлої крові.

— Мій герой… — абрикосова панна очуняла і переплела зброєносцеві пуки на шиї. – Мій рятівник! Мій коханий!

— Фабіо – сказала слабким голосом Цирі, дивлячись на міських стражників, що пропихались через натовп. – Допоможи мені встати і забери мене звідси. Швидко.

— Бідні діти… — товста міщанка у чепці подивилась на них, коли вони крадькома виборсались зі збіговиська. – Ой, дісталось же вам. Ой, якби не цей удатний лицар, ваші б матері виплакали б очі!

— Дізнайтеся, чиїм зброєносцем є цей молодик! – крикнув ремісник у шкіряному фартусі. – Він гідний паса і острогів![14]

— А звіролова до ганебного стовпа! Батогів йому, батогів! Таку потвору до міста, поміж людей…

— Води, зараз! Панна знову зомліла!

— Моя бідна Моя бідна Мушка! – раптом завила перекупка, шаленіючи над тим, що залишилось від кудлатого песика. – Моя

нещасна псинка! Людиии! Ловіть ту дівку, ту шельму, яка розізлила дракона! Де вона? Хапайте її! Це не звіролов, то вона в усьому винна!

Міські стражники, за допомогою добровольців, почали пропихатись серед тлуму і роззиратись. Цирі прийшла до тями.

— Фабіо – прошепотіла. – Розділимось Зустрінемось за хвилину в тій вулиці, якою проходили. Іди. А якщо хтось тебе затримає і питатие про мене, то ти мене не знаєш і не знаєш, хто я.

— Але… Цирі…

— Йди!

Стиснула в кулаці амулет Єнніфер і пробурмотіла активуюче закляття. Чари подіяли миттєво, і саме вчасно. Стражники, які вже пропхались в її напрямку, розгублено спинились.

— Що за біда? – здивувався один з них, дивлячись, здавалось, просто на Цирі. – Де вона? Я щойно її бачив…

— Там, там! – крикнув інший, вказуючи у протилежному напрямку.

— Цирі відвернулась і відійшла, дещо злегка ошелешена і ослаблена ударом адреналіну і активізацією амулету. Амулет діяв так, як і повинен був діяти – абсолютно ніхто її не помічав, і ніхто не звертав на неї увагу. Абсолютно ніхто. Внаслідок чого, поки вибралась з натовпу, була незліченну кількість разів штовхнута, потоптана і копнута. Чудом уникла розчавлення скинутою з возу скринею. Їй мало не вибили вилами ока. Закляття, як виявилось, мало свої добрі і злі сторони – і стільки ж переваг, як і вад.

Дія амулету не тривала довго. Цирі не мала достатньо сили, щоб опанувати його і продовжити тривалість закляття. На щастя, чари

припинили свою дію у підхожий момент – коли вибралась з натовпу і побачила Фабіо, що чекав на неї на вулиці.

— Ой-йой – сказав хлопець. – Ой-йой, Цирі. Ти тут. Я непокоївся…

— Не треба. Ходімо, швидше. Вже минув полудень, мушу повертатись.

— Ти не зле зарадила собі з тією потворою – хлопець подивився на неї з подивом. – Але ж і швидко рухалась! Де ти цього навчилась?

— Чого? Виверну вбив зброєносець.

— Неправда. Я бачив…

— Ти нічого не бачив! Прошу тебе, Фабіо, ані слова нікому. Нікому. А особливо пані Єнніфер. Ойо-йой, вона б дала мені, якби довідалась…

Замовкла.

— Ті там – вказала позаду себе, в бік ринку – мали рацію. Це я роздратувала виверну… То через мене…

— Це не через тебе – переконано заперечив Фабіо. – Клітка була зогнилою і збитою абияк. Вона могла тріснути кожної миті, за годину, завтра, післязавтра… Краще, щоб це тепер було, бо ти врятувала…

— Зброєносець врятував! – закричала Цирі. – Зброєносець! Вбий це собі у голову, нарешті! Кажу ж тобі, якщо видаш мене, перетворю тебе в… В щось огидне! Я знаю чари! Я зачарую тебе…

— Гай-гайй – почулось з-за їх спин. – Годі вже!

Одна з жінок, що йшли перед ними, мала темне, гладко зачесане волосся, блискучі очі і вузькі губи. Вона носила накинутий на плечі короткий плащ з фіолетовим коміром, оздоблений білячим хутром.

— Чому ти не в школі, адептко? – запитала вона холодним, дзвінким голосом, зміряви Цирі проникливим поглядом.

— Зачекай, Тіссая – сказала друга жінка, молодша, світловолоса і висока, у зеленій, сильно декольтованій сукні. – Я її не знаю. Вона хіба не є…

— Є – обірвала її темноволоса. – Я впевнена, що це одна з твоїх дівчат, Рито. Ти ще всіх не знаєш. Це одна з тих які втекли з Локсії під час розгардіяшу у час зміни квартир. І тепер нам в цьому сама зізнається. Ну, адептко, чекаю.

— Що?— зморщилась Цирі.

Жінка стисла вузькі губи, поправила манжети рукавичок.

— В кого ти вкрала камуфлюючого амулета? А може, хтось його тобі дав?

— Що?

— Не випробовуй мого терпіння, адептко. Твоє ім'я, клас, ім'я вихователькі. Швидко!

— Що?

— Вдаєш дурепу, адептко? Ім'я! Як тебе звуть?

Цирі стисла зуби, а її очі запалали зеленим жаром.

— Анна Інгеборга Клопшток – нагло процідила вона.

Жінка піднесла руку і Цирі одразу зрозуміла всю величину своєї помилки. Єнніфер тільки раз, втомлена її довгим ниттям, продемонструвала їй, як діють паралізуючі чари. Враження було винятково паскудним. Тепер було так само.

Фабіо глухо крикнув і кинувся в її бік, але друга жінка, та світловолоса, схопила його за комір і стримала на місці. Хлопець борсався, але руки жінки були немов із заліза. Цирі не могла навіть здригнутись. Мала враженн, що поволі вростає у землю. Темноволоса нахилилась і втупила в неї блискучі очі.

— Я не є прихильницею тілесних покарань – сказала вона льодяним тоном, знову поправляючи манжети рукавичок. – Але я постараюсь, щоб тобі дали березової каші. Не за непослух, не за крадіжку амулету і не за прогул. Не за те, що носиш недозволене вбрання, зо ходиш з хлопцем і розмовляєш з ним про справи, про які заборонено тобі говорити. Будеш бита за те, що не зуміла розпізнати архімайстрині.

— Ні! – крикнув Фабіо. – Не обіть їй кривди, вельможна пані! Я клерк у банку пана Мольфара Джанкарді, а ця панянка…

— Заткнися! – закричала Цирі. – Замвок… — Закляття мовчання було кинуто швидко і грубо. Відчула на губах кров.

— Ну? – поквапила Фабіо та ясноволоса, нагинаючись і пестливим рухом розгладжуюи зім'ятого комірця хлопця.

— Кажи. Хто така ця горда панянка?

****

Маргарита Лаукс-Антілле з плюскотом випірнула з басейну, розбризкуючи воду. Цирі не могла стриматись, щоб не витріщатись. Вона бачила нагою Єнніфер не раз і не вірила, щоб хтось міг мати гарнішу фігуру. Помилялась. При вигляді нагої Маргарити Лаукс-Антілле від заздрості почервоніли б мармурові статуї богинь і німф.

Чародійка вхопила цебро з холодною водою і вилляла собі на бюст, при цьому непристойно лаючись і трусячись.

— Гей, дівчино – поманила вона Цирі. – Будь такою доброю і подай мені рушник. Ну, припини нарешті витріщатись на мене.

Цирі стиха фиркнула, все ще ображена. Тільки-но Фабіо видав, хто вона, чародійки силоміць тягли її через пів міста, виставивши на посміховисько. У банку Джанкарді справа, річ ясна, одразу вияснилась. Чародійки перепросили Єнніфер, висловивши свою поведінку. Річ була в тому, що адептки з Аретузи тимчасово були переведені до Локсії, бо приміщення школи мали використовуватись для учасників і гостей чародійського з'їзду. Користуючись з замішання при переїзді, кілька адепток втекли з Танедду і прогулятись до міста. Маргарита Лаукс-Антілле і Тіссая де Вріс, отримавши сигнал від активованого амулету Цирі, прийняла її за одну з прогульниць.

Чародійки перепросили Єнніфер, але жодна й не подумали про те, щоб перепросити Цирі. Єнніфер, вислуховуючи вибачення, дивилась на неї, а Цирі чула, як палахкотіють її вуха. А найгірше було Фабіо – Мольнар Джанкарді вилаяв його так, що хлопець мав сльози в очах. Цирі було його шкода, але вона й пишалась ним — Фабіо дотримався слова і навіть словом не писнув про виверну.

Єнніфер, як виявилось, прекрасно знала Тіссаю і Маргариту. Чародійки запросили її до "Срібної чаплі", найкращого і найдорожчого заїзду у Горс Велені, де Тіссая де Вріс спинилась по приїзді, зі знаних тільки їй причин зволікаючи з виїздом на острів. Маргарита Лаукс-

Антілле, яка, як виявилось, була ректоркою Аретузи, прийняла запрошення старшої чародійки і поки що ділила з неї помешкання. Заїзд був справді люксовим – мав у підземеллях власну лазню, яку Маргарита і Тіссая винайняли для свого виключного ужитку, платячи за це невимовні гроші. Єнніфер і Цирі, ясна річ, теж було запрошено до користування з лазні – у результаті всі вже кілька годин поперемінно плавали у басейні і пітніли у парильні, безперервно при цьому пліткуючи.

Цирі подала чародійці рушник. Маргарита делікатно вщипнула її за щічку. Цирі знову фиркнула і з плюсканням скочила до басейну, до пахучої розмарином води.

— Плаває як мала тюленіиха – засміялась Маргарита, простягаючись поряд з Єнніфер на дерев'яній лежанці. – А зграбна як наяда. Даш мені її, Єнно?

— Якраз для цього я її сюди привезла.

— На який рік я маю її прийняти? Вона знає основи?

— Знає. Але нехай почне як всі, з підготовчої. Це їй не зашкодить.

— Мудро – промовила Тіссая де Вріс, зайнята виправленням того, як стояли чашки на мармуровій, вкритій скрапленою парою стільниці столу. – Мудро, Єнніфер. Дівчині буде легше, якщо вона почне разом з іншими новачками.

Цирі вискочила з басейну, сіла на борту обгородження, витискаючи волосся і плюскаючи ногами у воді. Єнніфер і Маргарита ліниво пліткували, час-від-часу витираючи обличчя змоченими у холодній воді серветками. Тіссая, скромно обгорнута простирадлом, не втручалась у розмову, справляючи враження цілком поглиненої наведенням ладу на столику.

— Уклінно перепрошую, вельможні дами! – закричав раптом з гори невидимий власник заїзду. – Прошу вибачити, що смію заважати, але... Якийсь офіцер дуже хоче бачити пані де Вріс! Каже, що це не терпить зволікання!

Маргарита Лаукс-Антілле захихотіла і підморгнула до Єнніфер, після чого обидві як за командою скинули зі стегон рушники і прибрали досить вишуканих і дуже викличних поз.

— Нехай офіцер зайде! – крикнула Маргарита, стримуючи сміх. – Запроси його! Ми готові!

— Як діти – зітхнула Тіссая де Вріс, крутячи головою. – Прикрийся, Цирі.

Офіцер зайшов, але вибрики чародійок цілком зійшли нанівець. Офіцер не знітився при їх вигляді, не почервонів, не відкрив рота, не вибалушив очі. Бо офіцер був жінкою. Висока, струнка жінка з довгою чорною косою і мечем при боці.

— Пані – сухо сказала жінка, з хрускотом кольчуги злегка вклонившись у бік Тіссаї де Вріс. – Доповідаю про виконання твоїх доручень. Прошу про дозвіл на повернення до гарнізону.

— Дозволяю – коротко відповіла Тіссая. – Дяккую за супровід і за допомогу. Щасливої дороги.

Єнніфер всілась на лежанці, дивлячись на чорно-золотаво-червону кокарду на плечі войовниці.

— Я тебе знаю?

Войовниця з гідністю вклонилась, витерла спітніле обличчя. У лазні було спекотно, а вона мала на собі кольчугу і шкіряний кафтан.

— Я часто бувала у Вендерберзі – мовила вона. – Пані Єнніфер. Мене звати Райла.

— Судячи за кокардою, ти служиш у спеціальних частинах короля Демавенда?

— Так, пані.

— У званні?

— Капітана.

— Дуже добре – розсміялась Маргарита Лаукс-Антілле. – У війську Демавенда, як я констатую з задоволенням, нарешті почали давати офіцерські патенти воякам з яєчниками.

— Чи я можу йти? – войовниця випросталась, опираючись долонею на голівку меча.

— Можеш.

— Я відчула ворожість у твоєму голосі, Єнна – сказала по хвилі Маргарита. – Що тобі до пані капітана?

Єнніфер підвелася, зняла два кухлика зі столика.

— Ти бачила стовпи, що стоять на роздоріжжях? – спитала. – Мусиш знати, мусила відчувати сморід гниючих трупів. Ті стовпи це їх ідея та діло їх рук. Її і її підлеглих з спеціальних підрозділів. Банда садистів!

— Це війна, Єнніфер. Та Райла не раз мусила бачити товаришів по зброї, які потрапили живцем до лап Білок. Повішених за руки на деревах як цілі для стріл. Осліплених, кастрованих, зі спаленими у вогнищах

ногами. Жорстокостей, які чинять Scoia'tael, не посоромилась би сама Фалька.

— Методи спеціальних частин теж сильно нагадуть методи Фальки. Але не про це йдеться, Рито. Я не розчулилась долею Ельфів, знаю, чим є війна. Також знаю, як виграються ті війни. Виграються вояками, які з переконанням і посвятою захищають край, захищають свій дім. Не з такими, як ця Райла, з найманцями, що б'ються заради грошей, які не захочуть жертвувати собою. Вони навіть не знають, що таке посвята. А якщо знають, то зневажають її.

— Плювала я на її посвяту і її зневагу. Що це нас обходить? Цирі, накинь щось на себе і піди наверх по нову карафку. Маю бажання сьогодні нажлуктитись.

Тіссая де Вріес зітхнула, крутячи головою. Це не залишилось поза увагою Маргарити.

— На щастя – захихотіла – я вже не в школі, кохана майстрине. Нам вже можна робити те, що нам подобається.

— Навіть у присутності майбутньої адептки? – запитала хльостко Тіссая. – Я, коли була ректоркою Аретузи…

— Пам'ятємо, пам'ятаємо – перебила усміхаючись Єнніфер. – Як би ми не хотіли, не забудемо. Іди по карафку, Цирі.

На верху, чекаючи на карафку, Цирі була свідком від'їзду войовниці та її загону, що складався з чотирьох солдатів. Вона з цікавістю й подивом придивлялась до їх постав, облич, одягу і зброї. Райла, чорнокосий капітан, саме сварилась з власником заїзду.

— Я не буду чекати до світанку! І мені до сраки, що брами замкнені! Я негайно хочу за стіни! Я знаю, що ти маєш у стайнях чорний хід! Накажи його відкрити!

— Приписи…

— У сраку приписи! Я виконую накази архімайстрині де Вріес!

— Добре вже, капітане, не кричіть. Я відкрию вам…

Той чорний хід, як виявилось, був вузьким, міцно замкненим проходом, який вів прямо за міські мури. Поки Цирі брала з рук пахолка карафку, побачила як цей прохід було відкрито, а Райла та її відділ виїхав назовні, у ніч.

Задумалась.

********** ***

— Ну, нарешті – втішилась Маргарита, не зрозуміло, чи при вигляді Цирі, чи карафки, яку вона несла перед собою. Цирі поклала карафку на столику – очевидно, що не так як слід, бо Тріссая де Вріес одразу її поправила. Наливаючи, Єнніфер зіпсувала все розташування і Тіссая знову мусила наводити лад. Цирі вжахнуласьь, уявивши собі Тіссаю у ролі наставниці.

Єнніфер і Маргарита повернулись до обірваної розмови, не забуваючи про карафку. Для Цирі стало ясно, що скоро вона буде знову муситиме бігти за новою. Замислилась, прислухаючись до розмови чародійок.

— Ні, Єнно – труснула головою Маргарита. – Як бачиш, я зараз сама. Я порвала з Ларсом. Це вже закінчено. Elaine deireadh, як кажуть ельфи.

— І тому маєш бажання налигатись?

— Крім всього іншого – підтвердила Маргарита Лаукс-Антілле. – Я не приховую, мені сумно. Зрештою, я була з ним чотири роки. Але я мусила з ним порвати. З такого борошна не буває хліба…

— Особливо – пирхнула Тіссая де Вріес, втупившись у золоте вино у келиху, який колисала – що Ларс був жонатий.

— Якраз це – стенула плечима чародійка – я вважаю позбавленим значення. Всі показні чоловіки цікавого для мене віку є жонатими, нема на це ради. Ларс кохав мене, та й мені якийсь час здавалось… Ах, що тут багато казати. Він забагато хотів. Загрожував моїй свободі, а мене тягне на блювоту при самій думці про моногамію. Зрештою, я взяла приклад з тебе, Єнно. Пам'ятаєш ту розмову у Вендерберзі? Коли ти вирішила порвати з тим твоїм відьмаком? Я тобі тоді радила, щоб ти спинилась, казала, що ти не знайдеш кохання на вулиці. Однак ти мала рацію. Кохання коханням, а життя життям. Кохання минає…

— Не слухай її, Єнніфер – холодно промовила Тіссая. – Ти розпалена і повна жалю. Знаєш, чому не йде на бенкет до Аретузи? Бо соромиться показатись там сама, без чоловіка, з яким була пов'язана чотири роки. Через якого їй заздрили. І якого втратила, бо не вміла цінувати його любові.

— Може би так порозмовляти про щось інше? – запропонувала Єнніфер, ніби спокійним, але трохи зміненим голосом. – Цирі, налий нам. Холера, мала ця карафка. Будь ласкава, принеси ще одну.

— Принеси дві – засміялась Маргарита. – У нагороду також дістанеш ковточок і сядеш біля нас, вже не муситимеш дослухатись здалеку. Твоя освіта розпочнеться тут, зараз, перед тим, як потрапиш до мене, до Аретузи.

— Освіта! – Тіссая закотила очі догори. – Боги!

— Тихо, люба майстрине – Маргарита вперла долоню у мокре стегно, вдаючи гнів. – Тепер я ректорка школи! Тобі не вдалось зрізати мене на випускних іспитах!

— Шкодую.

— Я теж, уяви собі. Я мала б тепер приватну практику, як Єнна, і небула б змушена мучитись з адептами, не мусіла б витирати носи плаксійкам, ані наглядати за тими гордячками. Цирі, вислухай мене і завчи. Чародійка завжди діє. Зле чи добре, виявиться пізніше. Але треба діяти, сміливо хапати життя за гриву. Вір мені, малявко, я шкодую виключно за бездіяльністю, нерішучістю, ваганнями. Щодо вчинків і дій, навіть тих, що принесли смуток і жаль, не шкодую. Поглянь на ту поважну пані, яка скромно сидить, робить міни і прискіпливо поправляє все, що може. Це Тіссая де Вріес, архімайстриня, яка виховала десятки чародійок. Вчила їх, що слід діяти. Що бездіяльність…

— Припини, Рито.

— Тіссая права – промовила Єнніфер, все ще дивлячись у кут лазні. – Припини. Знаю, що тобі сумно через Ларса, але не перетворюй це у життєвий урок. Дівина ще має час на уроки цього типу. І не в школі її отримає. Цирі, йди за карафкою.

Цирі встала. Була вже цілком одягненою.

І цілком впевнена.

***** ***

— Що? – заверещала Єнніфер. – Що таке? Як це, поїхала?

— Сказала… — пробурмотів господар, бліднучи і притискуючись спиною до стіни. – Наказала осідлати собі коня…

— І ти її послухав? Замість того, щоб звернутись до нас?

— Пані! Звідки я міг знати? Я був впевнений, що їде з вашого наказу… Мені навіть на думку не спало…

— Клятий дурню!

— Спокійно, Єнніфер – Тіссая приклала руку до чола. – Не піддавайся емоціям. Зараз ніч. Її не випустять за браму.

— Вона наказала – прошепотів господар – відкрити їй чорний хід…

— І її було відкрито?

— Через той з'їзд, пані – господар опустив очі – у місті повно чародіїв… Люди бояться, ніхто не сміє їм стати на дорозі… Як я могла їй відмовити? Вона говорила так само, як ви, пані, тютя в тютю таким самим голосом… І дивилась так само… Ніхто не смів їй навіть у очі поглянути, не те що питання ставити… Була така, як ви… Тютя в тютю… Еаказала подати соіб перо і чорнила… і написала лист.

— Давай!

— Тіссая де Вріес була швидша.

— Пані Єнніфер! — прочитала вголос.

— Вибач мені. Я їду до Гірундуму, бо хочу побачити Геральта. Поки поїду до школи, я хочу його побачити. Вибач мій непослух, але я мушу. Знаю, що ти покараєш мене, але я не хочу шкодувати про безділля і

вагання. Якщо я маю шкодувати, то нехай буде за що. Я чародійка. Я хапаю життя за гриву. Повернусь, як тільки буде можливість.

Цирі.

— Це все?

Ще є постскриптум:

Скажи пані Риті, що в школі вона не мусітиме витирати мені носа.

Маргарита Лаукс-Антілле недовірливо покрутила головою. А Єнніфер вилаялась. Корчмар почервонів і відкрив рота. Він чув багато прокльонів, але такого ще ні.

Вітер віяв з суші у напрямку моря. Хмари набігли на місяць, що висів над лісом. Дорога до Гірундума занурилась у темряву. Галоп став занадто небезпечним. Цирі сповільнилась, пішла клусом. Про те, щоб їхати кроком, вона навіть не подумала. Занадто поспішала.

З віддаля було чути буркотіння бурі, що надходила, горизонт, який певний час яснів підсвітами блискавок, які з'являлись з мороку зубатої пили верхівки дерев.

Стримала коня. Була на роздоріжжі – дорога розходилась вилкою, обидва розгалуження виглядали однаково.

Чому Фабіо нічого не сказав про роздоріжжя? А, що там, адже я ніколи ще помиляюсь, я ж завжди знаю, кудою слід йти, чи їхати…

Чому ж я тепер не знаю, на яку дорогу звернути?

Величезне створіння безшелесно проленіло в неї над головою. Цирі відчула, як її серце підскочило до горла. Кінь заіржав, схарапудився і рвонув галопом, обравши праве розгалуження. За мить стримала його.

— Це тільки звичайна сова – видушила, намагаючись заспокоїти себе і верхівця. – Звичайний птах… Немає чого боятись…

Вітер посилився, темні хмари цілком закрили місяць. Але перед нею, на дорозі, у зяючій серед лісу просіці, було світло. Поїхала швидше, пісок бризкав з-під копит.

Швидко мусила затриматись. Перед нею було урвище і море, з якого стирчав чорний конус острова. З місця, в якому вона перебувала, було не видно вогнів Гарстангу, Локсії чи Аретузи. Вона бачила тільки самотню, стрільчасту вежу, яка увінчувала Танедд.

Tor Lara.

Загуркотіло, а миттю пізніше сліпуча стрічка блискавиці з'єднала похмуре небо з верхівкою вежі. Tor Lara зиркнула на неї червоними сліпаками вікон, здавалось, що всередині вежі на секунду запалахкотів вогонь.

Tor Lara… Вежа Чайки… Чому та назва будить у мені такий страх?

Вітер шарпав дерева, гілля зашуміло, Цирі примружила очі, пилюка і листки вдарили її в щоку. Вона завернула коня, що іржав і смикався. Зорієнтувалась. Острів Танедд вказував північ, вона мусила їхати у західному напрямку. Піщаниста дорога пролягала серед мороку виразною білою стрічкою. Пішла в галоп.

Знову загриміла, у світлі блискавиці Цирі раптом побачила вершників. Темні, невиразні, рухливі тіні по обидві сторони дороги. Почула окрик.

— Gar'ean!

Не роздумуючи поквапила коня, стягнула повіддя, повернула і пішла в галоп. За нею крик, вист, іржання, стукіт копит.

— Gar'ean! Dh'oine!

Галоп, стукіт копит, рух повітря. Темрява, у якій мигають білі стовбури придорожніх беріз. Грім. Блискавиця, у її світлі двоє кінних пробують перекрити їй дорогу. Один протягає руку, хоче вхопити віжки. Має причеплений до шапки більчачий хвіст. Цирі вдарила коня п'ятами, притислась до кінської шиї, пронісшись поряд. За нею крик, свист, гуркіт грому. Блискавиця.

— Spar'le, Yaeyinn!

У чвал, у чвал! Швидше, коню! Грім. Блискавиця. Розгалуження доріг. Наліво! Я ніколи не помиляюсь! Знову роздоріжжя. Направо! У чвал, коню! Швидше, швидше!

Дорога біжить догори, під копитами пісок, кінь, хоч його і квапить, сповільнюється…

На вершині пагорба обернулась. Наступна блискавка освітила дорогу. Цілком порожню. Нашорошила вуха, але вона чула виключно вітер листя, що шуміло. Загриміло.

Тут немає нікого. Білки… Це тільки спогад з Каедвену. Троянда з Шаерраведду… Все це мені тільки здається. Тут немає живої душі, ніхто мене не переслідує…

В неї вдарив вітер. Вітер дме з суші, подумала, а я відчуваю його на правій щоці

Я заблукала.

Блискавиця. У її світлі поблискує поверхня моря, на її тлі чорний конус острова танедд. І Tor Lara. Вежа Чайки. Вежа, яка притягує, як магніт… Але я не хочу до тої вежі. Я їду до Гірундуму. Бо мушу побачити Геральта.

Знову блиснуло.

Поміж нею і урвищем став чорний кінь. А на ньому сидів лицар у шоломі, оздобленому крилами хижого птаха. Раптом крила залопотіли, птах зірвався у політ…

Цинтра!

Паралізуючий страх. До болю затиснуті на ремені віжок руки. Блискавиця. Чорний лицар спинив коня. На місті обличчя має маску упиря. Лопотять крила…

Кінь пішов у галоп без спонукань. Темрява, освітлена блискавицями. Ліс закінчився. Під копитами плюскіт, в'язкість багна. За нею шум крил хижого птаха. Щораз ближче… Ближче…

Шалений галоп, очі сльозяться від поту. Блискавиці розтинають небо, у їх світлі Цирі бачить вільхи і верби по обидві боки дороги. Але це не є дерева. Це слуги Короля Вільх. Слуги Чорного лицаря, який галопує за нею, а крила хижого птаха шумлять на його шоломі. Незграбні потвори по обидва боки дороги витягають до неї гундзлюваті руки, дико сміються, роззявляють чорні пащеки дупел. Цирі лягає на кінську шию. Гілля свистять, шмагають, чіпляють її вбрання. Покручені стовбури тріщать, дупла ляскають, заходяться глузливим сміхом…

Левенятко з Цинтри! Дитя Старшої Крові!

Чорний лицар є вже за нею. Цирі відчуває його руку, що намагалась вхопити її за волосся на шиї. Кінь, якого підганяє криком, рветься вперед, різким стрибком бере невидиму перешкоду, з тріском ламає очерет, спотикається...

Потягнула віжки, перехилилась у сідлі, обернула коня, що іржав. Дико крикнула, несамовито. Вихопила меча з піхов, закрутила ним над головою. Це вже не Цинтра! Я вже не дитина! Я вже не беззахисна! Не дозволю..

— Не дозволю! Ти вже більше мене не торкнешся! Не торкнешся мене вже ніколи! Кінь з плюсканням і хлюпанням зайшов у воду, яка доходила йому до черева. Цирі нахилилась, крикнула, вдарила верхівця п'ятами, виїхала на греблю. Стави, подумала. Фабіо казав про рибні ставки. Це Гірундум. Знайшла. Я ніколи не блукаю...

Блискавиця. За нею гребля, далі чорна стіна лісу, яка вгризалась у небо як пила. І більше ніколи. Тишу переривав тільки повів вітру. Десь на болотах кряче налякана качка.

Нікого. На греблі немає нікого. Ніхто мене не переслідує. Це була мара, кошмар. Спогад про Цинтру. Це мені тільки здавалося.

У далині світилось. Ліхтар. Або вогонь. Це ферма. Гірундум. Вже близько. Ще тільки одне зусилля...

Блискавиця. Одна, друга, третя. Без грому. Вітер раптом затих. Кінь іржe, мотає головою і стає дибки.

На чорному небі з'являється молочна, швидко ясніючи смуга, що звивається як вуж. Вітер знову вдаряє у вербу, піднімає з греблі опале листя і зжухлу траву.

Далекі вогні зникають. Тоне і розмивається у повені мільярда блакитних вогників, якими раптом поблискує і пломеніє все болото. Кінь пирхає, ірже, шаліє по греблі, Цирі з натугою втримується в сідлі.

У стежі, що синіє небом, з'являються невиразні, кошмарні тіні вершників. Вони щораз ближчі, їх видно щораз виразніше. Дудять буйволячі роги і пошарпані прапорці на шоломах, з-під шоломів біліються трупні маски. Вершники сидіять на скелетах коней, вкритих шматками попон. Шалений вітер виє серед верб, клинки блискавиць безперерви розтинають чорне небо. Вітер заходиться щораз голосніше. Ні, це не вітер. Це упирячий спів.

Кошмарна кавалькада закричала, кинулась просто на неї. Копита відьомських коней спінюють світіння блідих вогників, що висять над болотами. На чолі кавалькади галопує Король Гону. Іржавий шишак[15] колишеться над маскою трупа, що зяє дірами очниць, у яких пломеніє синій вогонь. Розвивається пошарпаний плащ. У покритий іржою нагрудник гуркоче намисто, порожнє як старе бадилля. Колись в ньому були дорогі каміння. Але випали під час дикої гонитви небом. І стали зорями…

Це неправда! Цього немає! Це кошмар, це морок, це омана! Це мені тільки здається!

Король Гонитви зупиняє румака-кістяка, вибухає диким, страшним сміхом.

Дитя Старшої Крові! Ти належиш нам! Ти наша! Долучись до свити, долучись до нашої Гонитви! Будемо гнати, гнати аж до кінця, аж до вічності, аж до кінця існування! Ти наша, зоре ока доня Хаосу! Приєднайся, пізнай радість Гонитви! Ти наша, ти є однією з нас! Твоє місце серед нас!

— Ні! – закричала. – Йдіть геть! Ви трупи!

Король Гонитви засміявся, ляскаючи прогнилими зубами над заіржавілим коміром лат. Горять синім очниці трупної маски.

Так, ми трупи. Але це ти смертна.

Цирі притислась до кінської шиї. Не мусила підганяти коня. Відчуваючи за собою відьом, що оточували її, вершниця гнала греблеє у карколомному чвалі.

****

Берні Ховмаєр, низовик, фермер з Гірундума, задер кучеряву голову, вслухаючись у далеке відлуння грому.

— Небезпечна річ – промовив – така буря без дощу. Гупне десь перун, і готова пожежа…

— Придалось би трохи дощу – зітхнув Жовтець, докручуючи болти лютні – бо повітря таке, що ножем можна кроїти… Сорочка клеїться до хребта, комарі допікають… Але напевно це десь розійдеться. Буря кружляла, кружляла, але від якогось часу блискає десь на півночі. Певно, над морем.

— Б'є у Танедд – підтвердив низовик. – Це найвище місце у околиці. Та вежа на острові, Tor Lara, холерно притягує блискавиці. У час добрячої негоди виглядає так, ніби стоїть у вогні. Аж диво бере, що не розпадається…

— Це магія – переконано заявив трубадур. – Все на Танедді є магічним, навіть сама скеля. А чародії не лякаються громовиць. Що я кажу! Чи ти знаєш, Берні, що вони уміють ловити блискавки?

— А, вже! Брешеш, Жовтцю.

— Нехай мене грім… — поет замовк, неспокійно подивився на небо. – Нехай мене качка копне, якщо брешу. Скажу тобі, Гофмаєре, магіки ловлять блискавки. Я на власні очі бачив. Старий Гаразд, той, якого убили на Содденському Пагорбі, якось злапав громовицю на моїх очах. Взяв довжелезний шматок дроту, один кінець вчепив на верхівку своєї вежі, а другий…

— Другий кінець дроту слід вкласти у пляшку – раптом запищав син Хофмаєра, що крутився ганком, крихітний низовик з густою і кучерявою як бараняче руно, чуприною. – У скляну посудину, таку, в якій тато робить вино. Перун дротом піде до посудини…

— До дому, Франкліне[16]! – закричав фермер – До ліжка, спати, але вже! Вже північ, а зранку треба працювати! А нехай я тільки побачу, як ти під час бурі коло посудин, або дротів мудруєш, буде ременеві робота! Дві неділі на дупу не сядеш! Петуніє, візьми його звідси! А нам ще пива принеси!

— Вистачить вам – гнівно сказала Петунія Гофмаєр, забираючи сина з ґанку. – Вже досить налигались.

— Не каркай. Ти тільки виглядаєш, чи відьмак повернувся. Годиться почастувати гостя.

— Коли відьмак повернеться, принесу. Для нього.

— Ох, скупа баба – буркнув Гофмаєр, але так, щоб жінка не почула. – Вся її родина, Бібервельдти з Лякі, то всі до одного скнара на скнарі, і на скнарі їздять… А відьмака щось довго не видно. Як пішов на ставки, так і пропав. Дивна він людина. Ти бачив, як він з вечора дивився на дівчинку, на Циню і Тангерінку, коли вони грались на подвір'ї? Дивний мав погляд. А тепер… Я неможу позбутися враження, що він пішов, щоб побути сам. А прийняв від мене запрошення на постій тому, що моя

ферма на узбіччі, далеко від ніших. Ти його ліпше знаєш, Жовтцю, скажи…

— Знаю його? – поет убив комара на шиї, забрязкав на лютні, дивлячись на чорні тіні верб над ставом. – Ні, Берні. Не знаю. Думаю, що ніхто його не знає. Але щось з ним робиться, я це бачу. От для чого він приїхав сюди, до Гірундуму? Щоб бути ближче до острова Танедд? А коли я вчора запропонував йому спільну поїздку до Горс Велену, звідки видно Танедд, відмовився не роздумуючи. Що його тут тримає? Ви дали йому якусь прибуткову роботу?

— Де там – буркнув низовик. — Я тобі щиро скажу, взагалі не вірю, щоб тут справді була якась потвора. Ту дитину, що потонула у ставку, міг корч схопити. Але всі одразу в крик, що це утопець, чи кікімора, і що треба викликати відьмака… А гроші йому такі нікчемні обіцяли, що аж соромно. А він що? Три ночі лазить болотами, вдень спить, або мовчки сидить, як дідух, дивиться на дітей, на дім… Дивно. Сказав би, незвичайно.

— Добре сказав.

Блиснула блискавиця, освітлюючи обійстя і споруди ферми. На момент освітились білі руїни ельфійського палацика на кінці греблі. За мить над садами розлягся гуркіт грому. Зірвався раптовий вітер, дерева і очерет над ставом зашуміли і пригнулися, плесо води побігло брижами і стало матовим, наїжачилось піднятим сторчма листям латаття.

— Одначе до нас йде буря – фермер поглянув у небо. – Може її магіки чарами відігнали від острова? Їх понад двісті з'їхалось на Танедд… Як думаєш, Жовтцю, про що вони будуть там радитись, на тому їхньому з'їзді? З того буде щось добре?

— Для нас? Сумніваюсь – трубадур потягнув великим пальцем руки струнами лютні. – Зазвичай ці з'їзди – показ мод, плітки, привід для

пересудів і внутрішньої боротьби. Колотнеча про те, чи робити магію доступною, чи елітаризувати її. Сварки між тими, які служать королям і тими, які воліють здалеку впливати на королів…

— Ха – промовив Берні Гофмаєр. – Щось мені здається, що під час того з'їзду на Танедді буде гуркотіти і гриміти не гірше, аніж під час бурі.

— Можливо. Але як це стосується нас?

— Тебе ні – похмуро сказав низовик. – Бо одне це бренькати і співати на лютні. Дивишся на довколишній світ і бачиш тільки рими і ноти. А нам тут останнього тижня двічі кінні капусту і ріпу потоптали копитами. Військо переслідує Білок, Білки тікають і ховаються, а одним і другим дорога випадає через нашу капусту…

— Не час шкодувати капусти, коли ліс горить – вирік поет.

— Ти, Жовтцю – Берні Гофмаєр дивився на нього криво – як щось скажеш, то не відомо, плакати, сміятись чи у сраку тебе копнути. Я серйозно кажу! І кажу тобі те, що настали паскудні часи. Біля шляхів палі, шибениці, на галявинах і по канавах трупи, мать, цей край мусив виглядати так хіба що за часів Фальки. І як тут жити? Вдень приїздять люди короля і погрожують, що за допомогу Білкам візьмуть нас у лещата. А вночі з'являються ельфи і спробуй їм відмовити у допомозі! Одразу поетично обіцяють, що ми побачимо, як ніч набуває червоного обличчя. Такі поетичні, що блювати хочеться. І так ми опинились між двох вогнів…

— Ти сподіваєшся, що з'їзд чародіїв щось змінить?

— Я сподіваюсь. Сам сказав, що серед магіків чубляться дві партії. Колись у давнину вже бувало, що чародії вгамовували королів, клали

край війнам і бунтам. Саме магіки замирились з Нільфгаардом три роки тому. То може і зараз...

Берні Гофмаєр замовк, нашорошив вуха. Жовтець притримав долонею струни, що дзвеніли.

З мороку над греблею вилинув відьмак. Йшов повільно у бік будинку. Знову блиснула блискавка. Коли загриміло, відьмак був вже блія них, на ґанку.

— Ну і як, Геральте? – запитав Жовтець, щоб перервати незручну мовчанку. – Ти вистежив почвару?

— Ні. Це не ніч для вистежування. Це неспокійна ніч. Неспокійна... Я втомлений, Жовтцю.

— Сідай, віддихайся.

— Я не розумію.

— Справді – пробурмотів низовик, дивлячись в небо і прислухаючись. – Неспокійна ніч, щось недобре висить у повітрі... Худоба тлумиться в оборі... А в тому вихорі чути крики...

— Дика Гонитва – сказав тихо відьмак. – Добре позамикайте віконниці, пане Гофмаєре.

— Дика Гонитва? – вжахнувся Берні. – Відьми?

— Не бійся. Високо пройде. Літом завжди проходить високо. Але діти можуть прокинутись, Гонитва приносить нічні жахіття. Краще закрити віконниці.

— Дика гонитва – сказав Жовтець, неспокійно зиркаючи вгору – провіщує війну.

— Дурниця. Пересуд.

— Якби ж то! Незадовго до нільфгаардської атаки на Цинтру…

— Тихо! – відьмак обірвав його жестом, раптом випростався, втупившись у темряву.

— Що це…

— Вершники.

— Трясця – просичав Гофмаєр, зриваючись з лави. – Вночі це можуть бути тільки Scoia'tael…

— Один кінь – перебив його відьмак, беручи з лави меча. – Один справжній кінь. Решта – відьми з Гонитви… Холера, неможливо… Влітку?

Жовтець теж підвівся, але йому було соромно втікати, бо ані Геральт, ані Берні не опустились до втечі. Відьмак видобув меча і побіг у напрямку греблі, низовик без вагань поспішив за ним, озброєний вилами. Знову блиснуло, на греблі замаячив галопуючий кінь. А за конем слідувало щось нечітке, щось, що будило панічний страх, огидний жах, що скручував кишки.

Відьмак крикнув, занісши меча. Вершник помітив його, пришвидшив галоп, озирнувся. Відьмак крикнув ще раз. Гримнув грім.

Блиснуло, але але цього разу це не була блискавка. Жовтець всівся біля лави і був би вліз під неї але вона виявилась занизькою. Берні впустив вила. Петунія Гофмаєр, яка вибігла з будинку, закричала.

Засліплюючий блиск матеріалізувався у прозору сферу, всередині якої замаячила постать, яка з блискавичною швидкістю набирала обрисів і форми. Жовтець одразу її упізнав. Знав ті чорні розбурхані пасма і обсидіанову зірку на оксамитці. Тим, чого не знав і ніколи досі не бачив, було Личиною Фурії і Шаленості, обличчям богині Помсти, Руїни і Смерті.

Єнніфер піднесла руку і викрикнула закляття, з її долоні з сичанням вистрелила спіраль, що сипала іскрами, розсікаючи нічне небо і тисячами відблисків відбившись на поверхні ставу. Спіраль вбилась як дротик у клубок, що оточував самотнього вершника. Клубок зануртував, Жовтцеві здалося, що він чує упирячі крики, що бачить химерні, кошмарні тіні відьомських коней. Бачив це частку секунди, бо клубок раптом стиснувся, звернувся у кул і полинув догори, у небо, миготливо видожився, тягнучи за собою схожий на комету хвіст. Запала темрява, яку розсіювали тільки миготливим блиском лампи, яку тримала Петунія Гофмаєр.

Вершник ввів коня на подвір'я перед будинком, спурхнув з сідла, захитався. Жовтець одразу зрозумів, хто це. Він ніколи досі не бачив цієї стрункої, сіроволосої дівчини. Але одразу її опізнав.

— Геральте… — тихо сказала дівчина. – Пані Єнніфер… Прошу вибачення… Я мусила… Ви знаєте…

— Цирі – сказав відьмак. Єнніфер зробила крок у бік дівчини, однак спинилась. Мовчала.

До кого вона підійде, подумав Жовтець. Жоден з них, ані відьмак, ані чародійка, не зробили кроку, ані жесту. До кого вона спершу підійде? До нього? Чи до неї?

Цирі не підійшла до жодного з них. Не зуміла обрати. Зомліла.

****

Будинок був порожній, низовик і вся його родина вирушили до роботи на світанку. Цирі вдавала, що спить, але вийшла, як тільки вийшли Геральт і Єнніфер. Вислизнула з постелі, швидко одягнулась, тихцем вийшла з хати і пішла за ними до саду.

Геральт і Єнніфер знайшлися між ставками, які біліли від лілей і зеленіли лататтям. Цирі сховалась ща зруйнованою стіною і вивчала обох через шпарину. Вона думала, що Жовтець, знаменитий поет, вірші якого багаторазово читала, ще спить. Але помилилась. Поет Жовтець не спав. І спіймав її на гарячому.

— Гей – сказав, зненацька підійшовши і хихочучи. – Гарно це так, підглядати і підслуховувати? Більше поваги, мала. Дозволь їм трохи побути наодинці.

Цирі почервоніла, але одразу стисла вуста.

— По перше, я не мала – просичала гордо. – А по друге, хіба це їх турбує?

Жовтець злегка споважнів.

— Навряд чи – сказав. – Мені здається, що ти їм допомагаєш.

— Як? В чому?

— Не прикидайся. Вчора, то було дуже спритно. Але мене тобі не вдалося ошукати. Ти вдавала зомління, правда?

— Правда – буркнула, відвертаючи обличчя. – Пані Єнніфер зрозуміла це, але Геральт ні…

— Обоє занесли тебе до будинку. Їх руки поєднались. Вони сиділи біля твого ліжка майже до ранку, але не перемовиись і словом. Тільки тепер спромоглися порозмовляти. Там на греблі, над ставом. А ти вирішила підслуховувати, про що говорять… І підглядати за ними у дірку у стіні. Так конче хочеш знати, що вони там роблять?

— Вони там нічого не роблять – Цирі злегка почервоніла. – Трохи розмовляють, і тільки.

— А ти – Жовтець сів на траві під яблунею і сперся спиною у стовбур, перед тим упевнившись, чи на ній немає мурах чи гусениць. – Ти хотіла б знати, про що вони розмовляють, так?

— Так… Ні! А зрештою… Зрештою, і так нічого не чую. Задалеко.

— Якщо хочеш — засміявся бард – то я тобі розповім.

— А ти звідки це можеш знати?

— Ха, ха. Я, мила Цирі, поет. Поети про такі справи знають все. Скажу тобі ще щось: поети про такі справи знають більше, ніж самі залучені в це особи.

— Якби ж то!

— Даю тобі слово. Слово поета.

— Так? Ну то… ну то скажи, про що вони розмовляють? Поясни мені, що це все значить!

— Зазирни ще раз через дірку і подивись, що вони роблять.

— Гмм… — Цирі закусила верхню губу, а потім нахилилася і наблизилась оком до пробоїни. – Пані Єнніфер стоїть біля верби… Обриває листочки і бавиться своєю зіркою… Нічого не каже і взагалі не дивиться на Геральта… А Геральт стоїть поряд. Опустив голову. І щось каже. Ні, мовчить. Ой, і має міну… Але ж і дивну має міну…

— Дитинно просто – Жовтець знайшов яблуко в траві, витер його об штани і критично оглянув. – Він саме просить її, щоб вона пробачила його різні дурні слова і вчинки. Перепрошує її за нетерплячість, за брак віри і надії, за впертість, за затятість, за капризи і пози негідні чоловіка. Перепрошує її за те, чого колись не розумів, за те, чого не хотів розуміти…

— Це є неможливою неправдою! – Цирі випросталась і різким рухом відкинула гривку з чола. – Ти вигадуєш все!

— Перепрошує за те, що зрозумів тільки тепер – Жовтець задивився у небо, а його голос почав набувати властиві баладам ритми. – За те, що хотів би зрозуміти, але злякався, що не зможе… І за те, чого ніколи не зрозуміє. Перепрошує і просить про вибачення… Гмм, гмм.. Значення… Совість… Призначення? Трясця, все банально…

— Неправда! – тупнула Цирі. – Геральт зовсім не каже такого! Він… взагалі не говорить. Все, що я бачу. Він там стоїть з нею і мовчить…

— У цьому й полягає роль поезії, Цирі. Казати про те, про що інші мовчать.

— Дурна ця твоя роль. А ти все вгадуєш!

— У цьому теж полягає роль поезії. Гей, я чую з-над став якісь підвищені тони. Швидко визирни, подивись, що там робиться.

— Геральт – Цирі знову приклала око до діри у стіні – стоїть з опущеною головою. А Єнніфер страшно верещить на нього. Верещить і вимахує руками. Ой-ой… Що це може означати?

— Дитинно просто – Жовтець знову втупився у хмари, що тяглись небом. – Тепер вона вибачається перед ним.

РОЗДІЛ ТРЕТІЙ

Ось я беру тебе собі, аби мати тебе і берегти, на долю добру і недобру, у найкращому й найгіршому, вдень і вночі, у хворобі і здоров'ї, тому що люблю всім серцем і присягаю кохати вічно, поки смерть не розлучить нас.

Стародавня шлюбна форма.

Я небагато знаю про кохання. З коханням так, як з грушкою. Грушка є солодкою і має форму. Спробуйте визначити форму груші.

Жовтець, Півстоліття поезії.

Геральт мав причини підозрювати – і підозрював – що бенкети чародіїв відрізняться від свят і учт звичайних смертних. Однак він не сподівався, що відрізняються аж так сильно і так докорінно.

Пропозиція супроводжувати Єнніфер на наступний бенкет чародійського з'їзду була для нього несподіванкою, але не ввела в остовпіння. Це не перша пропозиція цього типу. Вже раніше, коли вони разом мешкали і між ними все добре складалось, Єнніфер хотіла бувати на з'їздах і конвентах у його товаристві. Однак тоді він навідріз відмовився. Був переконаний, що серед чародіїв його будуть розглядати у накращому випадку як чудасію і сенсацію, у найгіршому випадкові – як чужинця і парію. Єнніфер висміювала його підозри, але не наполягала. Оскільки в інших ситуаціях вона вміла наполягати так, що аж будинок

трусився і скло сипалось, Геральт утвердився у переконанні, що його рішення було слушним.

Цього разу погодився. Без роздумів. Пропозиція надійшла після довгої, щирої і повної почуттів розмови. Після розмови, яка знову їх зблизила, відсунула у тінь і забуття минулі конфлікти, розтопила лід печалі, гордості і впертості. Після розмови на греблі у Гірундумі Геральт погодився б на кожну, абсолютно кожну пропозицію з боку Єнніфер. Не відмовився, навіть якщо б йому запропонували здійснити візит у пекло з метою випити філіжанку киплячої смоли у товаристві вогненних демонів.

І була ще Цирі, без якої не було б цієї роззмови, не було б зустрічі. Цирі, якою згідно Кодрінгеру, цікавились якісь чародії. Геральт сподівалась на те, що його присутність на з'їзді спровокує чародіїв і змусить до дій. Але Єнніфер не сказала про це ні слова.

З Гірундуму поїхали на Танедд, він, вона, Цирі і Жовтець. Спершу затримались у величезному комплексі палацу Локсії, що займав південно-східне підніжжя гори. Палац вже роївся від гостей з'їзду і супроводжуючих їх осіб, але для Єнніфер одразу знайшли квартиру. Вони провели у Локсії цілий день. Геральт витратив той день на розмови з Цирі, Жовтець на біганину, збирання і розповсюдження пліток, чародійка на примірку і вибір вбрання. А коли прийшов вечір, відьмак і Єнніфер долучились до кольорової процесії, що прямувала до Аретузи – палацу, в якому мав відбутись бенкет. І тепер, у Аретузі, Геральт дивувався і переживав шок, хоч й обіцяв собі, що нічому дивуватись не буде і не дати нічим себе заскочити.

Велетенська центральна зала палацу була збудована у вигляді літери "Т". Довша частина мала вікна, вузькі і неправдоподібно високі, майже сягаючі до підпертого колонами склепіння. Склепіння теж було високо. Так високо, що важко зрозуміти деталі оздоблюючих його фресок, зокрема танець голяків, які становили мотив, що найчастіше повторювався на маловидлах. У вікнах були вітражі, які мали б

коштувати справжній статок, але попри це у залах виразно відчувався протяг. Геральт дивувався, що свічі не згасають, але після докладнішого вивчення припинив дивуватись. Канделябри були магічними, а може навіть ілюзорними. У кожному разі вони давали світла достатньо багато, значно більше, аніж свічки.

Коли вони зайшли, всередині розважалась вже добра сотня людей. Зала, як оцінив відьмак, могла умістити щонайменше втричі більше, навіть тоді, якщо посередині, як велів звичай, встановити підковою столи. Але традиційної підкови взагалі не було. Виглядалало так, що балювати слід стоячи, постійно походжаючи вздовж стін, оздоблених гобеленами, гірляндами і прапорцями, які розвівали протяги. Під гобеленами і гірляндами було встановлено ряди довгих столиків. На столиках було викладене вишукане їдло на ще вишуканішому посуді серед вишуканих квіткових композицій і химерних льодових скульптур. Пригледівшись уважніше, Геральт констатував, що вишуканості значно, значно більше, аніж страв.

— Немає столу – підтвердив він понурим голосом факт, розгладивши на собі короткий, чорний розшитий сріблом і тісний у поясі кафтан, у який його одягла Єнніфер. Такі кафтани були останнім писком моди й називались дублетами. Відьмак поняття не мав, звідки взялась ця назва. І не прагнув довідатись.

Єнніфер не зреагувала. Геральт не очікував реакції, добре знаючи, що чародійка не звикла реагувати на такого типу зауваження. Але не відступив. Триндів далі. Попросту мав охоту помарудити.

— Немає музики. Дме як холера. Немає де сісти. Будемо їсти і пити навстоячки?

Чародійка обдарувала його фіолетовим поглядом з паволокою.

— Так – промовила неочікувано спокійно. – Будемо їсти стоячи. Також маєш знати, що задовге затримання біля столу зі стравами вважається нетактовним.

— Спробую бути тактовним – буркнув. – Тим більше, як бачу, насправді там немає біля чого й затримуватись.

— Нестримане пиття вважається великою нетактовністю – Єнніфер продовжувала повчання, повністю зневаживши його ремствування. – Уникання розмови вважається непрощеною нетактовністю…

— А те – перебив – що той хирляк у кретинських гачах саме показує на мене пальцем двом свом дружба нам, вважається нетактовністю?

— Так. Але дрібною.

— Що будемо робити, Єнно?

— Кружляти залою, вітатись, робити компліменти, спілкуватись… Припини розгладжувати дублета і поправляти волосся.

— Ти не дозволила мені надягти пов'язки…

— Твоя пов'язка претензійна. Ну, візьми мене попід руку і ходім. Стояння поблизу входу вважається нетактовним.

Покружлявши залою, яка поступово наповнювалась гостями. Геральт був дико голодним, але швидко зорієнтувався, що Єнніфер не жартувала. Ставало очевидним, що обов'язкова серед чародіїв манера зобов'язує їсти і пити мало і нібито знехотя. На додачу до поганого кожна зупинка біля столу з їжею тягли за собою обов'язки супутника. Хтось щось зауважив, хтось виявив радість цим зауваженням, підходив і вітався, так само радісно, як і фальшиво. Після обов'язкового вдавання обціловування щічок чи неприємно делікатного рукостискання, після

нещирих усмішок і ще менш щирих, компліментів наставала коротка і нудна розмова ні про що.

Відьмак уважно роззирався, шукаючи знайомих облич, головно у надії, що він тут не єдина особа, що не належить до чародійського братства. Єнніфер його запевнила, що так не буде, але попри це або не бачив нікого не з Братства, або не зумів нікого впізнати.

Пажі розносили на тацях вино, лавіюючи поміж гостей. Єнніфер взагалі не пила. Відьмак мав бажання, але не міг. Дублет тис. Під пахвами.

Спритно діючи руками, чародійка відтягнула його від столу і вивела на саму середину зали, в самісінький центр загального зацікавлення. Опір нічого не дав. Він розумів, про що йдеться. Це була звичайна у світі демонстрація.

Геральт знав, чого має очікувати, зі стоїчним спокоєм зносячи повні нездорової цікавості погляди чародіїв і загадкові усмішки чародіїв. Хоч Єнніфер запевнила його, що конвенція, вихованість і такт забороняють уживання магії на таких імпрезах, він не вірив, щоб магіки зуміли втриматись, зважаючи на те, що Єнніфер провокаційно виставляли його на публічний огляд. І мав рацію, що не вірив. Кількаразово відчув здригання медальйону і шпигання чародійських імпульсів. Дехто, а власне деякі пані, безсоромно намагались читати його думки. Він був готовий до цього, знав, про що йдеться, знав, як бити у відповідь. Дивився на Єнніфер, що йшла поряд з ним, на біло-чорно-діамантову Єнніфер, з вороновим волоссям, і фіалковими очима, а зондуючи його чародії плутались, губились і до його задоволення явно втрачали впевненість і самовладання. Так, відповідав він їм подумки, так, ви не помилились. Є тільки вона, вона, поряд зі мною, тут і зараз, і тільки це має значення. Тут і зараз. А те, ким вона була раніше, де була раніше, і з ким була раніше, це не має жодного, найменшого значення. Тепер вона зі мною, тут, серед нас. Зі мною, з ніким іншим. Саме так я думаю,

думаю тільки про неї, безперервно думаю про неї, відчував запах її парфумів і тепло її тіла. А ви вдавіться від заздрості.

Чародійка з силою стисла його передпліччя, злегка притулившись до його боку.

— Дякую – промуркотіла, керуючи поверненням у бік столів. – Але прошу без надмірних хвастощів.

— Чи ви, чародії, завжди сприймаєте щирість за хвастощі? Може тому, що не вірите у щирість, навіть тоді, коли читаєте її у думках інших?

— Так. Тому.

— Але все одно дякуєш мені?

— Бо тобі я вірю – стисла його руку ще сильніше, потягнулась до тарелі. – наклади мені трохи лосося, відьмаче. І крабів.

— Це краби з Повіссу. Спіймані, напевно, місяць тому, а зараз тепло. Ти не боїшся…

— Ці краби – перебила вона – ще сьогодні вранці лазили морським дном. Телепортація це чудовий винахід.

— Так – погодився він. – Варто було б його розповсюдити, тобі не здається?

— Ми працюємо над цим. Накладай, накладай, я голодна.

— Я тебе кохаю, Єн.

— Я просила, без хвастощів… — замовкла, покрутила головою, відгорнула з щоки чорні кучері, широко відкривши фіалкові очі. – Геральте! Ти мені це вперше сказав!

— Не може бути, ти з мене глузуєш.

— Ні, не глузую. Раніше тільки думав, сьогодні сказав.

— Це аж така різниця?

— Величезна.

— Єнно…

— Не говори з повним ротом. Я теж тебе кохаю. Я не казала? Боги, ти вдушишся! Підніми руки, я вдарю тебе в спину. Глибоко дихай.

— Єнно…

— Віддихуйся, віддихуйся, зараз мине.

— Єнно!

— Так. Щирість за ширість.

— Ти добре почуваєшся?

— Я чекала – витиснула лимона на лосося. – Мені не личило реагувати на здійснене подумки зізнання. Я дочекалась слів, могла відповісти, відповіла. Почуваюсь прекрасно.

— Що сталося?

— Скажу тобі пізніше. Їж. Цей лосось смачний, клянусь Силою, справді смачний.

— Чи можу я поцілувати тебе? Прямо тут, при всіх?

— Ні.

— Єнніфер! – темноволоса чародійка, що проходила повз, визволила руку з-під ліктя свого супутника, наблизилась. – Я бачу, ти все таки приїхала? Ох, це чудово! Сто років тебе вже не бачила!

— Сабріна! – Єнніфер зраділа так щиро, що кожен, за винятком Геральта, міг би обманутись. – Люба! Я така щаслива!

Чародійки обережно обійнялись і поцілували один одному повітря біля вух і діамантово-оніксових сережок. Сережки обох чародійок, які нагадували мініатюрні грона винограду, були однаковими – у вітрі одразу запахло шаленою ворожнечею.

— Геральт, дозволь, це моя шкільна приятелька, Сабріна Ґлевіссіг з Ард Каррайгу.

Відьмак нахилився, поцілувавши високо подану долоню. Він вже зумів зорієнтуватись, що всі чародійки очікували при привітанні цілування у руку, жесту, який зрівнював їх, як найменше, з княгинями. Сабріна Ґлевіссіг піднесла голову, її сережки затремтіли і задзвеніли. Тихенько, але демонстративно і нахабно.

— Я дуже прагнула познайомитись, Геральте – промовила усміхаючись. Як всі чародійки, не визнавала "панів", "вашомостей" чи інших обов'язкових серед шляхти форм. – Я рада, дуже рада. Ти нарешті припинила приховувати його від нас, Єнно. Щиро кажучи, дивуюсь, що ти так довго зволікала. Ти не мала абсолютно чого соромитись.

— Я теж так думаю – повільно відповіла Єнніфер, злегка мружачи очі і демонстративно відгортаючи волосся зі своєї сережки. – Гарна блузка, Сабріно. Дуже захоплююча. Правда, Геральте?

Відьмак кивнув головою, ковтнувши слину. Блузка Сабріни Ґлевіссіг, пошита з чорного шифону, відкривала абсолютно все, що було до відкривання, а трохи було. Кармінова спідниця, стягнена срібним паском з великою пряжкою у формі троянди, мала з боку виріз згідно з найновішою модою. Однак мода наказувала носити спідницю з вирізом до до половини литки, а Сабріна носила виріз аж до середини стегна. Дуже гарного стегна.

— Що нового у Каедвені? – запитала Єнніфер, вдаючи, що не бачить, на що дивиться Геральт. – Твій король Хенсельт і далі витрачає сили і засоби на переслідування Білок лісами? Далі думає про каральну експедицію проти ельфів з Dol Blathanna?

— Даймо спокій політиці – усміхнулась Сабріна. Через довгий ніс і хижі очі вона трохи нагадувала класичне зображення відьми. – Ранком, на нараді, наполітикуємося до всирачки. І наслухаємося різних… повчань. Про потребу мирного співіснування… Про дружбу… Про потребу зайняття солідарної позиції щодо планів і намірів наших королів… Чого ще наслухаємося, Єнніфер? Що ще готують для нас Капітула і Вільгефортц?

— Даймо спокій політиці. — Сабріна Ґлевіссіг срібно засміялась у супроводі тихого дзеленьчання сережок.

— Слушно. Зачекаймо до ранку. Ранок… Вранці все з'ясується. Ах, ця політика, це нескінченні наради… Як же згубно вони відбуваються на шкірі. На щастя я маю досконалий крем, віриш, люба, зморшки зникають як сон золотий… Дати тобі рецептуру?

— Дякую, люба, але я не потребую. Справді.

— Ах, знаю. У школі я завжди заздрила твоїй шкірі. Боги, скільки ж це років?

Єнніфер вдала, що вклонилась комусь, хто проходив повз. Сабріна усміхнулась до відьмака і розкішно випнула те, чого не приховував чорний шифон. Геральт знову ковтнув слину, намагаючись не дивитись надто нахабно на її рожеві пипки, аж надто видні під парозорою тканиною. Він полохливо подивився на Єнніфер. Чародійка усміхнулась, але він знав її надто добре. Була розлючена.

— Ох, вибач – раптом сказала. – Я бачу там Філіппу, конче мушу з нею порозмовляти. Дозволь, Геральте. Па, Сабріно.

— Па, Єнно – Сабріна Ґлевіссіг подивилась відьмакові в очі. – Ще раз вітаю твій… смак.

— Дякую – голос Єнніфер був підозріло холодним. – Дякую, моя дорога.

Філіппа Ейльгарт була у товаристві Дійкстри. Геральт, який мав швидкоплинний контакт з реданським шпигуном, взагалі мав би зрадіти – врешті натрапив на когось знайомого, хто як і він ненадежав до братства. Але не зрадів.

— Я радий, що бачу тебе, Єнно – Філіппа поцілувала повітря біля сережки Єнніфер. – вітаю, Геральте. Ви обоє знаєте графа Дійкстру, правда?

— Хто його не знає – Єнніфер схилила голову і дала Дійктрі руку, яку шпиг з пошаною поцілував. – Я знову рада бачити вас, графе.

— Це для мене радість – запевнив шеф таємних служб короля Візіміра – знову бачити тебе, Єнніфер. Особливо, в такому доброму товаристві. Пане Геральте, мої найглибша пошана…

Геральт, стримавшись від запевнення, що його повага є ще глибшою, потис протягнуту долоню – а радше спробував це зробити, бо її розміри перевищували норму і робиув рукостискання практично неможливим.

Величезний шпиг був одягнений у ясно бежевий дублет, досить неформально розщепнутий. Було видно, що він почується в ньому розкуто.

— Я помітила – проказала Філіппа – що ти розмовляла з Сабіною?

— Розмовляла – фиркнула Єнніфер. – Ти бачила, що вона має на собі? Треба не мати ані смаку, ані сорому, щоб… Вона, холера ясна, є старша від мене на… Менше з тим. Якби вона ще мала, що показувати! Гидка мавпа…

— Вона намагалась вас випитувати? Всі знають, що вона шпигує для Хенсельта з Каедвену.

— Справді? – Єнніфер вдала здивування, що було слушно сприйнято за першорядний жарт.

— А пан граф, гарно розважається на нашій урочистості? – запитала Єнніфер, коли Філіппа і Дійксра припинили сміятись.

— Надзвичайно добре – шпиг короля Візіміра галантно вклонився.

— Якщо зважимо – усміхнулась Єнніфер – що граф тут на службі, то це запевнення є нечуваним компліментом для нас. І, як кожен подібний комплімент, мало щирий. Ще мить тому він зізнався мені, що він би хотів милого, рідного півмороку, смороду смослокипів і підгорілого на рожнах м'яса. Також йому бракує традиційного, заллятого соусом і пивом столу, у який би він міг бити кухлем у ритмі гидких пісеньок пияків, а під ранок міг би сповзти під нього, щоб заснути серед хортів, що гризуть кістки. А

до моїх аргументів, які доводять вищість нашого способу світкування, залишився, уяви собі, глухим.

— Справді? – відьмак подивився на шпига ласкавіше. – А які це були аргументи, якщо можна дізнатись?

Цього разу його вже його питання було явно потрактовано як першорядний жарт, бо обидві чародійки засміялись одночасно.

— Ах, чоловіки – промовила Філіппа. – Нічого не розумієте. Чи можна, сидячи за столом у напівмороку і диму, вразити сукнею і фігурою?

Геральт, не знайшовши слів, тільки вклонився. Єнніфер делікатно стисла його руку.

— Ах – сказала. – Я бачу там Трісс Мерігольд. Мені нагально треба обмінятись кількома словами… Пробачте, що я вас зараз залишу. Бувай, Філіппо. Впевнена, що ми ще знайдемо сьогодні можливість побалакати. Чи не так, графе?

— Однозначно – Дійкстра усміхнувся і глибоко вклонився. – Я до твоїх послуг, Єнніфер. На перший поклик.

Підійшли до Трісс, що мерехтіла кількома відтінками синього і аквамарину. Побачивши їх, Трісс перервала розмову з двома чародіями, радісно засміялась, обійняла Єнніфер, повторився ритуал цілування повітря біля вух. Геральт взяв подану йому долоню, але вирішив піти супроти церемоніалу – обійняв каштановолосу чародійку і поцілував у м'яку, вкриту, як у персика, пушком щічку. Трісс злегка зарум'янилась.

Чародії привітались. Одним був Дрітгельм з Понт Ванісу, другим – його брат Детмольд. Обидвоє були на службі короля Естерада з Ковіру. Обоє виявились маломовними, обоє відійшли за першої ж підходящої нагоди.

— Ви розмовляли з Філіппою і Дійкстрою з Третогору – зауважила Трісс, граючись повішеним на шиї, оправленим у срібло і діаманти сердечком з ляпіс лазурі. – Ти, звісно, знаєш, хто такий Дійкстра?

— Знаємо – відповіла Єнніфер. – він розмовляв з тобою? Пробував випитувати?

— Пробував – чародійка значуще усміхнулася і захихотіла. – Досить обережно. Але Філіппа перешкоджала йому, як могла. А я думала, що вони у ліпших стосунках.

— Вони у хороших стосунках – серйозно застерегла. – Бережися, Трісс. Не писни йому ні слова про… Знаєш, про кого.

— Знаєш. Буду уважна… А при нагоді… — Трісс понизила голос. – Що про неї чути? Я могла б її побачити?

— Якщо ти врешті наважишся викладати в Аретузі – усміхнулась Єнніфер – зможеш бачити її дуже часто.

— Ах – Трісс ширше відкрила очі. – Я розумію. Чи Цирі…

— Тихше, Трісс. Порозмовляємо про це пізніше. Зранку. Після наради.

— Зранку? – усміхнулась глузливо Тріс. Єнніфер нахмурила брови, але поки змогла задати питання, у залі запанувало злегке пожвавлення.

— Вони тут – відкашлялась Трісс. – Нарешті прийшли.

— Так – підтвердила Єнніфер, відводячи погляд від очей приятельки. – Вже тут. Геральте, нарешті випала нагода, щоб ти побачив членів

Капітулу і Найвищої Ради. Якщо трапиться нагода, я вас познайомлю, але не зашкодить, щоб ти перед тим знав, хто є хто.

Чародійська громада розступилась, з пошаною вклоняючись людям, що входили у залу. Першим слідував немолодий, але міцний чоловік у незвично скромній вовняній одяжі. Поряд з ним крокувала висока жінка з гострими рисами і темним, гладко зачесаним волоссям.

— Це Герхарт з Аелле, знаний як Ген Гедимдейт, найстарший з живих чародіїв – поінформувала упівголоса Єнніфер. – Жінка, що йде поряд з ним, це Тіссая де Вріес. Вона тільки трохи молодшою за Гена, але не обмежує себе у вживанні еліксирів.

За парою йшла показна жінка з дуже довгим, темно золотим волоссям, шелестячи оздобленою мереживом сукнею кольору резеди[17].

— Франческа Фіндабайр, яку називають Enid an Gleanna, Стокроткою[18] з Долин. Не витріщай очі, відьмаче. Її загальновизнано вважають найкрасивішою жінкою у світі.

— Вона є членом Капітулу? – здивувався пошерки. – Виглядає надто молодою. Теж магічні еліксири?

— Не в цьому випадку. Франческа є чистокровною ельфинею. Зверни увагу на чоловіка, який її супроводжує. Це Вільгефортц з Роггевеену. Він справді є молодим. Але неймовірно талановитий.

Визначення "молодий" як знав Геральт, охоплювало серед чародіїв вік до ста років включно. Вільгефортц виглядав на тридцять п'ять. Був високий і добре збудований, носив короткий вамс за лицарською модою, але звичайно без герба. Був також дуже вродливий. Це впадало в око навіть попри факт того, що поряд з ним линула невагома Франческа Фіндабайр з величезними очима сарни і вродою, що просто дух спирала.

— Той коротун, який йде поряд Вільгефортца, це Артауд Терранова – пояснила Трісс Мерігольд. – Ця п'ятірка й становить Капітул…

— А та дівчина з дивним обличчям, яка йде за Вільгефортцом?

— Це його асистенка, Лідія ван Бредевоорт – холодно промовила Єнніфер. – Незначна особа, але вглядання на її обличчя є великою нетактовністю. Краще зверни увагу на тих трьох, які йдуть з-заду, за членами Ради. Феркарт з Цідарісу, Радкліфф з Оксенфурту і Кардуін з Лан Ексетеру.

— Це вся Рада? Повний клад? Я думав, що їх є більше.

— Капітула налічує п'ять осіб, у раді є ще п'ять. Філіппа Ейльхарт теж є в Раді.

— Рахунок все ще не сходиться – він похитав головою, а Трісс захихотіла.

— Ти йому не сказала? Ти справді нічого не знаєш, Геральте?

— Про що?

— Тепер Єнніфер теж засідає у Раді. З часу битві під Содденом. Ти йому ще не похвалилась, моя дорога?

— Ні, моя дорога – чародійка подивилась приятельці прямо в очі. – По перше, я не люблю хвалитись. По друге, на це не було часу. Я вже давно не бачила Геральта, маю багато боргів. Їх назбирався довгий список. Залагоджую справу згідно того списку.

— Це очевидно – непевно сказала Трісс. – Гмм… Після такого довгого часу… Розумію. Є про що говорити…

— Розмови – двозначно усміхнулась Єнніфер, окидуючи відьмака черговим поглядом з паволокою – є наприкінці списку. На самому кінці, Трісс.

Каштановолоса чародійка виразно знітилась, злегка почервоніла.

— Розумію – повторила, заклопотано граючись сердечком з ляпіс лазурі.

— Мене дуже радує, що ти розумієш. Геральте, принеси нам вина. Ні, не від цього пажа. Від того, дальшого.

Підкорився, безпомилково вчувши наказ у її голосі. Беручи келихи з таці, яку ніс перед собою паж, скритно слідкував за обома чародійками. Єнніфер говорила швидко і тихо. Трісс Мерігольд слухала з опущеною головою. Коли він вернувся, Трісс вже не було. Єнніфер не виявила жодного зацікавлення принесеним вином, відставив обидва непотрібних келиха на стіл

— Ти не переборщила? – холодно запитав. Очі Єнніфер запломеніли фіолетом.

— Не намагайся робити з мене ідіотку. Думаєш, я не знаю про мене і про тебе?

— Якщо про це йдеться…

— Саме про це – відтяла. – Не роби дурних мін і стримайся від коментарів. А перш за все не намагайся брехати. Знаю Трісс довше, ніж тебе, любимося, чудово розуміємось і завжди порозуміємось, незалежно від різних дрібних… інцидентів. А тепер мені здалося, що вона трохи сумнівається. Я розвіяла їх, і то швидко. Не вертаймося до цього.

Він не збирався. Єнніфер відгорнула кучері зі щоки.

— Зараз я залишу тебе на хвилину, мушу порозмовляти з Тіссаєю і Франческою. З'їж ще щось, бо тобі у череві бурчить. І будь уважним. Кілька осіб точно тебе зачеплять. Не дай собі наплювати в кашу і не зіпсуй мені репутації.

— Будь спокійна.

— Геральте?

— Слухаю.

— Ти недавно висловлював бажання поцілувати мене, тут, при всіх. Це все ще актуально?

— Все ще.

— Постарайся не розмастити мені помади.

Зиркнув краєм ока на зібрання. Вони ненав'язливо спостерігали за поцілунком. Філіппа Ейльхарт, що стояла неподалік з групою молодих чародіїв, підморгнула йому і вдала, що аплодує.

Єнніфер відірвала вуста від його губ, глибоко зітхнула.

— Дрібниця, а тішить – промурмотіла. – Ну, йду. Скоро повернуся. А пізніше, після бенкету… Гмм…

— Я слухаю?

— Не їж нічого з часником, прошу.

Коли відійшла, відьмак порушив правила пристойності, розщепив дублет, випив обидва келиха і всерйоз спробував зайнятися стравами. З цього нічого не вийшло.

— Геральте.

— Пане граф.

— Не титулуй мене – скривився Дійкстра. – Я ніякий не граф. Візімір наказав мене так представляти, щоб не дразнити дворян і магіків моїм хамським родоводом. Ну, як тобі йде вихваляння сукнями і фігурами? І вдавання, що добре забавляєшся?

— Не мушу вдавати. Я тут не на службі.

— Це цікаво – усміхнувся шпиг. — Але це підтверджує загальну думку, згідно якої ти неповторний і єдиний у своєму роді. Бо всі інші тут на службі.

— Саме цього я й боявся – Геральт теж визнав за доречне усміхнутись. – Я відчував, що буду тут єдиним у моєму роді. Це значить – не на місці.

Шпиг оглянув довколишні півмиски, з одного взяв і з'їв великий зелений стручок невідомої Геральтові рослини.

— При оказії – сказав з діякую тобі за братів Мішелетів. Багато людей у Реданії полегшено зітхнули, коли ти зарубав всіх чотирьох в Оксенфуртському порту. Я реготав, коли викликаний до слідства медик з університету, оглядаючи рани, заявив, що хтось вживав косу, насаджену сторчма.

Геральт не прокоментував. Дійкстра вклав до рота другий стручок.

— Шкода – продовжив, жуючи – що ти після їх вбивства не зголосився до бургомістра. Була нагорода за живих або мертвих. Немала.

— Забагато клопотів зі стягненням податків – відьмак також спокусився на зелений стручок, який, однак смакував, як намилена селера. – Крім того, я мусів тоді швидко виїхати, бо… Але я хіба що знуджу тебе, Дійкстро, бо ти і так все знаєш.

— Та де там – усміхнувся шпиг. – Всього не знаю. Бо звідки?

— З реляції Філіппи Ейльхарт, щоб далеко не шукати.

— Реляції, донесення, плітки. Я мушу їх вислуховувати, така моя робота. Але моя професія змушує мене одночасно до просіювання їх через дуже густе сито. Останнім часом, уяви собі, до мене дійшли чутки, що хтось зарубав сумнозвісного Професора і його двох камрадів. Це трапилось під заїздом у Ангорі. Той, хто його закатрупив, теж занадто поспішав, щоб забрати нагороду.

Геральт знизав плечима.

— Плітки. Просій їх через густе сито, побачиш, що зостанеться.

— Не мушу. Знаю, що зостанеться. Найчастіше тим чимось є спроба свідомої дезінформації. Ага, якщо ми вже мовимо про дезінформації, як ся має мала Цирілла, бідна, хвороблива дівчинка, така піддатлива до дифтериту? Чи здорова?

— Відступи, Дійкстро – холодно відрізав відьмак, дивлячись просто в очі шпинові. – Я знаю, що ти тут на службі, але не не будь надто настирливим.

Шпиг зареготав. Дві чародійки, що проходили повз, поглянули на них зі здивуванням. Та зацікавленням.

— Король Візімір – повідав Дійкстра, закінчивши реготати – сплачує мені понаднормову премію за кожну викриту таємницю. Настирливість дає мені гідне життя. Будеш сміятись, але я маю дружину і дітей.

— Я не бачу в тому нічого смішного. Працюй далі на добробут дружини і дітей, але не моїм коштом, якщо можна просити. У цій залі, як мені здається, не бракує таємниць і загадок.

— Навіть навпаки. Вся Аретуза це одна велика загадка. Напевно, ти це зауважив? Щось тут висить у повітрі, Геральте. Для пояснення додам, що не йдеться про канделябри.

— Не розумію.

— Я в це вірю. Бо і я не розумію. А я б дуже б хотів розуміти. А ти не хотів би? Ах, перепрошую. Але ти і так, напевно, все знаєш. З доповіді чарівної Єнніфер з Вендербергу, щоб далеко не шукати. Подумати тільки, що були часи, коли і мені вдавалось довідатитись те-се від чарівної Єнніфер. Ах, де ті минулі сніги?

— Я справді не знаю, про що йдеться, Дійкстро. Ти міг би висловлюватись зрозуміліше свої думки? За умови, що це не буде службово. Вибач, але я не збираюсь працювати на твої понаднормові премії.

— Ти думаєш, що хочу тебе обійти збоку? – скривився шпиг. – Підступом витягти інформацію? Ображаєш мене, Геральте. Мені просто цікаво, чи ти бачиш у цій залі ті самі співпадіння, що кидаються мені в очі.

— А що таке тобі кидається?

— Тебе не дивує повна відсутність коронованих голів, яку без труднощів можна спостерігати на цьому з'їзді?

— Ані трохи не дивує – Геральтові нарешті вдалося наколоти мариновану оливку на вилку. – Королі воліють дотримуватись традиційних святкувань, біля столу, під які вдосвіта можна витончено впасти. Особливо…

— Що особливо? – Дійкстра вклав до рота чотири оливки, які безцеремонно витяг з тарелі пальцями.

— Особливо – відьмак дивився на натовп, що товкся залою – королі не хотіли перетруджуватись. Прислали замість себе армію шпигів. Тих, що з Братства, і тих, що ні. Напевно, для того, щоб вони вишпигували, що тут висить у повітрі.

Дійкстра виплюнув на стіл оливкові кісточки, взяв зі срібної підставочки довгу виделку і почав нею гребтись у глибокій кришталевій салатниці.

— А Вільгефортц – мовив, не припиняючи гребтися – подбав про те, щоб жодного шпига не забракло. Має всіх королівських шпигунів у одному горщику. Нащо Вільгефортцові всі королівські шпигуни в одному горщику, відьмаче?

— Поняття не маю. І це мене мало обходить. Я ж казав, що я тут приватно. Я, якби це сказати, поза горщиком.

Шпигун короля Візіміра виловив з салатниці малого восьминожка, після чого подивився на нього з огидою.

— І вони це їдять – похитав головою з вдаваним співчуттям, після чого повернувся до Геральта.

— Послухай мене уважно, відьмаче – тихо сказав. – Твоє прагнення до приватності, ця твоя певність, що тебе нічого не обходить, і нічого не може обходити… Це засмучує мене і схиляє до азарту. Маєш трохи бажання до азарту?

— Ясніше, прошу.

— Я пропоную тобі закластися – Дійкстра підняв виделку з наколотим на нього головоногим. – Я стверджую, що протягом найближчої години Вільгефортц попросить тебе про довшу розмову. Стверджую, що під час цієї розмови доведе тобі, що ти не є приватною сообою і що ти в його горщику. Якщо я помиляюсь то з'їм це гівно на твоїх очах, з мацаками і рештою. Приймаєш заклад?

— Що я муситиму з'їсти, якщо програю?

— Нічого – Дійкстра швидко оглянувся. – Якщо ти програєш, розповіси мені зміст твоєї розмови з Вільгефортцем.

Відьмак хвилину помовчав, спокійно дивлячись на шпига.

— До побачення, графе – сказав врешті. – Дякую за розмову. Була повчальна. Дійкстра злегка зітхнув.

— Аж так…

— Аж так – перебив Геральт. – Прощавай.

Шпиг знизав плечима, кинув восьминога до салатниці разом з виделкою, відвернувся і відійшов. Геральт не дивився за ним. Повільно перемістився до іншого столу, керований бажанням добратись до величезних, білорожевих креветок, розкладених на срібній тарелі серед листків салату і дольок лимону. Мав апетит до них, але відчуваючи на собі зацікавлені погляди, хотів поїхати молюсків вишукано, з

дотриманням пристойності. Демонстративно поволі наблизитись, обережно і з гідністю поїсти закуски з інших тарілок.

Біля сусіднього столу стала Сабріна Ґлевіссіг, занурена у розмову з незнайомою йому вогненнорудою чародійкою. Руда мала на собі білу спідницю і блузочку з білої жоржети. Блузочка, подібно до тієї Сабініної, була так само цілком прозорою, але мала кілька стратегічно розміщених аплікацій і вишивок. Аплікації, як зауважив Геральт, мали цікаву властивість: наперемінно закривали і відкривали.

Чародійки, розмовляли, напихаючись шматочками лангуста в майонезі. Говорили тихо і Старшою Мовою. Хоч і не дивились у його бік, розмовляли очевидно про нього. Нескромно напруживши своїй чутливий відьмацький слух, вдаючи, що його цікавлять виключно креветки.

-… з Єнніфер? – запевнила рудоволоса, граючись перловим намистом, обкрученим довкола її шиї так, що воно виглядало як нашийник. – Ти це серйозно, Сабріно?

— Абсолютно – відказала Сабріна Ґлевіссіг. – Не повіриш, це триває вже кілька років. Як же він витримує з тією вредною гадиною, я справді дивуюсь.

— Чому ти дивуєшся? Вона його зурочила, тримає його під чарами. Ти сама не раз так робила?

— Все таки, це відьмак. Вони не піддаються зуроченню. В кожнім разі, не настільки довго.

— Тому що це любов – зітхнула рудоволоса. – А любов сліпа.

— Він сліпий – скривилась Сабріна. — Ти можеш повірити, Марті, що вона насмілилась представити мене йому як шкільну приятельку? Bloede pest, та вона старша за мене на… Менше з тим. Кажу тобі, вона ревнує

того відьмака, як холера. Мала Мерігольд тільки усміхнулась до нього, а та змія вилаяла її не добираючи слів і нагнала. А в цю мить... Дивись тільки. Стоїть там, розмовляє з Франческою, а з відьмака очей не спукає.

— Боїться – захихотіла руда – що ми його у неї відіб'ємо, хоч би й тільки на сьогоднішню ніч. Що ти на це, Сабріно? Спробуймо? Показний хлоп, не те, що наші зарозумілі здихляки з їхніми комплексами і претензіями...

— Говори тихше – просичала Сабріна. – Не дивись на нього і не шкір зуби. Єнніфер стежить за нами. І тримай стиль. Хочеш його відбити? Це поганий смак.

— Гмм, маєш рацію – визнала подумавши Марті. – А якби отак раптом підійшов і сам запропонував?

— Тоді – Сабріна Ґлевіссіг кинула на відьмака хижим чорним оком – я б дала йому без роздумів, хоч би й на камінні.

— А я – захихотіла Марті – навіть на їжаку.

Відьмак, втупившись у скатертину, затулив дурну міну креветкою і листям салату, нечувано радий з факту, що мутація кровоносних зробила неможливим для нього рум'янець.

— Відьмак Геральт?

Він ковтнув кревектку, відвернувся. Чародій зі знайомим оличчям злегка усміхнувся, торкаючись вишитих вилогів фіолетового дублету.

— Доррегарарай з Воле. Ми знайомі. Зустрічались...

— Я пам'ятаю. Перепрошую, одразу не впізнав. Радий..

Чародій дещо знічено усміхнувся, знімаючи два келиха з таці, яку ніс паж.

— Спостерігаю за тобою вже якийсь час – сказав, вручаючи один з келихів Геральтові. – Всім, кого тобі відрекомендувала й познайомила Єнніфер, ти радий. Обман чи брак критичності?

— Чемність.

— Щодо них? – Доррегорай широким жестом вказав на гуляк. – віриш мені, не варто силуватись. Це пихата, заздрісна і брехлива банда, твоєї чемності не оцінять, просто візьмуть на глуми. З ними, відьмаче, треба за їх власною модою, різко, зарозуміло, грубо, тільки тоді ти їм сподобаєшся. Вип'єш зі мною вина?

— Слабкого, яке сюди виклали? – усміхнувся мило Геральт. – З найвищою бридливістю. Ну, але якщо тобі смакує… Змушений.

Сабріна і Марті стрижучи вухами з-за свого столу, голосно пирхнули. Доррегарай зміряв обох повним зневаги поглядом, відвернувся, стукнув кухлем у келих відьмака, усміхнувся, але цього разу ширше.

— Очко для тебе – визнав легко – Ти швидко вчишся. До дідька, де ти набрався таких манер, відьмаче? На шляхах, по яких весь час волочишся шляхом вимираючих створінь? Твоє здоров'я. Сміятимешся, але ти є одним з не багатьох у цій залі, кому я маю бажання запропонувати такий тост.

— Справді? — Геральт ковтнув вина, делікатно відригнувши, розкошуючи смаком. – Попри факт, що я займаюсь вигубленням вимираючих людей?

— Не лови мене на слові – чародій приязно штовхнув його в плече. – Бенкет ледь почався. Певно, тебе зачепить ще декілька осіб,

ощадливіше використовуй в'їдливі вирази. Що ж стосується твого фаху… Ти, Геральте, принаймні маєш достатньо гідності, щоб не обвішатись трофеями. А роззирнись довкола. Ну, сміливіше, роззирнись довкола, вони люблять, коли на них витріщаються.

Відьмак слухняно прилип поглядом до бюсту Сабріни Ґлевіссіг.

— Глянь – Доррегарай спіймав його за рукав, вказавши пальцем на чародійку, яка проходила повз них, розвівачи довкола газовими тканинами. —Черевички зі шкури рогатої агами. Помітив?

Він кивнув головою, нещиро, бо все, що він бачив виключно те, чого не приховувала газова блузка.

— О, прошу, скеляста кобра – чародій безпомилково розпізнав наступні парадуючі залою черевички. Мода, яка вкоротила сукні на дюйм вище щиколотки, полегшувала йому завдання. – А там… Білий легван. Саламандра. Віверна. Окуляровий кайман. Василік… Всі до одного плазуни, яким загрожує вимирання. До дідька, хіба не можна носити взуття з телячої чи свинячої шкіри?

— Ти як завжди про шкури, Доррегараю? – підійшла Філіппа Ейльхарт, спинившись поряд. – Про дублення і шевство? Що за тривіальна і рагульська тема.

— Один вважає рагульством те, інший – те – зневажливо скривився чародій. – Ти маєш гарні аплікації на сукні, Філіппов. Якщо я не помиляюсь, це діамантовий горностай? Чудовий смак. Напевно, ти знаєш, що цей вид, з огляду його красивого волосяного покрову, цілком винищено двадцять років тому?

— Тридцять – виправила Філіппа, далі кладучи до рота останні креветки, ті, яких Геральт не зміг з'їсти. – Знаю, знаю, вид би неминуче

воскрес, якби я наказала модистці обшити сукню шматками паклі. Думала про це. Але пакля не пасувала кольором.

— Перейдімо до столу з того боку – легко запропонував відьмак. – Я бачила там пару мисок чорної ікри. А оскільки лопатоносий осетр теж вже скоро остаточно вимре, треба поспішати.

— Кав'яр у твоєму товаристві? Я марила про це – Філіппа затріпотіла віями, взяла його попід руку, заманливо пахнучи цинамоном і нардом[19]. – Ходімо не зволікаючи. Складеш нам компанію Доррегараю? Ні? Ну, то бувай, гарно розважся.

Чародій пирхнув і відвернувся. Сабріна Ґлевіссіг і її руда подружка супроводжували їх поглядами отрутнішими, аніж отрута вимерлої скельної кобри.

— Доррегарай – буркнула Філіппа, без збентеження притискаючись до боку Геральта – шпигує для короля Етайна з Цідарісу. Будь обачним. Ті його гади і шкури це вступ, який передує випитуванням. А Сабріна Ґлевіссіг пильно наставила виха…

-… бо шпигує для Хенсельта з Каедвену – закінчив. – Знаю, пригадую. А та руда, її приятелька…

— Не руда, тільки фарбована. Чи ти очей не маєш? Це Марті Содерген.

— Для кого шпигує вона?

— Марті? – Філіппа засміялась, зблиснула зубами з-під яскравих кармінних вуст. – Ні для кого. Марті не цікавиться політикою.

— Немислимо. Я думав, що тут всі шпигують.

— Майже – чародійка примружила очі. – Але не всі. Не Марті Содергрен. Марті є цілителькою. І німфоманкою. Ах, до дідька, дивись! Вижерли увесь кав'яр! До останньої ікринки! Вилизали таріль! І що ми тепер робитимемо?

— Тепер – Геральт невинно усміхнувся – ознайомиш мене з тим, що тут щось висить у повітрі. Скажеш, що я мушу відкинути нейтральність і зробити вибір. Запропонуєш мені заклад. Про те, що в цьому закладі може бути моя винагорода, не смію навіть марити. Але знаю, що муситиму зробити, коли я програю.

Філіппа Ейльхарт довго мовчала, не відводячи погляду.

— Я могла б здогадатись – промовила тихою – Дійкстра не стримався. Виклав тоі пропозицію. А я ж попереджувала його, що ти гордуєш шпигами.

— Я не гордую шпигами. Гордую шпигуванням. І зневажаю зневагу. Не пропонуй мені жодних закладів, Філіппо. Так, я теж відчуваю, що тут щось вистить у повітрі. І нехай собі висить на здоров'я. Мене це не стосується і не обходить.

— Ти вже колись це колись казав. У Оксенфурті.

— Я тішусь, що ти це не забула. Обставини цього ти теж пам'ятаєш?

— Точно. Я не видала тобі тоді, кому служить той цілий Ріенс, чи як його там. Дозволила йому втекти. Ех, ти був тоді на мене злий…

— М'яко кажучи.

— Прийшов час, щоб я реабілітувалась. Зранку дам тобі того Ріенса. Не перебивай, не роби гримас. Це не ніякий заклад у стилі Дійкстри. Це

обітниця, а я дотримуюсь обітниць. Ні, жодних питань, прошу. Зачекай до ранку. А тепер зосередимось на кав'ярі і банальних плітках.

— Немає кав'яру.

— Одну секунду.

Швидко роззирнулась, підняла долоню і вимовила закляття. Срібна посудина у формі вигнутої у стрибку рибини негайно наповнилась ікрою лопатоносого осетра, якому загрожувало вимирання. Відьмак усміхнувся.

— Ілюзією можна наїстися?

— Ні. Але можна гарно полоскати снобістичний смак. Скуштуй.

— Гмм… Справді… Мені здається, смачніше ніж справжній…

— І ваги не набереш – гордо скзала чародійка, скраплюючи соком з лимона наступну чайну ложечку кав'яру. – Чи можу я тебе просити про келих білого вина?

— Служу. Філіппа?

— Слухаю тебе.

— Схоже конвенція забороняє накладання заклять. Чи далі не було б безпечніше заість ілюзії кав'яру вичаровувати ілюзія самого смаку? Саме відчуття? Адже ти зуміла…

— Ясно, що зуміла б – Філіппа Ейльхарт поглянула на нього через кришталь келиха. – Конструкція такого закляття є простішою від конструкції ланцюга. Але маючи тільки враження смаку, ми б втратили

приємність, яку дає процесові розмова, контакт очей… Хочеш, втішу тебе дотепним порівнянням?

— Наперед тішачись, слухаю.

— Враження оргазму я б теж зуміла вичарувати.

Поки відьмак зумів щось сказати, до них підійшла невисока, худорлява чародійка з довгим, прямим волоссям кольору соломи. Він впізнав її одразу – це була та, в туфельках зі шкіри рогатої агами і блузочці з зеленого газу, що не приховувала навіть таких дрібних деталей, як мала родимка над лівою груддю.

— Я перепрошую – промовила – але мушу перервати вам цей фліртик. Філіппа, Радкліфф і Детмольд просять тебе про хвилинку розмови. Швидко.

— Що ж, якщо так, йду. Па, Геральте! Позаграємо пізніше!

— Ага! – блондинка оцінила його поглядом. – Геральт. Відьмак, пунктик безумства Єнніфер? Я спостерігала за тобою і крутила в голові, ким ти можеш бути. Мене це страшно мучило!

— Я знаю цей вид муки – відповів, чемно усміхаючись. – Власне, зазнаю її в цю мить.

— Перепрошую за помилку. Я Кейра Метц. О, кав'яр!

— Уважай, це ілюзія.

— До чорта, маєш рацію! – чародійка впустила ложечку так, ніби це був хвіст вогняного скорпіона. – Хто був такий безсоромний… Ти? Вмієш творити ілюзії четвертого рівня? Ти?

— Я – збрехав, не припиняючи усміхатись. – Я є майстром магії, удаю відьмака, щоб мати інкогніто. Чи ти думаєш, що Єнніфер би цікавилась звичайним відьмаком?

Кейра Метц дивилась йому просто в очі, скривила вуста.

Вона носила на шиї медальйон у формі хреста-анкха, срібного, всипаного цирконами[20].

— Може вина? – запропонував він, щоб перервати незручну мовчанку. Боявся, що його жарт не був добре сприйнятий.

— Ні, дякую… колего майстре – холодно відповіла Кейра. – Я не п'ю. Не можу. Сьогодні вночі збираюсь завагітніти.

— З ким? – підходячи запитала фарбована на рудо приятелька Сабріни Ґлевіссіг, одягнена у прозору блузочку з білої жоржети, оздобленої майстерно розкиданими аплікаціями. – З ким? – повторила, невинно стріпнувши довгими віями.

Кейра відвернулась і зміряла її поглядом від черевичків з білого легована до діадемки з перлів.

— А тебе це що обходить?

— Нічого. Професійна цікавість. Не представиш мене твоєму товаришові, знаменитому Геральтові з Рівії?

— З неохотою. Але знаю, що не даш себе позбутись. Геральте, це Марті Содергрен, цілителька. Її спеціальність – афродизіаки.

— Чи ми мусимо розмовляти про роботу? О, ви для мене зоставили трохи кав'яру? Як мило з вашого боку.

— Обережно – хором сказали Кейра і відьмак. – Це ілюзія.

— Справді! – Марті Содергрен нахилилась, зморщила носик, після чого взяла до руки келих, подивилась на слід кармінної помадки. – Ну, ясно. Філіппа Ейльхарт. Хто б ще інший наважився на подібне нахабство. Гидка змія Чи тобі відомо, що вона шпигує для Візіміра з Реданії?

— І є німфоманкою? — ризикнув відьмак. Марті і Кейра одночасно пирскнули.

— Ти напевно на це сподівався, підкотившись до неї і намагаючись загравати? – запитала цілителька. – Якщо так, то знай, що хтось тебе жорстоко намахав. Від недавнього часу Філіппа перестала насолоджуватись чоловіками.

— А може ти жінка? – Кейра Мец надула блискучі губи. – Може ти тільки вдаєш чоловіка, якогось майстра магії? Щоб дотримуватись інкогніто? Знаєш, Марті, хвилину тому він зізнався мені, що любить прикидатись.

— Любить і вміє – злостиво усміхнулась Марті. – Правда, Геральте? Я не так давно бачила, як ти вдаєш, що маєш кепський слух і що не знаєш Старшої Мови.

— Він має безліч вад – холодно промовила Єнніфер, підходячи і владно беручи відьмака попід руку. – Він практично має одні вади. Втрачаєте час, дівчата.

— Скидається на це – погодилась Марті Содероен, все ще злостиво усміхнена. – Зичимо тоді вам гарної забави. Ходи, Кейро вип'ємо чогось… безалкогольного. Може і я наважусь на щось цієї ночі?

— Уфф – охнув він, коли вони відійшли. – Якраз вчасно. Дякую тобі.

— Дякуєш? Хіба що нещиро. У цій залі є точнісінько одинадцять жінок, що вихваляються сукнями з-під прозорих блузок. Я залишила тебе на півгодини, після чого ловлю на розмові з двома з них…

Єнніфер замовкла, подивившись на посудину у формі риби.

— … і поїданні ілюзії – додала. – Ох, Геральте, Геральте. Ходи. Є нагода познайомити тебе з кількома особами, вартими знайомства.

— Чи однією з тих осіб є Вільгефортц?

— Цікаво – чародійка примружила очі – що саме про нього питаєш. Так, це Вільгефортц прагне познайомитись з тобою. Попереджую, розмова може виглядати банальною і спокійною, але хай тебе це наводить в оману. Вільгефортц це досвідчений, небувало розумний гравець. Я не знаю, чого він від тебе хоче, але будь пильний.

— Буду уважним – зітхнув. – Але не вірю, щоб твій досвідчений гравець був у змозі мене здивувати. Не після того, що я тут пережив. На мене напали шпигуни, зниклі вимираючі гади і горностаї. Мене нагодовано не існуючим кав'яром. Не зацікавлені у чоловіках німфоманки висловлювали сумніви у моїй мужності, загрожували зґвалтуванням на їжакові, лякали вагітністю, навіть оргазмом, і то таким, який не супроводжується ритуальними рухами. Бррр…

— Ти пив?

— Трохи білого вина з Цідарісу. Але схоже на те, що в ньому був афродизіак… Єн? Чи ми після розмови з Вільгефортцем повернемося до Локсії?

— Не повернемося до Локсії.

— Слухаю?

— Хочу провести цю ніч в Аретузі. З тобою. Кажеш, афродизіак? У вині? Цікаво…

****

— Ой, трясця, ой… — зітхнула Єнніфер, витягуючись і закидуючи стегно на стегно відьмака. – Ого-го, ой. Як давно я не кохалась… Страшно давно.

Геральт витяг пальці з її кучерів, не прокоментувавши. По перше, ствердження могло бути провокацією, боявся гачка, прихованого у приманці. По друге, він не хотів словами затирати смаку її розкішниці, яку щойно мав на вустах.

— Я віддавна не кохалась з чоловіком, який зізнався мені у коханні і якому я зізналась у коханні – замуркотіла за мить, коли вже було ясно, що відьмак не візьме приманку. – Я забула, як це може бути. Ой, трясця…

Потягнулась ще сильніше, напруживши плечі і хапаючи обома руками кінці подушки, а її залляні місячним сяйвом перса набрали зараз такої форми, яка озвалась відьмакові тремтінням у поперековій частині. Обійняв її, обоє лежали нерухомо, згасали, холонули.

За вікном кімнатки галасували цикади, також було чути далекі, тихі голоси і сміх, що свідчило про те, що бенкет, попри досить пізню пору, тривав далі.

— Геральте?

— Так, Єнно?

— Розповідай.

— Про розмову з Вільгефортцем? Зараз? Розповім тобі зранку.

— Зараз, прошу.

Подивився на бюро, що стояло у куті кімнатки. На ньому лежали книжки, альбоми та інші предмети, які тимчасово переселена до Локсії адептка не забрала з собою. Дбайливо оперта на книжки, також там сиділа кругленька замацана лялечка у скуйовдженому, зім'ятому частими доторками платтячку. Не забрала ляльки, подумав, щоб у Локсії, у спільній спальні, не наражатись на кпини подружок. Не забрала своєї лялечки. І напевно тепер не може без неї заснути.

Лялька втупилась в нього очима з ґудзиків. Він відвів погляд.

Коли Єнніфер представила його Капітулові, він вивчив чародійську еліту зблизька. Ген Гедимдейт присвятив йому тільки короткий, змучений погляд – було видно, що бенкет зумів втомити і вичерпати старця. Артауд Терранова вклонився з двозначно гримасою, бігаючи очима від нього до Єнніфер, але одразу споважнів під поглядами інших. Блакитні ельфійські очі Франчески Фіндабайр були непроникними і твердими, немов скло. Коли його їй відрекомендували, Стокротка з Долин усміхнулась. Усмішка, хоч і несамовито гарна, змусила відьмака здригнутись. Тіссая де Вріес, хоч зовні нібито поглинута безперервними поправляннями манжет і біжутерії, при знайомстві усміхнулась до нього значно менш красивіше, але значно щиріше. І це Тіссая одразу нав'язала з ним розмову. Пригадавши один з його шляхетних відьмацьких вчинків, якого навіть чесно кажучи не пам'ятав, і підозрював, що той був висмоктаний з пальця.

І тоді до розмови долучився Вільгефортц. Вільгефортц з Роггевеену, чародій з імпонуючою статурою, з шляхетними і гарними рисами, з щирим і приязним голосом. Геральт знав, від людей, що виглядають так, можна сподіватись всього.

Розмовляли недовго, відчуваючи на собі повний неспокою погляд. На відьмака дивилась Єнніфер. На Вільгефортца дивилась молода чародійка з гарними очима, яка весь час намагалась приховати низ обличчя за віялом. Вони обмінялись кількома звичайними заувагами, після чого Вільгефортц запропонував продовжити розмову у меншому товаристві. Геральтові здалося, що Тіссая де Врієс була єдиною єдиною, яку здивувала ця пропозиція.

— Ти заснув, Геральте? – муркотіння Єнніфер вирвало його з задуми. – Ти маєш розповісти мені про вашу розмову.

Лялечка з бюро дивилась на нього ґудзиковим поглядом. Він відвів очі.

— Тільки-но ми вийшли на терасу – почав за мить – та дівчина з дивним обличчям…

— Лідія ван Бредевоорт. Асистентка Вільгефортца.

— Так, правда, я згадав. Незначуща особа. Так знай, коли ми зайшли на терасу, ця незначна особа затрималась, подивилась на нього і запитала про щось. Телепатично.

— Це не була нетактовність. Лідія не може користуватись голосом.

— Я здогадався. Бо Вільгефортц не відповів їй телепатично. Відповів…

****

— Так, Лідіє, це добра думка – відповів Вільгефортц. – Прогуляємося Гелереєю Слави. Будеш мати нагоду окинути оком на історію магії, Геральте з Рівії. Не сумнівась, що ти знаєш історію магії, але будеш мати можливість спізнатись з цією історією візуально. Якщо ти є

шанувальником живопису, не бентежся. Більшість картин – це роботи студенток-ентузіасток з Аретузи. Лідія, будь така доброю і освітли пануючий тут морок.

Лідія ван Бредеворт повела долонею у повітрі і в коридорі одразу стало світліше.

Перша картина являла собою старовинний вітрильник, який ганяло вітрами серед скель, що стирчали з прибою. На носі судна стояв чоловік у білих шатах, з оточеною світлим ореолом головою.

— Перша висадка – здогадався відьмак.

— Саме так – підтвердив Вільшефортц. – Судно вигнанців. Ян Беккер підпорядковує свої волі Силу. Заспокоює хвилі, доводячи, що магія зовсім не мусить бути злою і деструктивною, але може рятувати життя.

— Ця подія справді мала місце?

— Сумніваюсь – усміхнувся чародій. – Більш правдоподібним є, що в час першої подорожі й висадки Беккер разом з іншими ригав жовчю, перехилившись через борт. Йому вдалось опанувати Силою вже після висадки, яка завдяки дивовижному випадкові була щасливою. Перейдімо далі. Ось знову бачиш Яна Беккера, як він відкрив воду з тріщини у скелі на місці першого поселення. А тут, прошу, оточений поселенцями, які стоять на колінах, Беккер розганяє хмари і стримує бурю, щоб зберегти врожай.

— А це? Яку подію зображає ця картина?

— Пізнавання Обранців. Беккер і Джамбаттіста піддають магічному тестові дітей чергових прибуваючих переселенців, щоб виявити Джерела. Відібрані діти будуть відібрані у родин і забрані до Мірте, першого осередку магів. Ти бачиш справжній історичніий момент. Як

бачиш, всі діти налякані, тільки та рішуча брюнеточка з повною довір'я усмішкою протягує руку до Джамбаттісти. Це знаменита пізніше Агнеса з Гланвілле, перша жінка, яка стала чародійкою. Ця жінка за нею – її мати. Сумна якась.

— А ця групова сцена?

— Новіградська Унія. Беккер, Джамбаттіста і Монк укладають угоду з володарями, жерцями і друїдами. Щось таке як пакт про ненапад і відділення магії від держави. Страшний кітч. Йдемо далі. От тут бачимо Жоффрея Монка, що вирушає в гирло Понтрау, що тоді ще звався Aevon y Pont ar Gwennelen, Річка Алебастрових Мостів. Монк плив до Loc Muinne, щоб схилити тамтешніх ельфів до прийняття групи дітей, Джерел, які мали навчатись у ельфів-магів. Тебе може зацікавить, що серед дітей був хлопчик, якого пізніше звали Герхартом з Аелле. Ти хвилину тому познайомився з ним. Тепер той хлопчик називається Геном Гедимдейтом.

— Тут – відьмак подивився на чародія – аж проситься щось батальне. Бо через кілька років після завершення успішної подорожі Монка війська маршала Раупеннека з Третогору здійснили різанину Loc Muinne і Est Haemlet, убивши всіх ельфів, без огляду на вік чи стать. І розпочалася війна, яка завершилась різаниною під Shaerrawedd.

— Твоє імпонуюче знання історії – знову усміхнувся Вільгефортц – дозволяє тобі знати, що жоден з тогочасних майстрів не брав участі війні. Тому ця тема не надихнула жодної адептки до малювання відповідного полотна. Ходімо далі.

— Ходімо. Тут, на цьому полотні, що це за подія? Ах, знаю. Це Раффард Білий примирює ворогуючих королів і кладе край Шестирічній війні. А тут маємо Раффарда, що відмовлється прийняти корону. Гарний, шляхетний жест.

— Думаєш? – нахилив голову Вільгефортц. – Що ж, у кожному разі це був жест, який мав силу прецедента. Однак Раффард прийняв посаду першого радника і фактично урядував, бо король був дебілом.

— Галерея слави… – буркнув відьмак, підходчи до наступної картини. – А що ми маємо тут?

— Історичний момент скликання першого Капіулу і ухвалення закону. Зліва сидять: Герберт Стаммельфорд, Аврора Хенсон, Іво Ріхерт, Анес з Ґлевілля, Жоффрей Монк і Радмір з Тор Канедду. Тут, якщо бути щирим, також аж проситьс пояснююче батальне полотно. Тому, що незабаром у брутальній війні замочили тих, які не хотіли визнати Капітули і підпорядкуватись Законові. Між іншими і Раффарда Білого. Але про це історичні трактати мовчать, щоб не шкодити його прекрасній легенді.

— А тут… Гамм… Так, це точно малювала адептка. І то дуже молода…

— Безсумнівно. Зрештою, це алегорія. Я б її назвав алегорією тріумфуючої жіночності. Повітря, Вода, Земля і Вогонь. І чотири славетні чародійки, майстрині у володінні силами цих частин. Агнес з Гленвіллю, Аврора Хенсон, Ніна Фіороване і Клара Ларісса де Вінтер. Поглянь на наступне, дуже вдале полотно. Тут ти теж бачиш Клару Ларіссу де Вінтер, яка відкриває академію для дівчат. У будинку, в якому ми якраз знаходимося. А ті портрети це уславлені випускниці Аретузи. Оце друга історія тріумфуючої жіночності і поступової фемінізації професії: Янна з Мурвіелю, Нора Вагнер, її сестра Августа, Ядя Ґлевіссіг, Летіція Харбоннеау, Ілона Лаукс-Антілле, Карла Деменція Крест, Йоланта Суарес, Апріль Венхавер… І єдина, що живе зараз: Тіссая де Вріес…

Пішли далі. Єдваб сукні Лідії ван Бредевоорт шовковисто шепотів, а у тому шепоті була грізна таємниця.

— А це? – Геральт затримався. – Що це за жахлива сцена?

— Мучеництво мага Радміра, з якого живцем здерли шкіру під час повстання Фальки. На тлі палає місто Мірте, яке Фалька наказала пустити за димом.

— За що незадовго після цього пущено з димом саму Фальку. На аутодафе.

— Цей повсюдно знаний факт, темерські і реданські діти до сьогодні бавляться у спалення Фальки напередодні Саовіни. Повернемось, щоб ти міг оглянути другу частину галереї… Бачу, що ти хочеш про щось запитати. Я слухаю.

— Мене заскочила хронолоігя. Звісно, я знаю, як діють еліксири молодості, але спільне перебування на полотнах нині живучих і давно мертвих…

— Іншими словами, ти дивуєшся, що на бенкеті зустрів Гена Гедимдейта і Тіссаю де Вріес, а серед нас не було Беккера, Агнес з Гланвілле, Стаммельфорда чи Ніни Фіорованті?

— Ні. Я знаю, що ви не є безсмертними…

— Чим є смерть? – перебив Вільгефортц. – Для тебе?

— Кіцем.

— Кінцем чого?

— Існування. Як мені здається, ми почали філософствувати.

— Природа не знає поняття філософії, Геральте з Рівії. Філософією зазвичай називають жалюгідні і смішні спроби розуміння Природи, здійснювані людьми. Філософією також називають результати таких спроб. Це так, ніби буряк доходить до причин і наслідків свого існування, називаючи результатом промислу Конфлікту Бульби і Гички, а дощ визнає Незбагненною Сило Творця. Ми, чародії, не витрачаємо час на відгадування, чим є природа. Ми знаємо, чим вона є, бо й самі є Природою. Розумієш мене?

— Я намагаюсь, але говори повільніше, прошу. Не забувай, ти розмовляєш з буряком.

— Чи задумувався ти коли-небудь, що сталось тоді, коли Беккер змусив воду з'явитись зі селі? Говориться це дуже просто: Беккер опанував Силу. Змусив стихію до послуху. Він підпорядкував собі Природу, запанував над нею… Яке твоє ставлення до жінок, Геральте?

— Слухаю?

Лідія ван Бредевоорт повернулась з єдвабним шепотінням, завмерла в очікуванні. Геральт поачив, що вона тримає під пахвою запаковану картину. Не мав поняття, звідки ця картина взялась, ще за мить до цього Лідія не несла нічого. Амулет на його шиї злегка здригнувся.

Вільгефортц усміхнувся.

— Я питаю – нагадав – про твій погляд на відносини між чоловіками і жінками.

— Відносно якого погляду на відносини?

— Чи можна, на твою думку, змусити до покори жінку? Звісно, я кажу про справжніх жінок, не про самичок. Чи можна запанувати над

справжньою жінкою? Заволодіти нею? Зробити, щоб піддалась твоїй волі? А якщо так, то як саме? Дай відповідь.

****

Ганчір'яна лялечка не зводила з них очей-ґудзиків. Єнніфер відвела погляд.

— Ти відповів?

— Відповів.

Чародійка стисла ліву долоню на його лікті, а правою на пальцях, що торкались її груді.

— Як саме?

— Сама знаєш.

— Ти розумієш – промовив за мить Вільгефортц. – І я думаю, завжди розумів. А тому зрозумієш і те, що якщо зникнуть поняття свободи і підданства, наказу і послуху, володаря і підданого, відтоді досягнемо єдності. Спільноти, поєднаної в одне ціле. Взаємне проникнення. А коли щось таке настане, смерть перестане ісувати. Там, у бенкетній залі, є присутнім Ян Беекер який був водою, що з'явилась з каменю. Казати, що Беккер помер, це так, ніби стверджувати, що померла вода. Поглянь на це полотно.

Поглянув.

— Вона винятково гарна – промовив за мить. І одразу відчув легке здригання відьмацького медальйону.

— Лідія – усміхнувся Вільгефортц – дякує тобі за визнання. А я вітаю смак. Пейзаж являє зустріч Ґрегеннана з Льод і Lary Dorren aep Shiadhal, легендарних коханцв, розділених і знищених через час зневаги. Він був чародієм, вона ельфинею, одна з еліти Aen Saevherne, або Знаючих. Те, що могло бути початком єднання, перетворилося у трагедію.

— Знаю цю оповідь. Язавжди вважав її байкою. Як було насправді?

— Того – споважнів чародій – не знає ніхто. Це значить справді ніхто. Лідіє, повісь твою картину, тут збоку. Геральте, подивись наступне творіння пензля Лідії. Це портрет Lary Dorren aep Shiadhal, виконаний на підставі стародавньої мініатюри.

— Вітаю – відьмак вклонився Лідії ван Бредевоорт, а його голос навіть не здригнувся. – Це справжній шедевр.

Його голос не здригнувся, хоч Lara Dorren aep Shiadhal дивилась на нього з портрету очима Цирі.

****

— Що було потім?

— Лідія залишиась на галереї. Ми обоє вишйшли на терасу. А він забавлявся за мій рахунок.

— Тоді, Геральте, дозволь. Ступай тільки темними плитками, прошу.

Внизу шуміло море, острів Танедд стояв серед білої піни прибою. Хвилі розбивались у мури Локсії, що знаходились саме під ними. Локсія сяяла світлом, як і Аретуза. Кам'яний блок Ґарстангу, що вивищувався над ними, натомість був чорнимй і вимерлий.

— Вранці – чародій прослідкував за поглядом відьмака – члени Капітули і Ради вдягнуться у традиційні шати, у знані тобі з літографій чорні довжелезні плащі і шпичакуваті капелюхи. Також ми озброємося довгими жезлами і посохами, уподібнившись таким чином до чарівників і відьом, якими страхають дітей. Це така традиція. У товаристві кількох інших делегатів зійдемо туди, на гору, до Ґарстангу. Там, у навмисне приготовленій залі, будемо радитись. Решта зачекає в Аретузі на наше повернення і рішення.

— Обговорення у Ґарстангу, у вузькому колі, це також традиція?

— Як найкраща. Тривала і продиктована практичними поглядами. Траплялось, що наради чародіїв були бурхливими і доходило до досить активного обміну поглядами. Під час одного з таких обміну куляста блискавка пошкодила зачіску і сукню Ніни Фіороване. Ніна, присвятивши цьому рік, обклала мури Ґарстангу, неправдоподібно сильною аурою і антимагічною блокадою. З цього часу у Ґарстанзі не подіяло жодне закляття, а дискусії протікають спокійно. Особливо коли не забувати відібрати у диспутантів ножі.

— Я розумію. А та самотня вежа, вище Ґарстангу, на самій верщині, що це? Якась важлива будівля?

— Це Tor Lara, Вежа Чайки. Руїна. Чи важлива? Напевно так.

— Напевно?

Чародій сперся на балюстраду.

— Згідно переказів ельфів, Tor Lara нібито сполучена телепортом з таємничою, до сьогодні не віднайденою Tor Zireael, Вежою Ластівки.

— Нібито? Вам не вдалось виявити того телепорту? Я не вірю.

— Слушно чиниш. Ми виявили портал, але його слід було заблокувати. Були протести, всі рвались експериментувати, кожен хотів уславитись як дослідник Tor Zireael, мітичної оселі ельфійських магів і мудреців. Однак портал є незворотньо ушкоджений і діє хаотично. Були жертви, тому його заблоковано. Ходімо, Геральте, стає холодно. Обережно. Ступай тільки темними плитами.

— Чому тільки темними?

— Ця споруда є зруйнованою. Вологість, тертя, сильні вітри, сіль у повітрі, це все фатально впливає на кладку. Ремонт би надто дорого коштував, тому ми користуємося ілюзією. Розумієш, престиж.

— Не зовсім.

Чародій ворухнув рукою і тераса зникла. Вони стояли над безоднею, над проваллям, з наїжаченим на дні зубами скель, що стирчали на дні. Вони стояли на вузенькій смужці темних плит, простягнутих ніби трапеція між ґанком Аретузи і колоною, що підтримувала терасу.

Геральт з зусиллям утримав рівновагу. Якщо б він був людиною, не відьмаком, не зумів би її втримати. Але навіть він дав заскочити себе зненацька. Його різкий рух не зміг пройти непомітним повз увагу чародія, та й на обличчя теж повинен був змінитись. Вітер захитав його на вузькій кладці, провалля кликало зловорожим шумом хвиль.

— Ти боїшся смерті – констатував з усмішкою Вільгефортц. – Все таки боїшся її.

****

Ганчір'яна лялечка дивилась на них очима з ґудзиків.

— Знущався з тебе – промуркотіла Єнніфер, притулившись до відьмака. – Небезпеки не було, він точно оточив тебе і себе левітаційним полем. Він би не ризикував… Що було далі?

Ми перейшли до іншого крила Аретузи. Він провів мене до великої кімнати, ймовірно кабінету якоїсь з виладачок, може навіть ректорки. Ми всілись за столом, на якому стояла клепсидра. Пісок сипався. Я відчув запах парфумів Лідії, я зрозумів, що вона була в кімнаті до нас…

— А Вільгефортц?

— Задав питання.

****

— Чому ти не став чародієм, Геральте? Тебе ніколи не приваблювало Мистецтво? Будь щирим.

— Буду. Приваблювало.

— Чому ж ти не пішов за покликом потягу?

— Зрозумів, що краще керуватись голосом здорового глузду.

— Тобто?

— Роки праці як відьмака навчии мене зважувати сили та наміри. Знаєш, Вільгефортце, я колись знав червонолюда, який будучи дитиною марив про те, щоб стати ельфом. Як думаєш, він став би, якщо б пішов за голосом потягу?

— Це мало бути порівняння? Паралель? Якщо так, то цілком не цілком не влучна. Червонолюд не міг стати ельфом. Бо не має матері-ельфині.

Геральт довго мовчав.

— Ну так – врешті промовив. – Я міг здогадатись. Ти трохи попорпався у моєму родоводі. Ти можеш мені сказати з якою метою?

— Може – злегка усміхнувся чародій – мені ввижається образ у Галереї Слави? Ми двоє, за столом, а на латунній табличці напис: "Вільгефортц з Роггевеена укладає пакт з Геральтом з Рівії".

— Це була б алегорія – промовив відьмак. – З назвою: "Знання тріумфує над незнанням". Я б волів значно реалістичнішу картину, яка б називалась: "Вільгефортц пояснює Геральтові, про що йдеться".

Вільгефортц з'єднав пальцы обох долонь на висоті рота.

— Хіба це не очевидно?

— Ні.

— Ти забув? Картина, про яку я мрію, висить у Галереї Слави, на неї дивляться майбутні покоління, які досконало знають, про що йдеться, про яку подію йде мова, які події зображує малюнок. На полотні намальовані Вільгефортц і Геральт, які залагоджують і укладають угоду, внаслідок якого Геральт, ідучи не за голосом якогось обмеження чи потягу, а правдивого покликання, вступив нарешті у ряди магів, поклавши край сьогоднішнього, незначущого і позбавленого майбутнього існування.

— Подумати тільки – промовив відьмак по дуже довгій хвилині мовчанки – що я недавно передбачав, що мене вже нічого не може

здивувати. Вільгефортце, віриш мені, але я довго згадуватиму цей бенкет і цю феєрію подій. Справді, це варто картини. Назва: "Геральт полишає острів Танедд, тріскаючись від сміху".

— Я не розумію – чародій злегка схилився. – Я загубився серед квітчастості твоєї відповіді, густо пересипаної вишуканими словами.

— Причини нерозуміння для мене зрозумілі. Ми надто різні для того, щоб порозумітись. Ти є могутнім магом з Капітули, який осягнув єдності з Природою. Я – волоцюга, відьмак, мутант, що їздить світом і за гроші убиває потвор…

— Сенс – перебив чародій – витіснений банальністю.

— Ми надто відрізняємося – Геральт не дав себе перебити. – А дрібний факт, що моя мати була, випадково, чародійкою, цієї відмінності затулити не зуміє. А так з цікавості: ким була твоя мати?

— Поняття не маю – спокійно відповів Вільгефортц. Відьмак одразу замовк.

— Друїди з Ковірського Кола – продовжив за мить чародій – знайшли мене у канаві у Лан Ексетері. Прийняли і виховали. Очевидно, що друїдом. Знаєш, хто такі друїди? Це такий мутант, волоцюга, який ходить світом і вклоняється святим дубам.

Відьмак мовчав.

— А потім – продовжував Вільгефортц – внаслідок певних друїдських ритуалів на зовні вилізли мої здібності. Здібності, які очевидно і беззаперечно виявили мій родовід. Мене сплодили, очевидно випадково, двоє людей, з яких принаймні один був чародієм.

Геральт мовчав.

— Тим, хто відкрив мої скромні здібності, був чародій, якого я зустрів цілком випадково – спроквола продовжував Вільшефортц. – І також спромігся щодо мого на величезну ласку: запропонував мені навчання і вдосконалення, а в перспективі – вступ до Братства Магів.

— А ти – глухо промовив відьмак – прийняв пропозицію.

— Ні – голос Вільгефортца ставав щораз більш холоднішим і неприємним. – я відкинув її у неґречній, просто хамській формі. Я вилив на дідуню усю злість. Я хотіла, щоб він почувався винним, він і вся його магічна компанія. Винним, звичайно, у канаві Лан Ексетера, винний, що один або двоє лайдацьких магіків, позбавлене серця і людських почуттів дрантя, викинуло мене до тієї канави після народження, а не до. Ясна річ, чародій, ані не зрозумів, ані не перейнявся тим, що я йому тоді сказав. Потис плечима і пішов геть, позначивши цим себе і всіх своїх друганів тавром нечутливих, пихатих, гідних найвищої зневаги скурвих синів.

Геральт мовчав

— Друїдів з мене було досить – продовжив Вільгефортц. – Я полишив свіщенні діброви і вирушивв у світ. Я всяке робив. Дечого до сьогодні соромлюсь. Зрештою, я став найманцем. Моя подальша доля склалась, як ти здогадуєшся, стереотипно. Вояк звитяжний, вояк переможений, мародер, грабіжник, ґвалтівник, убивця, врешті втікач, утікаючий на кінець світу від зашморгу. Я втік на кінець світу. І там, на кінці світу, я познайомився з жінкою. Чародійкою.

— Будь обережний – прошепотів відьмак, а його очі звузились. – Будь обережним, Вільгефортце, щоб силуваний пошук подібності не завів тебе задалеко.

— Подібності вже закінчились – чародій не відвів погляду. – Бо я не дав собі ради з почуттям, яке відчував до тієї жінки. У свою чергу я не

зрозумів її почуттів, а вона не намагалась мені в цьому допомогти. Я покинув її. Бо вона була проміскуїтична[21], пихата, злостива, нечула і холодна. Бо нею не можна було володіти, а її володіння було упокорюючим. Я покинув її, бо знав, що вона цікавилась мною тільки через мій розум, особистість і чарівну таємничість, а вона зазвичай удостоювала більш ніж однією ніччю тільки чародіїв. Я покинув її, бо… Бо вона була як моя мати. Я раптом зрозумів, що те, що я до неї відчуваю, то ніяке не кохання, але значно більш складніше почуття, сильне, але тяжке для класифікування: мішанина страху, жалю, злості, каяття і потреби спокути, почуття вини, втрати і кривди, збоченої потреби терпіння і покути. Те, що я відчував до тієї жінки, це була ненависть.

Геральт мовчав. Вільгефортц дивився в бік.

— Я залишив її — продовжив за мить. – І не міг жити з пусткою, яка мене огорнула. І раптом я зрозумів, що це не відсутність жінки викликає ту порожнечу, але відсутність того, що я тоді відчував. Парадокс, правда? Навряд чи я мушу закінчувати, ти вгадаєш продовження. Я став чародієм. З ненависті. І тільки тоді я зрозумів, який дурним я був. Я переплутав небо з зірками, які вночі відбились на поверхні ставу.

— Як ти слушно зауважив, паралелі між нами були не до кінця паралельними – буркнув Геральт. – Занадто мало між нами спільного, Вільгефортце. Що ти хотів довести, оповідаючи мені твою історію? Те, що дорога до чародійської майстерності, хоч крута і важка, є доступною для всіх? Навіть для, перепрошую за паралелю, бенькартів і підкидьків, волоцюг чи відьмаків…

— Ні – перебив чародій. – Я не збирався доводити, що ця дорога є доступною для всіх, бо це очевидне і давно доведене. Також не вимагає доведення факт, що для певних людей іншої дороги просто немає.

— Отже – усміхнувся відьмак – я не маю виходу? Я мущу укласти з тобою угоду, що мусить стати темою картини і стати чародієм? Тільки з погляду на генетику? Ой. Я трохи знаю теорію спадковості. Мій батько, до чого я дійшов з великими труднощами, був волоцюгою, простаком, авантюристом і рубакою. Я можу мати генетичну перевагу за мечем, не за куделею[22]. Факт, що я теж не зле рубаюсь, здається підтверджує це.

— Справді – чародій глузливо усміхнувся. – Клепсидра майже пересипалась, а я, Вільгефортц з Роггевеену, майстер магії, член Капітулу, все ще спілкуюся, не без приємності, з простаком і рубакою, сином простака, рубаки і волоцюги. Ми розмовляємо про речі і справи, які, як загальновідомо, є звичайною тематикою дебатів біля вогнищ простацьких рубак. Наприклад, такі як генетика. Звідки ти взагалі знаєш це слово, мій ти рубако? Зі храмової школи у Елландері, у якій вчать вимовляти по складах і писати двадцять чотири руни? Що тебе схилило до читання книг, у яких можна знайти ці і подібні слова? Де ти так докладно вивчав риторику і красномовство? І для чого ти це робив? Щоб перемовлятись з вампірами? Волоцюго ти мій генетичний, до якого усміхається Тіссая де Вріес. Мій ти відьмаче, рубака, який так причарував Філіппу Ейльхарт, що у неї аж рученята тремтять. Згадуючи якого Трісс Мерігольд заливається рум'янцем. Про Єнніфер з Вендербергу і не згадую.

— Може й добре, що не згадуєш. У клепсидрі залишилось фактично вже так мало піску, що ще трохи й можна буде порахувати зернятка. Не малюй більше образів, Вільгефортце. Кажи, про що йдеться. Розкажи мені про це простими словами. Уяви собі, що ми сидимо біля вогнища, двоє волоцюг, печемо порося, яке раніше вкрали, і безуспішно намагаємося впитись березовим соком. Поставлено просте питання. Відповідай. Як волоцюга волоцюзі.

— Як звучить це просте питання?

— Який пакт ти мені пропонуєш? Яку ж угоду ми маємо укласти? Чому ти хочеш мати мене в своєму казанку, Вільгефортце? У котлі, в якому, як мені здається, починає кипіти? Що тут, окрім канделябрів, висить у повітрі?

— Гмм – чародій задумався, чи вдав, що зробив це. – Питання не просте, але спробую відповісти. Але не як волоцюга волоцюзі. Відповім… як один найманий рубака іншому, собі подібному.

— Може бути.

— Тоді слухай, друже рубако. Мутиться добрячий заміс. Крута різанина на життя і смерть, пощади давати не будуть. Одні переможуть, інших роздзьобають круки. Камраде, ризикни зараз долучитись до тих, які мають більші шанси. До нас. Тих інших покинь і плюнь на них густою слиною, бо вони не мають жодних шансів, то якого дідька ти маєш гинути разом з ними. Ні, ні, камраде, не показуй мені тут кривого писка, знаю, що ти хочеш сказати. Ти хочеш сказати, що ти нейтральний. Що маєш у сраці і одних, і других, що ти просто перечекаєш бійку, в горах, у Каер Морхені. Це невірна думка, приятелю. З нами буде все, що любиш. Якщо не станеш на наш бік, то все це втратиш. А тоді все поглине пустка, ницість і ненависть. Тебе знищить час погорди, який надходить. Так що, будь розсудливим і стань на правильний бік, коли доведеться обирати. А обирати доведеться. Ти можеш мені вірити.

— Дивовижно – усміхнувся паскудно відьмак – як сильно всіх обурює моя нейтральність. До якого ступеня вона робить мене об'єктом пропозицій пактів і угод, оголошень про співпрацю, повчань про потребу здійснення вибору і ставання на правильний бік Закінчимо цю розмову, Вільгефортц. Ти гаєш час. У цій грі я не є для тебе рівним партнером. Я не бачу можливості, щоб ми обоє зійшлись на одній картині у Галереї Слави. Особливо на баталістичній.

Чародій мовчав.

— Розставляй собі – продовжив Геральт – на своїй шахівниці королів, дам, слонів і тур, це не хвилює мене, бо я на цій шахівниці значу стільки, скільки пил, що вкриває її. Це не моя гра. Ти стверджуєш, що я буду змушений обирати? Я заявляю, що ти помиляєшся. Я не буду обирати. Я пристосуюсь до подій. Пристосую до того, що оберуть інші. Завжди так роблю.

— Ти фаталіст.

— Так. Хоч це ще одне слово, якого я не повинен знати. Повторюю: це не моя гра.

— Хіба? – Вільгефортц перехилився через стіл. – У цій грі, відьмаче, на шахівниці вже стоїть чорний кінь, на добро чи зло, але вже злучений з тобою вузами призначення. Ти знаєш, про кого кажу, правда? Напевно, ти не хочеш її втратити? Знаєш, що є тільки один спосіб на те, щоб її не втратити.

Очі відьмака звузились.

— Чого ви хочете від тієї дитини?

— Є тільки один спосіб для того, щоб ти міг це довідатись.

— Застерігаю. Я не дозволю її скривдити.

— Є тільки один спосіб щоб ти міг цього досягти. Я запронував тобі цей спосіб, Геральте з Рівії. Обдумай мою пропозицію. Маєш на це всю ніч. Думай, дивлячись на небо. На зорі. І не переплутай їх з тими, які відбиваються на поверхні ставу. Клепсидра пересипалась.

****

— Я боюсь за Цирі, Єнно.

— Не треба.

— Але…

— Дарма.

— Але…

— Довірся мені – обійняла його. – Повір мені, прошу. Не переймайся Вільфортцем. Це гравець. Хотів тебе спіймати, спровокувати. І йому це частково вдалося. Але це не має значення. Цирі є під моєю опікою, а в Аретузі буде безпечно, тут зможе розвинути свої здібності і ніхто її в цьому не перешкодить. Ніхто. Однак, про те, що вона стане відьмачкою, слід забути. Вона має інші таланти. І призначена для інших справ. Ти можеш мені вірити.

— Я вірю тобі.

— Коли ти вчилась в Аретузі… Коли ти спала у кімнаті, такій, як ця… Чи ти мала лялечку, без якої не могла заснути? Яка вдень сиділа на бюро?

— Ні – Єнніфер раптово відвернулась. – Я навіть ляльки не мала. Це значний прогрес. А Вільгефортцем не переймайся. Завтрашній день звершить багато справ і вирішить багато проблем.

Завтрашній день, подумав. Вона приховує щось від мене. А я боюсь запитувати. Кодрінгер мав рацію. Я потрапив у паскудну кабалу. Але тепер немає виходу. Мушу зачекати на те, що принесе день, що гряде, який нібито має прояснити все прояснити. Я мушу їй довіряти. Знаю, що щось станеться. Зачекаю. І пристосуюсь до ситуації.

Він подивився на бюро.

— Єнно?

— Тут я.

— Люби мене.

Обійняв її. Торкнувся. Знайшов її. Єнніфер, у неправдоподібний спосіб і м'яка, й тверда воднеочас, голосно зітхнула. Слова, які промовляли, рвались, гинули серед зітхань і пришвидшених подихів, переставали мати значення, розсіювались. Вони замвокли, зосередившись на пошуку один одного, на пошуку істини. Шукали довго, уважно і дуже ретельно, боячись блюзнірського поспіху, нерозсудливості і байдужості. Шукали сильно, інтенсивно і гаряче, лякаючись блюзнірського сумніву і вагання. Шукали обережно, лякаючись блюзнірської неделікатності.

Вони знайшли один одного, подолали страх, а за мить вони знайшли правду, яка вибухнула їм під повіками дивною, сліпучою очевидністю, розірвали стогоном застиснуті мовчанкою вуста. І тоді час спазматично здригнувся і завмер, все зникло, а єдиним функціонуючим сенсом став її дотик.

Минула вічність, повернулись до реальності, а час здригнувся вдруге і знову зрушив з місця, поволі, важко, як великий віз. Геральт подивився у вікно. Місяць й далі висів у небі, хоч те, що сталось раніше, в принципі повинно було скинути його на землю.

— Гай-гай – промовила після довгої перерви Єнніфер, повільним рухом витираючи сльозу зі щоки.

Вони нерухомо лежали серед розбурханої постелі, серед трепоту, серед паруючого тепла і згасаючого щастя, серед мовчанки, а довкола

клубочилась непроглядна темрява, перенасичена запахом ночі й голосами цикад. Геральт знав, що в такі моменти телепатичні здібності чародійки були надчутливі і дуже сильні, тож інтенсивно думав про гарні справи і речі. Про речі, які мали порадувати її. Про вибухову ясність сходу сонця. Про туман, що висить на світанку над гірським розером. Про кришталеві водоспади, через які стрибають лососі, що виблискують так, наче були б з литого срібла. Про теплі краплі дощу, що вдаряють у тяжке від роси листя лопухів.

Думав для неї. Єнніфер усміхнулась, слухаючи його думки. Усмішка тремтіла на її щоці місячною тінню вій.

****

— Дім? – раптом запитала Єнніфер. – Який дім? Ти маєш дім? Хочеш збудувати дім? Ах… Я перепрошую. Я не повинна була…

Мовчав. Був злим на себе. Думав для неї, мимоволі дозволивши їй прочитати думки про неї.

— Гарна мрія – Єнніфер злегка погладила його по руці. – Дім. Власноруч збудований дім, у тому будинку ти і я. Ти би вирощував коней і вівці, я б доглядала сад, варила їжу і чесала вовну яку б ми возили на торг. За гроші здобуті з продажу вовни і різних плодів землі ми б купували те, що нам необхідне, скажімо, мідні баняки і залізні граблі. Час від часу нас би відвідували Цирі з чоловіком і трійкою дітей, іноді нас би відвідувала Трісс Мерігольд, щоб побути кілька днів. Ми б гарно і з гідністю старіли. А якби я знудилась, ти б награвав мені вечорами на власноруч змайстрованій сопілці. Гра на сопілках, як загальновідомо, є кращим засобом від нудьги.

Відьмак мовчав. Чародійка тихо зітхнула.

— Вибач мене – сказала за мить. Підвівся на ліктю, нахилився, поцілував її. Вона раптом торкнулась, обійняла його. Мовчки.

— Скажи щось.

— Я б не хотів тебе втратити, Єнно.

— Зараз ти маєш мене.

— Ця ніч закінчиться.

— Все закінчується.

Ні, подумав. Я не хочу, що так було. Я надто змучений, щоб сприймати перспективи кінців, які є початками, від яких треба все починати знову. Я б хотів…

— Не кажи – швидким рухом поклала йому пальці на губи. – Не кажи мені, чого б ти хотів і чого прагнеш. Бо може виявитись, що я буду не в змозі сповнити твоїх прагнень, а це мені справді болить.

— А чого прагнеш ти, Єнно? Про що мрієш?

— Тільки про досяжні речі.

— А я?

— Тебе я вже маю.

Довго мовчав. І дочекався миті, коли вона перервала мовчанку.

— Геральте?

— Ммм?

— Кохай мене, прошу.

Спершу, насичені один одним, обоє були повними фантазії та вигадливості, винахідливі, з багатою фантазією та спраглі нового. Як завжди, швидко виявилось, що це водночас і замало і забагато. Вони це зрозуміли одночасно і знову довели один одному свою любов.

Коли Геральт опритомнів, місяць і далі був на своєму місці. Цикади запекло сюркотіли, як ніби й вони хотіли шаленством і безпам'ятством перемогти неспокій і страх. З найближчого вікна лівого крила Аретузи хтось спраглий сну верещав і дуже кляв, домагаючись тиші. З вікна з іншого боку хтось інший, видно зі значно більш артистичною душею, захоплено аплодував і вітав.

— Ох, Єнно… — прошепотів відьмак з докором.

— Я мала причину… — вона поцілувала його, а потім поклала щоку на подушку. – Мала причину, щоб кричати. Так що я кричала. Цього не варто стримувати у собі, це нездорово і неприродно. Якщо можеш, обійми мене.

Телепорт Чайки, також названий за іменем його першовідкривача Порталом Бенавента. Знаходиться на острові Танедд, на останньому поверсі Вежі Чайки. Він сталий, періодично активний. Засади функціонування: не відомі. Призначення: невідоме, можливо спотворене внаслідок самостійного розпаду, можливі численні розгалуження чи розкидання.

Увага: телепорт хаотичний і смертельно небезпечний. Експерименти категорично заборонені. Вживання магії у Вежі Чайки заборонене і у найближчій околиці, зокрема телепортаційної. Подання про прохання на доступ до Tor Lara та оглдини телепорту розглядає виключно Капітула.

Подання слід обґрунтувати розпочатими дослідницькими роботами і спеціалізацією в цій галузі.

Бібліографія: Жоффрей Монк "Магія Старшого Народу"; Іммануель Бенавент "Портал з Tor Lara"; Ніна Фіорованті "Теорія і практика телепортації"; Рансант Алваро "Таємничі брами".

Прогібація (список заборонених артефактів), Ars Magica, Ed. LVIII

ЧЕТВЕРТИЙ РОЗДІЛ

Спершу був тільки пульсуючий, миготливий хаос і каскад образів, вируюча, повна звуків і голосів безодня. Цирі бачила сягаючу неба вежу, на даху якої танцювали блискавиці. Вона чула крик хижого птаха і була тим птахом. Летіла з величезною швидкістю, а під нею було розбурхане море. Бачила малу ганчір'яну лялечку і раптом була цією лялькою, а довкола клубочилась темрява, пульсуюча голосами цикад. Вона бачила великого чорно-білого кота і раптом стала тим котом, а довкола був темний дім, потемнілі дерев'яні панелі, запах свічок і старих книг. Чула, як хтось кілька разів вимовив її ім'я, закликає її. Бачила срібних лососів, що перестрибували водоспади, чула шум дощу, що вдарявся у листя. А потім почула дивний, протяжний крик Єнніфер. І то цей крик пробудив її, вирвав з безодні позачасся і безладу.

Тепер, безуспішно намагаючись пригадати собі сон, чула вже тільки тихі звуки лютні і флейти, дзенькання тамбурина, спів і сміх Жовтця і групи вагантів, з якими він випадково познайомився, й які далі веселились у кімнаті в кінці коридору.

Через вікно падала смуга місячного світла, яка дещо розсіювала морок і надавала кімнаті Локсії вигляд видива зі сну. Цирі відкинула простирадла. Вона спітніла, волосся прилипло їй до лоба. Вона увечері довго не могла заснути, їй бракувало повітря, хоч вікно було відкрите навстіж. Знала, що було причиною. Перед тим, як піти з Геральтом,

Єнніфер обклала кімнату охоронними чарами. Нібито для того, щоб унеможливити кому-небудь увійти, але Цирі підозрювала, що йшлося радше про те, щоб зробити неможливим вихід. Її просто ув'язнили. Єнніфер, хоч і явно задоволена від зустрічі з Геральтом, не забула і не вибачила її самовільної і дурнуватої втечі до Гірундуму, дякуючи якій і дійшло до цієї зустрічі.

Саму її зустріч з Геральтом наповнила смутком і розчаруванням. Відьмак був мовчазним, стривоженим, неспокійним і явно нещирим. Їх розмови уривались і загальмованими, в'язли у недокінчених, перерваних напів слові реченнях і питаннях. Очі і думки відьмака утікали від неї і бігли у далечінь. Цирі знала, куди вони бігли.

З кімнатки у кінці коридору долинав самотній і тихий спів Жовтця музика струн лютні, що струмувала як джерело на камінні. Впізнала мелодію, яку бард складав кілька днів. Баллада – Жовтець кількаразово цим похвалився – носила назву "Невловима" і мала принести поетові тріумф на щорічному турнірі бардів, що відбувався пізно восени у замку Вартбург. Цирі вслухалась у слова.

Над дахами мокрими летиш

Пірнаєш поміж жовтими ліліями

Але я тебе і так зрозумію

Звісно, якщо встигну…

Стукали копита, вершники галопували у ніч, на горизонті небо квітло відлунням пожеж. Хижий птах закричав і розпростер крила, зриваючись у політ. Цирі знову занурилась в сон, почувши, як хтось кілька разів вимовив її ім'я. Одного разу це був Геральт, одного разу Єнніфер, раз Трісс Мерігольд, врешті – і то не раз – незнайома їй,

худорлява, світловолоса і сумна дівчина, що дивилась з оправленої рогом і латунню мініатюри.

Потім побачила чорно-білого кота, а за мить вона була тим котом, дивилась його очима. Довкола був чужий, похмурий дім. Бачила великі повні книг полиці, освітлений кількома підсвічниками пюпітр, а біля нього двох схилених над сувоями чоловіків. Один з тих чоловіків кашляв і втирав губи хустинкою. Другий, карлик з величезною головою, сидів у кріслі на коліщатах. Він не мав обидвох ніг.

****

— Неймовірно… — зітхнув Фенн, пробігаючи поглядом зітлілим пергаментом. – Не хочеться вірити… Звідки в тебе ці документи?

— Ти б неповірив, якби я сказав – закашляв Кодрінгер. – Чи ти вже тепер зрозумів, ким насправді є Цирілла, князівна Цинтри? Дитя Старшої Крові… Останнє відгалуження того бісового дерева ненависті! Остання галузка, а на ній останнє отруєне яблучко…

— Старша кров… Так далеко втікла… Паветта, Каланте, Адалія, Елее, Фіона…

— І Фалька.

— О боги, це не неможливо! По перше, Фалька не мала дітей! По друге, Фіона була законною донькою…

— По перше, про молодість Фальки ми нічого не знаємо. По друге, не сміши мене, Фенне. Ти ж знаєш, що на звук слова "законний" я лускаю від сміху. Я вірю цьому документу, бо на вигляд є автентичним і правдивим. Фіона, прапрабабуся Паветти, була донькою Фальки, того чудовиська у людській подобі. До біса, я не вірю у ті всі дурнуваті

провіщення, пророцтва та інші дурощі, але коли я зараз думаю про пророцтво Ітліни…

— Осквернена кров?

— Осквернена, забруднена, проклята, це можна розуміти по різному. А згідно легенди, якщо пам'ятаєш, саме Фалька була проклята, бо Lara Dorren aep Shiadhal наклала прокляття на її матір…

— Це байки, Кодрінгере.

— Ти правий, це байки. Але чи знаєш ти, коли байка припиняє бути байкою? У момент, коли хтось починає вірити у неї. А у байку про Старшу Кров хтось вірить. Особливо у фрагмент, що говорить про те, що з крові Фальки народиться месник, який знищить старий світ, а на його руїнах збудує новий.

— І тим месником має бути Цирілла?

— Ні. Не Цирілла. Її син.

— А Циріллу розшукує…

— Емгир вар Емрейс, імператор Нільфгаарду – холодно закінчив Кодрінгер. – Тепер розумієш? Цирілла, незалежно від її волі, має стати матір'ю наступника трону. Ерцгерцога, який має стати Принцом Темряви, нащадком і месником тієї чортиці Фальки. Знищення, а пізніше відбудова світу має, як мені здається, перебігати у керований і контрольований спосіб.

Каліка довго мовчав.

— Ти не думаєш – врешті спитав – що слід було б повідомити про це Геральта?

— Геральт? – Кодрінгер скривив губи. – А хто це такий? Чи це випадков не той наївняк, який недавно переконував мене, що не діє заради вигоди? О, я вірю, він не діє заради власного зиску. Діє заради чужої. Зрештою, несвідомо. Вистежує Ріенса, який є на прив'язі, не відчуваючи нашийника на власній шиї. Я мав би його інформувати? Допомагати тим, які самі хочуть заволодіти цією куркою що несе золоті яйця, щоб шантажувати Емгира, або втертись йому в довіру? Ні, Фенне. Я не є аж настільки дурним.

— Відьмак діє на повідку? Чиєму?

— Подумай.

— Трясця!

— Доречно вибране слово. Одна людина, яка має на нього вплив. Якій він довіряє. Але я їй не довіряю. І ніколи не довіряв. Я сам долучусь до цієї гри.

— Це небезпечна гра, Кодрінгере.

— Немає безпечних ігор. Є тільки ігри варті і не варті свічок. Фенне, братику, хіба ти не розумієш, що нам потрапило до рук? Золота курка, яка нам, а не комусь іншому, знесе величезне яйце, все з золотісінького золота.

Кодрінгер зайшовся кашлем. Коли прибрав хустку від рота, на ній були сліди крові.

— Золото цього не вилікує – промовив Фенн, дивлячись на хустинку в руці партнера. – А мені не дасть ніг…

— Хто зна?

У двері хтось постукав. Фенн неспокійно завертівся у кріслі на колесах.

— Кодрінгере, ти на когось чекаєш?

— Так. На людей, яких я посилав на Танедд. По золоту курку.

****

Не відчиняй, крикнула Цирі. Не відчиняй тих дверей! За ними смерть! Не відчиняй тих дверей!

****

— Вже відкриваю, вже відкриваю – заволав Кодрінгер, прибираючи засув, після чого повернувся до кота, що нявчав. – А ти будь тихо, бестіє заплішена…

Замовк. У дверях не стояли ті, кого він очікував. У дверях стояли троє осіб, яких він не знав.

— Ви пан Кодрінгер?

— Пан виїхав у справах – адвокат вдав дурну міну і змінив голос на злегка пискливий. – Я камердинер пана, звуся Ґломб, Мікаель Ґломб. Чим я можу прислужитись вельможним панам?

— Нічим – промовив один з чоловіків, високий напівельф. – Оскільки пана немає, ми залишимо тільки лист і сповіщення. Ось лист.

— Обов'язков передам – Кодрінгер, чудово почуваючись у ролі недорікуватого дворецького, принижено вклонився, простягнув руку по перев'язаний червоною шнурівкою сувій пергаменту. – А звістка?

Шнур, що оповивав згорток, розвився як атакуючий вуж, шмагонув і тісно зв'язав йому зап'ястки. Високий сильно смикнув. Кодрінгер втратив рівновагу, полетів до порогу, і щоб не впасти на напівельфа, рефлекторно впер ліву долоню у його груди. Уцій позиції він був неспроможний уникнути стилета, яким його вдарили у живіт. Він глухо крикнув і шарпнувся назад, але обгорнутий довкола суглобів магічний шнур не пустив. Напівельф знову притяг його до себе і штрикнув ще раз. Цього разу Кодрінгер повис на клинку.

— Ось звістка і привітання від Ріенса – просичав високий напівельф, сильно рвонувши стилет догори і патрачи адвоката як рибу. – Іди до пекла, Кодрінгере. Простісінько до пекла.

Кодрінгер захарчав. Відчував, як гостре лезо розсікає і скрипить на ребрах і грудині. Він впав на підлогу, звившись у клубок. Хотів кричати, щоб попередити Фенна, але зумів тільки верескнути, а вереск одразу здушила хвиля крові.

Високий напівельф переступив тіло, вслід за ним досередини увійшло двоє інших. Ці були людьми.

Фенн не дав себе заскочити зненацька.

Клацнула тятива, один з головорізів упав навзнак, отримавши сталеву кулю в центр лоба. Фенн від'їхав з кріслом від пульпіту, надаремно намагаючись зарядити арбалета тремтячими пальцями.

Високий стрибнув до нього, сильним копняком перевернув крісло. Карлик впав між порозкиданих на підлозі паперів. Безсило перебираючи малими рученятами і культями ніг він нагадував скаліченого павука.

Напівельф копнув арбалета, відсуваючи його від досяжності Фенна. Не звертаючи уваги на каліку, що намагався повзти, швидко переглянув документи, що лежали на пюпітрі. Його увагу прикула невелика, оправлена у ріг і латунь мініатюра, яка зображала світловолосу дівчину. Він підняв її разом з прикріпленим до неї сувоєм.

Другий головоріз торкнувся враженого кулею з арбалету, нахилився. Напівельф запитально підвів брови. Головоріз покрутив голову.

Напівельф сховав мініатюру і купу зібраних з пюпітру документів за пазуху. Потім вийняв з каламара пук пер і запалив її від свічника. Крутячи їх, довзолив квачеві добре зайнятись, після чого кинув його на пюпітр, між паперів, які миттєво запалали.

Фенн верещав.

Високий напівельф зняв з уже палаючого столу пляшку із рідиною для виведення чорнила, став над карликом, що вовтузився, і вилляв на нього весь вміст. Фенн протяжно завив. Другий головоріз стягнув з полиць оберемок сувоїв і завалив ним каліку.

Вогонь з пюпітру бухнув аж під стелю. Друга, менша пляшка плямовивідника з гуркотом вибухнула, полум'я лизнуло полиці. Сувої, рулони і папки почали чорніти, згортатись і спалахувати вогнем. Фенн вив. Високий відступив вд палаючого пюпітру, скрутив з паперу другого квача і запалив його. Другий головоріз накинув на каліку наступний оберемок пергаментних сувоїв.

Фенн вив.

Напівельф став над ним, тримаючи в руці пломеніючого квача.

Чорно білий кіт Кодрінгера всівся на стіні поблизу. У його золотих очах грав відблиск пожежі, яка перетворила тиху ніч на страшну

пародію дня. Околицею лунав крик: Горить! Горить! Води! Люди бігли у напрямку будинку. Котяра завмер, дивлячись на них зі здивуванням і погордою. Ці дурні явно поспішали туди, у бік тієї вогненної пащеки, з якої йому ледь вдалося вибратись. Байдуже відвернувшись, кіт Кодрінгера поновив вилизування замурзаної кров'ю лапки.

****

Цирі прокинулась заллята потом, з до болю стисненими на простирадлі долонями. Довкола була тиша і м'який морок, який як стилет прошивала смуга місячного світла.

Пожежа. Вогонь. Кров. Жах... Не пам'ятаю, нічого не пам'ятаю...

Глибоко вдихнула свіже нічне повітря. Враження задушливості зникло. Знала чому.

Охоронні закляття не діяли.

Щось сталося, подумала Цирі. Вискочила з ліжка і швидко вдяглась. Приготувала кордик. Меча не мала, Єнніфер відібрала його у неї віддала під нагляд Жовтця. Напевно, Поет вже спав, у Локсії панувала тиша. Цирі вже задумалась, чи не піти і не розбудити його, коли раптом відчула у вухах сильне пульсування і шум крові.

Смуга місячного світла, що падала у вікно, стала дорогою. На кінці дороги, дуже далеко, були двері. Двері відкрились, у них стояла Єнніфер.

Ходи.

За плечима чародійки відкривались наступні двері. Одні за одними. Нескінченно багато. У мороці неясно вимальовувались чорні форми у формі колон. А може статуй... Я сплю, подумала Цирі, сама в те не

вірячи. Я сплю. Це не є ніякою дорогою, це є світло, смуга світла. По ній неможливо йти…

Ходи.

****

Якби не дурні переконання відьмака, якби не його непрактичні правила, багато подальших подій мали б цілком інший перебіг. Ймовірно, багато подій взагалі б не стались. А подальша історія світу склалась би інакше.

Але історія світу пішла так, як пішла, а єдиною причиною цього був факт, що відьмак мав переконання. Коли він вдосвіта прокинувся, і відчув потребу, не зробив того, що б зробив кожен – не вийшов на балкон і не висцявся до горщику з настурціями. Мав переконання. Тихенько одягнувся, не будячи Єнніфер, що спала міцно, нерухомо і майже не дихаючи. Вийшов з кімнати і пішов до саду.

Бенкет ще тривав але як вказували відголоски, у затухаючому вигляді. Вікна бенкетної зали все ще палали світлом, що заливав атріум і клумби півоній. Відьмак пішов трохи далі, до густих кущів, там подивився у небо, що ясніло і від горизонту вже палало пурпуровою смужкою світанку

Коли повільно повернувся, думаючи про важливі справи, його медальйон сильно затремтів. Притримав його долонею, відчуваючи проникаюче в тіло вібрацію. Не було сумніву – у Аретузі хтось кидав закляття. Геральт нашорошив вуха і почув здушені крики, галас і гупання людей, що бігли з галереї до лівого крила палацу.

Будь-хто інший, без вагань, відвернувся би і швидким кроком пішов у свій бік, вдаючи, що нічого не чув. І подальша історія світу теж може б

склалась інакше. Але відьмак мав переконання і звик чинити згідно нерозумних, непрактичних правил.

Коли він вбіг на галерею і у коридор, там тривав бій. Кілька головоріз у сірих лівреях в'язали поваленого на землю невисокого чародія. Знерухомленням керував Дійкстра, шеф розвідки Візіміра, короля Реданії. Поки Геральт зумів щось вдіяти, сам виявився знерухомленим – двоє інших сірих головорізів приперли його до стіни, а третій приставив йому до грудей три зубне вістря корсеки[23].

Всі головорізи мали на грудях ринграфи з реданським орлом.

— Це називається "втрапити в гівно" — тихо пояснив Дійкстра, наблизившись. – А ти, відьмаче, напевно маєш вроджений талан до такого втрапляння. Стій спокійно і намагайся не привернути нічиєї уваги.

Реданці зрештою вгамували невисокго чародія і підняли його, тримаючи за руки. Це був Артауд Терранова, член Капітулу.

Світло, яке дозволило бачити деталі, било з кулі, що висіла над головою Кейри Метц, чародійки, з якою Геральт увечері балакав на бенкеті. Ледве її впізнав – вона змінила ефірний тюль на суворий чоловічий одяг, а на боці мала стилет.

— Закуйте його – коротко скомандувала. У її долоні задзвеніли кайдани, виковані з блакитнуватого металу.

— Не смій одягати це на мене! – закричав Терранвоа. – Не смій, Метц! Я член Капітулу!

— Був. Тепер ти звичайний зрадник. І до тебе ставитимуться як до зрадника.

— А ти паршива дівка, яка…

Кейра наблизилась на крок, злегка хитнулась в стегнах і з усієї сили тріснула його кулаком в обличчя. Голова чародія відскочила назад так, що якийсь момент Геральт мав враження, що вона відірветься від тулуба. Терранова обвис в руках людей, що тримали його, спливаючи кров'ю з носа і губ. Чародійка не завдала другого удару, хоч і мала занесену руку. Відьмак помітив латунний блиск кастету на її пальцях. Не здивувався. Кейра була малорослою, не могла завдати такого удару голим кулаком.

Не ворухнувся. Головорізи тримали його міцно, а гостряк корсеки колов його в груди. Геральт не був певен, чи ворухнився би, якби був вільним. Чи знав би, що робити.

Реданьці закрили окови на викручених назад руках чародія. Терранова закричав, засмикався, зігнувся, захарчав у блювотному спазмі. Геральт вже знав, з чого зроблені кайдани. Це був сплав заліза з двімеритом, рідкісним мінералом, властивості якого полягали у придушенні магічних здібностей. Такое придушення супроводжували досить прикрі для магіків побічні наслідки.

Кейра Метц підвела голову, відгорнувши волосся з лоба. І тоді побачила його.

— Що він, до дідьчої мами, тут робить? Звідки він тут взявся?

— Втрапив – відповів безпристрасно Дійктсра. – Він має талан до втрапляння. Що нам з ним робити?

Кейра спохмурніла, кількаразово тупнула обцасом високого чобота.

— Пильнуй його. Зараз я не маю часу.

Вона швидко відійшла, за нею пішли реданці, тягнучи Терранову. Куля-світильник поинула за чародійкою, але вже був світанок, ясніли шибки. На відданий Дійктрою знак головорізи відпустили Геральта. Шпиг наблизився і поглянув відьмакові в очі.

— Зберігай цілковитий спокій.

— Що тут робиться?

— І цілковите мовчання.

Кейра Метц швидко повернулась, не сама. Її супроводжував попелястоволосий чародій, якого представили Геральтові як Детмольда з Бан Ард. Побачивши відьмака завмер і вдарив кулаком у долоню.

— Трясця! Це той, якого вподобала собі Єнніфер?

— Той – підтвердила. – Геральт з Рівії. Проблема полягає в втому, що я не знаю, як там з Єнніфер…

— Я теж цього не знаю – стенув плечима Детмольд. – У кожному разі він вже є замішаний. Забагато бачив. Заберіть його до Філіппи, вона вирішить. Закуйте його.

— Немає такої потребм – здвигнув плечима Дійкстра. – Я відповідаю за нього. Я відведу його куди слід.

— Гарно все складається – кивнув головою Детмольд. – Бо ми не маємо часу. Ходи, Кейро, там на горі справи ускладнюються…

— Але й знервовані – буркнув Руданський шпигун, дивлячись услід за ними. – Брак вправності, ніщо інше. А державні перевороти і путчі це як холодець з буряком. Слід споживати холодним. Йдемо, Геральте. І

пам'ятай: спокійно, з гідністю, без заскоків. Не примушуй мене жалкувати про те, що я не наказав тебе ні закувати, ні стриножити.

— Що тут робиться, Дійкстро?

— Ти ще не здогадався? — шпиг йшов поряд з ним, три реданьці трималися позаду. – Скажи-но щиро, відьмаче, як так сталось, що ти тут з'явився?

— Я боявся, що настурція всохне.

— Геральте – Дійкстра криво подивився на нього. – Ти впав у гівно з головою. Ти випірнув і тримаєш губи над поверхнею, але ногами все ще не досягаєш дна гноярні. Хтось подає тобі руку допомоги, ризикуючи сам впасти і засмердітись. Тому облиш дурнуваті жарти. Це Єнніфер наказала тобі сюди прйти, так?

— Ні. Єнніфер спить у тепленькому ліжку. Це тебе заспокоїло?

Величезний шпиг раптом різко розвернувся, вхопив Відьмака за плечі і припер до стіни коридору.

— Ні, ні мене це не заспокоїло, ти чортів дурню – просичав. — Ти що ще не зрозумів, дурбелику, що пристойні, вірні королям чародії цієї ночі не сплять? Що взагалі не лягали до ліжок У тепленьких ліжках сплять куплені Нільфгаардом зрадники. Перекинчики, які самі годували путч, але пізніше. Не знали, що їх плани викрито, а наміри випереджені. І оце саме їх витягають з теплих ліжок, б'ють кастетом у зуби, накладають на лапи наручники з двимериту. Зі зрадниками покінчено, розумієш? Якщо ти не хочеш піти на дно разом ними, припини вдавати ідіота! Чи Вільгефортц вчора вечором перетяг тебе на свій бік? Чи може Єнніфер перетягла тебе ще раніше? Кажи! Швидко, бо гівно починає заливати рота!

— Буряковий холодець, Дійкстра – нагадав Геральт. Проведи мене до Філіппи. Спокійно, гідно і без заскоків.

Шпиг відпустив його, відступив на крок.

— Йдемо – сказав холодно. – Цими сходами, наверх. Але ми закінчимо розмову. Я тобі це обіцяю.

****

Там, де сполучались чотири коридора, під колонною, що підтримувала склепіння, було світло від лампи і магічних куль. Тут скупчились реданці і чародії. Серед тих останніх були члени Ради – Радкліфф і Сабріна Глевіссіг. Сабріна, як і Кейра Метц, була у сірому чоловічому вбранні. Геральт зрозумів, що у путчі, що здійснювався на його очах, можна розпізнати сторони за уніформою.

Стоячи на колінах на підлозі, над тілом схилилась Трісс Мерігольд. Геральт впізнав Лідію ван Бредевоорт. Впізнав її за волоссям і шовковою сукнею. З обличчя її не розпізнав, бо це вже не було обличчя. Це була огидна, макабрична маска трупа, яка блищала відкритими аж до половини щік зубами і спотвореною, запалою, зле загоєною кісткою щелепи.

— Прикрийте її – глухо промовила Сабріна Ґлевіссіг.

— Коли вона вмерла – ілюзія розвіялась… Трясця, прикрийте її чимось!

— Як це сталось, Радкліффе? – запитала Трісс, відводячи руку від позолоченого руків'я стилета, що стирчав нижче грудини Лідії. – Як це могло статись? Мало обійтись без трупів.

— Вона атакувала нас – буркнув чародій, опускаючи голову. – Коли ми випроваджували Вільгефортца, кинулась на нас. Настало замішання… Сам не знаю, як саме… Це її власний стилет.

— Закрийте їй обличчя! – Сабріна різко розвернулась. Побачила Геральта, її хижі очі заблищали немов антрацити.

— Звідки тут цей взявся?

Трісс блискавично підвелася, пригорнулась до відьмака. Геральт побачив перед обличчям її долоню. Потім побачив блиск і лагідно занурився в темряву. Відчув руку на комірі в раптове шарпання.

— Тримайте його, бо впаде – голос Трісс був ненатуральним, у ньому бринів вдаваний гнів. Знову шарпнула ним, так щоб на якусь мить був поряд з нею.

— Вибач – почув її швидкий шепіт. – Я мусила.

Люди Дійкстри притримали його.

Ворухнув головою. Перемкнувся на інші органи чуттів. У коридорах панував рух, повітря нуртувало, несло запахи. І голоси. Сабріна Ґлевіссіг матюкалась, Трісс вгамовувала її. Реданці, від яких смерділо казармою, тягли підлогою обм'якле тіло, що шурхотіло шовком сукні. Запах крові. І запах озону. Запах магії. Підвищені голоси. Короткий, нервовий стукіт підборів.

— Поспішайте! Це все занадто довго тягнеться! Ми повинні вже бути у Гарстанзі!

Філіппа Ейльхарт. Знервована.

— Сабріно, швидко знайди Марті Содергрен. Якщо треба буде, витягни її з ліжка. З Гедимдейтом недобре. Напевно, серцевий напад. Хай Марті займеться ним. Але не кажи нічого, ані їй, ані тому, з ким вона спить. Трісс, відшукай і приведи до Гарстангу Доррегграя, Дрітгельма і Кардуіна.

— Для чого?

— Вони уповноважені королів. Нехай Етайн і Естерад будуть поінформовані про нашу акцію і про її наслідки. Приведи їх… Трісс, маєш на руці кров! Хто?

— Лідія.

— От дідько. Коли? Як?

— Хіба важливо як? – холодний, спокійний голос. Тіссая де Вріес. Шелест сукні. Тіссая була у бальній сукні. Не в формі заколотників. Геральт наставив вуха, ане не чув дзенькання кайданів з двимериту.

— Вдаєш обурення? – Повторила Тіссая. – Турботу? Коли організуєш революцію, якщо вночі приводиш озброєних головорізів, треба змиритись з жертвами. Лідія мертва, Ген Гедимдейт помирає. Я щойно бачила Артауда з розбитим обличчям. Скільки ще буде жертв, Філіппо Ейльхарт?

— Не знаю – твердо відповіла Філіппа. – Але я не відступлю.

— Звісно. Ти відступиш ні перед чим.

Повітря здригнулось, каблуки стукнули у підлогу у знайомому ритмі. Філіппа йшла до нього. Запам'ятав нервовий ритм її кроків, коли вони вчора йшли разом через залу Аретузи, щоб поласувати кав'яром. Запам'ятав запах цинамону і нарду. Тепер той запах змішувався з

запахом соди. Геральт виключав свою участь у перевороті або путчі, але задумався, що якби брав участь, то чи подумав би про попереднє чищення зубів.

— Він тебе не бачить, Філь – повідомив з позірною млявістю Дійкстра. – Нічого не бачить і нічого не бачив. Та з красивим волоссям осліпила його.

Відчував дихання Філіппи і відчував кожен її рух, але незграбно поворушив головою, вдаючи безпорадність. Чародійка не дала одурити себе.

— Не прикидайся, Геральте. Трісс затьмарила твої очі, але все таки розуму не забрала. Як ти сюди потрапив?

— Втрапив. Де Єнніфер?

— Благословенні невідаючі – у голосі Філіппи не було глузування. – Бо вони довше живуть. Дякуй Трісс. Це було м'яке закляття, сліпота скоро мине. А ти не побачиш того, чого тобі не можна було бачити. Пильнуй його, Дійкстро. Я зараз повернусь.

Знову кроки. Голоси. Дзвінке сопрано Кейри Метц, гугнявий бас Радкліффа. Стукіт реданських чоботиськ. І підвищений голос Тіссаї де Вріес.

— Відпустіть її! Як ви можете? Як ви вмогли їй це зробити?

— Це зрадники! – гугняво, Радкілфф.

— Ніколи в це не повірю!

— Кров не вода – холодно, Філіппа Ейльхарт. – А імператор Емгир обіцяв ельфам свободу. І власну, незалежну державую. Тут, на цих землях. Ясно, що по вирізуванню людей. І цього вистачило, щоб вона одразу нас зрадила.

— Відповідай! – Тіссая де Вріес, емоційно. – дай їй відповідь, Енід!

— Відповідай, Франческо.

Брязкіт кайданів з двимериту. І співучий ельфійський акцент Франчески Фіндабайр, Стокротки з Долин, найкрасивішої жінки у світі.

— Va vort a me, Dh'oine. N'aen te a dice'n.

— Тобі цього вистачит, Тіссає? – голос Філіппи, як гавкіт. – Чи віриш мені зараз? Ти, я, ми всі є і завжди були для неї Dh'oine, людьми, яким вона, Aen Seidhe, не має що сказати. А Ти, Феркарте? Що тобі обіцяли Вільгефортц і Емгир, що ти наважився зрадити?

— Іди до чорта, збочена підстилко.

Геральт затримав подих, але не почув відголосу кастету, що вдаряється у щелепу. Філіппа володіла собою значно краще за Кейру. Або не мала кастету.

— Радкліффе. Забери зрадників до Гарстангу! Детмольде, подай руку архімайстрині де Вріес. Ідіть. Я зараз приєднаюсь.

Кроки. Запах цинамону і нарду.

— Дійкстро.

— Я тут, Філю.

— Твої підлеглі вже тут не потрібні. Нехай повертаються до Локсії.

— Ти впевнена…

— До Локсії, Дійкстро!

— Як накажете, милостива пані – у голосі шпига звучало глузування. – пахолки йдуть, зробили, що від них вимагалось. Тепер це вже справа виключно чародіїв. А тому і я не зволікаючи йду з прекрасних очей вашої високості. Я не очікував подяки за допомогу і співучасть у путчі, але я певен, що ваша високість затримає мене у вдячній пам'яті.

— Вибач, Сигізмунде. Дякую за допомогу.

— Немає за що, з мого боку це була така приємність. Гей, Воймире, збери людей. П'ятеро зостануться зі мною. Решту відведи вниз та посади на "Спаду". Тільки тихцем, навшпиньки, без шуму, без галасу. Бічними коридорами. У Локсії й у порту не пари з вуст! Виконуй!

— Ти нічого не бачив, Геральте – пошепки промовила Філіппа Ейльхарт, війнувши на відьмака цинамоном, нардом і содою. – Ти нічого не чув. З Вільгефортцем ніколи не розмовляв. Дійкстра зараз забере тебе до Локсії. Я постараюсь знайти тебе там коли… Коли все закінчиться. Я обіцяла тобі дещо вора і дотримаю слова.

— Що з Єнніфер?

— Напевно, він одержимий – Дійкстра обернувся, переступаючи ногам. – Єнніфер, Єнніфер… До нудоти. Не переймайся ним, Філю. Є важливіші справи. Чи при Вільфгефортці знайдено те, що сподівались знайти?

— Так. Прошу, це для тебе.

— Ого! – шелест паперу, який гортали. – Ого! Ого, ого! Гарно! Герцог Нітерт. Відмінно! Барон…

— Тихо, без імен. І я дуже прошу тебе, по повернення до Третогору не починай одразу зі страт. Не викликай передчасного скандалу.

— Не переживай. Хлоп'ята з цього списку, такі ласі на нільфгаардське золото, є у безпеці. Поки що. Це будуть мої улюблені маріонетки для смикання за шворки. А пізніше я накладу їм шворки на шийки… Цікаво, є й інші списки? Зрадники з Каедвену, з Темерії, з Аердіну? Я був би радий кинути на нього оком. Хоч би краєчком ока…

— Знаю, що ти був би радий. Ті списки здобули Радкліфф і Сабріна Ґлевіссіг, вони вже будуть знати, як ними розпорядитись. А тепер бувай. Я поспішаю.

— Філю.

— Слухаю.

— Поверни відьмакові зір. Хай не спотикається на сходах.

****

У бальній залі Аретузи банкет тривав й далі, але змінив форму на значно традиційнішу і товариську. Столи позсували, чародії і чародійки позносили до зали десь взяті фотелі, крісла і стільці, повсідались на них і віддались різноманітним розвагам. Більшість тих розваг були низькопробними. Численна група, оточивши велику бочку сивухи, пила, галасувала і час від часу вибухала голосним сміхом. Ті, які ще недавно делікатно дзьобали вишукані закуски срібними виделками, тепер без збентеження обгризали баранячі ребра, які обіруч тримали. Кілька різались в карти, зневаживши оточення. Кілька спали. В куті якась пара

гаряче цілувалась, а запал, з яким це робили, вказував, що вони не спиняться на поцілунках.

— Відьмаче, тільки поглянь на них – Дійкстра перехилився через балюстраду галереї, оглядаючи чародіїв з висоти. – Бавляться так радісно, ніби малолітки. А тим часом їх Рада саме спіймала на гарячому майже всю їх Капітулу і ув'язнила її за зраду, за кумівство з Нільфгаардом. Дивись на цю парочку. Зараз знайдуть собі затишний куточок, а поки закінчать їбатися, Вільгефортц буде висіти. Ах, який чарівний цей світ…

— Замовкни, Дійкстро.

****

Дорога, що вела до Локсії, вгризалась зигзагом сходів у бік гори. Сходи сполучали тераси, прикрашені занедбаними живоплотами, клумбами і розкошланими агавами у горщиках. На одній з терас, яку вони проминули, Дійкстра затримався, підійшов до муру, до ряду кам'яних голів химер, з пащ яких текла вода. Шпиг нахилився, довго пив.

Відьмак наблизився до балюстради. Море блищало золотом, небо мало колір ще більш кітчевий, аніж на картинах у Галереї Слави. Внизу бачив підрозділ відісланих у Аретузу реданьців, що стройовою шеренгою йшли до порту. Вони саме переходили через місток, що сполучав береги скельної западини.

Тим, що раптом привернуло його увагу, була самотня кольорова постать. Постать впадала в очі, бо рухалась швидко. І у протилежному напрямку ніж реданьці. Вверх, до Аретузи.

— Ну – Дійкстра буркотливо підігнав його. – Кому в дорогу, тому час.

— Якщо ти так поспішаєш, то йди сам.

— Ну а як же – скривився шпигун. – А ти повернешся наверх рятувати твою Єнніфер. І натвориш як п'яний гном. Ідемо до Локсії, відьмаче. Чи ти маєш ілюзії на щось у такому роді? Думаєш, що я витягаю тебе з Аретузи з давно затаєної любові? Але ні. Я витягую тебе звідти, бо ти мені потрібний.

— Для чого?

— Прикидаєшся? У Аретузі навчаються дванадцять панянок з перших родин Реданії. Я не можду ризикувати, конфліктуючи з шановною ректоркою Маргаритою Лаукс-Антілле. Ректорка не видасть мені Цириллу, князівну Цинтри, яку Єнніфер привезла на Танедд. Тобі вона одразу її видасть. Коли ти її про це попросиш.

— Звідки смішне припущення, що я попрошу?

— Зі смішного припущення, що ти хочеш забезпечити Цирілла безпеку. Під моєю опікою, під опікою короля Візіміра, буде у безпеці. У Третогорі. На Танедді небезпечно. Втримайся від злостивих коментарів. Так, я знаю, що спершу королі мали не щонайкращі плани щодо дівчини. Але це змінилось. Тепер стало очевидно, що жива, здорова і у безпеці Цирілла може бути вартою у майбутній війні більше, аніж десять хоругв тяжкої кавалерії. А мертвою вона не варта фунта гівна.

— Філіппа Ейльхарт знає про твої наміри?

— Не знає. Не знає навіть того, що я знаю, що дівчина є в Локсії. Моя колись кохана Філь високо занесла голову, але королем Реданії все ще є Візімір. Я виконую накази Візіміра, підступи чародіїв гівна варті для мене. Цирілла сяде на "Спаду" і попливе до Новіграду, звідти поїде до Третогору. І буде у безпеці. Ти віриш мені?

Відьмак нахилився до однієї з голів химери, попив води, що струменіли з монструозної пащі.

— Ти віриш мені? – повторив Дійкстра, нависаючи над ним.

Геральт випростався, витер губи і з усіх сил вдарив його у щелепу. Шпигун поточився, але не впав. Найближчий з реданців підскочив і спробував схопити відьмака, але вхопив повітря, а одразу після цього всівся, випльовуючи кров і зуби. Тоді вони кинулись на нього всі. Постала тиснява, безлад, замішання і буча, а саме цього відьмакові й треба було.

Один реданець з тріском вдарився обличчям об кам'яну голову химери, дзюркочучи з пащі вода одразу забарвилась у червоне. Інший отримав удар кулаком в трахею, зігнувся, ніби йому виривали геніталії. Третій, вдарений ліктем в око, відскочив з криком. Дійкстра вхопив відьмака у ведмежі обійми, а Геральт з силою вдарив його каблуком у плесно. Шпиг завив і кумедно затанцював на одній нозі.

Наступний головоріз хотів вдарити відьмака кордом, але вдарив повітря. Геральт вхопив його одією рукою за лікоть, іншою за зап'ясток, закрутив, ввалivши на землю двох інших, які намагались підвестись. Головоріз, якого утримував, був сильним, і не подумав випустити корда. Геральт посилив хват і з тріском зламав йому руку.

Дійкстра, й далі скачучи на одній нозі, підняв з землі корсеку і спробував прибити нею відьмака до стіни тризубим вістрям. Геральт ухилився, вхопив обіруч древко і застосував відомий вченим принцип важеля. Шпиг, бачачи зростаючі в очах цеглини і розчин стіни, відпустив корсеку, але надто пізно для того, щоб уникнути зіткнення промежини з цвіркаючою водою головою химери.

Геральт використав корсеку для повалення з ніг наступного головоріза, потім впер древко у мур і ударом чобота зламав його,

скоротивши до довжини меча. Він випробував кийок, спершу вдаривши у карк Дійкстру, що сидів верхи на химері, а одразу після того потягнувши ним драба зі зламаною рукою. Шви дублету вже давно тріснули під обома пахвами і відьмак відчував себе значно краще.

Останній головоріз, що тримався на ногах, теж атакував корсекою, сподіваючись, що її довжина дає йому перевагу. Геральт вдарив його у перенісся, драб з криком всівся на горщик з агавою. Інший реданець, надзвичайно впертий, вчепився в стегно відьмака і болісно його вкусив. Відьмак розізлився і сильним копняком позбавив гризуна можливості гризти.

На сходи вибіг задиханий Жовтець, побачив, що робиться, і зблід, як папір.

— Геральте! – закричав за мить. – Цирі зникла! Її немає!

— Я так і думав – відьмак уділив києм наступного реданця, що не хотів лежати спокійно. – Але ж ти й примусив на себе чекати, Жовтцю. Я казав тобі вчора, щоб якщо щось сталось, ти маєш махом летіти до Аретузи! Ти приніс мого меча?

— Обидва!

— Той, інший, це меч Цирі, ідіоте – Геральт гримнув драба, що намагався встати з агави.

— Я не знаюся на мечах – задихано сказав поет. – Боги, припини їх бити! Ти що, не бачиш реданських орлів? Це люди короля Візіміра! Це значить зраду і бунт, за це можна потрапити до льоху…

— На ешафот – забелькотів Дійктсра, видобуваючи стилета і наближаючись хитливим кроком. – Обидва підете на ешафот…

Більше повідати не зміг, бо впав на рачки, вдарений у скроню уламком древка корсеки.

— Колесування – понуро оцінив Жовтець. – Попередньо рватимуть розпеченими кліщами…

Відьмак копнув шпига у ребра. Дійкстра перевернувся на бік немов вбитий лось.

— Четвертування – оцінив поет.

— Припини, Жовтець. Давай обидва мечі. І забирайся звідси, але швидко. Втікай з острова. Втікай якнайдалі.

— А ти?

— Повернусь на верх. Мушу рятувати Цирі… І Єнніфер. Дійкстра, лежи спокійно і дай спокій стилету!

— Тобі це з рук не зійде – видушив шпиг. – Спрямую моїх… Піду за тобою…

— Не підеш.

— Піду. Маю на облавку "Спади" п'ятдесят людей…

— А серед них є цирульник?

— Га?

Геральт зайшов шпигові з-заду, вхопив його за стопу, шарпнув, раптово скрутив раптово і дуже міцно. Хрупнуло. Дійкстра завив і зомлів. Жовтець вереснув так, ніби це був його власний суглоб.

— Те, що зі мною зроблять після четвертування – пробурчав відьмак – вже мене мало обходить.

****

В Аретузі панувала тиша. У бальній залі вже зостались виключно недобитки, не маючи сил, щоб галасувати. Геральт оминув залу, не бажаючи, щоб його помітили.

Не без зусиль знайшов кімнатку, у якій ночував з Єнніфер. Коридори палацу були справжнім лабіринтом і всі виглядали однаково.

Ганчір'яна лялечка дивилась на нього очима з ґудзиків.

Сів на ліжко, з силою обхопивши голову долонями. На підлозі кімнатки не було крові. Але на спинці крісла висіла чорна сукня. Єнніфер переодяглася. У чоловічий одяг, однострій змовників?

Або її витягнуто у білизні. У двимеритових кайданах.

****

У ніші вікна сиділа Марті Содергрен, цілителька. Підвела голову, чуючи його кроки. Мала мокрі від сліз щоки.

— Ген Гедимдейт мертвий – промовила тремтячим голосом. – Я нічого не могла зробити… Чому мене так пізно покликали? Сабріна вдарила мене. Вдарила в обличчя. Чому? Що тут сталось?

— Чи ти бачила Єнніфер?

— Ні, не бачила. Залиш мене. Я хочу бути сама.

— Покажи мені найкоротшу дорогу до Ґарстангу. Прошу.

****

Вище Аретузи були три закручені тераси, далі підніжжя гори ставало урвистим і недоступним. Над урвищем підносилвся Ґарстанг. У основі палацу були темниі, одноманітно гладкі, приліплені до скель кам'яні блоки. Тільки вищі поверхи виблискували мармуром і вітражами вікон, золотавіла на сонці бляха куполів.

Брукована дорога, що вела до Ґарстангу й далі, на верх, вилась довкола гори як вуж. Однак була ще одна дорога, коротша – сходи сполучали тераси, тож під Ґарстангом зникали у чорній пащі тунелю. Саме ці сходи вказала відьмакові Марті Содергрен.

Балюстрада сходів була прикрашена статуями фавнів і німф. Статуї справляли враження живих. Ворушились. Медальйон відьмака почав сильно здригатись.

Він протер очі. Вдаваний рух статуй полягав у тому, що їх обриси мінились. Гладкий камінь змінився у пористу, безформеннну масу, зжерту вітром і сіллю. І одразу після того знову все відновилось.

Знав, що це значить. Ілюзія, що маскувала Танендд, хиталась, зникала. Місток теж був частково ілюзорним. Через діравий, немов решето, камуфляж прозирало провалля і водоспад, що гув на її дні.

Темних плит, що вказували безпечну дорогу, не було. Він поволі пройшов через місток, зважаючи на кожен крок, проклинаючи в душі втрату часу. Коли він вже був на другому боці провалля, то почув кроки людини, що бігла.

Одразу його впізнав. Зверху, зі сходів, збігав Доррегарай, чародій на службі короля Етайна з Цідарісу. Пам'ятав слова Філіппи Ейльхарт.

Чародіїв, які репрезентували нейтральних королів, запрошено до Ґарстангу як спостерігачів. Але Доррегарай гнав по сходах у темпі, який сповіщав, що запрошення раптом відкликано.

— Доррегараю!

— Геральт? – ахнув чародій. – Що ти тут робиш? Не стій, втікай! Швидко вних, до Аретузи!

— Що сталось?

— Зрада!

— Що?

Доррегарай раптом здригнувся і дивно закашлявся, а одразу по тому похитнувся і впав просто на відьмака. Поки Геральт вхопив його, встиг побачити древко сіроперої стріли, що стирчала йому зі спини. Він похитнувся з чародієм у обіймах, і це врятувало йому життя, бо друга ідентична стріла, замість того, щоб перебити йому горло, вдарилась в обличчя кам'яного фавна, що зверхньо усміхався, позбавивши його носа і частину щоки. Відьмак відпустив Доррегарая і пірнув за балюстраду сходів. Чародій звалився на нього.

Стрільців було двоє, і обидва мали на шапках більчині хвости. Один зостався на верху схолів, напинаючи лук, інший витяг меч з піхов і побіг вниз, перестрибуючи декілька сходинок. Геральт скинув з себе Доррегарая, звівся на ноги, видобуваючи меча. Стріла заспівала, відьмак обірвав спів, відбиваючи вістря швидким ударом клинка. Інший ельф був вже поряд, але побачивши відбивання стріли, на мить завагався. Але тільки на мить. Він рушив на відьмака, закрутивши мечем ріжучий рух. Геральт коротко парирував, навскіс, так, щоб клинок ельфа ковзнув його вістрям. Ельф втратив рівновагу, відьмак плавно повернувся і втяв його у бік шиї, під вухо. Тільки раз. Вистачило.

Стрілець на горі сходів знову напнув лук, але не зумів спустити тятиву. Геральт побачив блиск, ельф скрикнув, розкинув руки і впав вниз, котячись сходами. Куртка на його спині палала.

Сходами збігав наступний чародій. Побачивши відьмака, затримався, підняв руку. Геральт не витрачав часу на пояснення, пластом впав на землю, а вогнення блискавиця з сичанням пролетіла над ним, розбивши на дрібний пил статую фавна.

— Припини! – закричав. – Це я, відьмак.

— Трясця – видушив чародій, підбігаючи. Геральт не пригадував його собі з бенкету. – Я прийняв тебе за одного з цих ельфійських бандитів… що з Доррегараєм? Живий?

— Ніби так…

— Швидко, на інший бік мосту.

Перетягли Доррегарая, щасливо, бо у поспіху не звертали уваги на ілюзію, що хвилювалась і зникала. Ніхто їх не переслідував, але попри це чародій витягнув руку, покричав закяття і гаступна блискавиця розвалила міст. Каміння загуркотіло по стінах провалля.

— Це повинно їх затримати – сказав. Відьмак витер крок, що текла з рота Доррегарая.

— У нього пробита легеня. Ти можеш йому допомогти?

— Я можу – сказала Марті Содергрен, насилу спинаючись по сходах з боку Аретузи, від тунелю. – Що тут робиться, Кардуїне? Хто його підстрелив?

— Scoia'tael – чародій витер чоло рукавом. – У Ґарстанзі триває бій. Проклята банда, одні кращі за інших! Філіппа вночі заковує Вільгефортца у кайдани, а Вільгефортц і Франческа Фіндабайр привели на острів Білок! А Тіссая де Вріес… Холера ясна, ця наробила замішання!

— Кажи зрозуміліше, Кардуїне!

— Не буду витрачати часу на здогадки! Утікаю до Локсії, звідти одразу телепортуюсь до Ковіру. А ті там, у Ґарстангу, нехай собі один одного ріжуть! Це вже не має жодного значення! Є війна! Вся ця бійня викликана Філіппою, щоб розпочати війну з Нільфгаардом! Меве з Лірії і Демавенд з Аердіну спровокували Нільфгаард! Ви це розумієте?

— Ні – промовив Геральт. – І взагалі не хочемо розуміти. Де Єнніфер?

— Припиніть! – закричала Марті Содергрен, що нахилилась над Доррегараєм. – Допоможть мені! Притримайте його! Я не можу витягнути стріли!

Вони допомогли їй. Доррегарай стогнав і тремтів, сходи теж тремтіли. Геральт спершу думав, що це магія лікуючих заклять Марті. Але це був Ґарстанг. Раптом вибухли вітражі, у вікнах палацу замиготів вигонь, заклубочився дим.

— Вони ще б'ються – скреготнув зубами Кардуїн. – Там гаряче, закляття на заклятті…

— Закляття? У Ґарстанзі? Там же є анти магічна аура!

— Це діло рук Тіссаї. Вона раптом вирішила, на чий бік пристати. Зняла блокаду, ліквідувала ауру і нейтралізувала двимерит. Тоді всі вчепились один одному за горло! Вільгефортц і Терранова з одного боку, Філіппа і Сабріна з іншого боку… Колони пукли і склепіння завалилось… А Франческа відкрила входи до піземель, звідти раптом

вискочили ті ельфійські дияволи…Ми кричали, що є нейтральними. Але Вільгефортц тільки засміявся… Поки ми спромоглися збудувати заслін, Дрітгельм дістав стрілу в око, Реєнна втикали, як їжака… Я не чекав подальшого розвитку подій. Марті, довго ще? Ми мусимо забиратись звідси!

— Доррегарай не зможе йти — цілителька витерла закривавлені руки в білу бальну сукню. – Телепортуй нас, Кардуїне.

— Звідси? Ти певно здуріла. Занадто близько Tor Lara. Портал Lara еманує і викривлює кожен телепорт. Звідти не можна телепортуватись!

— Він не може йти! Я мушу залишитись з ним…

— То залишайся! – Кардуїн встав. – І добре собі бався! Мені життя любе! Я повертаюсь до Ковіру! Ковір нейтральний!

— Чудово – відьмак сплюнув, дивлячись на зникаючого у тунелі чародія. – Товариськість і солідарність! Але і я не можу з тобою зостатись, Марті. Я мушу йти до Ґарстангу. Твій нетральний друзяка зруйнував міст. Є інша дорога?

Марті Содергрен шмигнула носом. Потім підвела голову і ствердно кивнула.

****

Він вже був під муром Ґарстангу, коли йому на голову впала Кейра Метц.

Вказана цілителькою дорога вела через висячі сади, сполучені серпантином сходів. Сходи були густо поросли плющем і жимолостю, бур'яни утруднювали підйом, але давали сховок. Йому вдалося дістатись

під саму стіну палацу непоміченим. Коли він шукав входу, на нього впала Кейра, і обоє впали у кущі терену.

— Я вибила собі зуба – похмуро ствердила чародійка, злегка шепелявлячи. Вона була розпатланою, брудною, вкрита тиньком і сажею, на щоці мала великий синець.

— І напевно злмала ногу – додала, плюючи кров'ю. – Це ти, відьмаче? Я впала на тебе? Яким чудом?

— Теж цим цікавлюсь.

— Терранова викинув мене у вікно.

— Ти можеш встати?

— Ні, не можу.

— Хочу дістатись всередину. Не поміченим. Як?

— Чи всі відьмаки – Кейра знову сплюнула, застогнала, намагаючись звестись на лікті – є вар'ятами? У Ґарстанзі триває бій! Там відбувається таке, що аж штукатурка падає зі стін! Шукаєш ґудза?

— Ні. Я шукаю Єнніфер.

— Ха! – Кейра припинила силуватись, вляглась навзнак. – Я б хотіла, щоб і мене хтось так кохав. Візьми мене на руки.

— Може іншого разу. Я трохи поспішаю.

— Візьми мене на руки, кажу! Вкажу тобі дорогу до Ґарстангу. Я мушу дістати того сучого сина Терранову. Ну, на що чекаєш? Сам не

знайдеш входу, а якщо навіть це зможеш, то тебе прикінчать ті курви-ельфи… Я не можу ходити, але ще здатна накласти пару заклять. Якщо хтось стане нам на дорозі, пошкодує.

Коли він підняв її, закричала.

— Перепрошую.

— Не бери в голову – вона обплела йому шию руками. – Ця та нога. Ти все ще пахнеш її парфумами, знаєш? Ні, не туди. Повернись назад і йди вверх. Є другий вхід, з боку Tor Lara. Може там немає ельфів… Аййй! Обережно, бляха!

— Прошу вибачення. Звідки тут взялись Scoia'tael?

— Були в підземеллях. Танедд порожній як шкаралупа, там є велика печера, у яку можна заплисти кораблем, якщо знати куди. Хтось їм видав куди… Аййй!

Обережно! Не тряси мене!

— Вибач. Тобто Білки приплили морем? Коли?

— Чорт зна коли. Може вчора, може тиждень тому? Ми готувались на Вільгефортца, а Вільгефортц на нас. Вільгефортц, Франческа, Терранова і Феркарт… Незле нас намахали. Філіппа думала, що їм йшлося про повільне поглинання влади у Капітулі, про здійснення впливу на королів… А вони мали намір прикінчити нас під час з'їзду… Геральте, я цього не витримаю.. Нога… Поклади мене на мить. Аййй!

— Кейро, це відкритий перелом.

— Заткнись і слухай. Бо тут йдеться про твою Єнніфер. Ми увійшли до Ґарстангу, до зали нарад. Там є анти магічна блокада, але це не дія двимериту, ми почувались у безпеці. Почалась сварка. Тіссая і ті нейтрали верещади на нас, ми верещали на них. А Вільгефортц мовчав і усміхався…

****

— Я повторюю, Вільгефортц зрадник! Знюхався з Емгирем з Нільфгаарду, втягнув до змови інших! Порушив Закон, зрадив нас і королів…

— Спокійніше, Філіппо. Я знаю, що розкоші, якими оточив тебе Візімір, значать для тебе більше, аніж солідарність Братства. Це саме стосується тебе, Сабріно, бо ти відіграєш таку саму роль у Каедвені. Кейра Метц і Трісс Мерігольд репрезентують інтереси Фольтеста з Темерії, Радкліфф є знаряддям Демавенда з Аердіну…

— Яке це має значення, Тіссає?

— Інтереси королів не мусять збігатись з нашими. Я чудово знаю, про що йдеться Королі розпочали винищення ельфів та інших нелюдів. Може ти, Філіппо, вважаєш це слушним. Може ти, Радкліффе, вважаєш доцільним допомагати військам Демавенда в облавах на Scoia'tael. Але я проти цього. І не дивуюсь Енід Фіндабайр, що теж проти. Але це ще не означає зради! Не перебивайте мене! Я чудово знаю, що задумали ваші королі, знаю, що вони хочуть розпочати війну. Дії, які б мали запобігти тій війні, це може й зрада в очах твого Візіміра, але в моїх ні. Якщо хочеш ув'язнити Вільгефортца і Франческу, посадіть також і мене!

— Про яку війну тут йдеться? Мій король, Естерад з Ковіру, не підтримає жодних агресивних дій проти імперії Нільфгаарду! Ковір є і зостанеться нейтральним!

— Ти є членом Ради, Кардуіне! А не послом твого короля!

— І хто це каже, Сабріно?

— Досить! – Філіппа вдарила кулаком у стіл. – Я заспокою твою цікавість, Кардуіне. Ти питаєш, хто готує війну? Її готує Нільфгаард, який збирається нас атакувати і знищити. Але Емгир вар Емрейс пам'ятає Содденський Пагорб, і цього разу вирішив убезпечитись, виключивши чародіїв з гри. З цією метою зв'язався з Вільгефортцем з Роггевеену. Купив його, обіцяючи владу і почесті. Так, Тіссає. Вільгефортц, герой Соддену, має стати намісником і володарем всіх здобутих країв Півночі. Це Вільгефортц, з допомогою Терранови і Феркарта, має правити провінціями, які з'являться замість підкорених королівств, це він має вимахувати нільфгаардським батогом над населяючими ті краї невільниками, які гаруватимуть для Імперії. А Франческа Фінабайр, Enid an Gleanna, має стати королевою держави Вільних Ельфів. Звісно, воно буде нільфгаардським протекторатом, але ельфів цього вистачить, якщо тільки імператор Емгир дасть їм вільну руку у винищення людей. А ельфи нічого так не прагнуть, як мордувати Dh'oine.

— Це тяжкі звинувачення. Тому й докази мають бути так само вагомими. Але поки ти кинеш свої докази на шальки, Філіппо Ейльхарт, усвідом моє ставленняю. Докази можна фабрикувати, вчинки та їх мотиви можна інтерпретувати. Але існуючих фактів це не змінить. Ти заламала єдність і солідарність Братства, Філіппо Ейльхар. Ти закувала членів Капітули в кайдани як бандитів. Навіть не смій мені пропонувати посади в новій Капітулі, яку збирається створити твоя шайка путчистів, що продалась королям. Між нами є смерть і кров. Смерть Гена Гедимгейта. І кров Лідії ван Бредевоорт. Ця кров пролита зі зневагою. Ти була моєю найліпшою ученицею, Філіппо Ейльхарт. Я завжди пишалась тобою. Але тепер я маю для тебе виключно зневагу.

****

Кейра Метц була блідою як пергамент.

— Від якогось часу – прошепотіла – у Ґарстанзі є ніби тихіше. Закінчилось… гасають палацом. Там п'ять поверхів, сімдесят шість кімнат і зал. Є де гасати…

— Ти мала говорити про Єнніфер. Поспішай. Я боюсь, що ти зомлієш.

— Про Єнніфер? Ах, так… Все йшло за нашим планом, коли раптом з'явилась Єнніфер. І привела до залу того медіума…

— Кого?

— Дівчину, може чотирнадцятирічну. Сіре волосся, великі зелені очі… Поки ми зуміли добре її розгледіти, дівчина почала віщувати. Повідала про події у Доль Ангрі. Ніхто не мав сумніву, що вона говорить правду. Вона була у трансі, а у трансі не брешуть.

****

— Вчора вночі – сказала медіум – війська зі знаками Лірії і штандартами Аердіну здійснили агресію на імперію Нільфгаард. Атаковано Ґлевітцінген, пограничний форт у Доль Ангрі. Герольди в ім'я короля Демавенда відсурмили довколишніми селами, що від сьогодні Аердін переймає владу над усім краєм. Населення закликано до збройного повстання проти Нільфгаарду…

— Це неможливо! Це огидна провокація!

— Як гладко проходить через твої вуста це слово, Філіппо Ейльхарт – спокійно промовила Тісая де Вріес. – Але не обманюйся, твої крики не перервуть трансу. Кажи далі, дитинко.

— Імператор Емгир вар Емрейс віддав наказ, щоб відповісти ударом на удар. Сьогодні вдосвіта нільфгаардські війська увійшли до Лірії та Аердіну.

— Отак ось – усміхнулась Тіссаая – наші королі показали, які то з них розумні, просвічені і люблячі мир правителі. А деякі з чародіїв довели, чій справі вони насправді служать. Тих, що могли б запобігти загарбницькій війні, заздалегідь закуто у кайдани з двимериту і їм висунуто облудні звинувачення…

— Це все брехня!

— До сраки вас всіх! – раптом закричала Сабріна Ґлевіссіг. – Філіппо! Що це все значить? Що має значити той бій у Доль Ангрі? Чи ми не домовлялись, щоб не починати завчасно? Чому той чортів Демавенд не стримався? Чому та курва Мева…

— Замовч, Сабріно!

— Але ж ні, хай говорить – Тіссая підняла голова. – Нехай скаже про сконцентровану на кордоні армії Хенсельта з Каедвену. Хай скаже про війська Фольтеста з Темерії, які вже мають спускати на воду човни, які до цього часу ховали у заростях над Яругою. Нехай скаже про експедиційний корпус під командуванням Візіміра з Реданії, що стоїть над Понтаром. Чи ти думала, Філіппо, що ми є сліпими і глухими?

— Це є одна велика бісова провокація! Король Візімір…

— Король Візімір – обірвав безпам'ятним голосом сіроволосий медіум – був вчора вночі убитий. Стилетом змовника. Реданія вже не має короля.

— Реданія вже віддавна не має короля – Тіссая де Вріес підвелася. – У Реданії панувала ясновельможна Філіппа Ейльхар, гідна наступниця

Раффарда Білого. Готова пожертвувати заради абсолютної влади десятками тисяч життів.

— Не слухайте її! – закричала Філіппа. – Не слухайте того медіума. Це знаряддя, безтямне знаряддя… Кому ти служиш, Єнніфер? Хто тобі наказав привести сюди цю потвору?

— Я – промовила Тіссая де Вріес.

****

— Що було далі? Що сталось з дівчиною? З Єнніфер?

— Не знаю – Кейра закрила очі. – Тіссая раптом зняла блокаду. Одним закляттям. Я нічого подібного у житті не бачила… Вона ошелешила, заблокувала нас, а потім звільнила Вільгефортца та інших… А Франческа відкрила входи до підземель і у Ґарстанзі раптом зароїлось від Scoia'tael. Керував ними дивак у латах і крилатому, нільфгаардському шоломі. Їм допомагав тип з відміткою на обличчі. Він умів кидати закляття. І закриватись від магії…

— Ріенс.

Може, я не знаю. Було гаряче… Стеля завалилась… Закляття і стріли… Різанина… Серед них убитий Феркарт, серед серед нас убитий Дрітгельм, убитий Радкліфф, убиті Мараурд, Рейєн і Бьянка д'Есте… Контужена Трісс Мерігольд, поранена Сабріна… Коли Тіссая побачила трупи, зрозуміла свою помилку, намагалась захистити нас, намагалась стримати Фільгефортца і Терранову… Вільгефортц висміяв її і познущався. Тоді вона втратила голову і втекла. Ох, Тіссає… Скільки трупів…

— Що з дівчиною і Єнніфер?

— Не знаю – чародійка зайшлася кашлем, сплюнула кров'ю. Дихала дуже швидко і з виразним зусиллям. – Після якогось з вибухів на якийсь час я втратила свідомість. Той з шрамом на обличчі і його ельфи схопили мене. Терранова спершу мене скопав, а потім викинув у вікно.

— Це не тільки нога, Кейро. Ти маєш зламані ребра.

— Не залишай мене.

— Мушу. Я повернусь по тебе.

— Авжеж.

****

Спершу був тільки миготливий хаос, пульсування тіней, нуртування мороку і світла, хор белькотливих, долинаючих з провалля голосів. Раптом голоси набрали сили, довкола лунак вереск і гуркіт. Ясність серед мороку перетворилась на вогонь, що пожирав килими й гобелени, снопами іскор, які здавалось пирскали зі стін, з балюстради і з колон, які підтримували склепіння.

Цирі похлинулась димом і зрозуміла, що це вже не сон.

Спробувала підвестись, спираючись на руки. Потрапила долонею у вологе, подивилась вниз. Вона стояла на колінах у калюжі крові.

Поруч лежало нерухоме тіло. Тіло ельфа. Зрозуміла це одразу.

— Встань.

Єнніфер стала поруч. У долоні мала стилет.

— Пані Єнніфер… Де ми? Я нічого не пам'ятаю…

Чародійка швидко вхопила її за руку.

— Я з тобою, Цирі.

— Де ми? Чому все горить? Хто цей… Цей тут?

— Я казала тобі, роки тому, що Хаос витягує руку по тебе. Пам'ятаєш? Ні, напевне не пам'ятаєш. Той ельф простягав по тебе руку. Я мусила убити його ножем, бо його наймачі тільки чекають, щоб якась з нас виявила себе, вживаючи магію. І дочекаються, але ще не тепер… Ти вже цілком очуняла?

— Ці чародії… — прошепотіла Цирі. – Ті у великій залі… Що я їм сказала? І Чому я це сказала? Я зовсім не хотіла… Але я мусила сказати? Чому? Чому, пані Єнніфер?

— Тихо, бридунко. Я зробила помилку. Ніхто не досконалий.

Знизу розлягся гук і пронизливий крик.

— Ходи. Швидко. Ми не маємо часу.

Побігли коридором. Дим був щораз густішим, душив, давив, осліплював. Мури тремтіли від вибухів.

— Цирі – Єнніфер затрималась на повороті коридору, сильно стисла долоню дівчинки. – Тепер послухай мене, послухай уважно. Я мушу тут залишитись. Ти бачиш ті сходи? Спустимся ними…

— Ні! Не залишай мене саму!

— Я мушу. Повторюю, спустишся тими сходами. На самий низ. Там будуть двері, за ними довгий коридор. У кінці коридора є стайня, у ній стоїть один осідланий кінь. Тільки один. Виведиш його і осідлаєш. Це навчений кінь, його використовують гінці, що їдуть до Локсії. Він знає дорогу, слід тільки його підганяти. Коли ти будеш у Локсії, відшукаєш Маргариту і віддашся під її захист. Не полишай її навіть на крок…

— Пані Єнніфер! Ні! Я не хочу бути сама!

— Цирі – тихо промовила чародійка. – Я вже колись казала тобі, що все, що я роблю, роблю для твого добра. Довіряй мені. Прошу тебе, довіряй мені. Біжи.

Цирі була вже на сходах, коли ще раз почула голос Єнніфер. Чародійка стояла біля колони, вперши у неї голову.

— Я люблю тебе, донечко – промовила невиразно. – Біжи.

****

Її оточили на середині сходів. Знизу двоє ельфів з більчачими хвостами на шапках, зверху – чоловік у чорному одязі. Цирі без роздумів перескочила через балюстраду і втекла у бічний коридор. Вони побігли за нею. Вона була швидшою і втекла б без зусиль, як би не те, що коридор закінчився віконним отвором.

Вона визирнула. Вздовж муру біг кам'яний виступ, шириною може у дві п'яді[24]. Цирі перекинула ноги через парапет і вилізла. Відсунулась від вікна, притиснувшись спиною до стіни. У далині блищало море.

З вікна перехилився ельф. У нього було світле волосся і зелені очі, на шиї швокова хустка. Цирі швидко відсунулась, рухаючись до іншого вікна. Але у друге визирав чоловік у чорному одязі. Той мав темні і паскудні очі, а на щоці червону пляму.

— Я тебе маю, дівко!

Подивилась вниз. Під собою, дуже далеко, бачила подвір'я. А над подвір'ям, на якихось десять стіп[25] нижче виступу, на якому вона стояла, був місток, що сполучав дві галереї. Тільки це не був місток. Це були рештки містка. Вузька кам'яна кладка з рештками зруйнованої балюстради.

— На що ви чекаєте? – крикнув той зі шрамом. – Вилазьте і зловіть її!

Світловолосий ельф обережно вийшов на виступ, притиснувшись спиною до стіни. Він простягнув руку. Був близько.

Цирі ковтнула слину. Кам'яна кладка, що залишилась від мосту, не була вужчою, аніж гойдалки у Каер Морхені, а вона десятки разів стрибала на маятники, уміла амортизувати стрибок і утримувати рівновагу. Але відьмацьку гойдалку відділяло від землі чотири стопи, а під кам'яною кладкою зяяло провалля таке глибоке, що плити подвір'я здавались меншими від долоні.

Вона стрибнула, приземлилась, захиталась, втратила рівновагу, схопившись за зруйновану балюстраду. Впевненими кроками досягла галереї. Не змогла стриматись – обернулась і показала переслідувачам зігнутий лікоть, жест, якого її навчив червонолюд Ярпен Зігрін. Чоловік зі шрамом голосно вилаявся.

— Стрибай! – крикнув він до світловолосого ельфа, що стояв на виступі. – Стрибай за нею!

— Напевно ти здурів, Ріенсе – холодно сказав ельф. – Стрибай сам, якщо хочеш.

***

Щастя, як це зазвичай буває, не сприяло, не супроводжувало її довго. Коли збігла з галереї і прослизнула за стіну, у кущі терену, її схопили. Її схопив і утримував у несамовито сильному захваті низький, злегка огрядний чоловік з опухлим носом і розсіченою губою.

— Ти моя – засичав. – Ти моя, лялечко!

Цирі шарпнулась і завила, бо затиснені на її руках долоні вразили її раптом корчем паралізуючого болю. Чоловік зареготав.

— Не шарпайся, сіра пташко, бо я підпалю тобі пера. Дозволь, хай я подивлюсь. Нехай я погляну на курчатко, яке аж стільки вартує для Емгира вар Емрейса, імператора Нільфгаарду. І для Вільгефортца.

Цирі припинила вириватись. Низький чоловік облизав покалічену губу.

— Цікаво – засичав знову, нахиляючись до неї. – Ти ніби така цінна, а я, уяви, не дав би за тебе навіть ламаного шеляга. Яка ж оманлива зовнішність. Ха! Моє золотце! А якби Емгирові тебе подарував не Вільгефортц, не Ріенс, не той красень у крилатому шоломі, але старий Террангова? Чи Емгир був би ласкавим до старого Терранови? Що на це скажеш, ворожко? Ти ж вмієш ворожити!

Його подих був нестерпним. Цирі відвернула голову, кривлячись. Він це зле зрозумів.

— Не клацай на мене дзьобком, курчатко! Я не лякаюсь курчаток. А можу я повинен? Що, фальшива ворожбитко? Підставна пророчице? Чи я повинен лякатись курчат?

— Повинен – прошепотіла Цирі, відчувши, що у неї закрутилась голова і її раптом огорнув холод.

Терранова засміявся, відкинувши голову назад. Сміх змінився у рик болю. Велика сіра сова безшелесно злетіла з верху і вп'ялась йому кігтями в очі. Чародій відпустив Цирі, різким рухом скинув з себе сову, а одразу після цього впав на коліна і вхопився за обличчя. Споміж пальців цібеніла кров. Цирі вереснула, відсторонилась. Терранова прибрав від обличчя скривавлені вкриті кров'ю і слизом руки, диким, різким голосом почав проказувати закляття. Не зміг. За йрго спиною з'явилась невиразна постать, відьмачий клинок завив у повітрі і перетяв йому шию одразу під потилицею.

****

— Геральте!

— Цирі.

— Не час на ніжності – промовила з верхівки стіни сова, перетворившись на темноволосу жінку. – Втікайте! Сюди біжать Білки!

Цирі визволилась з рук Геральта, подивилась зі здивуванням. Жінка, що сиділа на вершині стіни, виглядала огидно. Була обсмаленою, обшарпаною і вимащеною попелом і кров'ю.

— Ти мала потворо – промовила жінка-сова, дивлячись на неї зверху. – За те твоє невчасне провіщення я повинна тебе... Але я дещо обіцяла твоєму відьмакові, а я завжди дотримуюсь слова. Я не могла дати тобі Ріенса, Геральте. Навзамін я даю тобі її. Живою. Втікайте!

****

Кагир Мавр Диффин аеп Кеаллах був розлюченим. Дівчину, яку було наказано йому схопити, він бачив тільки мить, але поки зумів що-небудь зробити, трахані чарівники розв'язали у Ґарстанзі ціле пекло, що унеможливило виконання будь-яких наказів. Кагир втратив орієнтацію

серед диму і пожежі, наосліп кружляв кімнатами, бігав сходами і галереями, проклинаючи Вільгефортца, Ріенса, себе і цілий світ.

Від зустрічного ельфа довідався, що дівчину помічено поза палацом, коли вона втікала дорогою до Аретузи. І тоді щастя усміхнулося Кагирові. Scoia'tael знайшли у стайні осідланого коня.

******

— Побігли вперед, Цирі. Це близько. Я їх затримаю, а ти біжи. Біжи, скільки сил! Як на Мордовні

— Ти теж хочеш залишити мене самою?

— Я буду поруч з тобою. Але не озирайся!

— Дай мені мого меча, Геральте.

Поглянув на неї. Цирі мимоволі відступила. Таких очей вона не бачила в нього ще ніколи.

— Матимеш меча, можливо будеш змушеною убивати. Зумієш?

— Не знаю. Дай мені меча.

— Біжи. І не озирайся за собою.

******

На дорозі застукотіли копита. Цирі озирнулась. І завмерла, паралізована страхом.

Її наздоганяв чорний лицар у оздобленому крилами хижого птаха шоломі. Крила шуміли, розвивався чорний плащ. Підкови кресали іскри на бруку дороги.

Вона була не в змозі ворухнутись.

Чорний кінь перебрався через придорожні кущі, лицар голосно крикнув. У цьому крикові була Цинтра. У ньому була ніч, різанина, кров і згарище. Цирі подолала зціплення страхом і кинулась бігти. З розбігу перестрибнула живопліт, впавши на маленьке подвір'я з басейном і фонтаном. З подвір'я не було виходу, довкола були стіни, високі і гладенькі. Кінь хропів вже за її спиною. Вона оступилась, спіткнулась і впала, потрапивши спиною на тверду, непоступливу стіну. Вона була в пастці.

Хижий птах залопотів крилами, зриваючись у політ. Чорний лицар зупинив коня, перестрибнув живопліт, що відгороджував його від дівчини. Копита задубоніли плитами покриття, кінь послизнувся, поїхав, сівши на задницю. Лицар захитався у сідлі, перехилився. Кінь зірвався, а лицар впав, луснувши латами у камінь. Однак одразу підвівся після цього, швидко оточивши втиснуту у куток Цирі.

— Не торкайся мене! – крикнула, витягаючи меча. – Ти ніколи вже не торкнешся мене!

Лицар поволі наблизився, височіючи над нею як величезна чорна вежа. Крила на його шоломі хвилювались і шелестіли.

— Ти вже не втечеш від мене, Левенятко з Цинтри – у шпарі шолому пломеніли безжальні очі. – Не цього разу. Цього разу ти вже не маєш куди втікати, шалена панно.

— Не торкайся мене – повторила голосом здушеним гнівом, приперта спиною до кам'яної стіни.

— Мушу. Я виконую накази.

Коли він витягнув до неї руку, страх раптом відступив, на його місці з'явився дикий гнів. Скута, застиглі від страху м'язи спрацювали як пружини, всі вивчені у Каер Морхені рухи виконались самі, гладко і без проблем. Цирі стрибнула, лицар рушив на неї, але не був готовий до піруету, яким без зусиль вивільнулась з-за досяжності його рук. Меч завив і вдарив, несхибно влучивши між бляхами панцира. Лицар захитався, впав на одне коліно, з-під наплічника порснула ясно-червона цівка крові. Люто заверещавши, Цирі знову обійшла його піруетом, знову вдарила, цього разу просто у горщик шолому, обваливши лицаря на друге коліно. Лють і шал цілком засліпили її, не бачила вже нічого крім ненависних крил. Посипались чорні пера, одне крило впало, друге обвисло на закривавлений наплічник. Лицар, що все ще даремно намагався підвестись з колін, спробував схопити клинок меча хватом броньованої рукавиці, болісно простогнав, коли відьмацьке вістря розсікло кільця кольчуги і долоню. Під наступним ударом впав шолом, Цирі відскочила, щоб набрати оберту до останнього, вбивчого удару.

Не вдарила.

Не було чорного шолому, не було крил хижого птаха, шум яких переслідував її у нічних кошмарах. Вже не було чорного лицаря з Цинтри. Був блідий, темноволосий юнак з ошелешеними блакитними очима і викривленими в гримасі страху вустами, який стояв на колінах у калюжі крові. Чорний лицар з Цинтри впав від ударів її меча, припинив існувати, з викликаючих страх крил зостались порубані пера. Нажаханий, скулений, спливаючий кров'ю молодик був ніким. Вона не знала його, ніколи його не бачила. Він не цікавив її. Вона не боялась його, не ненавиділа. І не хотіла убивати.

Вона кинула меча на підлогу.

Повернулась, чуючи крики Scoia'tael, що надбігали з боку Ґарстангу. Вона зрозуміла, що за мить вони оточать її на подвір'ю. Зрозуміла, що наздоженуть її на дорозі. Мусіла бути швидшою від них. Підбігла до карого коня, що стукав підковами плитами покриття, криком погнала його в галоп, на бігу застрибуючи у сідло.

****

— Залиште мене – простогнав Кагир Мавр Диффин аеп Кеаллах, відпихаючи здоровою рукою ельфів, що піднімали його. – Нічого зі мною немає! Це легка рана… наздоженіть її. Наздоженіть дівчину…

Один з ельфів крикнув, на обличчя Кагира порснула кров. Інший Scoia'tael поточився і звалився на коліна, обома руками впиваючись у розпороте черево. Інші відскочили, розбіглись подвір'ям, виблискуючи мечами. Їх атакувала біловолосе чудовисько. Стрибнуло на них зі стіни. З висоти, з якої було неможливо зістрибнути, не зламавши ніг. Але біловолоса потвора зуміла це. І почала вбивати.

Scoia'tael бились люто. Мали перевагу. Але не мали жодних шансів. На ошелешених від жаху очах Кагира здійснювалась різанина. Сіроволоса дівчина, яка за мить до того його поранила, була швидкою, була невірогідно спритною, була як кітка, що боронить кошенят. Але біловолосий монстр, який впав між Scoia'tael, був як зерріканський тигр. Сіроволоса панна з Цинтри, яка з невідомих причин не вбила його, справляла враження ошалілої. Біловолосий монстр не був шаленим. Був спокійним і холодним. Убивав спокійно і холодно.

Scoia'tael не мали жодних шансів. Їх трупи один за другим падали на плити подвір'я. Але не відступали. Навіть тоді, коли їх залишилось тільки двоє, не втекли, ще раз атакували біловолосе чудовисько. На очах Кагира монстр відрубав одному руку вище ліктя, другого вдарив позірно легким, недбалим ударом, який однак відкинув ельфа назад,

перекинув його через цямрину фонтану і скинув у воду. Вода перелилась через береги басейну карміновою хвилею.

Ельф з відрубаною рукою стояв на колінах біля фонтану, непритомним поглядом дивлячись на бухаючи кров'ю куксу. Біловолоса потвора вхопила його за волосся і швидким протяжним рухом меча перерізав йому горлянку.

Коли Кагир відкрив очі, потвора була вже біля нього.

— Не вбивай… — прошепотів, припинивши спроби піднятись зі слизького від крові покриття. Розсічена сіроволосою дівчиною долоня перестала боліти, омертвіла.

— Знаю, хто ти, нільфгаардчику – біловолосий монстр копнув шолом з порубаними крилами. – Ти вистежував її вперто і довго. Але ти вже ніколи не зумієш її скривдити.

— Не вбивай…

— Дай мені одну причину. Хоч одну. Я поспішаю.

— Це я… — прошепотів Кагир. – Це я визволив її тоді з Цинтри. З пожежі… Я врятував її. Урятував її життя…

Коли відкрив очі, чудовиська вже не було, був на подвір'ї сам на сам з трупами ельфів. Вода у фонтані шуміла, переливалась через берег цямрини, розмивала кров на покритті. Кагир зомлів.

****

Біля підніжжя вежі стояв будинок, що був однією великою залою, чи може різновидом перистилю[26]. Дах над перистилем, напевно

ілюзорний, світився дірами. Він був спертий на колони і пілястри, вирізьблені у вигляді ледь одягнених каріатид з показними бюстами. Такі самі каріатиди підтримували вигин порталу, у якому зникла Цирі. За порталом Геральт помітив сходи, що вели вгору. До вежі.

Він тихцем вилаявся. Не розумів, чому вона побігла туди. Женучи за нею верхами стін бачив, як впав її кінь. Бачив, як вона спритно підвелася, але замість бігти далі дорогою, що звивалась серпантином довкола вершини, раптом побігла під гору, у бік самотньої вежі. Тільки зараз помітила на дорозі ельфів. Ельфи не бачили ані Цирі, ані його, зайняті обстрілом з луків людей, що бігли під гору. З Аретузи надходила відсіч.

Він саме збирався піти сходами услід Цирі, як почув шум. Зверху. Швидко обернувся. Це не був птах.

Вільгефортц, лопотячи широкими рукавами, залетів через діру у даху, повільно опустившись на підлогу.

Геральт став перед входом до вежі, видобув меча і зітхнув. Мав щиру надію, що драматична, фінальна битва відбудеться між Вільгефортцем і Філіппою Ейльхарт. Він сам на такий драматизм не мав найменшої охоти.

Вільгефортц розщепив вамс, поправив манжети, подивився на відьмака і прочитав його думки.

— Чортів драматизм – зітхнув. Геральт не прокоментував.

— Вона увійшла до вежі?

Не відповів. Чародій покивав головою.

— От і маємо епілог – промовив холодно. – Кінець, що увінчує справу. А може це призначення? Знаєш, куди ведуть ті сходи? До Tor Lara. До Вежі Чайки. Звідти не має виходу. Все скінчено.

Геральт відступив так, щоб його фланги оберігали виступаючі портали каріатиди.

— А якже – процідив, оглядаючи руки чародія. – Все закінчено. Половина твоїх спільників мертві. Трупи приведених на Танедд ельфів лежать покотом звідси і аж до Ґарстангу. Решта втекла. З Аретузи йдуть чародії і люди Дійкстри. Нільфгаардчик, що мав забрати Цирі, напевно вже сплив кров'ю. А Цирі є там, у вежі. Звідти немає виходу? Я радий це чути. Це значить, що туди веде тільки один вхід. Той, який заступаю я.

Вільгефортц пирхнув.

— Ти невиправний. Ти й далі не можеш правильно оцінити ситуацію. Капітула і рада припинили існування. Війська імператора Емгира ідуть на північ: позбавлені чародійської ради і допомоги, королі безпорадні як діти. Під тиском Нільфгаарду їх королівства впадуть як замки з піску. Я пропонував це тобі вчора, а сьогодні повторюю: стань на бік переможців. На тих, що програли, плюнь густою слиною.

— Це ти програв. Для Емгира ти був тільки знаряддям. Йому розходилось на Цирі, тому він прислав сюди того типа з крилами на шоломі. Цікаво, що Емгир зробить з тобою, коли ти доповіси йому про фіаско місії.

— Стріляєш наосліп, відьмаче. І не поцілиш, ясна річ. А якби я сказав тобі, що це Емгир є моїм знаряддям?

— Не повірив би.

— Геральте, будь розсудливим. Чи ти справді хочеш гратись у театр, у банальну фінальну битву Добра і Зла? Я поновлюю свою вчорашню пропозицію. Все ще не запізно. Ти все ще можеш зробити вибір, можеш стати на правильний бік…

— На бік, який я сьогодні дещо прорідив?

— Не усміхайся, твій демонічний усміх не справляє на мене враження. Ті декілька посічених ельфів? Артауд Терранова? Дрібниці, незначущі факти. Можна перейти повз них до порядку денного.

— Ага, звичайно. Я знаю твій світогляд. Смерть тебе не вчить, правда? Особливо чужа?

— Не будь банальним. Мені шкода Артауда, але що ж, тяжко. Назвімо це… зрівнянням рахунків. Отже, я двічі намагався тебе вбити. Емгир нетерплячий, тож наказв наслати на тебе убивць. Кожного разу я робив це зі справжньою нехіттю. Я, бачиш, надалі ще маю надію на те, що нас намалюють на одній картині.

— Облиш ці надії, Вільгефортце.

— Сховай меча. Увійдімо разом до Tor Lara. Заспокоймо Дитя Старшої Крові, яке десь там на горі напевно конає від страху. І підемо звідси. Разом. Будеш з нею. Будеш бачити, як сповниться її призначення. А імператор Емгир? Імператор Емгир отримає те, що хотів. Бо я забув тобі сказати, що хоч Кодрінгер і Фенн померли, їх справа і концепція живе надалі і мається добре.

— Брешеш. Йди звідси. Потім я плюну на тебе густою слиною.

— Я справді не хочу тебе вбивати. Я вбиваю неохоче.

— Справді? А Лідія ван Бредевоорт?

Чародій скривив вуста.

— Не вимовляй те ім'я, відьмаче.

Геральт сильніше стис руків'я у жмені, глузливо усміхнувся.

— Чому Лідія мала померти, Вільгефортце? Чому ти наказав їй померти? Мала відвернути від тебе увагу, правда? Мала дати тобі час на імунізацію від двимериту, на послання телепатичного сигналу до Ріенса? Бідна Лідія, мисткиня зі спотвореним обличчям. Всі знали, що вона незначуща особа. Всі. Окрім неї.

— Мовчи.

— Ти убив Лідію, чарівнику. Ти використав її. А тепер хочеш використати Цирі? З моєю допомогою? Ні. Ти не увійдеш до Tor Lara.

Чародій відступив на крок. Геральт напружився, готовий до стрибка й удару. Але Вільгефортц не підняв руки, тільки дещо витяг її у бік. З його долоні раптом матеріалізувався товста, шестифутова палиця.

— Я знаю – промовив – що тобі перешкоджає в розсудливій оцінці ситуації. Знаю, що ускладнює і затрудняє тобі добре передбачення майбутнього. Це твоя зарозумілість, Геральте. Я відучу тебе від зарозумілості. Відучу тебе за допомогою ось цього жезлу.

Відьмак примружив очі, злегка піднявши клинок.

— Я тремчу від нетерплячки.

Кількома тижнями пізніше, вже вилікуваний старанням дріад і вод Брокілону, Геральт задумувався над тим, яких помилок він припустився під час бою. І дійшов до висновку, що під час бою не зробив жодної. Він

припустився однієї помилки перед боєм. Слід було втікати, поки бій не почався.

Чародій був швидким, кий миготів у його руках як блискавиця. Ще більшим було здивування Геральта, коли при параді палиця і меч задзвеніли металічно. Але бракувало часу на здивування. Вільгефортц атакував, відьмак мусив звиватись в ухиляннях і піруетах. Він боявся парирувати мечем. Чортів прут був залізним, а до того ж магічним.

Він чотири рази знаходився у позиції для контратаки і удару. Чотирикратно вдарив. У скроню, у шию, під пахву, у стегно. Кожен з тих ударів був би смертельним. Але кожен був відбитий.

Жоден нелюд не зміг би парирувати такиз ударів. Геральт поволі почав розуміти. Але вже було запізно.

Удару, яким дістав його чародій, не побачив. Удар гупнув ним об стіну. Відбився плечима, не зумів відскочити, виконати підйом, удар позбавив його дихання. Дістав другий раз, у плече, знову полетів назад, вдарившись потилицею у пілястр, у виступаючі перса каріатиди. Вільгефортц спритно підскочив, закрутив посохом і вдарив його у живіт, під ребра. Сильно. Геральт зігнувся навпіл і тоді дістав у бік голови. Його коліна раптом обм'якли, упав на них. І це був кінець бою. Загалом.

Він мляво спробував затулитись мечем. Лезо, що застрягло між стіною і пілястром, пукло під ударом зі скляним, вібруючим стогоном. Затулив голову лівою рукою, посох впав з розмаху і зламав кістку передпліччя. Біль цілком засліпив його.

— Я міг би видушити тобі мозок через очі – промовив з дуже далекої відстані Вільгефортц. – Але це мала бути тільки лекція. Ти помилився, відьмаче. Переплутав небо з зорями, відображеними вночі на поверхні ставу. Ага, блюєш? Добре. Струс мозку? Кров з носа? Чудово. Ну, то до побачення. Колись. Можливо.

Він вже нічого не бачив і нічого не чув. Тонув, занурювався у щось тепле. Думав, що Вільгефортц відійшов. Здивувався, коли на його ногу з силою звалився удар залізного посоху, трощачи основу кістки стегна.

Наступних ударів, навіть якщо вони й були, не пам'ятав.

****

— Тримайся, Геральте, не піддавайся – повторювала безперестанку Трісс Мерігольд. – Витримай. Не вмирай… Прошу тебе, не вмирай…

— Цирі…

— Не говори. Зараз я тебе витягну звідси. Тримайся… Боги, я не маю сил…

— Єнніфер… Я мушу…

— Ти нічого не мусиш! Нічого не можеш! Тримайся, не піддавайся… Не зомлій… Не вмирай, прошу…

Вона тягла його поверхом, всіяним трупами. Бачитв свої груди і живіт, усі в крові, яка текла йому з носа. Бачив ногу. Вона була викривленою під дивним кутом і здавалась значно коротшою від тієї здорової. Він не відчував болю. Відчував холод, все тіло було холодним, задерев'янілим і чужим. Йому хотілось ригати.

— Витримай, Геральте. З Аретузи йде допомога. Вже недовго…

— Дійкстра… Якщо Дійкстра мене схопить… то вже мені амінь…

Трісс вилаялась. Розпачливо.

Вона тягла його сходами. Зламана нога і рука підскакували на сходинках. Біль ожив, вгризся у нутрощі, у скроні, запроменів аж до очей, до вух, до маківки голови. Не кричав. Знав, що крик дасть йому полегшення, але не кричав. Тільки відкрив рота, бо це теж приносило полегкість.

Почув вибух.

На верху сходів стояла Тіссая де Вріес. Волосся мала у безладі, обличчя вкрите пилом. Підняла руку, її долоня запалала. Прокричала закляття, а танцюючий на її пальцях вогонь ринув вниз у формі кулі, що засліплювала і гула. Відьмак почув знизу гуркіт стін, що валились, і пронизливі крики попечених.

— Тіссає, ні! – розпачливо крикнула Трісс. – Не роби цього.

— Вони не ввійдуть сюди – промовила архимайстриня, не обертаючи голови. – Це Ґарстанг на острові Танедд. Ніхто тут не запрошував королівських пахолків, що виконують накази їх короткозорих володарів!

— Ти уб'єш їх!

— Мовчи, Трісс Мерігольд! Замах на єдність Братства не вдався, острів все ще під владою Капітули! Королям зась до справ Капітули! Це наш конфлікт і ми самі його розв'яжемо! Розв'яжемо наші справи, а потім покладемо край тій ідіотичній війні! Бо це ми, чародії, несемо відповідальність за долю світу!

З її долоні вистрелила наступна куляста блискавка, помножений відлунням вибух прокотився серед колон і кам'яних стін.

— Геть! – крикнула знову. – Не увійдете сюди! Геть!

Крики знизу стихли. Геральт зрозумів, що обложники відступились від сходів, відійшли. Постать Тіссаї розмазалась в його очах. Це не була магія. Це він втрачав свідомість.

— Утікай звідси, Трісс Мерігольд – почув слова чародійки, що долинали з далеку, як з-за стіни. – Філіппа Ейльхарт вже втекла, полетіла на своїх крилах. Ти була її спільницею у цій нічній змові, я повинна тебе покарати. Але досить вже крові, смерті, нещастя! Геть звідси! Їдь до Аретузи, до твоїх союзників! Телепортуйся. Портал Вежі Чайки вже не існує. Завалився разом з вежею. Можеш телепортуватись без остраху. Куди хочеш. Хоч би й до твого короля Фольтеста, для якого ти зрадила Братство!

— Я не залишу Геральта – простогнала Трісс. – Він не може потрапити до рук реданьців… Є тяжко пораненим… Внутрішня кровотеча… А я вже не маю сил! Не маю сил, щоб відкрити телепорт! Тіссає! Допоможи мені, прошу!

Темрява. Пронизливий холод. Здалеку, з-за кам'яної стіни, голос Тіссаї де Вріес: — Я допоможу тобі.

Евертайн Петер, *1234, соратник імператора Емгира Деітвена, і один з фактичних творців могутності Імперії. Головний коморник армії у часи Північних Воєн (див.), з 1290 року коронний підскарбій. У кінцевий період панування Емгира піднесений до гідності коад'ютора Імперії. За панування імператора Морврана Вооргіса фальшиво обвинувачений у зловживаннях, засуджений, ув'язнений, † 1301 у замку Віннебург. Реабілітований посмертно імператором Яном Калвейтом у 1328 р.

Ефенберг і Тальбот,

Encyclopaedia Maxima Mundi, tom V

Тремтіть, бо ось іде Нищитель Народів. Він знищить ваші землі і поділить її мотузкою. Міста ваші будуть зруйновані та знелюднені. Нетопирі, пугачі і круки замешкають у ваших будинках, вужі загніздяться у них.

Aen Ithlinnespeath

РОЗДІЛ П'ЯТИЙ

Командир загону спинив верхівця, зняв шолом, причесав пальцями рідке, зліплене потом волосся.

— Кінець їзди – повторив, бачачи запитальний погляд трубадура.

— Га? Як це? – здивувався Жовтець. – Чому?

— Ми далі не поїдемо. Бачите? Річка, що там внизу блищить, це Стрічка. Ми мали вас екскортувати тільки до стрічки. Значить, час розлучатись.

Решта загону спинилась за ними, але жоден з вояків не зліз з коня. Всі неспокійно роззирались по бокам. Жовтець затуливши очі долонею, став у стременах.

— Де ти бачиш ту ріку?

— Кажу ж, внизу. З'їдьте яром і миттю потрапите.

— Відпровадьте мене хоча б до берега – запротестував Жовтець. – Покажіть брід…

— Хіба є що показувати. Від травня нічого, тільки спека, то й вода спала, Стрічка обміліла. Конем переїдете у кожному місці…

— Я показував вашому комендантові листа від короля Венцлава – промовив трубадур і запишався. – Комендант ознайомився з листом і я сам чув, як наказував вам відпровадити мене аж до самого Брокілону. А ви хочете покинути мене тут, у цій гущавині? Що буде, якщо я заблукаю?

— Не заблукаєте – буркнув понуро другий вояк, який наблизився до них, але до цього часу мовчав. – Не встигнете заблукати. Вас раніше дивобабська стріла знайде.

— Але ж ви й настрахані жовтодзьобики – закпив Жовтець. – Але ж ви й боїтесь тих дріад. Адже Брокілон є тільки на тому березі Стрічки. Стрічка – це кордон. Ми ще її не перетнули!

— Їх кордон – пояснив командир, роззираючись – сягає так далеко, як їх стріли. Стріла, випущена з того берега, жваво долетить аж до краю лісу, і буде мати достатньо сили, щоб пробити кольчугу. Ви вперлись, щоб туди їхати, ваша справа, ваша шкура. Але мені життя дороге. Я далі не поїду. Волію щоб моя голова не стала гніздом шершнів!

— Я ж вам пояснюю – Жовтець відсунув капелюшок назад голови і випростався у сідлі – що я їду до Брокілону з місією. Я, можна сказати, посол. Я не боюсь дріад. Але прошу вас, щоб ви ескортували мене аж до берега Стрічки. Що буде, як мене у цих хащах якісь грабіжники перейдуть?

Той другий, понурий, силувано засміявся:

— Розбійники? Тут? Вдень? Пане, вдень тут не зустрінеш живої душі. Останнім часом дивобаби шиють з луків у кожного, хто покажеться на березі Стрічки, а не раз примудряються і далеко на наш бік запустити. Ні, грабіжників тут ви не бійтесь.

— Це правда – підтвердив командир. – Надто дурними вони б мали бути, щоб за дня над Стрічкою суватись. Тому і ми не дурні. Ви їдете самі, без лат і зброї, а на вояка то, вибачте, зовсім не виглядаєте, на милю це видно. То, може, вам і пощастить. Але коли дивобаби побачать нас, кінних і збройних, не побачити нам слукви[27] з-за летячих стріл.

— Ха. Щось тяжка порада – Жовтець поплескав коня по шиї, поглянув вниз, до яру. – Я їду туди сам. Бувайте, солдате. Дякую за супровід.

— Не поспішайте так – понурий вояк поглянув на небо. – Вечір близько. Коли туман підніметься з річки, тоді і їдьте. Бо це, знаєте…

— Бо що?

— У імлі постріл менш точний. Як доля буде ласкавою до вас, дивобаба схибить. Але вони, пане, рідко хиблять…

— Кажу ж вам…

— Ага, казали, знаю. Що це ніби з місією до них їдете. Але я вам щось інше скажу: з місією чи з процесією, їм все єдине. Пускають у вас стрілу, і все.

— Ви заповзялись мене налякати? – знову надувся поет. – за кого ви мене маєте, за міського писарчука? Я, панове вояки, бачив більше полів битв, аніж ви всі разом узяті. І про дріад знаю більше, аніж ви. Хоч би те, що вони ніколи не стріляють без попередження.

— Колись і справді так було – тихо промовив командир загону. – Колись остерігали. Пускали стрілу у стовбур чи на стежку, позначуючи нею рубіж, після якого далі ані кроку. Якщо людина швидко поверне, могла піти цілою. Але нині інакше. Сьогодні одразу шиють так, щоб вбити.

— Звідки така затятість?

— Ну – пробурчав вояк – дивіться, як воно. Коли королі разом з Нільфгаардом замирились, гостро взялись за ельфійські банди. Напевно, міцно їх всюди притисли, бо немає ночі, щоб недобитки не втікали через Бругге до Брокілону у пошуках притулку. А коли наші впольовують ельфів, то часом трапляється розправа з диво-бабами, які їм з-за Стрічки йдуть на допомогу. А бувало, що й наше військо трохи розганялось у гонитві… Розумієте?

— Розумію – Жовтець уважно поглянув на вояка, покивав головою. – Переслідуючи Scoia'tael, ви перетинаєте Стрічку. Убивали дріад. І тепер дріади відповідають тим самим. Війна.

— Так і є, пане, ви мені прямо з вуст зняли. Війна. Це завжди була боротьба не на життя, а на смерть, але тепер це вже дуже зле. Між нами і ними велика ненависть. Ще раз кажу вам, якщо не мусите, не їдьте туди.

Жовтець ковтнув слину.

— Справа в тому – він випростався у сідлі, з великим зусиллям прибираючи войовничу міну і хвацьку поставу – що я мушу. І їду. Зараз. Вечір – не вечір, туман не туман, треба рушати, коли кличе обов'зок.

Роки вправ робили своє. Голос трубадура звучав гарно і грізно, суворо і холодно, дзвенів залізом і доблестю. Вояки подивилися на нього з непідробним подивом.

— Поки вирушете – командир відчепиів від сідла пласку дерев'яну баклажку – лигніть собі горілки, пане співак. Лигніть собі цього…

— Вам буде легше помирати – додав понуро той другий, мовчун.

Поет ковтнув з баклажки.

— Боягуз – заявив з гідністю, як тільки припинив кашляти і опанував дихання – умирає стократ. Мужня людина вмирає тільки раз. Але Пані Фортуна сприяє сміливим, а боягузів зневажає.

Вояки поглянули з ще більшим подивом. Не знали і не могли знати, що Жовтець цитує слова героїчного епосу. На додачу написаного кимось іншим.

— Поки що – поет витягнув з-за пазухи зіжмаканий побрязкуючий мішечок – дозвольте віддячити вам за супровід. Поки ви вернетесь до форту, поки вас знову не захопить сувора служба-матка, завітайте до шинку, випийте за моє здоров'я.

— Дякую, пане – командир злегка почервонів. – Гай-гай, а ми ж... Вибачте, що залишаємо вас самого, але...

— Пусте. Бувайте.

Бард хвацько пересунув капелюшок на ліве вухо, штурхнув коня п'ятами, і рушив вних яром, насвистуючи мелодію "Весілля у Буллерлумі", славетної і винятково непристойної батярської пісеньки.

— А корнет у форті казав – почув ще слова того понурого – що це дармоїд, боягуз і мудак. А це бойовий і хоробрий пан, хоч і віршомаз.

— Дійсно, правда – відповів командир. – Що сказати, він не боягуз. Я скажу, що йому навіть повіка не здригнулася. І ще й висвистує, чуєш? Хо, хо... Чули, що сказв? Що є послом. Не бійся, послом аби кого не призначать. Треба мати голову на плечах, щоб стати послом...

Жовтець поїхав швидше, прагнучи якнайшвидше віддалитись. Не хотів псувати враження про себе, яке щойно напрацював. Бо знав, що на

довший свист йому не вистачить вологості на всохлих від переляку губах.

Яр був похмурим і вологим, мокра глина і диван перегнилого листя, що лежав на ній, приглушували стукіт копит каро-гнідого мерина, охрещеного поетом Пегасом. Пегас крокував повільно, опустивши голову. Це був один з тих нечисленних коней, яким завжди все одно.

Ліс закінчився, але від русла ріки, оточеного пасом вільх, Жовтця ще відділяла широка заболочена лука. Поет спинив коня. Уважно роззирнувся, але нічого не помітив. Напружив слух, але почув тільки кумкання жаб.

— Ну, конику – відкашлявся. – Раз козі смерть. Вперед.

Пегас трохи підняв голову і запитально нашорошив зазвичай обвислі вуха.

— Ти добре чув. Вперед.

Мерин неохоче рушив, під копитами захлюпало багно. Жаби довгими стрибками втікали з-під ніг його коня. За декілька кроків перед ними з фуркотом і кряканням, викликавши те, що серце трубадура на мить припинило працювати, після чого почало працювати дуже швидко й інтенсивно. Пегас взагалі не звернув уваги на качку.

— Їхав герой… — мурмотів Жовтець, витираючи залиту крижаним потом шию витягнутою з-за пазухи хусткою. – Безстрашно через пустелю, не зважаючи на стрибучих гадів і летючих драконів… Їхав і їхав… Аж досяг неміряної водяної гладіні…

Пегас пирхнув і затримався. Вони були над рікою, серед осоки й очерету, які досягали вище стремен. Жовтець витер спітнілі повіки, зав'язав хустку на шиї. Довго, аж до сліз в очах, дивився у гущавину

вільх на протилежному березі. Нічого і нікого не помітив. Поверхню води морщили водорості, які ворушла течія, над нею шмигали бірюзово-оранжеві зимородки. Повітря миготіло від роїв комах. Риби ковтали стрекоз, залишаючи на воді великі кола.

Всюди, як сягнути оком, було видно боброві гатки, купи погризеної кори, звалені і погризені стовбури, які омивала лінива течія. Але ж тут і бобрів, подумав поет, невірогідне багатство. І не дивно. Ніхто їх не турбує, чортових деревогризів. Тут не з'являються розбійники, ловці чи бортники, навіть всюдисущі траппери не встановлюють тут пасток. Ті, які намагались, отримали стрілу у горло, раки общипали їх у прибережному мулі. А я, ідіот, пхаюсь сюди зі свої волі, над Стрічку, над рікою, над якою носиться трупний сморід, якого не може перебити навіть запах лепехи і м'яти...

Він тяжко зітхнув.

Пегас поволі зайшов передніми ногами у воду, опустив писок до поверхні, пив довго, потім відвернув голову і подивився на Жовтця. Вода текла йому з рота і ніздрів. Поет покивав головою, знову зітхнув, голосно потягнув носом.

— Поглянув герой на розбурхані глибини – продекламував стиха, намагаючись не клацати зубами. – Подивився і рушив вперед, бо серце його не знало тривоги.

Пегас звісив голову і вуха.

— Не знало тривоги, кажу.

Пегас струснув головою, дзвенячи кільцями повідь і мундштука. Жовтець штурхонув його п'ятами в боки. Мерин вступив у воду з патетичною нехіттю.

Стрічка була мілкою, але дуже дуже зарослою. Поки він дістався до середини течії, за ногами Пегаса тягнулись вже довгі пасма водоростей. Кінь йшов поволі і з зусиллям, при кожному кроці намагаючись скинути водорості, що заважали.

Комиші і вільхи правого берегу були вже недалеко. Так недалеко, що Жовтець почув, як шлунок опустився йому низько, дуже низько, аж до самого сідла. Він усвідомлював, що на середині ріки, ув'язнений у водоростях, становить чудову, неможливу для промаху ціль. В уяві вже бачив вигнуті дуги луків, напнуті тятиви і гострі вістря накладених на них стріл.

Він стис литками боки коня, але Пегас мав це десь. Замість того, щоб пришвидшитись, спинився і задер хвіст. Яблука гною впали у воду. Жовтець протяжно застогнав.

— Герой – промурмотів, прикриваючи очі – не зумів форсувати гуркітливих порогів. Згинув смертю хоробрих, пронизаний багатьма пострілами. Навіки поховала його глибина, притулила його в обіймах водоростей, зелених немов нефрити. І зник по ньому слід усякий, зосталось одне кінське лайно, яке несло нуртом до далекого моря…

Пегас, якому напевно полегшало, без спонукань жваво рушив до берега, а на прибережній, вільній від водоростів бистрині дозволив собі навіть брикання, яким цілком замочив Жовтцеві чоботи і штани. Поет навіть цього не зауважив – видиво націлених у його живіт стріл не відпускало його ані на мить, а страх повзав спиною і шиї як велика, холодна і слизька п'явка. Бо за вільхами, менш ніж за сто кроків за насичено зеленою смугою надрічних трав, виростала з вереску стрімка, чорна, грізна стіна лісу.

Брокілон.

На березі, за кілька кроків від течії ріки, білів кінський скелет. Кропива й очерети пробились через клітку ребер. Також там лежало трохи інших, менших кісток, які не скидались на кінські. Жовтець затремтів і відвернув погляд.

Підігнаний мерин з плюскотом і хлюпанням видерся з прибережного багна, мус гидко засмердів. Жаби на мить припинили свій концерт. Стало дуже тихо. Жовтець закрив очі. Він вже не декламував, не імпровізував. Натхнення і фантазія десь відлетіли у незнану далечінь. Залишився тільки холодний, гидкий страх, почуття сильне, але цілком позбавлене творчих імпульсів.

Пегас застриг обвислими вухами і безпристрасно почалапав у бік Лісу Дріад. Багато хто називав його Лісом Смерті.

Я перетнув кордон, подумав поет. Тепер все вирішиться. Поки я був над рікою і у воді, вони могли бути великодушними. Але тепер вже ні. Тепер він був порушником. Так як і той… Від мене теж може залишитись тільки скелет… Застереження для інших… Якщо дріади тут є… Якщо спостерігають за мною…

Нагадав собі змагання лучників, які дивився, ярмаркові конкурси і стрілецькі виступи, солом'яні щити і манекени, нашпиговані і подерті вістрями стріл. Що відчуває вражена стрілою людина? Удар? Біль? А може… нічого?

Дріад в околиці або не було, або вони ще не вирішили, що вдіяти щодо самотнього вершника, бо поет під'їхав під ліс омертвілий від страху, але живий, цілий і здоровий. Доступ до дерев боронила закручена, наїжачена коренями і галузками пастка вітролому, але Жовтець і так не мав найменшого наміру доїжджати до самого краю ані тим більше заглиблюватись у ліс. Він міг змусити себе до ризику – але не до самогубства.

Злізав з коня дуже повільно, прив'язавши повіддя до кореня, що стирчав вгорі. Зазвичай цього не робив – Пегас не звик віддалятись від власника. Жовтець однак не був певен, як кінь відреагує на свист і фуркотіння стріл. До цього часу ані він, ані Пегас не наражались на такі звуки.

Він зняв з луки сідла лютню, унікальний, високого класу інструмент з тонким грифом. Презент від ельфині, подумав, гладячи інкрустоване дерево. Може статись, що вона повернеться до Старшого Народу… Хіба що дріади залишать її біля мого трупа…

Неподалік лежало старе, звалене вихором дерево. Поета всівся на стовбур, впер лютню в коліно, облизав вусат, витер спітнілі долоні об штани.

Сонце хилилось до заходу. Зі Стрічки здіймався туман, сіробілим кожухом вкриваючи луку. Стало холодно. Клепання журавлів здійнявся і завмер, зосталось тільки кумкання жаб.

Жовтець вдарив у струни. Раз, потім другий, потім третій раз. Підкрутив штифти, налаштував інструмент і почав грати. А за мить співати.

Yviss, m'evelienn vente cdelm en tell

Elaine Ettariel Aep cór me lode deith ess'viell

Yn blath que me darienn

Aen minne vain tegen a me

Yn toin av muirednn que dis eveigh e aep llea...

Сонце зникло за лісом. У затінку велетенських дерев Брокілону одразу стало похмуро.

Ueassan Lamm feainne renn, ess'ell,

Elaine Ettariel,

Aep cor...

Не почув. Відчув присутність.

— N'te mirę daetre. Sh'aente vort.

— Не стріляй… — прошепотів, слухняно не оззираючись. — N'aen aespar a me… Я прибув з миром.

— N'ess a tearth. Sh'aente.

Відчув, хоч пальці йому захололи і задерев'яніли на струнах, а спів з трудом виходив з горла. Але в голосі дріади не було ворожості, а він, трясця, був професіоналом.

Ueassan Lamm feainne renn, ess'ell,

Elaine Ettariel,

Aep cor aen tedd teviel e gwen

Yn blath que me darienn

Ess yn e evellien a me

Que shaent te caelm a'vean minne me striscea...

Цього разу дозволив собі поглянути через плече. Те, що принишкло поряд зі стовбуром, дуже близько, нагадувало обплетений плющем кущ. Але це не був кущ. Кущі не мають великих блискучих очей.

Пегас тихо пирхнув, а Жовтець побачив, що за ним, у темряві, хтось гладить його коня по ніздрях.

— Sh'aente vort – знову попросила принишкла за його спиною дріада. Її голос нагадував шум дощових крапель.

— Я... — почав. – Я є... Я друг відьмака Геральта... Знаю, що Геральт... Що Gwynbleidd є серед вас у Брокілоні. Я прибув...

— N'te dice'en. Sh'aente, va.

— Sh'aent – лагідно попросила з-за його спини друга дріада, майже хором з третьою. І мабуть четвертою. Він був не впенений.

— Yea, sh'aente, taedh – повідала сріблястим дівочим голосом те, що ще за мить до того здавалось поетові берізкою, яка росла за кілька кроків перед ним. — Ess'laine... Taedh... Ty śpiewaj... Jeszcze o Ettariel... Tak?

Підкорився.

Метою мого життя є кохати тебе

Чарівна Ettariel

Дозволь мені зберегти спогадів скарб

І чародійську квітку

Кохання твого заклад і знак

Краплями роси, як слізьми посріблену…[28]

Цього разу почув кроки.

— Жовтець.

— Геральт!

— Так, це я. Ти вже можеш припинити галасувати.

****

— Як ти мене знайшов? Звідки дізнався, що я у Брокілоні?

— Від Трісс Мерігольд… Чорт… — Жовтець знову спіткнувся і був би впав, але дріада, що йшла поряд з ним, підтримала його спритним хватом, дивовижно сильним як на її невеликий зріст.

— Gar'ean, taedh — застерігла сріблясто. – Va cśelm.

— Дякую. Тут страшно темно… Геральте? Ти де?

— Тут. Не відставай.

Жовтець пришвидшив кроки, знову спіткнувся і ледь не впав на відьмака, який спинився у темряві перед ним. Дріади безшелесно минули їх.

— Але й темно… Ще далеко?

— Недалеко. Зараз будемо у таборі. Хто крім Трісс знає, що я тут переховуюсь? Ти комусь розпатякав?

— Я мусив сказати королеві Венцлаві. Я потребував гарантій безпеки для подорожі через Бругге. Тепер такі часи, що шкода говорити… Я мусив також мати дозвіл на подорож до Брокілону. Але Венцлав знає і любить тебе… Він, уяви собі, іменував мене послом. Я впевнений, що він збереже таємницю, я просив його про це. Не гнівайся, Геральте…

Відьмак підійшов ближче. Жовтець не бачив виразу його обличчя, бачив тільки біле волосся і навіть помітив у темряві білу щетину багатоденного заросту.

— Я не гніваюсь – відчув долоню на плечі і йому здалося, що холодний до цієї миті голос дещо змінився. – Я тішуся, що ти приїхав, сучий ти сину.

****

— Холодно тут – здригнувся Жовтець, тріщачи галуззям, на яких вони сиділи. – Може б розпалити…

— Навіть не думай про це – буркнув відьмак. – Ти що, забув де ти є?

— Вони до такої міри… — трубадур полохливо роззирнувся. – Жодного вогню, так?

— Дерева ненавидять вогонь. Вони теж.

— Трясця. Будемо сидіти у холоді? І в цій паскудній темряві? Коли я простягаю руку, то не бачу власних пальців…

— То не простягай.

Жовтець зітхнув, згорбився, потер ліктя. Чув, як відьмак, що сидів поряд, тламає у пальцях тонкі патички.

У мороці раптом з'явилось зелене світелко, спершу м'яке і невиразне, але швидко ясніло. Після першого заблищали наступні, у багатьох місцях, ворушачись і танцюючи як світляки чи бліді болотяні вогники. Ліс раптом ожив миготливими тінями, Жовтець почав бачити постаті оточуючих їх дріад. Одна наблизилася, поклала блія них щось, що виглядало як розжарений клубок рослин. Поет обережено простягнув руку, наблизив долоню. Зелений жар був цілком холодний.

— Що це, Геральте?

— Гнилички і різновид моху. Це росте тільки тут, у Брокілоні. І тільки вони знають, як це все разом сплести, щоб світилось. Дякую тобі, Фауве.

Дріада не відповіла, але й не відійшла. Присіла збоку. На її чолі був вінок, довге волосся спадало на плечі. При світлі волосся виглядало зеленим, а може й справді було таким. Жовтець знав, що волосся у дріад мало незвичні барви.

— Taedh – промовила мелодійно, підводячи на трубадура очі, що блищали на дрібному обличчі, яке було перекреслене навскіс двома рівно проляглими темними пасами маскую чого малюнку. — Ess've vort shaente aen Ettariel? Shaente a'vean vort?

— Ні… Може пізніше – відповів ввічливо, гамагаючись добирати слова Старшої Мови. Дріада зітхнула, нахилилась, делікатно погладила гриф лютні, що лежала поруч з ним, пружно встала. Жовтець дивився на неї, поки відходила до лісу, до інших, тіні яких нетвердо маячили у невиразному блискові зелених ліхтарів.

— Я часом не образив її? – тихо запитав він. – Вони говорять власним діалектом, а я не знаю ввічливих форм…

— Перевір, чи маєш у череві ножа – у голосі відьмака не було ані глузування, ані гумору. – Дріали реагують на образи всттромлянням ножа в живіт. Не бійся, вони схильні вибачити тобі значно більше, аніж мовні помилки. Концерт, який ти дав попід лісом, мабуть припав їм до смаку. Тепер ти ard tśedh, великий бард. Вони чекають на продовження "Квіток Ettariel". Ти знаєш продовження? Бо це ніби твоя балада.

— Переклад мій. Я дещо збагатив ельфійську музику, ти не зауважив?

— Ні.

— Я так і думав. На щастя, дірад знаються на мистецтві краще за тебе. Я десь читав, що вони надзвичайно музикальні. Так я уклав мій спритний план, за який, мушу сказати, ти мене ще не похвалив.

— Хвалю – промовив відьмак за хвилину мовчання. – Це справді спритно. А щастя теж супроводжувало тебе, як завжди. Їх луки точно б'ють на двісті кроків. Зазвичай вони не чекають до часу, коли хтось перейде на їх берег ріки та почне співати. Вони занадто вразливі на неприємні запахи. А коли трупа віднесе течія Стрічки, то їм не буде тхнути під лісом.

— А, що там – поет відкашлявся, ковтнув слину. – Найважливіше, що мені вдалося і що я знайшов тебе. Геральте, як ти тут…

— Ти маєш бритву?

— Ну ясно, що маю.

— Зранку позичиш мені. Ця борода доведе мене до божевілля.

— А дріаду не мають… Гмм… Ну так, справді, їм бритви взагалі непотрібні. Ясно, що позичу тобі. Геральте?

— Що?

— Я не маю з собою нічого до їжі. Чи ard taedh, великий бард, може у гостях у дріад мати надію на вечерю?

— Вони не вечеряють. Ніколи. А стражниці на кордоні Брокілону і не снідають. Тобі доведеться потерпіти до обіду. Я вже призвичаївся.

— Але коли ми досягнемо їх столиці, того славетного, прихованого у серці пущі Duen Canell...

— Ніколи ми там не будемо, Жовтцю.

— Як це? Я думав, що... Адже ти... Адже вони надали тобі притулок. Адже... вони тебе терплять...

— Ти вжив правильного визначення.

Довго мовчали.

— Війна – врешті сказав поет. – Війна, ненависть і погорда. Всюди. У всіх серцях.

— Поетизуєш.

— Алк це справді так.

— Так, дійсно. Ну, кажи, з чим прибув. Розповідай, що сталось зі світом, поки мене тут лікували.

— Спершу – Довтець тихо прокашлявся – ти розкажеш мені про те, що насправді сталось у Ґарстанзі.

— Трісс тобі не розповідала?

— Розповідала. Але я б хотів дізнатись твою версію.

— Якщо ти знаєш версію Трісс, знаєш докладнішу версію і напевне правильнішу. Розкажи мені про те, що сталось пізніше, коли я вже був у Брокілоні.

— Геральте – шепнув Жовтець. – Я справді не знаю, що сталось з Єнніфер і з Цирі… Ніхто цього не знає. Трісс теж….

Відьмак раптом смикнувся, галуззя затріщало.

— Хіба я питаю тебе про Цирі чи Єнніфер? – промовив зміненим голосом. – Розкажи мені про війну.

— Ти нічого не знаєш? Жодні звістки не дійшли сюди до тебе?

— Дійшли. Але хочу почути все від тебе. Кажи, прошу.

— Нільфгаардці – почав бард через мить мовчанки – атакували Лірію і Аердін. Без проголошення війни. Приводом нібито був напад військ Демавенда на якийсь прикордонний форт у Доль Ангра, здійсненнй під час з'їзду чародіїв на Танедді. Дехто каже, що це була провокація. Що це були нільфгаардці, перебрані на вояків Демавенда. Як було насправді, ми напевно ніколи не довідаємось. У кожному разі відповідь Нільфгаарда була блискавичною і масованою: кордон перетнула потужна армія, яка б мусила концентруватись у Доль Ангрі тиждень, якщо не місяць. Спалла і Сцала, обидві лірійські прикордонні твердині, були здобуті з ходу, заледве протягом трьох днів. Рівія була готовою до багатомісячної облоги, а капітулювала через два дні під натиском цехів і купецтва, яким було обіцяно, що якщо місто відчинить брами і сплатить відкуп, то не буде пограбоване…

— Обіцянки було дотримано?

— Так.

— Цікаво – голос відьмака знову дещо змінився. – Дотримування обітниць у сьогоднішні часи? Не кажучи вже про те, що колись навіть не думали про складання таких обітниць, бо ніхто їх не очікував. Ремісники і купці не відкривали брам твердинь, а боронили їх, кожен цех свою башту чи гурдицію[29].

— Гроші не мають вітчизни, Геральте. Купцям однаково, під чиїм урядуванням робити гроші. А нільфгаардському палатинові однаково, з кого стягувати податки. Мертві купці не роблять грошей і не сплачують податків.

— Кажи далі.

Після капітуляції Рівії армія Нільфгаарду у небувалому темпі пішла на північ, майже не зустрічаючи опору. Війська Демавенда і Меве відступили, не в змозі об'єднати фронт для вирішальної битви. Нільфгаардці дійшли до Альдерсбергу. Щоб не допустити до блокади фортець, Демавенд і Меве наважлись прийняти битву. Позиція їх армії була не найкращою… Бляха, якби було більше світла, я б тобі накреслив.

— Не кресли. Коротше. Хто переміг?

****

— Ви чули, пане? – один з регістрантів, захеканий і спітнілий, продерся через гурт, що оточував стіл. – Прибув гонець з бойовиська! Ми перемогли! Битва виграна! Вікторія! Наш, наш день! Ми перемогли ворога, розбили на голову!

— Тихіше! – скривився Евертайн. – Голова тріщить від тих ваших криків. Так, чув я, чув. Побили ми ворога. День наш, наше поле, і перемога теж наша. Теж мені, велика сенсація.

Коморники і регістранти притихли, здивовано дивлячись на керівника.

— Ви не раді, пане коморнику?

— Тішуся. Але вмію робити це в тиші.

Регістранти мовчали, поглядаючи один на одного. Щенята, подумав Евертайн. Захоплені гівнюки. Зрештою, з них не дивуюсь, але прошу, там на пагорбі, навіть Менно Коегоорн і Елан Трахе, ба, навіть сивобородий генерал Брайбант, верещать, підскакують з утіхи і вітально плескають один одного по спинах. Вікторія! День наш! А чий мав би бути? Королівства Аердін і Лірія зуміли змобілізувати разом три тисячі кавалерії і десять тисяч пішого вояцтва, з яких одна п'ята вже в перші дні наступу виявилась заблокованою, оточеною у фортах і кріпостях. Частина армії, що зосталась, мусила відійти ддя охорони флангів, яким загрожували далекі рейди легкої кавалерії й удари диверсійних відділів. Scoia'tael. П'ять чи шість тисяч, що зостались – серед них не більше як тисяча двісті лицарів – прийняли битву на полях під Альдерсбергом. Коегоорн рушив на них тринадцяти тисячною армією, в її числі десять панцирних хоругв, цвіт нільфгаардського лицарства. А тепер радіють, гарчать, б'ють булавою у стегно і волають про пиво… Вікторія! Теж мені – велика сенсація.

Різким рухом згорнув і зібрав до купи мапи й нотатки, якими був завалений стіл, підняв голову, роззирнувся.

— Нашороште вуха – різко промовив до регістрантів. – Буду видавати накази.

Його підлеглі застигли в очікуванні.

— Кожен з вас – почав – вислухав вчорашню промову, виголошену паном маршалком польним Коегоорном до хорунжих і офіцерів. Тому я звертаю увагу панства, що те, що маршал казав до військових, вас не стосується. Ви маєте для виконання інші завдання і накази. Мої накази.

Евертайн замислився, потер чоло.

— Війна замкам, мир хатам, сказав вчора командуючий Коегоорн. Знаєте такий принцип, додав тепер, вас вчили його у військовій академії. Це правило було обов'язковим до сьогодні, від завтра маєте про нього забути. Завтра обов'яковою є інший принцип, який тепер буде гаслом війни, яку ми ведемо. Це гасло і мій наказ оголошують: війна всьому живому. Війна всьому, що горить. Ви маєте залишити за собою випалену землю. Від завтра ми несемо війну за лінію, від якої ми відступимо після підписання миру. Ми відійдемо, але там, за цією лінією, має залишитись випалена земля. Королівства Рівії та Аердіну мають бути обернені на попіл! Пригадайте собі Содден! Сьогодні прийшов час відплати!

Евертайн голосно відкашлявся.

— Поки вояки залишають за собою випалену землю – промовив до мовчазних рігістрантів – вашим завданням є витягнути з того краю все, що можна, все, що може примножити багатство нашої Вітчизни. Ти, Аудегасте, займешся вантаженням і вивезенням вже зібраних і складованих плодів землі. Те, що ще є на полях, і чого не знищать звитяжні лицарі Коегоорна, слід зібрати.

— У мене обмаль людей, пане коморжий.

— Невільників буде вдоста. Зганяйте їх до роботи. Мардере і ти… Я забув твоє ім'я.

— Гельвет. Еван Гельвет, пане коморнику.

— Займіться худобою. Зберіть у стада, зженіть у визначені пункти на карантин. Зважаючи на ящур та іншу заразу. Хвору чи підозрілу худобу вбити, падло спалити. Решту гнати на південь визначеними дорогами.

— Слухаюсь.

Тепер спеціальне завдання, подумав Евертейн, поглядаючи на підлеглих. Кому його доручити? Всі молоді, молоко на губах, ще мало бачили, недосвідчені… Ех, бракує мені тих старих, бувалих комірників… Війни, війни, безперервні війни… Воїнів гине багато і часто, але коморники, зважаючи на пропорції, ненабагато рідше. Але воїнів не бракує, бо весь час приходять нові, бо кожен хоче бути вояком. А хто хоче бути коморником, чи регістрантом? Хто, коли його питатимуть сини, які вчинки здійснив на війні, хоче розповісти, як він міряв корцем[30] зерно, лічив смердючі шкіри і важив віск, як вів через вибоїсту, вкриту волов'ячим гімном дорогу конвой, навантажених здобиччю возів, поганяв ревучі і бекаючі стада, ковтаючи куряву, сморід і мухи…

Спеціальні завдання. Гута у Гулеці, з великими печами. Дробильні, цинкова гута і велика кузня заліза у Еусенлаані, п'ятсот центнерів річної продукції у рік. Ливарні і вовняні мануфактури у Альдесберзі. Солодові млини, винокурні, ткальні і фарбувальні у Вендерберзі…

Здемонтувати і вивезти. Так наказав імператор Емгир, Біле Полум'я, що тацює на Курганах ворогів. Двома словами. Демонтувати і вивезти, Еверстене.

Наказ це наказ. Має бути виконаний.

Зостається найважливіше. Срібні копальні та їх видобуток. Монети. Коштовності. Твори мистецтв. Але цим я займуся сам. Особисто.

Біля чорних стовпів диму, які виднілись на горизонті, виросли наступні. І наступні. Армія впроваджувала у життя накази Коегоорна. Королівство Аердін ставало країною пожеж.

Дорогою, гуркочучи і збиваючи тумани куряви, тягнулась довга колона облогових машин. На Алдерсберг, що ще боронився. І на Вендерберг, столицю короля Демавенда.

Петер Евертайн дивився і рахував. Підраховував. Перелічував. Петер Еверстен був великим коморржим Імперії, під час війни – першим коморником армії. Обіймав цю посаду вже двадцять п'ять років. Підрахунок і обрахунок це було все його життя. Катапульта коштує п'ятсот флоринів, требушет двісті, петрарія[31] мінімум сто п'ятдесят, найпростіша балліста вісімдесят. Вишколена обслуга бере дев'ять з половиною флоренів місячної платні. Колонна, яка прямує на Вендерберг, включно з кіньми, волами і дріб'язком, коштує мінімум триста гривень. З гривни, інакше марки чистого срібла вагою у півфунта, б'ється шістдесят флоринів. Річний видобуток великої копальні це п'ять, шість тисяч гривень…

Колонну обложників випередила легка кавалерія. За значками на прапорцях Евертайн розпізнав тактичну хоругву князівства Віннебурга, одну з перекинених з Цинтри. Так, подумав він, ці мають чим тішитись. Битва виграна, армія з Аердіну безладі. Резервні частини не будуть кинуті у важкі бої з регулярними військами. Будуть переслідувати відступаючих, винущувати розпорошені, позбавлені командирів групи, будуть мордувати, грабувати і палити. Тішаться, бо їх чекає приємна, весела війночка. Війночка, яка не обтяжує. І не вбиває.

Евертайн рахував.

Тактична хоругва налічує десять звичайних хоругв, і має дві тисячі вершників. Хоч віннебуржців напевно не залучать до жодної великої битви, у сутичках поляже не менше ніж одна шоста від загалу. Потім

будуть обози і біваки, зіпсута їжа, бруд, воші, комарі, брудна вода. Прийде те, що завжди, що неуникненне: тиф, дизентерія і малярія, які уб'ють не менше як одну четверту. До цього слід додати належне – нещасні випадки, зазвичай біля однієї п'ятої від загалу. До дому повернуться вісімсот. Не більше. А напевне менше.

Шляхом пройшли наступні хоругви, за кавалерією з'явились піхотні корпуси. Марширували лучники у жовтих кабатах і округлих шоломах, арбалетники у пласких капалінах, списники й пікінери. За ними йшли щитники, броньовані як раки ветерани з Віковарно і Етолії, далі кольорова збиранина – кнехти-контрактники з Метінни, найманці з Турм, Маехту, Гесо і Еббінгу…

Попри спеку, підрозділи марширували жваво, збитий солдатськими чоботиськами пил клубочився над дорогою. Тріщали бубни, розвівались прапорці, колихались і блищали вістря пік, дротиків, алебард і гізарм. Воїни марширували жваво і весело. Це йшла армія звитяжна. Армія непереможна. Давайте хлопці, вперед, до бою! На Вендерберг! Прикінчити ворога, помститись за Содден! Скористатись веселою воячкою, напхати сакви здобиччю і до дому, до дому!

Евертайн дивився. І рахував.

****

— Вендерберг впав після тижня облоги – докінчив Жовтець. – Ти здивуєшся, але там цехи діяльно і до кінця боронили башти і визначеніі ділянки стін. Вирізано усю залогу і населення міста, щось біля шести тисяч людей. На звістку про це почала велика втеча. Розбиті полки і цивільна людність почали масово втікати до Темерії і Реданії. Натовпи втікачів досягли Долини Понтару і пройшли Махакам. Але не всім вдалось втекти. Кінні загони Нільфгаардців пішли за ними, відрізали дороги втечі… Знаєш, про що йдеться?

— Не знаю. Я не знаюсь на… Не знаюсь на війні, Жовтцю.

— Йдеться про бранців. Про невільників. Хотіли загнати у неволю якнайбільше людей. Це для Нільфгаарду найдешевша робоча сила. Тому вони таке завзято переслідували втікачів. Це було велике полювання на людей, Геральте. Легке полювання. Бо військо втекло, а втікаючих людей ніхто не захищав.

— Ніхто?

— Майже ніхто.

****

— Не зможемо… — прохрипів, оглядаючись. – Не зможемо втекти… Бляха, кордон вже так близько… Так близько…

Райла стала у стременах, поглянула на гостинець, що вився серед вкритих хащами пагорбів. Дорога, куди кинути оком, була всіяна покинутим майном, трупами коней, зіпхнутими на узбіччя возами і візками. За ними, з-за лісів, били у небо чорні стовпи диму. Щораз ближче було чути вереск, наростаючі звуки бою.

— Забили тилову варту… — Віліс витер обличчя від сажі та поту. – Чуєш, Райло? Вони наздогнали тиловий дозор і вирубали їх у пень! Не зуміємо!

— Тепер ми тиловий дозор – тихо промовила найманка. – Тепер наша черга.

Віліс зблід, якийсь з вояків, що прислухались, голосно зітхнув. Райла шарпнула віжки, повернула тяжко храплячого, з натугою піднімаючого голову верхівця.

— І так не зуміємо втекти – промовила спокійно. – Коні за хвилину впадуть. Поки ми доїдемо до передгір'я, тоді нас і схоплять.

— Рушмо всі й заховаємося у лісі – сказав Віліс, не дивлячись на неї. – Поодинці, кожен за себе. Може вдастся… вижити.

Райла не відповіла, поглядом і рухом голови вказала на передгір'я, на шлях, на останні ряди довгої колони утікачів, що тягнулись до кордону. Віліс зрозумів. Виматюкався, зіскочив зіскочив з сідла, захитався, сперся на меч.

— З коней! – хрипко крикнув до вояків. – Забарикадуйте шлях чим можна! Чого витріщились? Раз мати народила і здихати тільки раз! Ми військо! Ми тиловий дозор! Ми мусимо затримати погоню, затримати.

Вона змовкла.

— Якщо затримаємо погоню, люди зуміють перейти до Темерії, на той бік гір – докінчила Райла, теж злазячи з коня. – Там – жінки й діти. Що так очі вибалушили? Це наше ремесло. Забули, за що нам платять?

Вояки подивились один на одного. Якусь мить Райла думала, що вони втечуть, що рвонуть мокрих і змучених коней до останнього, неможливого зусилля, що погоняться за колоною втікачів, до рятівного підгір'я. Помилилась. Погано їх оцінила.

Вони перевернули на дорогу воза. Швидко збудували барикаду. Самопальну. Низьку. Абсолютно недостатню.

Довго не чекали. До яру влетіли два коня, які спотикались і храпіли, сипали клаптями піни. Тільки один ніс вершника.

— Блейз!

— Готуйтеся… — найманець сповз з сідла на руки вояків. – Готуйтеся, курва… Зразу за мною…

Кінь захропів, танцююче ступив боком кілька кроків, упав на зад, тяжко рухнув на бік, здригнувся, витягнув шию, протяжно заіржав.

— Райло — прохрипів Блез, відвертаючи погляд. – Дайте мені щось. Я втратив меча.

Войовниця, дивлячись на б'ючі у небо дими пожеж, вказала рухом на сокиру, вперту в перекинутий віз. Блайз схопив зброю, поточився. Ліву штанку мав просякнуту кров'ю.

— Що з іншими, Блейзе?

— Їх вирізали – видихнув найманець. – Всі. Весь загін…Райла, це не Нільфгаард… Це Білки… Це ельфи нас наздогнали. Scoia'tael їдуть перед фронтом, перед нільфгаардцями.

Один из вояків болісно застогнав, інший тяжко сів на землю, затуливши обличчя долонями. Вілліс вилаявся, підтягуючи ремені півпанцира.

— По місцям! – закричала Райла. – За заслін! Живцем нас не візьмуть! Я вам обіцяю!

Вілліс сплюнув, після чого швидко зірвав з наплічника триколірну, чорно-золото-червону кокарду спеціальних військ короля Демавенда, кинув її у хащі. Райла, розгладжуючи і чистячи власну відзнаку, криво усміхнулась.

— Не знаю, чи це тобі допоможе, Віллісе. Не знаю.

— Ти обіцяла, Райло.

— Обіцяла. І дотримаю обіцянки. По місцях, хлопці! Арбалети і луки в руки!

Довго не чекали.

Коли відбили першу хвилю, їх залишилось тільки шестеро. Бій був короткий, але запеклий. Призвані вояки з Вендербергу бились як чорти, запеклістю не поступаючись найманцям. Жоден не хотів потрапити живим у руки Scoia'tael. Хотіли померти у бою. І вмирали, прошивані стрілами, вмирали від уколів списів і ударів мечів. Блейз умер лежачи, проштрикнутий стилетами обох ельфів, які впали на нього, зістрибнувши з заслону. Жоден з тих ельфів не встав. Блейз теж мав стилета.

Scoia'tael не дали їм відпочити. На них кинулась друга команда. Віліс, вже втретю штрикнутий списом, впав.

— Райло! – крикнув невиразно. – Ти обіцяла!

Найманка, поклавши трупом наступного ельфа, швидко обернулась.

— Бувай, Віллісе – вона вперла вістря меча нижче грудини і штовхнула сильніше. – До зустрічі у пеклі!

За мить вона була сама. Scoia'tael оточили її з усіх боків. Войовниця, вимащена кров'ю з ніг до голови, піднесла меча, закрутила ним, струсонула чорною косою. Вона стояла серед трупів, страшна, вишкірена як демон. Ельфи відступили.

— Ходіть! – дико крикнула. – На що чекаєте? Живою мене не відьмете! Я Чорна Райла!

— Glaeddyv vort, beanna – промовив спокійно світловолосий красивий ельф з обличчям херувима і великими волошковими очима дитини. Він вилинув з-за оточуючих її Scoia'tael, що ще вагались. Його білий як сніг кінь храпав, сильно махав головою вверх-вниз, енергійно загрібав копитом просякнутий кров'ю пісок дороги.

— Glaeddyv vort, beanna – повторив вершник. – Кинь меча, жінко.

Найманка демонічно засміялась, витерла обличчя манжетою рукавиц, розмащуючи змішаний з пилюкою і кров'ю піт.

— Мій меч надто багато коштував, щоб ним кидатись, ельфе! – крикнула. – Щоб його взяти, ти муситимеш зламати мені пальці! Я Чорна Райла! Ну, йдіть!

Вона не чекала довго.

****

— Ніхто не прийшов Аердіну на допомогу? – запитав відьмак по довгім часі. – Ніби існували такі союзи. Угоди про взаємну допомогу… Договори…

— Реданія – відкашлявся Жовтець – є у хаосі після смерті Візіміра. Ти знаєш про те, що король Візімір був убитий?

— Знаю.

— Владу прйняла королева Гедвіга, але у країні запанувала безголів'я. І терор. Полювання на Scoia'tael і нільфгаардських шпигунів. Дійкстра шалів усією країною, ешафоти сплили кров'ю. Дійкстра й далі не може ходити. Його носять у лектику.

— Додумаю сам. Вистежив тебе?

— Ні. Міг, але не переслідував. Ах, неважливо. У кожному випадку, занурена у хаос Реданія була не взмозі виставити армію, яка б могла допомогти Аердинові.

— А Темерія? Чому король Фольтест з Темерією не допоміг Демавендові?

— Тільки-но розпочалась агресія у Доль Ангра – тихо промовив Жовтець – Емгир вар Емрейс вислав до Визіми посольство...

****

— До дідька – просичав Бронібор, дивлячись на зачинені двері. – Над чим вони так довго дебатують? Чому Фольтест взагалі опустився до перемовин, чому надав аудієнцію тому нільфгаардському псові? Слід було обезголовити його і відіслати Емгирові голову! У мішку!

— Боги, воєводо – захлинувся жрець Віллемер. – Це ж посол! Особа посла є святою і недоторканною! Не годиться...

— Не годиться? Я скажу вам, що не годиться! Не годиться бездіяльно стояти і спостерігати, як нападники спустошують країни, з якими ми у договорі! Лірія впала, а Аердін падає! Демавенд один не зупинить Нільфгаарду! Слід одразу вислати до Аердіну експедиційний корпус, слід підтримати Демавенда ударом на лівий берег Яруги! Там мало війська, більшість хоругв рушили до Доль Ангра! А ми тут обговорюємо! Замість того, щоб битися, балакаємо! А поки що гостимо нільфгаардського посла!

— Мовчіть, воєводо – князь Геревард з Елландеру окинув старого воїна холодним поглядом. – Це політика. Слід вміти дивитись трохи далі

ніж кінець кінської голови і списа. Треба вислухати посла. Імператор Емгир не вислав його до нас без причини.

— Ясно, що не без причин – буркнув Бронібор. – Емгир саме розгромив Аердін і знає, що якщо ми втрутимось, а з нами Реданія і Каедвен, то поб'ємо його, вирушимо за Доль Анра, до Еббінгу. Знає, що якщо ударимо на Цитру, влучимо йому у м'яке черево, змусимо його до бою на два фронти! Цього боїться! Він намагається налякати нас, щоб ми не інтервенували. Саме з таким, не іншим, завданням приїхав сюди нільфгаардський посол!

— Все ж слід вислухати посла – повторив князь. – І ухвалити рішення згідно з інтересами нашого королівства. Демавенд нерозсудливо спровокував Нільфгаард і тепер отримує наслідки. А мені взагалі неспішно помирати за Вендерберг. Те, що відбувається у Аердіні, це не наша справа.

— Не наша? Що ви, стонадцять чортів, плетете? Те, що Нільфгаардці є у Аердіні і Лірії, на правому березі Яруги, те, що нас відділяє від них виключно Махакам, ви вважаєте чужою справою? Треба не мати крихти розуму…

— Досить тих суперечок – остеріг Віллемер. — Ані слова більше. Король іде.

Двері залу відчинились. Члени королівської ради встали, човгаючи кріслами. Більшість крісел були порожніми. Коронний гетьман і більшість командирів були у військах, у Долині Понтару, у Махакамі і над Яругою. Порожніми також були крісла, які зазвичай займали чародії. Чародії… Так, подумав жрець Віллімер, місця, раніше зайняті чародіями, на королівському дворі у Визімі, зоставались порожніми дуже довго. Хто зна, чи не назавжди.

Король Фольтест швидко перетнув залу, став біля трону, але не сів, швидко нахилився, вперши кулаки у стіл. Був дуже блідий.

— Вендерберг оточений – промовив тихо король Темерії – і буде взятий будь-якої години. Нільфгаард нестримно пре на північ. Оточені підрозділи ще б'ються, але це вже нічого не змінить. Аердін втрачений. Король Демавенд втік до Реданії. Доля королеви Меве невідома.

Рада мовчала.

— Нашого східного кордону – проходу в Долину Понтару, Нільфгаардці досягнуть за кілька днів – продовжив Фольтест, й далі дуже тихо. – Хагге, остання фортеця Аердіну, не протримається довго, а Хагге це вже наш східний кордон. А на нашому південному кордоні… сталась дуже погана річ. Король Ервілл з Вердену склав ленну присягу імператорові Емгирові. Піддався і відкрив фортеці в усті Яруги. У Настрозі, Розрозі і Бодрозі, які мали бути нашим флангом, вже стоять нільфгаардські залоги.

Рада мовчала.

— Завдяки цьому – продовжував Фольтест – Ервілл зберіг королівський титул, але його сюзереном є Емгир. Верден все ще є формально королівством, але практично вже нальфгаардська провінція. Чи ви розумієте, що це означає? Ситуація обернулася. Веденські твердині та устя Яруги є в руках Нільфгаарду. Не можна приступити до форсування ріки. І не можна ослабити армії, що там стоїть, формуючи корпус, який мав би вступити до Аердіну і підтримати війська Демавенда. Не можу цього зробити. На мені тяжіє відповідальність за мою країну і за моїх підданих.

Рада мовчала.

— Імператор Емгир вар Емрейс, імператор Нільфгаарду – продовжив король – зробив мені пропозицію… угоди. Я прийняв цю пропозицію. Тепер викладу вам, у чому полягає ця угода. А ви, коли вислухате мене, зрозумієте… Визнаєте… Скажете…

Рада мовчала.

— Ви скажете… закінчив Фольтест. – Скажете, що я приніс вам мир.

****

— Отже, Фольтест підібгав хвоста – пробурмотів відьмак, ламаючи у пальцях наступний патичок. – Знюхався з Нільфгаардом. Залишив Аердін на ласку долі…

— Так – підтвердив поет. – Однак увів війська у Долину Понтару, зайняв і оволодів фортецею Хагге. А нільфгаардці не увійшли на передгір'я Махакаму і не перетнули Яруги у Соддені, не атакували Бругге, яке після капітуляції і клятви Ервілла мали у кліщах. Це була, без сумніву, ціна нейтральності Темерії.

— Цирі мала рацію – прошепотів відьмак. – Нейтральність… Нейтральність зазвичай буває підлою.

— Що?

— Нічого. А що з Каедвеном, Жовтцю? Чому Генсельт з Каедвену не допоміг Демавенду і Меве? Адже ж вони мали пакт, їх об'єднував мир. А якщо навіть Генсельт, на зразок Фольтеста, насцяв на підписи і печатки на документах і за ніщо має королівське слово, це нібито не є дурним? Чи він не розуміє, що після падіння Аердіну і угоди з Темерією буде його черга, що є наступним у нільфгаардському списку? Каедвен повинен підтримувати Демавенда з розрахунку. Немає вже на світі ні віри, ні

правди, але на світі ніби існує розрахунок? Що, Жовтцю? Є ще на світі розрахунок? Чи вже на ньому залишилось тільки курвярство і зневага?

Жовтець відвернув голову. Зелені ліхтарики були близько, оточили їх щільним кільцем. Він спершу цього не зауважив, але тепер зрозумів. Всі дріади прислухались до його розповіді.

— Мовчиш – промовив Геральт. – А це значить, що Цирі була права. Що Кодрінгер був правим. Всі мали рацію. Тільки я, наївний, анахронічний і дурний відьмак, помилявся.

****

Сотник Дігод, відомий під прізвиськом Півгарнець, відхилив полог намету, зайшов, тяжко відсапуючись і гнівно буркочучи. Десятники зірвались з місць, прибираючи військової постави і виразу обличчя. Зивік спритно накинув кожуха на барильце горілки, поки погляд сотника зумів призвичаїтись до півмороку. Не йшлося про те, що Дігод був аж таким запеклим противником пияцтва на службі і в таборі, але радше про те, щоб заощадити барильце. Прізвисько сотника не взялось ні звідки – поголоска казала, що у сприятливих обставинах він жваво і вражаюче швидко міг вижлуктити пів гарнця[32] самогонки. Казенний вояцький кубок місткістю у кварту сотник вихиляв як пів квартовий, з одного маху і рідко коли замочував собі при цьому вуса.

— Ну і як, пане сотнику? – запитав Бодем, десятник стрільців. – Що там вирішили вельможні командири? Які накази? Ми перетнемо кордон? Кажіть!

— Зачекайте – поскаржився Півгранець. – Але ж і спека, щоб його… Зараз все вам викладу. Але спершу дайте щось напитись, бо мені в горлі пересохло. І не вдавайте, що не маєте, бо горілкою від намету несе на версту. І я знаю, звідки несе. З-під того кожуха.

Зивік, бурмочучи лайку, витяг барильце. Десятники збились у тісну групку, забряжчали чарки і олов'яні кубки.

— Аааах – сотник витер вуса і очі. – Уууух, але ж свинство гівняне. Лий ще, Зивіку.

— Ну ж бо, кажіть вже – гарячкував Бодем. – Які накази? Ми ідемо на нільфгаардців чи далі стирчатимемо на кордоні ніби члени на весіллі?

— Вам спішно до бою? – Півгарнець протяжно закашлявся, сплюнув, тяжко присів на сідло. – Вам так спішно за кордон, до Аердіну? Розпирає вас, га? Запеклі з вас вовченята, от як іклами блискаєте.

— Ага – холодно сказав малий Штаглер, переминаючись з ноги на ногу. Обидві, як у старого кавалериста, мав криві як обручі. – Ага, пане сотнику. Ми спимо п'яту ніч у чоботах, у готовності. То й хочемо знати, що має статись. Або бійка, або назад до форту.

— Йдемо за кордон – коротко пояснив Півгранець. – Завтра, на світанку. П'ять хоругв, Бура попереду. А тепер уважно, бо зараз скажу, що нам, сотникам і хорунжим, сказав воєвода і вельможний пан маркграф Мансфельд з Ард Каррайгу, який прибув просто від короля. Нашороште вуха, бо двічі казати не буду. А розповідатиму незвичайне.

У наметі зробилось тихо.

— Нільфгаардці перейшли через Доль Ангра – промовив сотник. – Придушили Лірію, за чотири дні дійшли до Альдерсбергу, там у вирішальній битві розбили армію Демавенда. З ходу, ледве через шість днів облоги, взяли зрадою Вендерберг. Нині швидко йдуть на північ, стягують війська з Аердіну до долини Понтару і у Dol Blathanna. Вони йдуть до нас, у Каедвен. Наказ для Бурої Хоругви є таким: перейти кордон і спішно йти на південь, просто до Долини Квітів. Ми мусимо за три дні стати на ріці Дифні. Повторюю, за три дні, значить, ми будемо

йти риссю. Ні кроку за ріку Дифну. Повторюю: ні кроку. На тому березі скоро з'являться Нільфгаардці. З ними, тепер уважно і пильно, бою не розпочинати. Жодним чином, зрозуміло? Навіть якщо б вони десь намагались перетнути річку, то їм тільки показатись, показати їм знаки, щоб бачили, що це ми, каедвенське військо.

У наметі стало ще тихше, хоч і здавалось, що тихше бути не може.

— Як це? – врешті бекнув Бодем. – Не бити нільфгаарців? Ми на війну йдемо, чи ні? Як же це, пане сотнику?

— Наказ такий. Ми не йдемо не на війну, а… – Півгарнець почухав шию. – А з братньою допомогою. Перетнемо кордон, щоб боронити людей з Гірського Аердіну… Ой, що я кажу… Не з Аердіну, а Нижньої Мархії. Так сказав вельможний маркграф Мансфельд. Так і так, сказав, Демавенд зазнав поразки і впав та лежить, як глист, бо зле правив і мав політику до сраки. Кінець і йому, і всьому Аердіну. Наш король позичав Демавендові багато грошей, бо ми надавали допомогу, не можна пропадати такому багацтву, нині час ці гроші отримати з відсотками. Також ми не можемо дозволити, щоб наші співвітчизники і родичі з Нижньої Мархії пішли до нільфгаардскьої неволі. Ми мусимо їх, як його, визволити. Бо це наші споконвічні землі, колись та земля, Нижня Мархія, була під берлом Каедвену, і сьогодні під це берло повернеться. Аж по річку Дифну. От таку угоду уклав наш милостивий король Хенсельт з Емгиром з Нільфгаарду. Але угода угодою, а Бура Хоругва має стати над рікою. Ви зрозуміли?

Ніхто не відповів. Півгарнець скривився. Махнув рукою.

— А, пес вас трахав, гівнярі, зрозуміли. Але не турбутесь, бо і я не дуже. Але для розуміння є його милість король, графи, воєводи і панове шляхта. А ми військо! Нам пікорятись наказу: за три дні дійти до річки Дифне, там спинитись і стати як мур. І тільки. Налий, Зивіку.

— Пане сотнику… — запнувся Зивік. – А що буде… Що буде, якщо військо з Аердіну опиратиметься? Заступить шлях? Адже ми збройно йдемо через їх країну. Що тоді?

— А якщо наші співвітчизники і браття – уїдливо піхопив Штаглер – ті, що ми їх нібито маємо визволити… Якби вони почали шити з луків, кидатись камінням? Га?

— Ми маємо за три дні стати над Дифне – промовив з притиском. – Не пізніше. Якби хтось хотів нас сповільнити чи затримати, той є ворогом. А ворогів слід сікти мечами. Але увага і пильність! Слухати наказу! Ні сіл, ні халуп не палити, здобичі в людей не брати, не грабувати, бабів не ґвалтувати! Закарбувати у пам'яті собі і воякам, бо хто порушить цей наказ – піде на палю. Воєвода десять разів це повторив: ми, курва, не йдемо вторгатись, а з братерською допомогою! Чого шкіриш зуби, Штаглере? Це наказ, бляха! А тепер бігом до десяток, підняти їх всіх на ноги, коні і спорядження мають блищати як місяць у повню! Перед вечором всі хоругви стануть до огляду, сам воєвода з хорунжими буде інспектувати. Якщо я через якусь десятку наїмся сорому, десятник мене не забуде, ой не забуде! Виконуйте!

Зивік вийшов з намету останнім. Мружачи вражені сонцем очі, оглядав пануючий у таборі розгардіяш. Десятники поспішали до підрозділів, сотники бігали і лаялись, шляхта, пажі й корнети плутались під ногами. Панцерні з Бан Ард клусували полем, збиваючи хмари пилюки. Спека була страшною.

Зивік пришвидшився. Минув чотирьох прибулих вчора скальдів з Ард Каррайгу, які сиділи у затінку, яку відкидав багато оздоблений намет маркграфа. Скальди саме укладали баладу про звитяжну військову операцію, про геніальність короля, вправність командирів і хоробрість простого вояцтва. Вони робили це як завжди перед операцією – щоб не втрачати часу.

— Вітали нас наші браття, вітали хлібом-сіллю… — заспівав на пробу один з скальдів. – Рятівників і визволителів своїх вітали, вітали хлібом-сіллю… Гей, Ґрафніре, підкинь якусь небанальну риму до "солі"!

Другий скальд підкинув риму. Зивік не розчув, яку саме.

Отаборена серед верб над ставом десятка зірвалась побачивши його.

— Готуйтеся! – закричав Зивік, ставши достатньо далеко для того, щоб його перегар не вплинув на моральний стан підлеглих. – Поки сонечко підніметься на чотири пальці, всі до огляду! Все має блищати як оце сонечко — зброя, обладунки, спорядження, кінь! Буде інспекція, якщо через когось з вас я наїмся сорому в сотнику, такому салабону я повириваю ноги! Живо!

— Йдемо в бій – здогадався кіннотник Краска, швидко запихаючи сорочку до штанів. – Йдемо в бій, пане десятнику?

— А що ти думав? Що на танці, на Купала? Переходимо кордон. Зранку на світанку вся Бура Хоругва рушає. Сотник не казав, у якому порядку, але скоріше всього наша десятка буде передовою, як завжди. Отже. Скажу одразу, бо потім часу, напевно, не буде. Це не буде звичайна війна, хлопці. Якесь новочасне глупство, вельможені вигадки. Якесь визволення, чи щось таке. Ми не йдемо бити ворога, але на ті, ну, наші одвічні земної, з тою, як її там, братерською допомогою. Тепер увага, що скажу: людей з Аердіну не чіпати, не грабувати.

— Як це? – роззявив рота Краска. – Як це: не грабувати? А чим же будемо годувати коней, пане десятнику?

— Пашу для коней грабувати, більше нічого. Але людей не сікти, халуп не палити, врожай не нищити… Закрий рота, Краско! Це не

громадське віче, це військо, мать вашу! Накази слухати, бо інакше на палю! Кажу ж, не вбивати, не палити, бабів…

Зивік замовк, замислився.

— Бабів – докінчив після паузи – ґвалтувати по тихому, і так, щоб ніхто не бачив.

****

— На мосту на річці Дифне – докінчив Жовтець – потисли один одному руки. Маркграф Мансфельд з Ард Каррайгу і Менно Коегоорн, головнокомандуючий нільфгаардськими військами з Доль Ангра. Потисли долоні, над скривавленим, догораючим королівством Аердін, затвердивши бандитський поділ здобичі. Найогидніший з жестів, який знала історія.

Геральт мовчав.

— Якщо вже йдеться про гидке – промовив по хвилині з неочікуваним спокоєм – то що з чародіями, Жовтцю? Я про тих з Капітули і Ради.

— При Демавендові не залишився жоден – почав за мить поет. – А Фольтест всіх, хто йому служив, вигнали з Темерії. Філіппа у Третогорі, допомагає королеві Гедвізі у приборканні хаосу, який все ще панує у Реданії. З нею Трісс і ще троє, імен не пам'ятаю. Декілька у Каедвені. Багато втекло до Ковіру і Хенгфорсу. Обрали нейтральність, бо Естерад Тіссен і Недамір, як знаєш, були і є нейтральними.

— Знаю. А Вільгефортц? І ті, які трималися з ним?

— Вільгефортц зник. Сподівались, що він вилине у завойованому Аердіні, як намісник Емгира… Але за ним і слід загинув. По ньому і всіх його спільниках. Крім…

— Кажи, Жовтецю.

— Крім одної чародійки, яка стала королевою.

****

Filavandrel aep Fidhail мовчки чекав на відповідь. Королева теж мовчала, дивлячись у вікно. Вікно виходило в сад, який ще донедавна був гордістю і славою попереднього володаря Dol Blathanna, намісника тирана з Вендербергу. Утікаючи від Вільних Ельфів, що йшли в авангарді військ імператора Емгира, людський намісник зумів вивезти з прадавнього ельфійського палацу більшість цінних речей, навіть частину меблів. Але садів забрати не міг. Знищив їх.

— Ні, Filavandrel – промовила врешті королева. – Це ще завчасно, трохи завчасно. Ми не думаємо про розширення наших кордонів, бо на разі ми навіть не певні щодо їх точних обрисів. Хенсельт з Каедвену не допускає думки про дотримання угоди і відступ з-над Дифне. Шпигуни доносять, що він не покинув думки про агресію. Може вдарити на нас будь-якого дня.

— Тобто, ви нічого не досягли.

Королева повільно витягла руку. Метелик-папіллон, який влетів у вікно, сів на її мереживній манжеті, склав і розклав крильця з чубатими кінцями.

— Ми досягли більшого – промовила королева, тихо, щоб не сполохати метеликаа – ніж могли б сподіватись. Після ста років ми врешті повернули нашу Долину Квітів…

— Ми знову маємо нашу власну країну – докінчила королева, розглядаючи метелика. – Ми знову є Народом, а не вигнанцями. А попіл удобрює. Весною Долина розквітне знову.

— Це замало, Стокротко. Ще замало. Ми втратили напір. Ще недавно ми хвалились, що зіпхнемо людей до моря, з-за якого вони прибули. А тепер ми затисли наші кордони і амбіції до Dol Blathanna…

— Емгир Дейтвен дав нам Доль Блатанна у подарунок. Чого ти очікуєш від мене, Filavandrel? Я маю жадати більше? Не забувай, що навіть у прийманні дарів слід зберігати міру. Особливо якщо йдеться про дари Емгира, бо Емгир нічого не дає задарма. Ми маємо утримати землі, які він нам подарував. А сили, які ми маємо у нашому розпорядження, ледь вистачає для утримання Dol Blathanna.

— Відкличмо команди з Темерії, Реданії і Каедвену – запропонував біловолосий ельф. – Відкличемо всіх Scoia'tael, що б'ються з людьми. Ти тепер королева, Enid, вони послухаються твого наказу. Тепер, коли ми вже маємо наш власний шмат землі, їх боротьба не має сенсу. Тепер їх обов'язком є повернутись сюди і боронити Долину Квітів. Нехай б'ються як вільний народ на захисті власних кордонів. А поки що вони гинуть в лісах як розбійники!

Ельфиня опустила голову.

— Емгир не дасть на це згоди – прошепотіла вона. – Команди мають битись і далі.

— Чому? З якою метою? – Filavandrel aep Fidhail різко випротався.

— Скажу тобі більше. Нам не можна підтримувати і допомагати їм. Це була умова Фольтеста і Хенсельта. Темерія і Каедвен будуть поважати нашу владу над Dol Blathanna, але тільки тоді, якщо ми офіційно засудимо боротьбу Білок і відречемося від них.

— Ті діти помирають, Стокротко. Вмирають щодня, гинуть у нерівній боротьбі. Після тайємних угод з Емгиром люди рушать на команди і знищать їх. Це наші діти, наше майбутнє! Наша кров! А ти розповідаєш мені, що ми маємо зректися їх? Que'ss aen me dicette, Enid? Vorsaeke'llan? Aen vaine?

Метелик злетів, затріпотів крилами, полетів до вікна, розвернувся кинутий потоками гарячого повітря. Франческа Фіндабайр, звана Enid an Gleanna, раніше чарівниця, а тепер королева Aen Seidhe, вільних ельфів, підняла голову. В її прекрасних блакитних очах блищали сльози.

— Команди – повторила глухо – мусять й далі воювати. Мусять дезорганізовувати людські королівства, утруднювати військові приготування. Такий був наказ Емгира, а я не можу суперечити Емгирові. Вибач мені, Filavandrel.

Filavandrel aep Fidhail подивився на неї, глибоко вклонився.

— Я пробачаю, Enid. Але не знаю, чи пробачать вони.

****

— Ні один чародій не переглянув ситуацію по новому? Навіть тоді, коли Нільфгаард мордував і палив у Аердіні, жоден з них не покинув Вільгефортца, не приєднався до Філіппи?

— Жоден.

Геральт довго мовчав.

— Не вірю – врешті промовив, дуже тихо. – Не вірю, щоб жоден не покинув Вільгефортца, коли справжні причини і наслідки його зради вийшли на світ Божий. Я є, як вже загальновідомо, наївним, нерозумним

і застарілим відьмаком. Але я все ще не вірю, щоб у жодного чародія не прокинулось сумління.

****

Тіссая де Вріес поклала свій складний, оздобний підпис під останнім реченням листа. Після довгих роздумів ще додала поряд ідеограму, що означала її справжнє ім'я. Ім'я, якого ніхто не знав. Ім'я, якого вона не вживала багато років. З часу, коли стала чародійкою.

Жайворонок.

Вона відклала перо. Дуже старанно, рівно, точно впоперек списаного аркушу пергаменту. Протягом довгого часу сиділа нерухомо, втупившись у червону кулю сонця, що заходило. Потім встала. Підійшла до вікна. Впродовж якогось часу вона дивилась на дахи будинків. Будинків, у яких саме вкладались до сну звичайні люди, змучені своїм звичайним, людським життям і працею, повні звичайного людського неспокою про долю, про завтра. Чародійка поглянула на лист, що лежав на столі. Дист був адресований звичайним людям. Те, що більшість звичайних людей не вміли читати, не мало значення.

Вона стала перед дзеркалом. Поправила волосся. Поправила сукню. Скинула з рукава з буфами неіснуючу пилинку. Вирівняла на декольте намисто зі спінелі.

Свічники під дзеркалом стояли нерівно. Служниця муситиме поправити і попересувати їх під час прибирання.

Служниця. Звичайна жінка. Звичайна людина з повними страху очима перед тим, що надходить. Звичайна людина, загублена в часи зневаги. Звичайна людина, що шукає надії і повності у завтрашньому дні у неї, у чародійки…

Звичайна людина, довіри якої вона не виправдала.

З вулиці долинув звук кроків, стукіт тяжкий солдатських чобіт. Тіссая де Вріес навіть не здригнулась, не обернула голови до вікна. Їй було байдуже, чи чиї це кроки. Королівські вояки? Прево з наказом про арешт зрадниці? Наймані убивці? Наймані убивці Вільгефортца? Її це не обходило.

Кроки затихли у далині.

Підсвічники під дзеркалом столи нерівно. Чародійка вирівняла їх, поправила положення серветки, так, щоб її ріжок стояв точнісінько посередині і був симетричним до чотирикутних підставок підсвічників. Вона розстебнула золотиі браслети на зап'ястках і рівненько розклала їх на розгладженій серветці. Критично оглянула, але не знайшла найменшого недоліку. Все лежало рівно, акуратно. Так, як і повинно лежати.

Відкрила шухляду комодика, вийняла з неї короткий ніж з кістяним руків'ям.

Обличчя мала горде і нерухоме. Мертве.

У будинку було тихо. Так тихо, що було чутно, як на стільницю столу падає пелюстка в'янучого тюльпану.

Сонце, червоне як кров, повільно зайшло за дахи будинків.

Тіссая де Вріес сіла у крісло біля столу, задмухала свічки, ще раз поправила перо, що лежало впоперек листа і перетяла собі судини на зап'ястках обох рук.

****

Виснажений цілоденною подорожжю і враженнями дало знати про себе. Жовтець прокинувся і зрозумів, що заснув напевне під час оповіді, захропівши на пів слові. Ворухнувся і ледь не впав з купи галуззя – Геральт вже не лежав поряд нього і не врівноважував барлогу.

— На чому… — відкашлявся, сів. – На чому я спинився? Ага, на чародіях.. Геральте? Де ти?

— Тут – відповів відьмак, якого було ледь видно у мороці. – Прошу, продовжуй. Ти не хотів мені розповідати про Єнніфер.

— Послухай – поет точно знав, що про вищевказану особу він не мав навіть найменшого наміру навіть згадувати. – Я справді нічого…

— Не бреши. Я тебе знаю.

— Якщо вже ти мене так добре знаєш – роздратувався трубадур – то якого дідька вимагаєш, щоб я говорив? Знаєш мене, як облупленого, тож повинен знати, чому я промовчав, чому я не повторюю почутих пліток! Ти повинен здогадатись, які це плітки і чому я хочу тебе від них зберегти!

— Que suecc's? – одна з дріад, що спала поряд, розбуджена його підвищеним голосом.

— Я перепрошую – промовив тихо відьмак. – Тебе теж.

Зелені ліхтарики Брокілону вже погасли, тільки деякі ще слабо тліли.

— Геральте – перервав мовчанку Жовтець. – Ти завжди стверджуєш, що стоїш збоку, що тобі байдуже… Вона могла повірити в це. Вірила в те, коли коли разом з Вільгефортцем почала ту гру…

— Досить – промовив Геральт. – Ні слова більше. Коли я чую слово "гра", мені хочеться когось вбити. Ах, давай ту бритву. Я хочу нарешті поголитись.

— Тепер? Ще темно…

— Для мене ніколи не темно. Я потвора.

Коли відьмак вирвав йому з рук торбинку з туалетним придаллям і відійшов у напрямку струмка, Жовтець переконався, що сонливість його цілком залишила. Небо вже палало передвіщенням світанку. Він встав, пішов у ліс, обережно оминаючи сплячих, притулених одна до одної дріад.

— Чи ти належиш до тих, які спричинили це?

Він різко обернувся. Дріада, що сперлась на сосну, мала срібного кольору волосся, що було видно навіть у півмороку світання.

— Дуже паскудний вигляд – промовила, схрестивши руки на грудях. – Як у когось, хто все втратив. Знаєш, співаче, це цікаво. Свого часу мені здавалалось, що все не можна втратити, що завжди щось зостається. Завжди. Навіть у часи зневаги, коли наївність може помститись у найогидніший спосіб, не можна втратити всього. А він… Він втратив кілька кварт крові, можливість вправного пересування, частково владу над лівою рукою, відьмацького меча, кохану жінку, чудом віднайдену доньку, віру… Ну, я думала, що щось все ж мусить залишитись? Я помилялась. Він вже нічого не має. Навіть бритви.

Жовтець мовчав. Дріада не ворухнулась.

— Я запитала, чи ти причетний до того – продовжила за мить. – Але певно питала марно. Це очевидно, що ти причетний. Очевидно, що ти його друг. А якщо він має друзів, і попри це все втрачає, то очевидно, що

приятель винен. За те, що робив, так само і за те, чого не робив. За те, що не бачив, що слід вчинити.

— А що я міг? – прошепотів. – Що я міг зробити?

— Не знаю – відповіла дріада.

— Я не сказав йому всього…

— То скажи.

— Я ні в чому не винен!

— Винен.

— Ні! Ні…

Підвівся, тріскаючи галуззям лежанки. Геральт сидів поряд, тручи обличчя. Пахнув милом.

— Не є? – холодно запитав він. – Цікаво, що тобі наснилось? Що ти жаба? Заспокойся. Ні. Що ти дурко? А, в такому разі це міг би бути пророчий сон.

Жовтець роззирнувся. Вони були цілком самі на поляні.

— Де вона… Де вони?

— На узліссі. Збираються, час на тебе.

— Геральте, я щойно розмовляв з дріадою. Говорила загальною без акценту і сказала мені…

— Жодна з цього підрозділу не розмовляє загальною без акценту. Тобі наснилось, Жовтцю. Це Брокілон. Тут ще й не таке може наснитись.

****

На узліссі на них чекала самотня дріада. Жовтець одразу її впізнав – це була та, з зеленуватим волоссям, яка вночі принесла їм світло і хотіла схилити його до подальшого співу. Дріада підняла долоню, наказуючи їм зупинитись. У другій руці вона мала лук зі стрілою на тятиві. Відьмак поклав долоню на плече трубадура і сильно стиснув.

— Щось відбувається?

— Так. Будь тихо і не ворушися.

Густа імла, що залягала у долині Стрічки притлумлювала голоси і звуки, але не настільки, щоб Жовтець не зумів почути плюскоту води і пофоркування коня. Ріку перетинали вершники.

— Ельфи – здогадався він. — Scoia'tael? Втікають до Брокілону, правда? Ціла команда…

— Ні – промурмотів Геральт, вглядаючись в імлу. Поет знав, що погляд і слух відьмака є дуже швидкими і чутливими, але був не в змозі відгадати, чи він оцінює поглядом, чи слухом. – Це не команда. Це те, що залишилось від команди. П'ять чи шість кінних, ведуть трьох коней. Залишся, Жовтцю. Я йду туди.

— Gar'ean – промовила застережливо зеленоволоса дріада, піднімаючи лука. — Nfe va, Gwynbleidd! Ki'rin!

— Thaess aep, Fauve— несподівано гостро відрубав відьмак. — M'aespar que va'en, elFea? Прошу, стріляй. Якщо ні, заткнись і не намагайся лякати мене, бо мене вже неможливо налякати. Я мушу

порозмовляти Мільвою Баррінг і я зроблю це, чи тобі це подобається, чи ні. Залишся, Жовтцю.

Дріада опустила голову. Лук теж.

З туману вилинули дев'ять коней і Жовтець побачив, що справді, тільки шестеро несли вершників. Помітив постаті дріад, які з'явились із заростей та йшли назустріч. Він зауважив, що трьом кінним слід було допомогти зсісти з верхівців, і що їх треба було підтримувати, щоб вони могли йти у бік рятівних дерев Брокілону. Інші дріади як духи мелькнули через вітролом і схил, зникли в імлі над Стрічкою. З протилежного берегу розлягся крик, іржання коней, плюскіт води. Поетові також здалося, що він почув свист стріл. Але не був впевненим.

— Вони переслідували їх… — пробурмотів. Fauve відвернулась, затиснувши долонею плече лука.

— Ти співав таку пісню, taedh – буркнула. — N'te shaent a'minne, nie o Ettariel. Коханню – ні. Не час. Тепер час вбивати, так. Така пісня, так!

— Я – бекнув – не винен в тому, що діється… — Дріада якийсь час мовчала, дивлячись вбік.

— Я теж ні – промовила вона і швидко відійшла у гущавину.

Відьмак повернувся, поки минула година. Він привів довх осідланих коней – Пегаса і гніду кобилу. Чапрак[33] кобили мав сліди крові.

— Це кінь ельфів, правда? Тих, що перейшли ріку?

— Так – віповів Геральт. Обличчя і голос мав змінені і чужі. – Ця кобила ельфів. Однак якийсь час послужить мені. А коли я матиму можливість, то виміняю її на коня, який вміє нести пораненого, а коли

поранений впаде, зостанеться біля нього. Очевидно, що ця кобила цього не навчена.

— Ми від'їжджаємо звідси?

— Ти від'їжджаєш – відьмак кинув поетові віжки Пегаса. – Бувай, Жовтцю. Дріади відпровадять тебе за дві милі вверх рікою, щоб ти не втрапив на вояків з Бругге, які напевно весь час крутяться на тому березі.

— А ти? Залишаєшся тут?

— Ні. Не залишусь.

— Ти щось дізнався. Від Білок. Ти щось довідався про Цирі, так?

— Бувай, Жовтцю.

— Геральте... Послухай мене.

— Що я маю слухати? – крикнув відьмак і раптом затнувся. – Я її... Я не міг її зоставити на владу долі. Вона є зовсім сама... Вона не може бути сама, Жовтцю. Ти цього не зрозумієш. Ніхто того не зрозуміє, але я це знаю. Якщо вона буде самотньою, з нею бозна що станеться... Те, що колись сталось зі мною... Ти цього не зрозумієш...

— Розумію. І тому я їду з тобою.

— Ти здурів. Чи ти знаєш, куди я вирушаю?

— Знаю. Геральте, я... Я не розповів тобі всього. Я... Почуваюсь винним. Я нічого не відчув, не бачив, що слід зробити... Але тепер знаю. Я хочу їхати з тобою. Хочу тебе супроводжувати. Я тобі не казав... про

Цирі, про плітки, які крутяться… Я зустрів знайомих з Ковіру, а ті у свою чергу чули донесення послів, які повернулись з Нільфгаарду… Я думав, що ці плітки могли дістатись навіть до Білок. Що ти вже все дізнався від тих ельфів, які перейшли Стрічку. Але дозволь… щоб я тобі… Щоб я це тобі розповів…

Відьмак довго мовчав, безборонно опустивши руки.

— Застрибуй у сідло – врешті сказав зміненим голосм. – Розкажеш мені дорогою.

****

Того ранку у палаці Лос Грім, лііній резиденції імператора, панувало незвичне пожвавлення. Тим незвчиніше, що всіляке збудження, емоції і пожвавлення абсолютно не були у звичаї нільфгаардської шляхти, а виказування неспокою чи піднесення вважалось виявом незрілості. Подібна поведінка розглядалась серед нільфгаардських вельмож з таким осудом і зневагою, що виявляти пожвавлення чи піднесення соромилась навіть недозріла молодь, від якої взагалі мало хто очікував пристойного поводження.

Того ранку у Лос Грім однак не було молоді. У Лос Грім молоді не було чого шукати. Велетенську тронну залу палацу заполонили поважні і суворі аристократи, лицарі і дворяни, всі як один вдягнені у церемоніальне придворне чорне вбрання, єдине що пожвавлювало його – білі жабо і манжети. Чоловіків супроводжували нечисленні, так само поважні і суворі дами, яким звичай дозволив прояснити чорні шати скромною біжутерією. Всі вдавали, що вони гідні, поважні і суворі. А вони були неймовірно збуджені.

— Кажуть, що вона бридунка. Худа

— Але це нібито королівська кров.

— З позашлюбного ложа?

— Нічого подібного. Вона законнонароджена.

— Вона сяде на троні?

— Якщо імператор так вирішив…

— Ідіть лісом, ви тільки подивіться на Ардала аеп Даги і на князя де Ветта… Але ж у них і пики.. наче оцту напились…

— Тихше, графе… Ви дивуєтесь їх мінам? Якщо плітки підтвердяться, Емгир наставив сраку старим родам. Принизив їх…

— Плітки не підтвердяться. Імператор не побереться з тією знайдою! Він не може так зробити…

— Емгир все може. Обережніше зі словами, бароне. Зважайте, що говорите. Були вже такі, які стверджували, що Емгир не може того-сього. Закінчили на ешафоті.

— Кажуть, що він вже підписав декрета про пожалування для неї. Триста гривень ренти, уявляєте собі?

— І титул принцеси. Чи хтось з вас вже бачив її?

— Одразу по прибутті її віддано під опіку графині Ліддерталь, а будинок оточено гвардією.

— Її довірено графині, щоб та вклала шмаркачці трохи понять про манери. Кажуть, що та ваша принцеса поводить себе як дівка з обори[34]…

— Що в цьому дивного? Вона походить з півночі, з варварської Цинтри…

— Тим не правдоподібніші плітки про шлюб Емгира. Ні, ні, це абсолютно неможливе. Імператор візьме за дружину наймолодшу доньку де Ветта, так як і було заплановано. Не пошлюбить тієї узурпаторки!

— Це найкращий час, щоб він нарешті когось пошлюбив. Зважаючи на династію… Найкращий час, щоб ми мали малого ерцгерцога…

— Та нехай собі жениться, але ж не з цією приблудою!

— Тихше, без екзальтації. Ручаюсь вам, шляхетне панство, що до цього зв'язку не дійде. Яку мету він мав би переслідувати таким мар'яжем?

— Це політика, графе. Ми воюємо. Той зв'язок мав би політичне і стратегічне значення… Династія, з якої походить принцеса, має легальні титули і підтверджені права на землі над Долиною Ярри[35]. Якби вона стала дружиною імператора… Ха, це була б чудове рішення. Ви тільки погляньте на послів короля Естерада, як шепочуться…

— Значить, ви підтримуєте цей дивний зв'язок, шановний князе? А може ви й нарадили це Емгирові?

— Це моя справа, маркграфе, що підтримую, а що ні. А рішення імператора я б не радив вам обговорювати.

— А хіба рішення вже прийняте?

— Не думаю.

— Ви помиляєтесь.

— Що ви хочете цим сказати, пане?

— Емгир відправив з двору баронесу Тарнганн. Наказав, щоб вона поверталась до чоловіка.

— Він порвав з Дервлею Триффін Броінне? Цього не може бути! Дервля була його фавориткою три роки…

— Я повторюю: він відправив її з двору.

— Це правда. Казали, що Золотоволоса Дервля страшно розгнівалась. Четверо гвардійців ледве всадили її до карети…

— Її чоловік зрадіє…

— Сумніваюсь…

— О Велике сонце! Емгир порвав з Дервлею? Порвав з нею заради цією знайди? Заради цієї дикунки з Півночі?

— Тихше.. Тихше, до дідька…

— Хто це підтримує? Яка партія це підтримує?

— Тихше, прошу… На нас дивляться…

— Та дівка… Тобто, принцеса… Здається вона негарна… Коли імператор побачить її…

— Ви хочите сказати, що він ще її не бачив?

— Не мав часу. Він прибув з Дарн Руах годину тому.

— Емгир ніколи не смакував гидунок… Аіне Дермотт… Клара Аеп Гвендолін Ґор… А Дервля Триффін Броінне це дійсно справжня красуня…

— Може та знайда з часом вилюдніє…

— Коли її відмиють? Здається¸ князівни з Півночі миються рідко…

— Це ще дитина. Вона має не більш як чотирнадцять літ…

— Я повторюю, це був би політичний зв'язок… Чисто формальний…

— Якби так було, Золотоволоса Дервля зосталась би при дворі. Знайда з Цинтри політично і формально сиділа б на троні поряд з Емгиром… Але вечором Емгир би давав їй погратись тіарою і коронними клейнодами, а сам би йшов до спальні Дервлі… Принаймні, до того часу, коли шмаркачка досягла б віку, у якому безпечно народжувати.

— Гамм… Так… Щось у цьому є. Як звати ту… принцесу?

— Ксерелла, чи якось так.

— Анітрохи, неправда. Зветься… Зирілла. Так, напевно Зирілла.

— Варварське ім'я.

— На Бога, тихше…

— І більше поваги. Ви поводитесь як шмаркачі!

— Стежте за словами! Вважайте, щоб я не сприйняв їх за образу!

— Якщо ви жадаєте сатисфакції, знаєте, де мене шукати, маркграфе!

— Тиша! Спокій! Імператор…

Герольд не мусів навмисно силуватись. Вистачило одного удару жезла в підлогу, щоб удекоровані чорними беретами голови аристократів і лицарів схилились ніби колосся під ударом повітря. У тронній залі запанувала тиша, така, що герольд теж не мусів надмірно напружуватись.

— Емгир вар Емрейс, Дейтвен Аддан ин Карн аеп Монрудд!

Біле Полум'я, що Танцює на Курганах Ворогів увійшов до зали. Промарширував повз ряди шляхти своїм звийчаним швидким кроком, енергійно махаючи правою рукою. Його чорний одяг нічим не відрізнявся від вбрання дворян, якщо не рахувати відсутності жабо. Темне волосся імператора, як зазвичай не причесане, утримував у порядку вузький золотий обруч, на шиї поблискував імператорський альшбанд.

Емгир досить недбало всівся на троні на підвищенні, впер лікті на поруччя, а підборіддя на долоні. Він не закинув ноги на друге поруччя трону, що значило, що церемоніал далі не обов'язковий. Жодна зі схилених голів не піднялась навіть на дюйм.

Імператор голосно кашлянув, не змінюючи постави. Дворяни зітхнули і випростались. Геральд знову вдарив жезлом у підлогу.

— Цирілла Фіона Елен Ріаннон, королева Цинтри, княгиня Бругге, і герцогиня Соддену, дідичка[36] Ініс Ард Скелліге та Інніс Ан Скелліге, сюзеренка Аттре і Абб Ярра!

Всі очі звернулись до дверей, у яких стояла висока і сповнена гідності Стелла Конгреве, графиня Ліддерталь. І поряд з графинею

стояла володарка всіх згаданих за мить до того вражаючих титулів. Струнка, світловолоса, незвично білда, злегка згорблена, у довгій блакитній сукенці. У сукенці, у якій явно почувалась незручно і погано.

Емгир Дейтвейн випростався на троні, а дворяни одразу зігнулись в поклонах. Стелла Конгреве трохи пхнула світловолосу дівчину, обидві дефілювали вздовж шеренги аристократів, що вклонялись, представників перших родів Нільфгаарду. Дівчина крокувала негнучко і невпевнено. Спіткнеться, подумала графиня.

Цирілла Фіона Елен Ріаннон спіткнулась.

Недоладна і худорлява, подумала графиня, наближаючись до трону. Незграбна, а до того всього не спритна. Але я зроблю з неї красуню. Я зроблю з неї королеву, Емгире, так як і наказав.

Біле Полум'я Нільфгаарду придивлявся на неї з висоти свого трону. Як завжди, він мав злегка примружені очі, а на його губах танцювала тінь глузливої посмішки.

Королева Цинтри спіткнулась вдруге. Імператор впер лікоть на поручень трону, торкнувся долонею щоки. Усміхнулась. Стелла Конгреве була вже настільки близько, щоб побачити ту усмішку. Вона омертвіла від страху. Щось не так, подумала нажахано, щось не так. Полетять голови. О Великі Сонця, полетять голови…

Вона отямилась, вклонилась, змушуючи до поклону й дівчину.

Емгир вар Емрейс не встав з трону. Але злегка нахилив голову. Дворяни затамували дихання.

— Королево – промовив Емгир. Дівчина зсутулилась. Імператор не дивився на неї. Він дивився на згромаджену у залі шляхту.

— Королево – повторив. – Я щасливий, що можу привітати вас у моєму палаці і у моїй державі. Я ручаюся словом імператора, що близький день, коли всі належні титули повернуться до вас разом з землями, які є вашими за правом успадкування, які легально і незаперечно вам належать. Узурпатори, які панують у вашому маєтку, розпочали війну зі мною. Вони атакували мене, проголошуючи при цьому, що захищають твої права і справедливість. Тоді нехай весь світ знає, що ви до мене, а не до них, звернулись за допомогою. Хай весь довідається, що ви отримуєте в моїй державі належну сюзеренці і власниці королівського імені честь, в той час коли серед моїх ворогів були тільки вигнанцем. Хай весь світ знає, що у моїй державі ви у безпеці, в той час коли мої вороги не тільки відмовляли вам у короні, але й намагались важити на ваше життя.

Погляд імператора Нільфгаарду затримався на послах Естерада Тіссена, володаря Ковіру, і на посла Нєдаміра, короля Ліги з Хенгворсу.

— Хай весь світ дізнається правду, в тому числі й королі, які ніби не бачили на чиєму боці є слушність і справедливість. І нехай весь світ довідається, що допомога буде надана. Ваші і мої вороги будуть переможені. У Цинтрі, у Соддені і Бругге, в Аттре, на Островах Скелліге, і в усті Ярре знову запанує спокій а ви сядете на троні на радість ваших земляків і всіх люблячих справедливість людей.

Дівчина у блакитній сукенці опустила голову ще нижче.

— Поки це станеться – продовжив Емгир – у моїй державі до вас будуть ставитись з належною пошаною, як я, так і мої піддані. А оскільки у вашому королівстві зараз все ще горить полум'я війни, на доказ честі, пошани і приязні Нільфгаард надає вам титул принцеси Рован і Ямлак, пані на замку Дарн Рован, куди ви вирушите зараз, щоб очікувати подальших спокійніших, щасливіших часів.

Стелла Конгреве опанувала себе, не дозволила, щоб на її обличчі з'явилось хоча б слід здивування. Не тримає її при собі, подумала, висилає її до Дарн Ровану, на кінець світу, там де сам ніколи не буває. Мабуть, він не має наміру залицятись до цієї дівчини, не думає про швидкий шлюб. Явно не хоче її навіть бачити. Чому ж позбувся Дервлі? Що тут відбувається?

Здригнулась, швидко вхопила принцесу за руку. Аудієнція була закінчена. Коли вони виходили з зали, імператор не дивився на неї. Дворяни вклонялись.

Коли вони вийшли, Емгир вам Емрейс закинув ноги на поручень трону.

— Кеаллаху – промовив він. – До мене.

Сенешаль спинився на обумовленій церемоніалом відстані від володаря, зігнувся в поклоні.

— Ближче – промовив Емгир. – Підійди ближче, Каеллаху. Буду казати тихо. А те, що я скажу, призначене виключно для твоїх вух.

— Ваша величносте…

— Що ще очікується на сьогодні?

— Прийняття вірчих грамот і надання формальної аудієнції послові короля Естерада з Ковіру – швидко прорік сенешаль. – Найменування намісників, префектів і палатинів у нових провінціях і палатиніях. Затвердження графського титулу і апанажу для…

— Послові аудієнцію надамо і приймемо його на приватній аудієнції. Інші справи на завтра.

— Так, ваша величносте.

— Повідом віце графа Ейддона і Скеллена, що негайно після аудієнції посла мають залишитись у бібліотеці. Секретно. Ти також залишишся там. І приведеш свого того вашого знаменитого мага, того ворожбита… Як там його?

— Ксартхісіус, ваша величносте. Мешкає у вежі за містом…

— Мене не цікавить його місце проживання. Пошлеш по нього людей, маєш доставити його до моїх кімнат. По тиху, без розголосу, сектерно…

— Ваша величносте… Чи це доцільно, аби той астролог…

— Я видав наказ, Кеаллаху.

— Слухаюсь.

Через три години, всі вище згадані зустрілись у імператорській бібліотеці. Виклик не здивував Ваттієра де Рідеаукса, віце графа Ейддона. Ваттієр був шефом військової розвідки. Емгир викликав Ваттієра дуже часто – зрештою, тривала війна. Виклик не здивував і Стефана Скеллена, званого Пугачем, який виконував при імператорі функції коронера, спеціаліста від спеціальних служб і завдань. Пугача ніколи нічого не дивувало.

Третя викликана особа натомість була незмірно здивована викликом. Тим більше, що саме до неї імператор спершу звернувся.

— Майстре Ксартхісіусе.

— Ваша імператорська милосте…

— Ви мусите встановити місце перебування певної особи. Особи, яка зникла чи прихована. Може ув'язнена. Чародії, яким я це вже колись довірив, заплутались. Ви зробите це?

— На якій відстані знаходиться… може знаходитись та особа?

— Якби я знав це, то не потребував би твоїх послуг.

— Прощу вибачення, ваша імператорська величносте… — запнувся астролог. – Справа в тому, що велика відстань утруднює, практично виключає… Гм, гм… А якщо та особа знаходиться під магнічним захистом… Я можу спробувати, але…

— Коротше, майстре.

— Я потребую часу… І компонентів для заклять… Якщо кон'юнкція зірок буде сприятливою, то… Гм, гм… Ваша імператорська величносте, те, про що ви просите, то річ нелегка… Потребує часу…

Ще мить, і Емгир накаже набити його на палю, подумав Сич. Якщо чарівник не припинить белькотіти…

— Майстре Картхісіусе – несподівано гречно, просто лагідно, перебив імператор. – Будеш мати у своєму розпорядженні все, чого потребуєш. Також і час. У межах розумного.

— Зроблю, що в моїй силі – промовив астролог. – Але зможу встановити тільки приблизну локалізацію… Тобто, регіон чи радіус…

— Що?

— Астромантія… — затнувся Ксартхісіусе – При великих відстанях астромантія дозволяє тільки приблизну локалізацію… Дуже приблизно, з

великою похибкою… З дуже великою похибкою. Справді, я не знаю, чи зумію…

— Зумієте, майстре — процідив імператор, а його темні очі зловісно зблиснули. – Я повен віри у твої здібності. А щодо похибки, то чим вона буде меншою, тим моя буде більшою.

Ксартхісіус скорчився.

— Я маю точно знати дату народженні цієї особи – пробекав. – По мірі можливості, до години… Цінним також був би якийсь предмет, який належав тій особі…

— Волосся – тихо промовив Емгир. – Чи може бути волосся?

— Оооо! – повеселів астролог. – Волосся! Це значно полегшує… Ах, якби ще я б міг мати кал чи сечу…

Емгирові очі небезпечно звузились, а маг скулився і зігнувся у низькому поклоні.

— Уклінно перепрошую вашу імператорську величність… — застогнав. – Прошу пробачення… Я розумію… Так, волосся вистачить… Цілком вистачить…Коли я зможу їх отримати?

— Ще сьогодні це буде доставлено тобі разом з датою і годиною народження. Майстре, я не затримує вас більше. Повертайся до твоєї вежі і починай досліджувати сузір'я.

— Нехай Велике Сонце опікується вашою імператорською…

— Добре, добре. Можей йти.

Тепер ми, подумав Пугачу. Цікаво, що нас чекає.

— Кожного – промовив поволі імператор – хто писне хоч слово про те, що тут буде за мить сказано, чекає четвертування. Ваттієре!

— Я слухаю, ваша величносте.

— Як саме прибула сюди… та принцеса? Хто був в це залучений?

— Від фортеці Настрог – нахмурив чоло шеф розвідки – її високість конвоювали гвардійці на чолі…

— Не про це питаю, до чорта! Звідки взялась дівчина у Настрозі, у Вердені? Хто доставив її до твердині? Хто там зараз комендант? Чи це той, від якого надійшло донесення? Якийсь там Ґодиврон?

— Ґодиврон Піткайрн – швидко повідомив Ваттієр де Ріреаукс. – Очевидно, він був поінформований про місію Ріенса і графа Кагира аеп Кеаллаха. Три дні після подій на Танедді у Настрозі з'явились двоє людей. Точніше: одна людина і один ельф-напіввкровка. Це вони, покликаючись на доручення Ріенса і графа Кагира, передали Ґодивронові принцесу.

— Ага – імператор усміхнувся, а Пугач відчув холод на спині. – Вільгефортц ручався, що схопить Ціріллу на Танедді. Ріенс гарантував мені те саме. Кагир Мавр Диффин аеп Кеаллах отримав у цій справі чіткі накази. І от, три дні після афери на острові, до Настрогу над рікою Яррою Циріллу привозять не Вільгефортц, не Ріенс. Не Кагир, а людина і напівельф. Ґодиврон, річ ясна, не подумав про те, щоб арештувати обох?

— Ні. Покарати його, ваша величносте?

Пугач ковтнув слину. Емгир мовчав, тручи чоло, величезний діамант у його персні блищав як зірка. За мить імператор підняв голову.

— Ваттієре.

— Ваша величносте?

— Поставиш на ноги всіх своїх підлеглих. Накажеш знайти Ріенса і графа Кагира. Передбачаю, що обоє перебувають на ще не зайнятих нашим військом теренах. Використаєш з цією метою Scoia'tael чи ельфів королеви Енід. Обох арештованих доставиш до Дарн Руах і піддаси тортурам.

— Про що питати, ваша величносте? – примружив очі Ваттієр де Рідеаукс, вдаючи, що не бачить блідості, яка вкрила обличчя сенешаля Кеаллаха.

— Ні про шо. Пізніше, коли вже трохи зм'якнуть, я допитаю їх особисто. Скеллене!

— Слухаю!

— Одразу після того, як той крендель Ксартхісіус… Якщо той белькотливий химерник зуміє встановити те, що я наказав йому дізнатись… Тоді ти організуєш на вказаному ним терені пошуки певної соби. Опис зовнішності ти отримаєш. Я не виключаю, що астролог вкаже територію, над якою я маю владу, тож ти поставиш на ноги всіх, хто відповідальний за ту територію. Весь цивільний і військовий апарат. Ця справа у найвищому пріоритеті. Ти зрозумів?

— Так точно. Чи я можу…

— Ні, не можеш. Сідай і слухай, Пугачу. Ксартхісіус найправдоподібніше не встановить нічого. Особа, яку я наказав йому

шукати, напевно знаходиться на чужій території і під магічною протекцією. Голову даю навідріз, що розшукувана особа знаходиться в тому самому місці, що й наш таємничо зниклий приятель, чародій Вільгефортц з Роггевеену. Тому, Скеллене, ти зформуєш і приготуєш спеціальний підрозділ, який очолиш особисто. Добереш людей споміж найкращих. Вони мають бути готовими на все… і незабобонні. Це значить такі, що не бояться магії.

Пугач підняв брови.

— Твій підрозділ – закінчив Емгир – буде мати завдання атакувати і опанувати ту на цю мить незнану, але напевно незле замасковану і добре захищену криївку Вільгефортца. Нашого колишнього друга і союзника.

— Я зрозумів – промовив безпристрасно Пугач. – У особи, яка розшукується, і яку там напевно застану, не може, як я здогадуюсь, не може з голови волосина впасти?

— Слушно здогадуєшся.

— А у Вільгефортца?

— Йому може – імператор гидко усміхнувся. – Йому навіть дуже повинна впасти, раз і назавжди. Разом з головою. Інших чародіїв, яких застанеш у його криївці, це теж стосується. Без винятків.

— Я зрозумів. Хто займеться віднайденням схованки Вільгефортца?

— Ти, Пугачу.

— Стефан Скеллен і Ваттієр де Рідеаукс обмінялись поглядами. Емгир відкинувся на спинку крісла.

— Все ясно? А тому… Чого тобі, Каеллаху?

— Ваша величносте… — затнувся сенешаль, на якого ніхто до цього часу здавалось не звертав уваги. – Я прошу вашої ласки…

— Немає милості для зрадників. Я не маю милості для тих, які протистоять моїй волі.

— Кагир… Мій син…

— Твій син… — Емгир примружив очі. – Я ще не знаю, чим завинив твій син. Я б хотів вірити, що його провина полягає тільки у глупоті і некомпетентності, не у зраді. Якщо так, то буде обезголовлений, а не колесований.

— Ваша величносте! Кагир не зрадник… Кагир не міг…

— Досить, Кеаллаху, ні слова більше. Винні будуть покарані. Він пробував ошукати мене, а цього я не пробачаю. Ваттієре, Скеллене, за годину ви отримаєте підписані інструкції, накази і дозволи, після чого негайно приступите до виконання завдань. І ще одне: я напевно не мушу додавати, що дівчина, яку ви недавно бачили у тронному залі, має для всіх залишатись Циріллою, королевою Цинтри і принцесою Ріаннон. Для всіх. Наказую розглядати це як державну таємницю і справу найвищої державної ваги.

Присутні зі здивуванням поглянули на імператора. Дейтвен Аддан ин Карн аеп Морвудд злегка усміхнувся.

— Хіба ви не зрозуміли? Замість справжньої Цирілла з Цинтри мені підіслали якусь нездару. Ті зрадники напевно сподівались, що я не впізнаю її. Але я впізнаю справжню Цирі. Я впізнаю її на кінці світу і в пекельній темряві.

Великою загадкою є те, чому єдиноріг, хоч і надзвичайно полохливий і дуже боїться людей, якщо зустріне панну, яка ще не була у фізичному зв'язку з чоловіком, одразу наближається до неї, вклякає і без жодного страху кладе їй голову на поділ. Мабуть тому у давні часи були такі діви, які зробили собі з цього заробіток. Вони жили довгими роками у незаміжжі та стриманості, щоб мати можливість служити ловцям приманкою на єдинорогів. Однак скоро виявилось, що єдиноріг йде тільки до молоденьких дівчат, не звертаючи уваги на старших. Будучи мудрим звіром, єдиноріг несхибно розмує, що задовго перебувати у дівоцтві є річчю підозрілою і суперечною природі.

Physiologus

РОЗДІЛ ШОСТИЙ

Її розбудила спека. Її привів до тями жар, що палив шкіру, як катівське залізо.

Вона не могла поворушити головою, щось її тримало. Шарпнулась і завила від болю, відчуваючи, як рветься і тріскає шкіра на скроні. Відкрила очі. Камінь, на який сперла голову, був брунатним від крові, що згорнулась і засохла. Обмацала скроню, відчувши під пальцями твердий тріснутий струп. Струп, що був приліплений до каменя, і відірвався від нього при русі головою, зараз стікав кров'ю і сукровицею. Цирі відкашлялась, плюнула, виплюнувши пісок разом з густою, липкою слиною. Підвелася на ліктях, потім сіла, роззирнулась довкола.

Її зівсюди оточувала кам'яниста, сіро-червона, потята ярами і нерівностями рівнина, з якої де не де випирали кам'яні кургани чи величезні брили дивних обрисів. Над рівниною, високо, висіло велике, золоте, розпалене сонце, яке позолотило все небо, спотворюючи видимість засліплюючим блиском і маревом повітря.

Де я?

Вона обережно торкнулась розбитої скроні. Боліло. Дуже боліло. Я мусила гарно навернутись, подумала вона, мусила здорово лупнулась об землю. Раптом вона помітила пошарпаний, подертий одяг і відкрила нові вогнища болю – у попереку, у спині, в плечах, на стегнах. Під час падіння пилюка, гострий пісок і камінці потрапили всюди – до волосся, вух, до рота, також і до очей, які пекли і сльозились. Долоні й лікті палали,, поздирані до живого м'яса.

Вона делікатно і поволі випростала ноги і знову застогнала, бо ліве коліно відповідало на рух діймаючим, тупим болем. Вона обмацала себе через шіру штанів, які залишились цілими, але не відчула набряку. При диханні вона відчувала зловісне поколювання в боці, а спроба нахилитись тулубом викликала те, що вона мало не скрикнула, прошита гострим спазмом, який озвався внизу спини. Але я й забилась, подумала вона. Але напевно нічого собі не зламала. Якби поламала кістки, боліло б сильніше. Я ціла, тільки трохи побита. Зможу встати. І встану.

Вона поволі, обережними рухами приготувалась, незграбно встала на коліна, намагаючись оберігати розбите коліно. Потім вона стала на карачки, стогнучи, яйкаючи і сичучи. Врешті, через якийсь час, який їй здався вічністю, вона встала. Та тільки для того, щоб одразу тяжко звалитись на каміння, бо голова, що йшла обертом, засліпила їй очі та цієї миті підсікла ноги. Відчуваючи раптову хвилю млості, вона вляглась на бік. Розпечені валуни пекли як розжарене вугілля.

— Я не встану… — заплакала вона. – Не можу… Згорю на цьому сонці…

У голові пульсував тупий, вредний, невідступний біль. Кожен рух спричняв те, що біль зростав, тож Цирі припинила ворушитись. Затулила голову рукою, але спека швидко стала нестерпною. Вона зрозуміла, що вона мусить втекти від нього. Долаючи зневладнюючий опір зболеного тіла, мружачи очі від розриваючого болю у скронях, вона рачки поповзла у бік більшого валуна, обтесаного вітром у вигляді

чудернацького гриба, недоладний капелюх якого був основою для невеликої тіні. Вона звилась у клубок, кашляючи і сопучи носом.

Вона лежала довго, поки мандруюче небом сонце знову не дістало її вогнем, що лився зверху. Вона пересунулась на інший бік валуна, тільки для того, щоб переконатись, що це безглуздо. Сонце піднялось у зеніт, кам'яний гриб практично не давав затінку. Вона перемістила долоні на пукаючі від болю скроні.

Її розбудив озноб, що стрясав усім тілом. Вогненна куля сонця втратила засліплюючи золотистість. Тепер, будучи вже нижче, висячи над пошарпаними, зубатими скелями, вона була помаранчевою. Спека дещо впала.

Цирі тяжко сіла, роззирнулась довкола. Біль у голові стих, перестав осліплювати. Вона обмацала голову і переконалась, що спека спалила і висушила струп на скроні, перетворивши його на тверду, слизьку кірку. Все одно їй боліло ціле тіло, здавалось, що вона не має на ньому жодного здорового місця. Відкашлялась, скрипнула піском на зубах, спробувала сплюнути. Безуспішно. Вона сперлась спиною на все ще гарячу від сонця грибоподібну брилу. Нарешті перестало пекти, подумала. Тепер, коли сонце схилилось до заходу, вже було можна терпіти, а незабаром…

Незабаром западе ніч.

Здригнулась. Де я, в дідька, знаходжусь? Як мені звідси вибратись? І в який бік? Куди маю йти? А може не рухатись з місця, може чекати, ану ж мене знайдуть? Адже мене будуть шукати. Геральт. Єнніфер. Адже вони не покинуть мене саму…

Вона спробувала сплюнути і знову не вийшло. І тоді зрозуміла.

Спрага.

Спрага. Вже тоді, під час втечі, її мучила спрага. Вона нагадала собі, що при луці сідла карого коня, якого осідлала, втікаючи до Вежі Меви, була дерев'яна бутля. Але вона не змогла тоді її ані відв'язати, ані забрати, не мала часу. А тепер бутлі не було. Тепер нічого не було. Нічого крім гострих каменів, крім стягуючого шкіру струпа на скроні, крім тілесного болю і скорченого горла, яке не можна було навіть звільнити ковтанням слини.

Вона не могла залишатись тут. Мушу йти і знайти воду. Якщо не знайду воду, загину.

Спробувала встати, ранячи пальці об кам'яний гриб. Встала. Зробила крок. І з хниканням звалилась рачки, напружившись у сухому, блювотному спазмі. Її схопили корчі, голова пішла обертом, так сильно, що вона знову мусила прибрати лежачої пози.

Я безсила. І сама. Знову. Всі зрадили мене, покинули, залишили саму. Так як і колись...

Цирі відчула, як її горло стисли невидимі кліщі, як до болю скоротились м'язи на щелепах, як починають тремтіти запечені вуста. Немає паскуднішого видовища, аніж плачуча чародійка, нагадала вона собі слова Єнніфер. Але все таки... Поки що ніхто мене тут не побачить... Ніхто...

Згорнута у клубок під кам'яним грибом, Цирі заридала, зайшлася сухим, страшним плачем. Без сліз.

Коли вона підняла опухлі повіки, що чинили опір, переконалась, що жар ще більш злагіднів, а ще жовте недавно небо набрало властивої йому кобальтової барви, о диво, вон о навіть було помережано тонкими білими пасмами хмар. Щит сонця червонів, опустився нижче, але й далі випромінював на пустелю спеку, що хвилювалась і пульсувала. А може жар бив з нагрітого каміння?

Сіла, констатуючи, що біль у черепі і потлумленому тілі припинив докучати. Тому що зараз він був нічим у порівнянні з смокчучим болем, що розлився у шлунку і з гидким, змушуючим до кашлю дертям у пересохлому горлі.

Не піддавайся, подумала. Не можна піддаватись. Так як у Каер Морхені, треба встати, треба подолати, побороти, придушити у собі біль і слабкість. Треба встати та йти. Тепер принаймні я знаю напрямок. Там де тепер сонце – захід. Я мушу йти, мушу знайти воду і якусь їжу. Мушу. Інакше загину. Це пустеля. Я залетіла в пустелю. Те, у що я увійшла у Вежі Чайки – було магічним порталом, чародійським пристроєм, за допомогою якого можна перенестись на велику відстань…

Портал у Tor Lara був дивним порталом. Коли вона забігла на останній поверх, там не було нічого, навіть вікон, тільки голі і вкриті грибком стіни. І на одній зі стін запломенів непостійний овал, наповнений райдужним світінням. Вона завагалось, але портал притягував, закликав її, врешті просив. А іншого виходу не було, тільки цей сяючий овал. Вона закрила очі і увійшла до нього.

А потім було сліпуче сяйво і лютий вир, подмух, що позбавляв дихання і дробив ребра. Вона пам'ятала політ серед тиші, холоду і порожнечі, потім знову блиск і захлинання повітрям. Зверху була блакить, а внизу – розмазана сірість… Вона впала

Припинила політ, так як орел випускає занадто важку для нього рибу. Коли вона впала на каміння, то знепритомніла. Не знала як довго.

Вона читала у храмі про портали, пригадала, витрушуючи пісок з волосся. У книгах були згадки про викривлені чи хаотичні телепорти, які відносять невідомо куди і викидають невідомо де. Портал у Вежі Чайки був напевно саме такий. Викинув мене тут, на кінець світу. Ніхто не знає де. Ніхто не буде мене тут шукати і ніхто не знайде. Якщо я залишусь тут, помру.

Встала. Мобілізувавши всі сили, тримаючись за валун, зробила перший крок. Потім другий і третій.

Ті перші кроки повідомили їй, що пряжки правого чобота зірвані, а спадаюча халявка унеможливлювала марш. Сіла, цього разу цілеспрямовано, в природній спосіб, та оглянула одяг і спорядження. Концентувалась на цій дії, забуваючи про втому і біль.

Першою річчю, яку вона виявила, був кордик. Забула про нього, бо піхви пересунулись назад. Крім кордика, як завжди, на поясі була мала сумка. Подарунок від Єнніфер. Вона містила те, що "дама завжди повинна мати при собі". Цирі розв'язала мішечок. На жаль, стандартне екіпірування дами не залагоджував ситуації, в якій вона знаходилась. Саківка містила черепашковий гребінець, універсальний ножик-пилочку для нігтів, запакований, стерильний тампон з льняної тканини і нефритове пуделко мазі для рук.

Цирі одразу натерла маззю обгоріле обличчя і вуста, також негайно пожадливо злизала мастило з губ. Не стримуючись довго, вона вилизала все пуделко, насолоджуючись жиром і вологістю, що трохи заспокоювала. Ромашка, амбра і камфора, які були вжиті для ароматизації мазі, смакували гидко, але подіяли стимулююче.

Вона зв'язала спадаючу халявку ремінцем, витягненим з рукава, встала, тупнула кілька разів на пробу. Розпакувала і розвила тампон, зробила з нього широку опаску, яка мала захистити розбиту скроню і припечене сонцем чоло.

Встала, поправила пасок, пересунула кордик ближче до лівого стегна, рефлекторна вийняла його з піхов, перевірила лезо великим пальцем. Було гострим. Вона знала про це.

Я маю зброю, подумала. Я – відьмачка. Ні, я тут не загину. Що там голод, витримаю, у храмі Мелітеле часом слід було поститись навіть і

два дні. А вода… Мушу знайти воду. Йтиму так довго, поки не знайду. Ця клята пустеля мусить десь закінчитись. Якби це була велика пустеля, я б про неї щось знала, побачила б її на мапах, які розглядала разом з Ярре. Ярре… Цікаво, що він зараз робить…

Рушаю, вирішила. Іду на захід, бачу, де заходить сонце, це єдиний певний напрямок. Оскільки я ніколи не блукаю, то завди знаю, у який бік слід йти. Якщо треба буде, буду йти всю ніч. Я відьмачка. Як тільки сили повернуться до мене, буду бігти як на Шляху. Тоді швидко доберусь до краю цієї пуски. Витримаю. Мушу витримати… Ха, Геральт, напевно не раз бував у таких як ця пустелях, хто зна, чи не був у ще гірших.

Іду.

Краєвид не змінився після першої години маршу. Довкола й далі не було нічого, тільки камінь, сіро-червоний, гострий, який обсувався з-під ніг, змушуючи берегтись. Рідкі кущі, сухі і колючі, простягали до неї з западин покручені пагони. Цирі затрималась біля першого зустрінутого куща, сподіваючись, що натрапить на листя чи молоді гілочки, які можна буде висмоктати і з'їсти. Але кущ мав тільки колючі пальці терня. Він був навіть непридатним до того, щоб виламати з нього палицю. Другий і третій кущ були такими самими, наступними вона знехтувала, проминула не затримуючись.

Швидко посутеніло. Сонце опустилося над зубатим, нерівним горизонтом, небо освітилось червоним і пурпуровим. Враз з мороком прийшов холод. Спершу вона його радісно привітала, холод гоїв попечену шкіру. Однак скоро стало ще холодніше, а Цирі почала клацати зубами. Пришвидшила кроки, сподіваючись на те, що швидка хода розігріє її, але зусилля знову пробудило біль у боці і в коліні. Почала спотикатись. На додачу до злого сонце цілком сховалось за горизонтом і миттєво запагувала темрява. Місяць був молодим, а зорі, які вкрили небо, не допомагали. Цирі швидко перестала бачити дорогу перед собою. Вона кілька разів впала, болісно здираючи шкіру з зап'ястків. Двічі натрапила стопою на розколину між каменями, її

врятував від перелому чи вивиху ноги виключно завчене відьмацьке уникання від падіння. Зрозуміла, що нічого не вийде. Похід у темряві був неможливим.

Вона сіла на плаский базальтовий блок, відчуваючи знерухомлюючий розпач. Не мала поняття, чи ідучи дотималась напрямку, вже давно загубила місце, в яке сонце зникло за горизонтом, цілком втратила з очей світіння, яким керувалась під час перших годин після заходу. Довкола вже була тільки оксамитова, непроглядна чорнота. І діймаючий холод. Холод, який паралізував, кусав суглоби, змушувало згорбатитись і втягнути голову в болючі від викривлення плечі. Цирі почала тужити за сонцем, хоч і знала, що разом з його поверненням на її шкіру впаде нестерпна спека, під час якої вона буде нездатна продовжувати марш. Знову відчула, як її горло стискає бажання плачу, як її огорнула хвиля розпачу і безнадії. Але цього разу розпач і безнадія перетворилась у гнів.

— Я не буду плакати! – крикнула в морок. – Я відьмачка! Я… Чародійка.

Цирі підняла руку, притисла долоню до скроні. Сила є всюди. Є у воді, повітрі, в землі…

Вона швидко встала, простягла руку, повільно, невпевнено ступила кілька кроків, гарячково шукаючи джерело. Мала щастя. Майже одразу почула у вухах знайомий шум і пульсування, відчула б'ючу з прихованої у глибинах землі водної жили енергію. Зачерпнула Силу разом з обережним, стриманим вдихом, знаючи, що є ослабленою, а в такому стані навальна втрата кисню мозком могло миттєво позбавити її притомності, зірвати всі зусилля. Енергія поволі наповнила її, принесла знайому, миттєву ейфорію. Легені почали працювати сильніше і швидше. Цирі опанувала пришвидшене дихання – занадто інтенсивне надходження кисню теж могло мати фанальні наслідки.

Вдалося.

Спершу втома, подумала, спершу цей паралізуючий біль у плечах і стегнах. Потім холод. Мушу підвищити температуру тіла…

Поступово пригадала собі жести і закляття. Деякі виконувала і вимовляла надто повільно – раптом її схопив корч і судоми, навальний спазм і запаморочення підтяли їй коліна. Вона сіла на базальтову плиту, заспокоїла тремтячі руки, опанувала рвучке, аритмічне дихання.

Повторила формулу, змушуючи себе до спокою і точності, уваги і повної концентрації волі. І цього разу наслідок був негайним. Потертості на стегнах і шиї огорнуло тепло. Встала, відчуваючи, як зникає втома, а болючі м'язи розслабляються.

— Я чародійка – крикнула вона тріумфально, високо підносячи руку. – Прийди, безсмертне Світло! Я закликаю тебе! Aen'drean va, eveigh Aine!

Невелика тепла куля світла вилетіла з її долоні як метелик, відкидаючи на каміння рухливі мозаїки тіні. Повільно поворушила рукою, стабілізувала кулю, встановила її так, щоб вона висіла перед нею. Це не була найкраща думка – світло засліпило її. Вона спробувала помістити кулю за спиною, але і від цього ефект був кепським – її власна тінь накладалась на дорогу, погіршуючи видимість. Цирі поволі пересунула свілову сферу вбік, повісила її дещо вище правого плеча. Хоч куля очевидно не зверталась до справжньої магічної Aine, дівчинка була нечувано горда зі свого подвигу.

— Ха! – бундючно сказала вона. – Шкода, що Єнніфер цього не бачить!

Вона жваво й енергійно продовжила марш, швидко і впевнено крокуючи, обираючи дорогу у мерехтливому й непевному світлі, яке відкидала куля. Йдучи, вона намагалась пригадати собі інші закляття,

але жодне не здавалось їй підходящим, придатним у цій ситуації, а деякі були надто виснажливими, їх трохи боялась, не хотіла вживати без суттєвої потреби. На жаль, вона не знала жодного, яке було б спроможне створити воду чи їжу. Вона знала, що такі існують, але жодного з них не вміла застосовувати.

У світлі магічної сфери до цього мертва пустеля раптом наповнилась життям. З-під ніг Цирі втікали незграбні блискучі жуки і кошлаті павуки. Невеликий рудо-золотий скорпіон, що тяг за собою сегментований хвіст, швидко перебіг їй дорогу, зникнувши в щілині між каменями. Зелена довгохвоста ящірка шмигнула в морок, шелестячи гравієм. Перед нею гасали схожі на великих мишей гризуни, гнучко і високо підскакуючи на задніх ногах. Кілька разів помітила у темряві відблиск очей, а одного разу почула сичання, що заморожувало кров у жилах, яке долинало зі скупчення скель. Якщо спершу вона носилась з прагненням вполювати щось придатне до їжі, сичання цілком знеохотило її до пошуків серед каміння. Вона почала уважніше дивитись під ноги, а перед її очами постали малюнки з книг, які розглядала у Каер Морхені. Гігантський скоріон. Сколопендра. Віхт. Ламія. Крабопаук. Чудовиська, що живуть у пустелях. Вона йшла, полохливо роззираючись і чуйно нашорошивши вуха, стискаючи у спітнілій долоні руків'я кордика.

Через кілька годин світлова куля помутніла, коло світла, яке вона відкидала змаліло, спохмурніло, розмастилось. Цирі, тяжко концентруючись, знову проказала закляття. Куля на кілька секунд запульсувала яснішим світлом, але одразу почервоніла і пригасла знову. Зусилля похитнуло її, вона заточилась, перед її очима затанцювали чорні і червоні плями. Вона тяжко сіла, загримівши гравієм та великими каменюками.

Куля цілком згасла. Цирі вже не пробувала заклинати, виснаження, порожнеча і брак енергії, які вона відчувала в собі, з головою перекреслили шанси на успіх.

Перед нею, далеко на горизонті, вставало неясне світіння. Помилилась дорогою, констатувала вона з жахом. Кружляла…Спершу я йшла на захід, а тепер сонце сходить просто переді мною, а це значить…

Вона відчула зневладнюючу втому і сонливість, яку не відганяв навіть холод, що трусив нею. Не засну, вирішила. Не можна мені засинати… Мепні не можна…

Її пробудив пронизливий холод і зростаючий світанок, опритомнів скручуючий біль у животі, сухе й надокучливе печіння в горлі. Спробувала встати. Не змогла. Болісні і сковані кінцівки відмовлялись служити. Мацаючи довкола долонями, відчула під пальцями вологість.

— Вода… — прохрипіла. – Вода!

Вся трусячись, встала рачки, припала ротом до базальтових плит, гарячково збираючи язиком осілі на гладкій поверхні крапельки, висмоктуючи вологість з заглибин на нерівній поверхні брили. В одній зібралось ледь не пів долоні роси – вона вихлебтала її разом з піском і каміньчиками, не відважуючись сплюнути. Огледілась.

Обережно, щоб не зронити ані краплинки, зібрала язиком блискучі краплі, що висіли на шипах карликового куща, який загадковим чином зумів вирости проміж каменів. На землі лежав її кордик. Не пам'ятала, коли вийняла його зпіхов. Клинок був мутний від осаду роси. Вона скрупульозно і докладно вилизала холодний метал.

Долаючи жорстокий тілесний біль, вона рачки рушила вперед, шукаючи вологість на подальших каменях. Але золотий щит сонця вже вилинула понад кам'янистим горизонтом, заллявши пустелю сліпучим золотим світлом, блискавично висушивши брили. Цирі, яка радісно прийняла тепло, що надходило, однак була свідомою факту, що вже скоро, немилосердно обпечена, затужить за холодом ночі.

Вона обернулась спиною до яскравої кулі. Там де вона світила, був схід. А вона мусили йти на захід. Мусила.

Жар ріс, швидко зростав, скоро став нестерпним. Опівдні ослабла так, що хоч не хоч вона мусила змінити напрям маршу, щоб шукати затінку. Нарешті знайшла укриття: великий, схожий на гриб валун. Вповзла під нього.

І тоді побачила предмет, що лежав поміж каміння. Це була нефритове, вилизане до чиста пуделко від масті до рук.

Вона не знайшла в собі досить сил, щоб плакати.

****

Голод і спрага перемогли втому і байдужість. Затачуючись продовжила похід. Сонце палило.

Далеко, на горизонті, за мерехтливою запоною жару, побачила щось, що могло бути тільки ланцюгом гір. Дуже далеким ланцюгом гір.

Коли запала ніч, з величезним зусиллям зачерпнула Сили, але вичаровувати магічну кулю їй вдалось тільки по кількох спробах і це виснажило її так, що не могла далі йти. Вона витратила стільки енергії, тож розігріваюче і розслаблююче закляття не вдалось їй попри багато спроб. Вичаклуване світло додало відваги і піднесло її дух, але холод знищив це. Доймаючий, пронизливий озноб тряс нею аж до світанку. Тремтіла нетерпляче очікуючи сходу сонця. Вийняла кордик з піхов і обережно поклала його на каміння, щоб метал вкрився росою. Була цілком виснаженою, але голод і спрага відлякували сон. Дотерпіла до світанку. Ще було темно, коли вона вже почала пожадливо злизувати росу з клинка. Коли розвиднилось, одразу рушила рачки, щоб знайти вологу у заглибинах і щілинах.

Почула сичання.

Велика кольорова ящірка, що сиділа на близькому скельному блоці, роззявила на неї беззубу пащу, випрямила показний гребінь, надулась і сікла камінь хвостом. Перед ящіркою виднілась крихітна, наповнена водою щілинка.

Спершу Цирі перелякано відсахнулась, але її одразу огорнув розпач і дика лють. Мацаючи довкола напруженими долонями, вхопила кутастий уламок скелі.

— Це моя вода! – завила. – Моя!

Вдарила каменем. Схибила. Ящірка підскочила на довгих пазуристих оапах, та моторно втекла у скелястий лабіринт. Цирі припала до каменя, висмоктала рештки води з западини. І тоді побачила.

За каменем, в округлій ніші, лежало сім яєць, що частково виступали з червонястого піску. Дівчинка не вагалась ані хвилини. На колінах доповзла до гнізда, схопила одне з яєць і вп'ялась у нього зубами. Шкіряста шкарлупка тріснула і хляпнула їй у долоні, липка маса сповзла до рукава. Циря висмоктала яйце, облизала руку. Ковтала важко і взагалі не відчувала смаку.

Вона висмоктала всі яйця і зосталась стояти рачки, липка, брудна, вкрита піском, зі звисаючим з зубів жовтком, гарячково гребучись у піску та видаючи нелюдські, ридаючі звуки. Вона завмерла.

(Випростайся, князівна! Не впирай лікті у стіл. Зважай, як тягнешся до тарілки, замастиш мережива на рукавах! Витри губи серветкою і припинити плямкати! Боже, хіба ніхто не навчив дитину, як поводитись за столом? Цирілло!).

Цирі розплакалась, похиливши голову на коліна.

****

Вона витримала йти до полудня, потім спека перемогла її і змусила до відпочинку. Дрімала довго, прихована у затінку під кам'яним виступом. Тінь не давала прохолоди, але була ліпшою, аніж палюче сонце. Спрага і голод відганяли сон.

Далека гряда гір, як їй здавалось, палав і блищав у сонячних променях. На верхівках тих гір, подумала вона, може лежати сніг, там може бути лід, там може бути струмок. Я мушу туди потрапити, мушу добратись туди швидко.

Вона йшла майже цілу ніч. Вирішила керуватись зірками. Все небо було в зірках. Цирі шкодувала, що не була уважною на лекціях і що їй не хотілось вивчати атласів неба, які були у бібліотеці святині. Ясна річ, вона знала, найважливіші сузір'я – Сім Кіз, Дзбан, Серп, Дракона і Зимову Панну, але ці лежали надто високо на небосхилі і йдучи ними було важко керуватись. Їй врешті вдалось вибрати з миготливого рою одну, досить ясну зорю, що, на її думку, вказувала потрібний напрям. Не знала, що це за зірка, тож сама й дала їй назву. Назвала її Оком.

****

Йшла. Пасмо гір, до якого прямувала, нітрохи не наблизилась – було все так само далеко, як і попереднього дня. Але вказувало дорогу.

Йдучи, вона роззиралась по бокам. Знайшла ще одне ящірчине гніздо, у ньому було четверо яєць. Вирвала зелену рослинку, не довшу від малого пальця, яка якимсь чудом зуміла вирости між брилами. Вистежила ведикого брунатного жука. І тонконогого павука.

З'їла все.

****

Опівдні зблювала те, що з'їла, після чого зомліла. Коли опритомніла, знайшла невелику тінь, лежала, звившись у клубок, стискаючи долонями живіт, що болів.

На заході сонця продовжила марш. Скуто, як автомат. Кілька разівв впала, вставала йшла далі.

Вона йшла. Мусила йти.

****

Вечір. Відпочинок. Ніч. Око вказує дорогу. Марш аж до повного виснаження, яке прийшло задовго перед сходом сонця. Відпочинок. Поганий сон. Голод. Холод. Брак магічної енергії, фіаско при випаровуванні світла і тепла. Злизувана під ранок з клинка кордика і каменів роса тільки підсилює спрагує

Коли сонце зійшло, заснула у зростаючому теплі. Її пробудила пекуча спека. Встала, щоб йти далі.

Зомліла після неповної години маршу. Коли опритомніла, сонце стояло у зеніті, палило. Вона не мала сил, щоб шукати затінку. Не мала сил, щоб встати. Але встала.

Йшла. Не піддавалась. Майже цілий день. І частину ночі.

****

Найбільше спеку вона знову проспала звинута у клубок під похиленим, закопаним у пісок валуном. Сон був поганим і виснажливим – їй снилась вода, вода, яку можна було пити. Великі, білі, оточені імлою і туманом водограї. Співаючі струмочки. Малі лісові джерела, затінені зануреними у воду папоротями. Пахнучі мокрим мармуром палацові фонтани. Замшілі студні і цебра, що переливаються… Краплі, що

стікають з тануних бурульок льоду… Вода. Холодна відживлююча вода, що зводить болем зуби, але з таким чудовим, неповторним смаком…

Прокинулась, зірвалась на рівні і почала йти у напрямку, з якого прийшла. Повертаючись, затачувалась і падала. Мусила вернутись! Ідучи проминула воду! Минула, не затримуючись, струмінь, що вирував проміж каміння! Як могла бути такою нерозважною!

Опритомніла.

Спека спадала, наближався вечір. Сонце вказувало на захід. Гори. Сонце не могло, не мало права бути за її спиною. Цирі відкинула галюцинації, стримала плач. Відвернулась і продовжила похід.

****

Йшла всю ніч, але дуже повільно. Не зайшла далеко. Під час маршу дрімала, марячи про воду. Схід сонця застав її, сидячу на кам'яному блоку, втуплену у клинок кордика і оголене передпліччя.

Кров теж рідина. Її можна пити.

Відкинула видіння і кошмари. Облизала вкритий росою кордик і продовжила похід.

****

Зомліла. Опритомніла, палена сонцем і розжареним камінням.

Перед собою, за тріпочучою від жару завісою, бачила нерівне, зубате пасмо гір.

Ближче. Значно ближче.

Але вона вже не мала сил. Сіла.

Кордик у її долоні відбивав сонце. Був гострим. Вона знала про це.

Для чого ти мучишся, запитав кордик поважним, спокійним голосом педантичної чародійки, яка завалась Тіссая де Вріес. Чому ти присудила себе на страждання? Покінчи з цим нарешті!

Ні. Я не піддамся.

Ти не витримаєш цього. Чи ти знаєш, як вмирають від спраги? Будь-якої хвилини ти зійдеш з розуму, а тоді вже буде запізно. Тоді ти вже не зможеш покінчити з цим.

Ні. Не піддамся. Витримаю.

Вона сховала кордик до піхов. Встала, заточилась, впала. Встала, заточилась, продовжила марш.

Високо над собою, на золотому небі, побачила сипа.

****

Коли опритомніла знову, не пам'ятала, коли впала. Не пам'ятала, як довго лежала. Поглянула вверх. До сипа, що кружляв над нею, долучились ще два. Вона не мала достатньо сил, щоб встати.

Зрозуміла, що це вже кінець. Прийняла це спокійно. Навіть з полегшенням.

****

Її щось торкнулось.

Щось легко і обережно штурхнуло її в плече. Після довгого часу самотності, коли її оточували виключно мертве й нерухоме каміння, доторк викликав те, що попри виснаження, вона рвучко зірвалась – принаймні спробувала зірватись. Те що її торкалось, здригнулось і відскочило, голосно тупаючи.

Цирі з натугою сіла, протираючи пучками пальців забруднені кутики очей.

Я здуріла, подумала вона.

За кілька кроків перед нею стояв кінь. Заморгала. Це не було марення. Це був справді кінь. Коник. Молодий кінь, майже лошатко.

Опритомніла. Облизала запечені губи і безводно сплюнула. Коник підскочив і відбіг, гуркочучи копитами по камінню. Рухався дещо дивно і масть теж мав нетипову – не то булану, не то сіру. Але може тільки здавався таким, бо стояв на тлі сонця.

Коник пирхнув і відступив кілька крочків. Тепер бачила його краще. На додачу, крім наявної нетипової масті, одразу вона одразу зауважила дивні відмінності будови – малу голову, незвичну стрункість шиї, тоненькі бабки, довгий, густий хвіст. Коник спинився і поглянув на неї, повернувши голову профілем. Цирі безгучно зітхнула.

З високого чола коника стирчав ріг, довжиною не менш як дві п'яді.

Неможлива неможливість, подумала Цирі, приходячи до тями, збираючись з думками. Адже єдинорогів вже нема на світі, вже вимерли. Навіть у відьмацькій книзі у Каер Морхені не було єдинорога! Я читала про них тільки у Книзі міфів у храмі… Ага, а в Physiologusie, який переглядала у банку пана Джанкарді, була ілюстрація, яка зображала єдинорога… Але єдиноріг з кардинки скоріш нагадував цапа, аніж коня,

мав кошлаті бабки і козячу бороду, а його ріг був довжиною ледь не у два ліктя…

Її дивувало, як добре все пам'ятає, події, що мали місце сотні років тому. У голові раптом завирувало, нутрощі скрутив біль. Зойкнула і звилась у клубок. Єдиноріг пирхнув і ступив до неї крок, спинився, високо підняв голову. Цирі раптом пригадала собі, що казали книги про єдинорогів.

— Можеш підходити сміливо – прохрипіла, пробуючи встати. – Можеш, бо я…

Єдиноріг пирхнув, відскочив і від галопував, замашно вимахуючи хвостом. Але за мить спинився, мотнув головою, загріб копитом і голосно заіржав.

— Неправда! – простогнала розпачливо. – Ярре тільки раз мене поцілував, а це не рахується! Повернись!

Зусилля закрило її очі, вона безвладно впала на каміння. Коли врешті зуміла підняти голову, єдиноріг знову був близько. Запитально дивлячись на неї, нахилив голову і тихо пирхнув.

— Не бійся мене… — прошепотіла. — Не мусиш, бо… Бо я помираю…

Єдиноріг заіржав, трясучи головою. Цирі зомліла.

****

Коли отямилась, була сама. Болісна, скута, спрагла, голодна і сама як палець. Єдиноріг був міражем, ілюзією, сном. І зник так, як зникає сон. Вона розуміла це, приймала, а одначе відчувала жаль і розпач так, наче створіння фактично існувало, було біля неї і покинуло її. Так як всі її покинули.

Хотіла встати, але не могла. Вперла обличчя на каміння. Поволі стягнула до боку, намацала руків'я кордика.

Кров є рідиною. Мушу напитись.

Почула стукіт копит, пирхання.

— Повернувся… — прошепотіла, піднімаючи голову. – Ти справді повернувся?

Єдиноріг голосно запирахав. Вона побачила його копита, поряд, біля неї. Копита були мокрими. З них стікала вода.

****

Надія додала їй сили, наповнила ейфорією. Єдиноріг провадив, Цирі йшла за ним, зовсім не маючи певності, що це не сон. Однак, коли виснаження перемогло, йшла рачки. Потім повзла.

Єдиноріг провів її поміж скель, до невеликого яру, дно якого було вистелене піском. Цирі повзла з останніх сил. Але повзла. Бо пісок був мокрим.

Єдиноріг зупинився над видимим у піску заглибленням, заіржав, сильно загріб копитом, раз, другий, третій. Вона зрозуміла. Підповзла ближче, допомогла йому. Копала, ламаючи нігті, копала, відгортала. Напевне ридала при цьому, але не була певна. Коли на дні заглиблини з'явилась болотиста рідина, одразу припала до неї губами, хлебтала мутну воду разом з піском, так жадібно, що рідина зникла. Цирі з величезним зусиллям опанувала себе, поглибила ямку. Допомагаючи собі кордиком, потім всілась і чекала. Скрипала піском на зубах і тремтіла від нетерплячки, але чекала, аж поки заглибина знову не наповнилась водою. А потім пила. Довго.

За третім разом дозволила воді дещо встоятись, випила за чотири ковтки без піску, з самим тільки мулом. І тоді нагадала собі про єдинорога.

— Напевно, ти теж спраглий, Конику – промовила. – А ти не будеш пити болота. Жоден кінь не п'є болота.

Єдиноріг заіржав.

Цирі поглибила ямку, вмощуючи його береги камінням.

— Зачекай, Конику. Хай трохи настоїться…

"Коник" пирхнув, тупнув, відвернув голову.

— Не бійся. Пий.

Єдиноріг обережно наблизив ніздрі до води.

— Пий, Конику. Це не сон. Це справжня вода.

****

Цирі спершу вагалась, не хотіла відходити від джерельця. Вона саме вигадала новий спосіб пиття, що полягав у витисканні до рота вмоченої у заглибленні низу хустки, що довзолило значною мірою відцідити пісок і мил. Але єдиноріг налягав, іржав, тупав, відбігав, знову повертався. Закликав до маршу і вказував дорогу. Цирі після глибоких роздумів послухала – звірятко мало рацію, слід було йти у бік гір, вийти з пустелі. Вона пішла за єдинорогом, оглядаючись і докладно нотуючи у пам'яті положення джерела. Не хотіла заблукати, якби мусила повернутись сюди.

Йшли разом цілий день. Єдиноріг, якого вона називала Коником, вів. Це був дивний коник. Гриз і жував бадилля, яких би не зачепив не тільки кінь, але й зголодніла коза. А коли надибав мандруючу серед каменів колонну великих мурах, теж почав її їсти. Цирі спершу зі здивуванням приглядалась до цього, а потім долучилась до учти. Була голодною.

Мурахи були дуже квасними, але може дякуючи цьому не хотілось блювати. А крім того, мурах було багато і можна було трохи попрацювати занімілими щелепами. Єдиноріг з'їдав комах цілими, вона задовольнялась черевцями, випльовуючи тверді фрагменти хітинових панцерів.

Пішли далі. Єдиноріг виглядів кілька острівців пожовклого чортополоху і смачно з'їв їх. Цього разу Цирі не долучилась. Але коли Коник знайшов у піску яйця ящірки, вона їла, а він приглядався. Пішли далі. Цирі помітила купину чортополоху, вказала на неї Коникові. Через якийсь час Коник привернув її увагу до величезного чорного скоріпона з хвостом довжиною маже на півтори п'яді. Цирі затоптала паскуду. Бачачи, що вона не квапиться їсти скорпіона, єдиноріг з'їв його сам, а скоро після цього показав їй наступне гніздо ящірки.

Це була, як виявилось, цілком стерпна співпраця.

****

Вони йшли.

Гірська гряда була щораз ближче.

Коли западала глибока ніч, єдиноріг зупинявся. Спав стоячи. Цирі, обізнана з кіньми, спершу намагалась змусити його, щоб він ліг – могла спробувати спати на ньому і користуватись з його тепла. З цього нічого не вийшло. Коник бокував і відходив, зберігаючи дистанцію. Він взагалі

не хотів поводитись у класичний спосіб, описаний у вчених книжках – зокрема, не мав найменшого наміру класти голову на її подол. Цирі була повна сумнівів. Не виключала, що книги брехали у питаннях єдинорогів і дівчат, але була також й інша можливість. Очевидно, що єдиноріг був ще єдинорожком-лошам, і я к молоде звірятко міг трохи не знатись на дівчатах. Можливість того, що Коник був спроможний відчути і сприйняти поважно ті кілька дивних снів, які колись наснились їй, відкинула. Хіба хтось сприймає сни серйозно?

****

Він трохи розчарував її. Мандрували два дні і дві ночі, а він не знайшов води, хоч і шукав. Кількаразово зупинявся, крутив головою, водив рогом, потім клусував, проникав у скельні розпадини, гріб копитами у піску. Знаходив мурах, знаходив мурашині яйця і личинки. Знайшов гніздо ящірки. Знайшов кольорового вужа, якого вправно затоптав. Але води не знайшов.

Цирі зауважила, що єдиноріг петляє, не тримається прямої лінії маршу. Вона набралась обґрунтованих підозр, що створіння взагалі не було жителем пустелі. Що воно просто тут заблукало. Як і вона.

****

Мурахи, яких вони почали знаходити у достатній кількості, містили у собі квасну вологість, але Цирі щораз поважніше почала задумуватись над поверненням до джерела. Якби вони пішли ще далі та не знайшли води, на повернення могло б не вистачити сил. Спека була щораз сильнішою, марш виснажував.

Вона вже мала намір почати пояснювати це Коникові, аж той раптом протяжно заіржав, махнув хвостом і побіг галопом вниз, поміж зубатими скелями. Цирі попрямувала за ним, на ходу з'їдаючи мурашині черевця.

Великий простір поміж скелями заповнювала широка піщана вимоїна, а у її осерді було виразно видно заглиблину.

— Ха! – зраділа Цирі. – Мудрий з тебе коник, Конику. Ти знову знайшов джерело. Там, внизу, мусить бути вода!

Єдиноріг протяжно стрибав, оббігши заглиблину легким клусом. Цирі наблизилась. Заглиблина була великою, мала що найменше двадцять стіп у попереку. Вона була чіткою та заокругленою, нагадувало лійку, так докладно, наче хтось відтиснув у піску гігантське яйце. Цирі раптом зрозуміла, що такий досконалий обрис не міг створитись сам собою. Але було вже запізно.

На дні воронки щось заворушилось, а в обличчя Цирі раптово вдарив град піску і камінчиків. Відскочила, впала і зрозуміла, що їде вниз. Стріляючі фонтани щебеню били не тільки в неї – били і в край воронки, а краєчок осипався хвилями і тяг її вниз. Закричала, б'ючи руками, як жук-пливунець, безуспішно намагаючись знайти опору для ніг. Вона одразу зрозуміла, що різкі рухи тільки погіршують справу, допомагаючи осипанню її піском. Перекотилась навзнак, вперлась підборами і широко розкинула руки. Пісок на дні западини заворушився і захвилювався, вона побачила виставлені з-під нього коричневі клешні, що закінчувались гаками, довжиною на добрих пів сажня[37]. Вона знову закричала. Цього разу значно голосніше.

Град щебеню раптом припинив сипатись на неї, ударив у протилежний край воронки. Єдинорог став дибки, дико заіржав, край зламався під ним. Він спробував вирватись з грузкого піску, але даремно – грузнув у ньому щораз більше і щораз швидше сунув у напрямку дна. Страшні клешні скорочувались різкіше. Єдиноріг розпачливо заіржав, смикнувся, безсило б'ючи передніми копитами пісок, що осипався. Його задні ноги надто зав'язли. Коли він осунувся на саме дно лійки, його схопили гидкі клешні захованої у піску потвори.

Чуючи дикий вереск болю, Цирі запекло закричала і кинулась вниз, вихопивши кордик з піхов. Тільки но вона опинилась на дні, зрозуміла, що зробила помилку. На додачу до злого, єдиноріг, якого саме тримали у потворних клешнях і втягували у піщану пастку, ошалів від болю, верещав. На осліп бив передніми копитами, загрожуючи їм переломами кісток.

Відьмацькі танці і прийоми були тут не потрібними. Але існувало одне досить просте закляття. Цірі закликала Силу і вдарила телекінезом.

Вгору порснула хмара піску, відкриваючи приховану потвору, що вчепилась у стегно ревучого єдинорога. Цирі закричала від огиди. Вона ніколи в житті не бачила чогось такого гидкого, на жодній ілюстрації, у жодній з відьмацьких книг. Чогось такого бридкого вона була не в змозі навіть уявити.

Потвора було брудносірою, великою і надутою, як обпита кров'ю п'явка, вузькі сегменти барило подібного тулуба вкривала рідка щетина. Здавалось, що вона взагалі не має ніг, натомість клешні мала довжиною майже такої самої довжини, як вона сама.

Позбавлений піщаного укриття монстр одразу відпустив єдинорога і почав закопуватись швидкими, різкими здриганнями роздутого тіла. Йому це виходило винятково вправно, а єдинорог, що видирався з воронки, ще й допомагав йому, спихаючи вниз купи піску. Цирі огорнув шал і жадоба помсти. Вона кинулась на вже ледь видного з-під піску гидуна і всадила кордика у хребет, що випинався. Атакувала ззаду, обережно тримаючись подалі від клацаючи клешень, якими монстр, як виявилось, міг сягати досить далеко назад. Різонула ще раз, а потвора закопувалась у несамовитому темпі. Вона робила це для того, щоб атакувати. На те, щоб сховатись цілком, їй було достатньо ще два здригання. Прихований, раптом пхнув хвилю щебеню, загрібаючи Цирі до половини стегон. Вона вирвалась і кинулась назад, але не було куди втікати – ціла воронка була у піску, що осипався, кожен рух тягнув на

дно. А пісок на дні набубнявів хвилею, що сунулась до неї, з хвилі з'явились клацаючи, закінчені гострими гаками клешні.

Її врятував Коник. Сповзши на дно воронки, потужно ударив копитами у набубнявілу хвилю піску, яка зраджувала ледь приховану потвору. Під дикими копняками відкрився сірий хребет. Єдиноріг нахилив голову і приколов страха рогом, прицільно, у місці, де озброєна клешнями голова сполучалась з роздутим тулубом. Бачачи, що клешні припертого до землі монстра, безсило орють пісок, Цирі підскочила, і з розмаху забила кордик у тіло, що здригалось. Висмикнула вістря, ударила ще раз. І ще раз. Єдиноріг вирвав ріг і з силою опустив на опуклий тулуб передні копита.

Утрамбований монстр вже не намагався закопуватись. Він вже не ворушився взагалі. Пісок довкола нього зволожився від зеленуватої рідини.

Не без зусилля вибрались з воронки. Вони відійшли на кілька кроків, Цирі безвольно звалилась на пісок, тяжко дихаючи і тремтячи під хвилями адреналіну, що атакував гортань і скроні. Єдиноріг обійшов її довкола. Ступав незграбно, з рани на стегні йому текла кров, спливаючи ногою на бабку, позначуючи кроки червоним слідом. Цирі підвелась на карачки і різко зблювала. За хвилину встала, поточилась, підійшла до єдинорога, але Коник не дозволив себе торкнутись. Відбіг, після чого перевернувся на піску і покачався. А потім почистив ріг, кількаразово забивши його у пісок.

Цирі теж почистилась і витерла клинок кордика, знову і знову неспокійно зиркаючи у бік недалекої воронки. Єдиноріг встав, заіржав, і повільно підійшов до неї.

— Я б хотіла оглянути твою рану, Конику.

Коник заіржав і потряс рогатою головою.

— Якщо ні, то ні. Якщо можеш йти, йдемо. Краще не залишаймося тут.

******

Незадовго після цього на їх дорозі з'явилась наступна розлога площина піску, вся, аж до країв оточуючих її скель, поцяцькована воронками, які були вигреблені у піску. Цирі роззиралась з жахом – деякі воронки були що найменше удвічі більшими від тієї, в якій вони недавно боролись за життя.

Вони не наважились перетнути поле, лавіруючи поміж воронками. Цирі була переконана, що воронки були пастками на необережні жертви, а монстри з довгими клешнями, що сиділи у них, були загрозливими тільки для жертв, які падали до воронок. Зберігаючи обережність і тримаючись подалі від западин, можна було подолати піщанистий терен, без страху, що хтось з потвор вилізе з воронки і почне їх переслідувати. Була певна, що ризику немає – але воліла не перевіряти. Єдиноріг дотримувався схожої позиції – пирскав, пирхав і відбігав, відтягуючи її від піщаної ділянки. Вони змінили дорогу, широким гаком оминувши небезпечну площину, тримаючись скель і твердого кам'янистого ґрунту, через який жодна з бестій не була б у змозі проритись.

Ідучи, Цирі не спускала з воронок ока. Кілька разів бачила, як зі згубних пасток вверх стріляли фонтани піску – потвори поглиблювали і відновлювали свої садиби. Деякі воронки були так близько одна до одної, що щебень, який один монстр викидав, потрапляв до інших западин, турбуючи приховане на дні чудовисько, а тоді розпочиналась страшна канонада, коли протягом кількох хвилин пісок свистів і сік довкола як град.

Цирі задумалась, на що полюють піщані чудовиська на безводній і мертвій пустці. Відповідь прийшла сама – з однієї з найближчих западин

широкою дугою вилетів темний предмет, з тріском впавши неподалік них. Після короткої миті вагання вона збігла зі скел на пісок. Тим, що вилетіло з воронки, був трупик гризуна, що нагадував кролика. Принаймні за хутром. Трупик був скорченим, твердим і сухим, як пробка, легкий і пустий як міхур. У ньому не було ані краплини крові. Цирі здригнулась – вона вже знала, на що полює гидота і як годується.

Єдиноріг застережно заіржав. Цирі підвела голову. У найближчій околиці не було жодної воронки, пісок був рівним і гладеньким. І на її очах цей рівний і гладенький пісок раптом згорбився, а цей горб швидко почав сунути у її бік. Вона викинула висмоктане падло і блискавично видерлась на скелю.

Рішення оминати піщанисту ділянку виявилось дуже слушним.

Вони пішли далі, оминаючи навіть найменші ділянки піску, ступаючи виключно по твердому ґрунтові.

Єдиноріг йшов повільно, спотикався. З його скаліченого стегна текла кров. Але він і далі не дозволяв їй підійти і оглянути рану.

****

Піщанисте річище значно звузилось і почало витись. Дрібний і розсипчастий пісок поступився місцем великому щебеню, потім гальці. Вони вже не бачили воронок тривалий час, тож вирішили піти стежкою через річище. Цирі, хоч знову мучена спрагою і голодом, почала рухатись швидше. Була надія. Кам'янисте річище не було ніяким річищем. Вона була дном ріки, що плило з боку гір. У річці не було води, але ріка вела до джерел – занадто слабких і надто мало активних, щоб наповнити водою русло, але напевно достатніх, щоб напитись.

Вона б йшла швидше, але мусила сповільнитись. Бо єдиноріг сповільнився. Він йшов з явним зусиллям, тягнув ногу, ставив копито

боком. Коли настав вечір, ліг. Не встав, коли підійшла. Дозволив, щоб оглянула рану.

Ран було дві, по обидва боки запаленого, сильно напухлого стегна. Обидві рани були загноєні, обидві кривавили, і разом з кров'ю з обох текла липка, бридко пахнуча ропа.

Потвора була отруйною.

****

Наступного дня було ще гірше. Єдиноріг ледь йшов. Увечері ліг на каменях і не хотів вставати. Коли вона біля нього стала на коліна, дотягся до зараненого стегна ніздрями і рогом, заіржав. У тому іржанні був біль.

Ропа текла щораз сильніше, запах був нестерний. Цирі видобула кордик. Єдиноріг тонко заверещав, спробував встати, звалився задом на каміння.

— Я не знаю, що мені робити… — простогнала, дивлячись на лезо. – Справді не знаю… Рану слід напевно розрізати, витиснути ропу і отруту… Але я не вмію! Можу скривдити тебе ще більше!

Єдиноріг спробував підняти голову, заіржав. Цирі сіла на каміння, обхопила голову долонями.

— Мене не навчили лікувати – промовила вона гірко. – Мене навчили вбивати, пояснивши, що у цей спосіб зможу рятувати. Це було великою брехнею, Конику. Мені набрехали.

Запала ніч, швидко темніло. Єдиноріг лежав, Цирі гарячково думала. Назбирала чортополоху і бадилля, якого вдоста росло на берегах всохлої ріки, але Коник не хотів їх їсти. Він безвладно поклав голову на

каміння, не намагався вже її підняти. Тільки моргав очима. У його писку з'явилась піна.

— Я не можу допомогти тобі, Конику – промовила здушеним голосом. – Я не маю нічого…

Крім магії.

Я чародійка.

Встала, простягла руку. І нічого. Вона дуже потребувала магічної енергії, а її не було ані сліду. Не сподівалась цього, була здивована. Адже водяні жили є всюди! Зробила кілька кроків в одну, потім у другу сторону. Почала йти по колу. Повернулась.

Нічого.

— Ти проклята пустеле! – крикнула, стрясаючи кулаками. – У тобі немає нічого! Ані води, ані магії! А магія має бути всюди! Це теж тільки брехня! Всі мені набрехали, всі!

Єдиноріг заіржав.

Магія є всюди. Є у волі, у землі, у повітрі…

І у вогні.

Цирі зі злості вдарила кулаком у чоло. Їй це вчасно не спало на думку, можу тому, що там, серед голих каменів, не було навіть що запалити. А тепер мала під рукою сухий чортополох і бадилля, а для створення маленької іскорки їй повинно вистачити тієї дрібки енергії, яку вона ще відчувала у собі…

Вона назбирала більше патиків, склала їх у стосик, обложила сухим чортополохом. Обережно запхала руку.

— Aenye!

Стосик заяснів, замиготів полум'ям, запалав, охопив листя, пожер його, вистрелив догори. Цирі докинула бадилля.

Що тепер, подумала вона, дивлячись в оживаюче полум'я. Черпати? Як? Єнніфер заборонила мені торкатись енергії вогню... Але я не маю вибору! Ані часу! Мушу це зробити! Патики і листя згорять швидко... Вогонь згасне... Вогонь... Який він гарний, який він теплий...

Не знала, коли і як це сталось. Вона задивилась у полум'я і раптом відчула біль у скронях. Схопилась за груди, мала враження, що її ребра лускають. У животі, паху і сосках запульсував біль, який миттєво змінився у неймовірну насолоду. Встала. Ні, не встала. Злетіла.

Сила наповнила її як розтоплений свинець. Зорі на небосхилі затанцювали, наче відбиті на поверхні охра. Пломеніюче на заході Око вибухнув сяйвом. Вона взяла це сяйво, а разом з нею і Силу.

— Hael, Aenye!

Єдиноріг дико заіржав і спробував підвестись, опираючись на передні ноги. Рука Цирі піднялась сама, долоня сама склалась до жесту, губи самі прокричали закляття. З пальців вилинуло світло, променіюче сяйво. Вогонь загудів полум'ям.

Хвилі світла, що били з її руки торкнулись зараненого стегна єдинорога, поєднались, проникли.

— Хочу, щоб ти був здоровим! Я хочу цього! Vess'hael, Aenye!

Сила вибухнула в ній, наповнила дикою ейфорією. Вогонь вистрелив вверх, довкола посвітлішало. Єдиноріг підняв голову, заіржав, а потім раптом швидко зірвався з землі, незграбно ступив кілька кроків. Вигнув шию, дотягнувся писком стегна, ворухнув ніздрями, пирхнув – ніби з недовірою. Голосно заіржав, махнув хвостом і галопом оббіг вогнище.

— Я вилікувала тебе! – крикнула Цирі з гордістю. – Вилікувала! Я чародійка! Мені вдалось витягнути силу з вогню! І я маю ту силу! Я можу все!

Відвернулась. Розпалене вогнище гуділо, сипало іскрами.

— Ми вже не мусимо шукати джерел! Не будемо вже пити вигрібане болото! Я тепер маю силу! Відчуваю силу, яка є в цьому вогні! Я зроблю так, що на цю кляту пустелю випаде дощ! Що вода порсне зі скель! Що тут виростуть квіти! Трава! Кольрабі! Тепер я можу все! Все!

Різко підняла обидві руки, викрикуючи закляття та вигукуючи інвокації[38]. Вона не розуміла їх, не пам'ятала, коли їх вивчала і чи взагалі коли небудь їх вивчала. Це не мало значення. Вона відчувала міць, відчувала силу, випромінювану вогнем. Була вогнем. Тремтіла від потуги, що пронизувала її.

Нічне небо зорала раптом стрічка блискавки, серед скель і чортополоху завив вихор. Єдиноріг пронизливо заіржав і став дибки. Вогонь бухнув догори. Вибухнув. Назбирані галузки та стебла давно вже обвуглились, тепер пломеніла сама скеля. Але Цирі не звертала на це уваги. Відчувала силу. Бачила тільки вогонь. Відчувала тільки вогонь.

Ти можеш все, шепотіло полум'я, отримавши нашу міць, можеш все. Світ біля твоїх ніг. Ти велика. Ти могутня.

Серед полум'я постать. Висока молода жінка з довгим, прямим вороняче чорним волоссям. Жінка сміялась, дико, жорстоко, вогонь шаленів довкола неї.

Ти могутня! Ті, які тебе скривдили, не знали, з ким заїлись! Ти помстишся! Відплатиш їм! Відплатиш їм всім! Нехай тремтять від страху біля твоїх ніг, нехай клацають зубами, не сміють дивитись вгору, на твоє обличчя. Нехай скімлять про милість! Але ти не знай милосердя! Відплати їм! Відплати всім і за все! Помста!

За спиною чорноволосої вогонь і дим, у димі ряди шибенець, шеренги паль, ешафоти і риштування, гори трупів. Це трупи нільфгаардців, тих, які здобули і сплюндрували Цинтру, які убили короля Ейста і її бабцю Каланте, ті, які мордували людей на вулицях міста. На шибениці колихається лицар у чорній броні, петля скрипить, довкола шибениці клубочуться ворони, що намагаються видзьобати йому очі через шпарини крилатого шолому. Далі шибениці тягнуться аж по горизонт, на них висять Scoia'tael, ті, які вбили Пауле Дагльберга з Каедвену, і ті, які переслідували її на острові Танедд. На високій палі здригається чародій Вільгефортц, його гарне, оманливо шляхетне обличчя скорчене і синьо-чорне від муки, гострий і закривавлений кінець палі визирає йому з ключиці…Інші чародії з Танедду стоять на колінах на землі, мають скручені за спинами руки, а нагострені палі вже чекають…

Стовпи, обложені в'язками хмизу, здіймаються аж по палаючий, позначений стрічками диму горизонт. Біля найближчого стовпа, прикручена ланцюгами, стоїть Трісс Мерігольд… Далі Маргарита Лаукс-Антілле… Матінка Неннеке… Ярре… Фабіо Сакс…

Ні. Ні. Ні.

Так, кричить чорноволоса, смерть усім, відплати всім, погордуй ними! Вони всі скривдили тебе, або хотіли тебе скривдити! Може колись

захочуть тебе скривдити! Зневаж їх, бо нарешті прийшов час погорди! Погорда, помста і смерть! Смерть всьому світові! Смерть, руйнування і кров!

Кров на твоєму рукаві, кров на твоїй сукенці…

Вони зрадили тебе! Ошукали! Скривдили! Тепер маєш силу, мстися!

Вуста Єнніфер потріскані й розбиті, кровоточать, на її руках і ногах окови, тяжкі ланцюги прикріплені до мокрих і брудних стін льоху. Зібраний довкола ешафоту натовп верещить, поет Жовтець кладе голову на пень, вгорі зблискує вістря катівської сокири. Зібрані під ешафотом вуличники розвивають хустку, щоб спіймати на неї кров… Крик натовпу заглушує удар, від якого трясеться риштування…

Вони зрадили тебе! Збрехали і ошукали! Всі! Ти була для них маріонеткою, була лялькою на паличці! Вони використали тебе! Засудили на голод, на палюче сонце, на спрагу, на поневіряння, на самотність! Прийшов час зневаги і помсти! Ти маєш силу! Хай весь світ тремтись перед тобою! Нехай цілий світ тремтись перед Старшою Кров'ю!

На ешафот вивели відьмаків – Веземіра, Ескеля, Коена, Ламберта. І Геральта… Геральт хитається на ногах, весь у крові…

— Ні!!!

Довкола неї вогонь, за стіною полум'я дике іржання, єдинороги стають дибки, мотаючи головою, б'ють копитами. Їх гриви як розтріпані бойові штандарти, їх роги довгі і гострі, як мечі. Єдинороги є великими, великі як лицарські коні, значно більші від її Коника. Звідки вони тут взялись? Звідки їх тут взялось аж стільки? Полум'я з гарчанням вистрелило вверх. Чорноволоса жінка піднесла рука, на її руках кров. Її волосся розвиває жар.

Гори, гори, Фалько!

— Геть! Відійди! Я не хочу тебе! Не хочу твоєї сили!

Гори, Фалько!

— Не хочу!

Хочеш! Бажаєш! Бажання і хіть нуртують в тобі як полум'я, насолода полонила тебе! Це потуга, це сила, це влада! Це набільша насолода з насолод світу!

Блискавиця. Грім. Вітер. Лопотіння крил та іржання шаліючих довкола вогню єдинорогів.

— Я не хочу тієї сили! Не хочу! Я зрікаюсь її!

Вона не знала, чи це вогонь пригас, чи то їй в очах потемніло. Впала, відчуваючи на обличчі перші краплі дощу.

****

Слід позбавити Істоту існування. Не можна дозволити, щоб вона існувала. Істота небезпечна. Підтвердження.

Заперечення. Істота не викликала Силу для себе. Зробила це, щоб врятувати Ihuarraquax. Істота співчуває. Це дзавдяки Істоті Ihuarraquax знову серед нас.

Але істота має Силу. Якщо вона захоче її використати…

Не зможе її використати. Ніколи. Вона зреклась її. Зреклась сили. Цілком. Сила пішла. Це дуже дивно.

Ми ніколи не зрозуміємо Істот.

І не треба їх зрозуміти! Позбавимо Істоту існування. Поки не буде запізно. Підтвердження.

Заперечення. Підемо звідси. Залишмо Істоту. Залишмо її її призначенню.

****

Вона не знала, як довго лежала на камінні, під ударами дощу, вглядаючись у небо, що змінювало кольори. Поперемінно було темно і світло, холодно і гаряче, а вона лежала, безсила, висушена і порожня, як те падло, той трупик гризуна, висмоктаний і викинений з воронки.

Вона не думала ні про що. Була самотньою, була порожньою. Не мала вже нічого і не відчувала у собі нічого. Не було спраги, голоду, втоми, страху. Зникло все, навіть воля до життя. Була тільки велика, холодна, страшна порожнеча. Відчувала ту порожнечу усім єством, кожною клітиною організму.

Відчувала кров на внутрішній частині стегон. Їй було байдуже. Була порожньою. Втратила все.

Небо змінило кольори. Не ворушилась. Чи мав рух який-небудь сенс у порожнечі?

Не ворушилась, коли довкола забили копита, задзвеніли підкови. Не зреагувала на гучні окрики і вигуки, на гучні звуки, на пирхання коней. Не ворухнулась, коли її вхопила тверда, сильна рука. Піднята, безвладно обвисла. Не зреагувала на шарпання і струси, на гострі, різкі запитання. Вона не розуміла їх і не хотіла розуміти.

Була порожньою і байдужою. Байдуже прийняла воду, що лилась їй на обличчя. Коли їй приклали флягу до вуст, не опиралась. Пила.

Байдуже.

Була байдужою і далі. Її втягнули на луку сідла. Промежина була чутливою і боліла. Вона дрижала. Тож її огорнули ковдрою. Була безвладною і м'якою, впала з рук, тож її прив'язали ременем до вершника, що сидів позаду неї. Вершник смердів потом і сечею. Їй було байдуже до цього.

Довкола були кінні. Багато кінних. Цирі байдуже дивлась на них. Була порожньою, вьтратила все. Ніщо вже не мало значення.

Нічого.

Навіть те, що командуючий кінними лицар мав на шоломі крила хижого птаха.

Коли було підкладено під дрова злочинниці вогонь і коли її огорнуло полум'я, вона почала мерзити зібраних на площі лицарів, баронів, чародіїв і панів райців такими гидкими словами, що всіх охопив страх. Хоч серед великої поляни було відкладено дрова, бо не хотіли, щоб дияволиця вмерла зашвидко і зазнала більших мук від вогню, тепер було наказано швидше докинути сушняку і завершити страту. Але демон ще сидів у цій проклятущій, бо хоч вона вже й гарно шкварчала, не видала криків болю, тільки почала кидати ще страшніші прокльони. "З моєї крові народиться месник – закричала голосно. – З осквернені Старшої Крові зродится нищитель народів і світів! Він помститься за мої муки! Смерть, смерть і помста вам всім і вашим нащадкам!" Тільки-но вона зуміла прокричати це, як згоріла. Так загинула Фалька, таку понесла кару за пролляту невинну кров.

Родерік де Новембре, Історія світу, том II

РОЗДІЛ СЬОМИЙ

— Подивіться на неї. Спалена сонцем, покалічена, спустошена. П'є, як губка, а виголодніла, що аж страшно. Скажу вам, вона прийшла зі сходу. Пройшла через Корат. Через Пательню.

— Байки! На Пательні ніхто не виживе. Вона з заходу йшла, з гір, руслом Сухака. Зачепила Корат ледь з краю, та й того було досить. Коли ми її знайшли, вже впала, лежала непритомною.

— На заході пустеля теж тягнеться милями. Звідки тоді вона йшла?

— Не йшла, а їхала. Хто зна, як здалеку. Біля неї були сліди копит. Її кінь мусив звалитись у Сухаку, тому й побита, вся в синцях.

— Цікаво, чому вона така важлива для Нільфгаарду? Коли префект послав нас на пошуки, думали, що зникла якась важлива шляхтянка. А ця? Звичайна курва, спрацьована коняка, до того ж, ніби оніміла. Я ще не знаю, Скомліку, чи ми знайшли те, що треба…

— Вона це. Зазвичай це не так. Зазвичай ми знаходимо їх мертвими.

— Бракувало небагато. Точно, її урятував дощ. Зараза, найстаріші діди не пам'ятають дощу на Пательні. Хмари завжди оминають Корат… Навіть коли у долинах падає, там жодна крапля не падає!

— Гляньте на неї, як вона жере! Ніби тиждень нічого в роті не мала… Гей, ти, посмітюхо! Чи смачна солонина? Хлібчик сухий?

— По ельфійські питай. Чи по нільфгаардськи. Вона по-людськи не розуміє. Це якийсь ельфійський виплодок…

— Це причинна, недотепо. Коли я її зранку саджав на коня, то ніби всаджував дерев'яну ляльку.

— Очей не маєте – блиснув зубами той, якого називали Скомліком, могутній і лисуватий. – Що з вас за Лапачі, якщо ви ще не зрозуміли її! Вона ані дурна, ані не відстала. Тільки вдає. Це дивна і хитра пташка.

— А чому вона така важлива для Нільфгаарду? Обіцяли нагороду, всюди погнали патрулі… Чому?

— Я не знаю цього. А якби її добре запитати… Палицею по хребті запитати… Ха! Ви помітили, як вона дивилась на мене? Все вона розуміє, уважно слухає. Гей, дівко! Я – Скомлік, слідопит, званий Лапачем. А це, поглянь тут, це нагайка, яку називають вудкою! Тобі дорога шкіра на плечах? То негайно говори…

— Досить! Мовчати!

Гучний, різкий, не визнаючий спротиву наказ долинув від другого вогнища, біля якого сидів лицар разом зі своїм зброєносцем.

— Нудьгуєте, Лапачі[39]? – грізно запитав лицар. – Тоді гайда до роботи! Догляньте за кіньми! Промийте збрую і вичистіть зброю! До лісу по дрова! А дівчину не чіпати! Ви зрозуміли, хами?

— Так точно, шляхетний пане Свеерсе. – пробурмотів Скомлік. Його товариші опустили голову.

— До роботи! Виконувати накази!

Лапачі заметушились.

— Нас доля покарала тим засранцем – пробурмотів один. – Це ж саме префект його над нами поставив, лицаря трахнутого…

— Пихатий — пробурмотів стиха другий, крадькома озирнувшись. – А все ж це ми, Лапачі, знайшли дівку… Це наш нюх направив, щоб ми поїхали у русло Сухака.

— Точно. Заслуга наша, а нагороду візьме вельможний, нам хіба який гріш капне… Кине під ноги флорена, маєш, бери, Лапачу, подякуй за панську ласку…

— Закрийтесь – просичав Скомлік – бо ще почує…

Цирі залишилась біля вогнища сама. Лицар і зброєносець допитливо дивились на неї, але не озвались.

Лицар був старшим, але міцним чоловіком з суворим, позначеним шрамами обличчям. Під час їзди увесь час мав на голові шолом з пташиними крилами, але це не були крила, які Цирі бачила у сонних кошмарах, а потім на острові Танедд. Це не був Чорний Лицар з Цинтри. Але це був нільфгаардський лицар. Коли віддавав накази, говорив загальною легко, але з виразним акцентом, схожим до акценту ельфів. Натомість зі своїм зброєносцем, хлопцем не набагато старшим від Цирі, він говорив мовою, близькою до Старшої Мови, але менш співучою, твердішою. Це мала бути нільфгаардська мова. Цирі, що добре знала Старшу Мову, розуміла більшість слів. Але не виказала це. На першому постої, на краю пустелі, яку називали Пательнею або Коратом, нільфгаардський лицар і його зброєносець засипали її питаннями. Тоді вона не відповідала, бо була байдужою, приголомшеною, напівпритомною. Через кілька днів їзди, коли вони виїхали зі скелястих ущелин та з'їхали вниз, у зелені долини, Цирі опритомніла, врешті почала сприймати світ довкола і сонно реагувати. Але вона й далі не відповідала на питання, тож лицар взагалі припинив озиватись до неї. Здавалось, що він не звертає на неї уваги. Нею займались тільки

бандюги, які казали називати себе Лапачами. Ці теж пробували її випитувати, були агресивними.

Але нільфгаардець у крилатому шоломі прудко прикликав їх до порядку. Було ясно і очевидно, хто тут є паном, а хто слугою.

Цирі вдавала дурненьку німу, але пильно нашорошила вуха. Поволі починала розуміти своє становище. Вона потрапила до рук Нільфгаарду. Нільфгаард її шукав і знайшов, безсумнівно вистеживши шлях, яким її послав хаотичний телепорт з Tor Lara. Те, що не вдалось Геральтові, вдалось крилатому лицареві і слідопитам-Лапачам.

Що сталось на Танедді з Єнніфер і Геральтом? Де вони? Вона мала найгірші підозри. Лапачі та їх ватажок, Скомлік, говорили простацькою, брудною версією Загальної, але без нільфгаардського акценту. Лапачі були звичайними людьми, але служили лицареві з Нільфгаарду. Лапачі тішились думці про нагороду, яку за віднайдення Цирі їм виплатить префект. У флоренах.

Єдиними країнами, де обіговою монетою був флорен, а люди служили нільфгаардцям, були керовані префектами імперські Провінції на далекому Півдні.

****

Наступного дня, на пасовищі над берегом струмка, Цирі почала задумуватись над можливістю втечі. Їй могла допомогти магія. Обережно спробувала найпростіше закляття, делікатний телекінез. Але її підозри підтвердились. Вона не мала у собі навіть крихти чародійської енергії. Після нерозсудливої гри з вогнем магічні здібності цілком залишили її.

Збайдужіла знову. До всього. Замкнулась в собі і занурилась в апатію. Надовго.

До того дня, коли їм заступив дорогу через пустку Блакитний Лицар.

****

— Ая-яй – промурмотів Скомлік, дивлячись на кінних, що перегородили їм дорогу. – Біда буде. Це Варнхаґени з форту Сарда…

Кінні наблизились. На чолі, на міцному сивому коні, їхав велетень у позолочених, вилискуючих блакиттю латах. Одразу за ним тримався другий панцерний, з-заду під'їжджали двоє вершників у простих бурих строях, безсумнівно пахолоки.

Нільфгаардець у крилатому шоломі виїхав назустрічя, втримуючи гнідого у танцюючому клусі. Його зброєносець помацав руків'я меча, обернувся у сідлі.

— Стати з-заду і пильнувати дівчини – буркнув до Скомліка та його Лапачів. – Не втручатись!

— Ми не дурні – тихо промовив Скомлів, як тільки зброєносець віддалився. – Ми не дурні, щоб втручатись до ворожнечі панів з Нільфгаарду…

— Буде бійка, Скомліку?

— Обов'язково. Поміж Свеерсами і Варнхаґенами родова ворожнеча і кривава помста. З коней. Пильнуйте дівку, бо у ній наші інтерес та зиск. Якщо нам пощастить, візьмемо за неї всю нагороду.

— Варнхаґени певно теж цю дівку шукають. Якщо переважать, відберуть у нас її… Нас тільки четверо…

— П'ять – блиснув зубами Скомілк. – Один з обозників з Сарди це здається мій свояк. Побачите, з цієї бійки для нас буде зиск, не для панів лицарів…

Лицар у блакитних латах стягнув віжки сивка. Крилатий став навпроти. Супутник Блакитного підклусував, спинився з тилу. Його дивний шишак був оздоблений двома смугами шкіри, що звисали з заборола і виглядали ніби два великих вуса чи ікла моржа. Впоперек сідла Двоіклий тримав грізно виглядаючу зброю, що дещо нагадувала еспонтон[40], який носили гвардійці з Цинтри, але маючий значно коротше древко і довше вістря.

Блакитний і Крилатий обмінялись кількома словами. Цирі не розчула якими, але тон обох лицарів не залишав сумнівів. Це не були слова приязні. Блакитний раптом підвівся у сідлі, різко вказав на Цирі, щось голосно і гнівно сказав. Крилатий у відповідь крикнув так само гнівно, махнув рукою у панцерній рукавиці, явно наказуючи Блакитному йти геть. І тоді почалось.

Блакитний пришпорив сивка і кинув його вперед, витягуючи сокиру з ухвату при сідлі. Крилатий підігнав гнідого, вириваючи меча з піхов. Однак поки панцирний зумів втрутитись у бій, атакував Двоіклий, пришвидшивши коня в галоп древком еспонтона. Зброєносець Крилатого кинувся на нього, видобуваючи меча, але Двоіклий піднявся у сідлі і всадив йому еспонтона просто в груди. Довге вістря з тріском пробило рингграф і кольчугу, зброєносець пронизливо зойкнув і впав з коня на землю, обіруч тримаючи вбите аж по поперечину древко.

Блакитний і Крилатий з гуркотом і стукотом зіткнулись. Топірець був грізнішим, але меч швидшим. Блакитний дістав у плече, фрагмент позолоченої броні руки полетів у бік, крутячись і вимахуючи ременями, їздець захитався у сідлі, на блакитних латах заблищали кармінові смуги. Галоп розділив бійців. Крилатий нільфгаардець повернув гнідого, але тоді на нього напав Двоіклий, обіруч здіймаючи меча для удару. Крилатий шарпнув віжки, Двоіклий, керуючи конем тільки ногами,

причвалував поряд. Крилатий однак зумів вгамселити його на льоту. На очах Цирі бляха наплічника наплічника увігнулась, з-під неї бухнула кров.

Блакитний вже повертався, кричучи та крутячи топірцем. Обидва латники на ходу обмінявшись ударами, розділились. На Крилатого знову напав Двоіклий, коні зіткнулись. Задзвеніли мечі. Двоіклий втяв Крилатого, розваливши наручник і щиток. Двоіклий захитався у сідлі. Крилатий встав у стременах і з розмаху вдарив ще раз, між розрубаним, вже вгнутим наплічником і шишаком. Вістря широкого меча з гуркотом вп'ялось у бляху, зав'язло. Двоіклий напружився і затремтів. Коні зіткнлись, тупаючи і гризучи зубами вудила. Крилатий вперся у луку сідла, вирвав меча. Двоіклий звісився з сідла і впав під копита. Підкови загуркотіли у розбитий панцир.

Блакитний повернув сивка, атакував, піднімаючи топірця. З натугою керував конем зараненою рукою. Крилатий помітив це, вправно зайшов йому зправа, піднявся у стременах для страшного удару. Блакитний спіймав удар топірцем і вибив меча з долоні Крилатого. Коні знову зіткнулись. Блакитний був справжній силачем, тяжкий топірець у цього долоні здіймався і опускався як очеретинка. На панцир Крилатого зі стукотом звалився удар, від якого гнідий аж присів на зад. Крилатий захитався, але втримався у сідлі. Поки топірець зумів впасти вдруге, він відпустив віжки і розвернув ліву руку, вхопивши повішений на рем'яному темляку тяжкий гранчастий буздуган, навідліт вдаривши Блакитного по шоломі. Шолом загудів як дзвін, тож Блакитний похитнувся у сідлі. Коні іржали, намагались кусатись і не хотіли розділятись.

Блакитний, виразно ошелешений, ударом буздугана, однак зумів вдарити топірцем, з гуркотом поціливши противника у нагрудник. Те, що обидва ще утримувались у сідлах, здавалось істинним чудом, але це було просто заслуга підтримуючих їх високих сідел. По боках обидвох вершників текла кров, яку було особливо виразно видно на ясній масті сивка. Цирі дивилась з жахом. У Каер Морхені її було навчено битись,

але вона не уявляла собі, як могла б протистояти один на один якомусь з цих чилачів. І спарирувати хоча б один з таких потужних ударів.

Блакитний, обіруч вхопивши руків'я топірця, глибоко вбитого у нагрудник Крилатого, згорбився і вперся, намагаючись зіпхнути противника з сідла. Крилатий з розмаху лупнув його буздуганом, раз, другий, третій. Кров порснула з-під казана шолома, бризнула на блакитні лати і шию сивка. Крилатий пришпорив гнідого острогами, стрибок коня вирвав вістря топірця з його нагрудника; Блакитний, що хитався у сідлі, випустив з долоні руків'я. Крилатий переклав бузудуган до правої руки, налетів, страшним ударом пригнув голову Блакитного до кінської шиї. Вхопивши віжки сивка вільною рукою, нільфгаардець бив буздуганом, блакитний обладунок дзвенів як залізний баняк, кров стікала з-під увігнутого щолома. Ще один удар і Блакитний вперед головою впав під копита сивка. Сивий кінь перестрибнув, але гнідий Крилатого, мабуть вишколений, з гуркотом потоптав поваленого. Блакитний був ще живим, що засвідчив розпачливий рик болю. Гнідий топтав його й далі – з такою силою, що поранений Крилатий не втримався у сідлі і з гуркотом звалився поряд.

— Повбивались, бляха – крякнув Лапач, який тримав Цирі.

— Панове лицарі, чума на обидва їхніх доми – сплюнув другий.

Пахолки Блакитного спинились, один дивився, прикривши очі долонею.

— Це ти, Скомілку?

— Я! Під'їджаджай, Ремізе, не бійся! Лицарські чвари це не наша справа!

З Цирі раптом вистачило байдужості. Спритно вирвалась від Лапача, що тримав його, пустилась бігцем, зловила сивка Блакитного, одним скоком застрибнула у сідло з високою лукою.

Може їй би і вдалося, якби не те, що пахолки з Сарди були у сідлах і на відпочилих конях. Вони легко впіймали її, вирвали повіддя. Вона зіскочила і погнала у бік лісу, але кінні знову її наздогнали. Один на ходу вхопив її за волосся, потягнув, поволік. Свиснула нагайка, Цирі завила і скрутилась у клубок, затулюючи голову руками. Нагайка знову свиснула, і втяла її по руках. Вона поповзла, але Скомлік підскочив, копнув її, а потім притис чоботом поперек.

— Втікати хотіла, зміюко?

Нагайка свиснула. Цирі завила. Скомлік знову копнув її і шмагонув батогом.

— Не бий мене! – вереснула вона, скулившись.

— Розговорилась, зараза! Твої губи розв'язались? Зараз я тобі…

— Скомліку, спам'ятайся! – крикнув якийсь з Лапачів. – Ти хочеш з неї життя вибити, чи що? Вона забагато коштує, щоб так її змарнувати!

— Хай тебе ясний шляк трафить – промовив Реміз, злазячи з коня. – Це та, яку Нільфгаард шукає вже тиждень?

— Вона.

— Ха! Її шукають всі гарнізони. Це якась важлива для Нільфгаарду персона! Я чув, що якийсь могутній маг наврочив, що вона мусить бути десь тут у цих околицях. Де ви її знайшли?

— На Пательні.

— Бути того не може!

— Може, може – гнівно промовив Скомлік, скривившись. – Ми маємо її, і нагорода наша! Що стоїте стовпами? Спутайте мені ту пташку і у сідло з нею! Забираймося звідси, хлопці! Живо!

— Вельможний Свеерс – промовив один з Лапачів – здається ще дихає…

— Довго не подихає. Пес його їбав! Їдьмо прямо до Амарілло, хлопці. До префекта. Залишмо йому дівку та заберемо нагороду.

— До Амарілло? – Реміз почухав у потилиці, подивився на поле недавнього бою. – там же нам кат світить! Що скажеш префектові? Лицарі побиті, а ви цілі? Коли це все виявиться, префект накаже вас повісити, а нас під конвоєм відішле до Сарди… А після цього Варнхаґени злуплять з нас шкіру. Вам може й дорога до Амарілло, але мені ліпше сховатись у лісах…

— Ти мій шуряк, Ремізе – промовив Скомлів. – А хоч і псячий син, бо ж сестру мою бив, та все ж свояк. Тому твоя шкіра вціліє. Їдьмо до Амарілло, кажу. Префект знає, що між Свеерсами і Варнхаґенами ворожнеча. Зустрілись, повбивали одні одних, річ для них звичайна. Що ми могли? А дівку, зважте на мої слова, ми знайшли пізніше. Ми, Лапачі. Ти теж віднині Лапач, Ремізе. Префект лайно знає, скільки нас поїхало зі Свеерсом. Не рахуватиме…

— Чи ти не забув про дещо, Скомліку? – протяжно запитав Реміз, дивлячись на другого пахолка з Сарди.

Скомлік повільно відвернувся, після чого блискавично видобув ніж і з розмаху забив його пахолкові в горло. Пахолок захарчав і завалився на землю.

— Я ні про що не забуваю – холодно сказв Лапач. – Ну, то тепер ми вже самі свої. Свідків немає, та й голів до поділу нагороди не забагато. На коней, хлопця, до Амарілло! Між нами і нагородою ще кавалок дороги, нема що зволікати!

****

Коли вони виїхали з темного і мокрого букового лісу, блія підніжжя гори побачили село, кільканадцять стріх всередині персня низького частоколу, що відгороджував вигин невеликої річки.

Вітер приніс запах диму. Цирі поворушила задерев'янілими пальцями рук, прив'язаних ременем до луки сідла. Вона вся була задерев'янілою, її огузок нестерпно болів, докучав повний міхур. Вона була в сідлі від світанку. Вночі вона не спочивала, бо їй було наказано спати з рукми, прив'язаними до кінцівок Лапачів, що лежали з обох сторін. На кожен її порух Лапачі реагували лайкою і погрозами побиття.

— Поселення – промовив один.

— Бачу – відповів Скомлік.

Вони з'їхали з гори, копита коней захрумтіли серед високих, спалених сонцем трав. Вони швидко добрались вибоїстою дорогою, що вела просто до села, з дерев'яним містком і брамою у палісаді.

Скомлів спинив коня, звівся у стременах.

— Що це за село? Я ніколи тут не бував. Ремізе, ти знаєш ці околиці?

— Давно – промовив Реміз – це село звалось Білою Річкою. Але як почалось заворушення, кілька тутешніх пристали до повстанців. Тепер тут мешкають тільки нільфгаардські осадники, новопоселенці. А село перехрестили на Глисвен. Ті осадники це недобрі, завзяті люди. Кажу вам: не зупиняймось тут. Їдьмо далі.

— Коням треба відпочити – запротестував один з лапачів – і поїсти. Та й мені кишки марша грають, ніби капела торохтить. Що нам ті новопоселенці, пульпа, дрібнота. Махнемо їм перед носом наказом префекта, адже префект нільфгаардець, як і вони. Побачите, в пояс нам уклоняться.

— Ага – буркнув Скомлік – чи хтось бачив нільфгаардця, що кланяється в пояс. Ремізе, а якась корчма є в тому Глисвені?

— Є. Корчми. Варнхаґени не спалили.

Скомлік обернувся у сідлі, поглянув на Цирі.

— Слід її розв'язати – промовив. – Не можна, щоб хтось зрозумів… дайте їй плаща, і каптура на голову… Гей! Куди ти, посмітюхо?

— Я мушу в кущі…

— Я тобі дам кущі, блядюго! Присядь біля дороги! І пам'ятай: у селі ані пари з вуст. Не думай, що ти хитра! Писнеш тільки, то горло тобі переріжу. Якщо я не дістану за тебе флоринів, ніхто не дістане.

Вони під'їхали кроком, копита коня застукали по містку. З-за гостроколу одразу з'явилась постать озброєного списом поселенця.

— Сторожують біля брами – буркнув Реміз. – Цікаво чому.

— Мені теж – відповів Скомлік, піднімаючись у сідлі. – Пильнують барми, а з боку млина частокіл розвалений, можна заїхати возом…

Вони під'їхали ближче, зупинили коней.

— Вітаю, господарю! – закричав весело, хоч і дещо неприродньо Скомлік. – У добрий час!

— Хто ви? – коротко запитав найвищий з поселенців.

— Ми, куме, військо — збрехав Скомлік, розвалившись у сідлі. – На службі його вельможності пана префекта з Амарілло.

Слобожанин пересунув долоню древком списа, подивився на Скомліка з-під лоба. Безсумнівно, він не пригадував собі, на яких таких хрестинах Лапач став його кумом.

— Нас сюди прислав їх світлість пан префект – брехав далі Скомлік – щоб ми дізнались, як ведеться його одноплемінникам, добрим людям з Глисвену. Його вельможність надсилає вітання і питає, чи не треба людям з Глисвену якоїсь допомоги?

— Якось даємо собі раду – промовив осадник. Цирі відзначила, що він говорив загальним як Крилатий, з таким самим акцентом, хоч стилем мовлення намагався наслідувати жаргон Скомліка. – Ми звикли самі собі дораджувати.

— Пан префект буде радий, коли ми це повторимо. Корчма відкрита? Нам у горлянках пересохло…

— Відкрита – промовив понуро поселенець. – Поки що відкрита.

— Поки що?

— Поки що. Бо ми ту корчму скоро розберемо, крокви і дошки згодяться на зерносховище. З корчми ніякої користі. Ми працюємо у поті чола і до корчми не ходимо. Корчма тільки проїжджих притягує, у більшості таких, яким ми не раді. Тепер там теж такі пасуться.

— Хто? – Реміз злегка зблід. – Не з форту Сарда часом? Не вельможне панство Варнхаґени?

Поселенець скривився, поворуши губами так, наче хотів сплюнути.

— Ні, не вони. Це міліція панів баронів. Ніссіровці.

— Ніссіровці? – нахмурився Скомлік. – А звідки вони? Під чиєю командою?

— Старший над ними високий, вусатий як сом.

— Хе! – Скомлік повернувся до товаришів. – Наше щастя. Ми одного тільки такого знаємо, ні? Це напевне має бути наш старий друг Верктa "Вір мені", пам'ятаєте його? А що ж тут у вас, куме, роблять Ніссіровці?

— Панове Ніссіровці – понуро пояснив осадник – прямують до Тиффії. Вони удостоїли нас своїм візитом. Везуть бранця. Вони полонили одного з банди Щурів.

— Авжеж – пирхнув Реміз. – А імператора Нільфгаарда не взяли?

Осадник нахмурився, стиснув долоню на древку списа. Його товариші глухо заремствували.

— Їдьте до корчми, пани вояки – жовна на щелепах осадника різко заграли. – І поговоріть з панами ніссіровцями, вашими дружбанами. Якщо ви справді на службі у префекта. Тоді й запитаєте панів

ніссіровців, чому вони везуть бандита до Тиффі замість того, щоб тут, на місці, швидко його настромити волами на палю, як і наказав префект. І нагадаєте панам ніссіровцям, вашим дружбанам, що владою є префект, не барон з Тиффі. Ми вже й волів у ярмі маємо, і нагострений кілок. Якщо панове ніссіровці не захочуть, то ми зробимо те, що треба. Повідомте їм це.

— Повідомлю, обов'язково – Скомлік значущо зиркнув на камрадів. – Бувайте, люди.

Вони рушили кроком поміж хлупами. Село здавалось вимерлим, не видно було ні живої душі. Під одним з плотів порпалась худа свиня, у болоті таляпались брудні качки. Дорогу вершникам перейшов великий чорний котяра.

— Тьху, тьху, котяча морда – Реміз нахилився у сідлі, сплюнув, склав пальці у знак-оберіг від злого вроку. – Дорогу перебіг, скурвий син!

— Щоби йому так миша впоперек горла стала!

— Що? – обернувся Скомлік.

— Кіт. Чорний як смола. Дорогу перебіг, тьху, тьху.

— Біс з ним – Скомлік роззирнувся довкола. – Он дивіться, яка пустка. Але я бачив з-за бичачих міхурів[41], що люди сидять у хатах, пильнують. А з-за отих от воріт, я бачив, блиснуло вістря списа.

— Бабів пильнують – засміявся той, який бажав котові клопотів з мишею. – Ніссіровці у селі! Ви чули, що той кмет казав? Видно було, що ніссіровців він не любить.

— І не дивина. "Вір мені" і його компанія жодної спідниці не пропустять. Ех, вони ще дограються ці пани ніссіровці. Барони їх звуть

"Стражами порядку", за це їм і платять, щоб людей оберігали, пильнували дороги. А крикни хлопові над вухом: "Ніссіровець"!, то побачиш, що той п'яти собі обісре зі страху. Але це до часу, до часу. Ще одне теля заріжуть, ще одну дівку відстрахають, та й візьмуть їх селяни на вила, от побачите. Ви ж бачили тих біля воріт, які мали запеклі пики? Це нільфгаардські осадники. З ними не жартуй... Ха, от і корчма...

Вони підігнали коней.

Корчма мала трохи запалу, вкриту мохом стріху. Вона стояла на певній віддалі від халуп і господарських споруд, але однак визначала осердя, центральний пункт всього обгородженого частоколом терену, місце перетину двох доріг, що проходили через село. У затінку, який відкидало єдине дерево, що росло тут, був загін, загорода для худоби з відділенням для коней. У цій останній стояло п'ять чи шість не розсідланих верхових коней. Перед деревами, на сходинках, сиділо двоє типів у шкіряних куртках і шпичастих хутряних шапках. Обидвоє голубили на грудях глиняні кухлі, а поміж ними стояла повна обгризених кісток миска.

— Ви що за одні? – закричав один з типів побачивши Скомліка і його компанію, що злізала з коней. – Чого тут шукаєте? Пішли геть! Корчма зайнята іменем закону!

— Не кричи, ніссіровцю, не кричи – промовив Скомлік, стягуючи Цирі з сідла. – І поширше відчиняй двері, бо ми хочемо в середину. Твій комендант, Верката, це наш знайомий.

— Я вас не знаю!

— Бо ти молокосос! А я і "Вір мені" служили разом ще за давних часів, ще до того, поки тут не став Нільфгаард.

— Ну, якщо так… — завагався тип, відпустивши руків'я меча. – Заходьте. Мені все одно…

Скомлік штурхонув Цирі, другий Лапач вхопив її за комір. Вони зайшли до середини.

Всередині було похмуро і душно. Пахнуло димом і печенею. Корчма була справді порожньою – був зайнятим тільки один зі столів, що стояв у смузі світла, що падало через віконце з риб'ячих пухирів. Біля нього сиділо декілька чоловіків. У глибині, біля печі, порався корчмар, побрязкаючи казанками.

— Поклін панам Ніссіровцям! – загремів Скомлік.

— Ми аби з ким не розкланюємось – буркнув один з сидячої біля віконця компанії, плюючи на підлогу. Другий стримав його жестом.

— Спокійніше – промовив він. – Це свої хлопці, не впізнаєш? Скомлік і його Лапачі. Вітаю, вітаю!

Скомлік заусміхався і рущив у напрямку столу, але затримався, побачивши друганів, що задивились на стовп, що підтримував балку стелі. Під стовпом на табуреті сидів худий, світловолосий підліток, дивно напружений і витягнутий. Цирі побачила, що неприродня поза викликана тим, що руки хлопця були викрученими назад і зв'язані, а шию прикріплює до стовпа рем'яний пасок.

— А нехай мене коростою обсипе – зітхнув голосно один з Лапачів, той, який тримав Цирі за комір. – Ти тільки глянь, Скомліку! Так це ж Кайлей!

— Кайлей? – Скомлік нахилив голову. – Щур Кайлей? Не може бути!

Один з ніссіровців, що сидів за столом, товстун з вистиженим у мальовничий чуб волоссям, зверхньо засміявся.

— Може бути – промовив він, облизуючи ложку. – Це Кайлей, власною паршивою персоною. Ранній підйом нам оплатився. Напевно, ми дістанемо за нього з пів копи флоренів доброї імперської монети[42].

— Ви хапнули Кайлея, ну, ну – нахмурився скомлік. – Значить, нільфгаардський селюк правду казав…

— Тридцять флоренів, сука – зітхнув Реміз. – Непогана сума… Платить барон Лутц з Тиффі?

— Так і є – підтвердив інший ніссіровець, чорноволосий і чорновусий. – Вельможний барон Лутці з Тиффі. Наш пан і добродійник. Щурі пограбували його управителя на дорозі, то він у запеклій злості і призначив нагороду. І це ми, Скомліку, візьмемо ту нагороду, вір мені. Ха, ви тільки погляньте, хлопці, надувся як сич! Не смакує йому те, що це ми, а не він злапав Щура хоч і йому префект наказав переслідувати банду!

— Лапач Скомлік – товстун з чубом вказав ложкою на Цирі – також щось спіймав. Бачищ, Веркто? Якесь дівчисько.

— Бачу – чорноволосий зблиснув зубами. – Що, Скомліку, так бідуш, що викрадаєш дітей для викупу? Що це за нечупара?

— Тобі до цього зась!

— Ти такий суворий – засміявся чубатий. – Ми тільки хочемо переконатись, чи це не твоя донька.

— Його донька? – засміявся Веркта, чорновусий. – Ага. Щоб зуміти наплодити доньок, треба мати яйця.

Ніссіровці загарчали сміхом.

— Ржете, як барани! – закричав Скомлік і наприндився. – А тобі, Верктo, тільки скажу: і тиждень не мене, здивуєшся, про кого розголосу буде більше, про вас і вашого Щура, чи про мене і про те, що я зробив. І побачимо, хто щедріший: ваш префект чи імперський префект з Амарілло!

— Можеш поцілувати мене у сраку – зневажливо повідомив Аеркта і обернувся до сьорбання зупи – разом з твоїм префектом, твоїм імператором і цілим Нільфгаардом, вір мені. І не надимайся. Я знаю, що Нільфгаард вже тиждень женеться за якоюсь дівкою, аж курява дорогами здіймається. Я знаю, що за неї є нагорода. Але мене це до дупи. Я й не думаю служити префектові і нільфгаардцям, я кладу на них. Тепер я служу у барона Лутца, підлягаю тільки йому, нікому більше.

— Твій барон – харкнув Скомлік – стоїть під нільфгаардською рукою, вилизує нільфгаардські чоботи. Тому ти й не мусиш, то й говориш легко.

— Я не вимахуюсь – промовив примирливо ніссіровець. – Я кажу не проти тебе, вір мені. Те, що дівку, яку шукає Нільфгаард, знайшов, це добре, радий бачити, що ти візьмеш нагороду, а не засрані нільфгаардці. А що служиш префектові? Ніхто не обирає собі панів, це вони обирають, що ні? Ну ж бо, сідайте з нами, випиймо, як вже трапилось зустрітись.

— Ну, чом би й ні – погодився Скомлік. – Тільки дайте мені шматок вірьовки. Я прив'яжу дівку до слупа біля вашого Щура, добре?

Ніссіровці вибухнули сміхом.

— Дивіться на нього, пострах прикордоння! – зареготав чубатий товстун. – Збройне плече Нільфгаарду! Зв'яжи її, Скомліку, зв'яжи, і як слід. Але візьми залізного ланцюга, бо мотузку той твій важливий

в'язень розірве і наб'є тобі морду, поки втече. Виглядає так грізно, що аж дрижаки хапають!

Навіть товариші Скомілка пирскнули придушеним сміхом. Лапач почервонів, перекрутив ремінь, підсів до столу.

— Я тільки для певності, щоб вона не втекла…

— Не муч сраку – перебив Верката, ламаючи хліб. – Хочеш догодити, то сідай, простався як слід. А ту дівку, якщо хочеш, повішай за ноги до стелі. Тільки мене це обходить так, як свиняче лайно. Тільки те, що це страшно смішно, Скомілку. Для тебе і для того префекта це може і важливий в'язень, але для мене це виснажений і забитий дітвак. Ти хочеш її в'язати? Вона, вір мені, ледь на ногах тримається, де вже їй там втікати. Чого боїшся?

— Зараз вам скажу, чого я боюсь – Скомлік стис губи. – Це нільфгаардське поселення. Осадники нас тут хлібом-сіллю не вітали, а для вашого Щура, сказали, вже мають заструган у палю. І мають право, бо префект дав указ, щоби спійманих розбійників страчувати на місці. Якщо ви їм не видасте в'язня, то готові і для вас застругати палі.

— О-ввa – промовив чубатий товстун. – Ворон їм лякати, свиням. Краще нам не ставати на дорозі, бо ми їм кров пустимо.

— Щура їм не видам – додав Верката. – Він наш і поїде до Тиффі. А барон з Лутц вже залагодив усю справу з префектом. А, що переливати з пустого в порожнє. Сідайте.

Лапачі, обернувши пояси з мечами, охоче всілись до столу ніссіровців, покрикуючи на кормаря і водночас вказуючи на Скомліка як на фундатора. Скомлік копняком підсунув стілець до стовпа, шарпнув Цирі за плече, пхнув її так, що впала, вдарившись плечем у коліна зв'язаного хлопця.

— Сиди тут – буркнув. – І не ворухнися, бо поб'ю, як суку.

— Ти гнидо – забурчав молодик, дивлячись на нього примруженими очима. – Ти пся…

Цирі не знала більшості слів, які вилітали зі злих, скривлених вуст хлопця, але зі змін, що відбулись на обличчі Скомліка, зрозуміла, що ці слова мусили бути небувало ницими та образливими. Лапач зблід від гніву, замахнувся, вдарив зв'язаного в обличчя, схопив за довге світле волосся, шарпнув, вдарив потилицею у слуп.

— Егей! – заволав Веркта, встаючи зі столу. – Що там робиться?

— Я йому зуби повибиваю, паршивому Щуриськові! – прогарчав Скомлік. – Ноги зі сраки повириваю, обидві!

— Ходи сюди й припини дерти писка — ніссіровець сів, випив одним ковтком кубок пива, витер вуса. – Принижуй твого в'язня, якого перевозиш, але від нашого – геть. А ти, Кайлею, не вимахуйся. Сиди тухо і починай задумуватись про ешафот, що його барон Лутці вже наказав поставити у містечку. Список речей, які тобі зробить на цьому ешафоті кат, є вже написаний, і, вір мені, має три ліктя довжиною. А в містечку вже закладаються, до якого пункту ти витримаєш. Заощаджуй сили, Щурику. Я сам поставив невелику суму і сподіваюсь, що ти не підведеш мене і витримаєш, принаймні, до кастрації.

Кайлей сплюнув, відвернувши голову, наскільки дозволяв стиснутий на шиї ремінь. Скомлік підтягнув пасок, зміряв зловорожим поглядом зіщулену на кріслі Цирі, після чого долучився до компанії за столом, лаючись, бо у принесеному корчмарем жбані залишились вже тільки малі сліди піни.

— Як ви взяли Кайлея? – запитав, сигналізуючи шинкареві про бажання розширення замовлення. – І то живого? Бо в те, що ви висікли інших Щурів, я не йму віри.

— По правді – відповів Верката, критично приглядаючись до того, що саме видлубав з носа – нам пощастило, і тільки. Він був сам-один. Відлучився від ровти[43] і прискакав на нічку до дівки у Новій Кузні. Солтис дізнався, що ми поряд стоїмо, дав знати. Ми нагодились на світанку, скрутили його на сіннику, ані писнув.

— А з дівкою його порозважались разом – зареготав чубатий товстун. – Якщо їй Кайлей нічкою не догодив, не було їй кривди. Ми її зранку так відтрахали, що пізніше вона ні рукою, ні ногою ворухнути не могла!

— Скажу, що ви пердуни і дурні – висловився голосно і глузливо Скомлік. – Протрахали добрий гріш, ви, глупаки. Замість того, щоб витрачати час на дівку, слід було розжарити залізо і випитати Щура, де ночує банда. Ви могли всіх спіймати, Ґіселера і Реефа… За Ґіселера Варнхаґени з Сарди вже рік тому давали двадцять флоренів. А за оту блядюгу, як її там… Здається Містель… За неї префект ще б більше дав після того, що його братові зробила під Другом, тоді коли Щурі обскубали конвой.

— Тихо, Скомліку – скрився Верката – ти або від народження дурень, або тобі тяжке життя з голови розум виїло. Наше щастя. Ми мали самі-вшістьох вдарити на цілу ровту, чи як? А нагорода нас і так не мине. Барон Лутці у льоху припече Кайлеєві п'яти, часу не пошкодує, вір мені. Кайлей все виспіває, видасть їм сховки і квартири, тоді силою і гуртом поїдемо, оточимо банду, виберемо їх як раків з сака.

— Аби ж то. Будуть цього чекати. Дізнаються, що Кайлея взяли і затаяться у інших сховках і комишах. Ні, Верктo, треба тобі поглянути

правді у вічі: ви обісрались. Проміняли нагороду на бабські глупства. Отакі ви, знаю я вас… тільки глупства вам на думці.

— Сам ти бовдур! – Верката зірвався з-за столу. – Як тобі така нетерплячка, то сам за Щурами женися разом з твоїми богатирями! Але зважай, бо йти на Щурів, шановний нільфгаардський пахолку, це не те, що недоросту дівчину ловити!

Ніссіровці і Лапачі почали кричати і обмінюватись прокльонами. Корчмар швидко подав пиво, вирвавши порожнього дзбана з рук чубатого товстуна, що вже збирався насунути його на Скомліка. Пиво швидко злагідніло суперечку, охолодило горлянки і заспокоїло темпераменти.

— Давай ще! – закричав чубатий грубас до корчмаря. – Яєчні з ковбасою, квасолі, хліба і сиру!

— І пива!

— Що так балухи вирячив, Скомліку? Ми сьогодні при грошах! Ми позбавили Кайлея від коня, гаманця, прикрас, меча, сідла і кожуха, все продали червонолюдам!

— Чобітки його дівки теж продали! І коралі!

— Хо, хо, тоді й справді є за що випити! Радий!

— А чому це ти такий радий? Ми маємо за що випити, не ти. Ти зі свого важливого бранця тільки шмарки з-під носа можеш взяти чи його вошей пошукати. Який в'язень – така і здобич, ха, ха!

— Ви псячі сини!

— Ха, ха, сідай, я жартував, закрий рота!

— Випиймо за порозуміння! Ми пригощаємо!

— Де та яєчня, корчмарю, щоб тебе чума зжерла! Швидше!

— І пиво давай!

Скорчена у кріслі Цирі підняла голову, зустрівшись з втупленими у неї розлюченими зеленими очима Кайлея, які було видно з-під розкошланої гриви світлого волосся. Її прошили дрижаки. Обличчя Кайлея, хоч і привабливе, було злим, дуже злим. Цирі одразу зрозуміла, що цей ненабагато старший від неї хлопець здатний на все.

— Тебе мені ніби боги прислали – прошепотів Щур, свердлячи її зеленим поглядом. – Подумати тільки, я не вірив у них, а послали. Не озирайся, мала ідіотко. Ти мусиш мені допомогти… Настав вуха, зараза…

Цирі скулилась ще сильніше, опустила голову.

— Слухай – засичав Кайлей, справді по-щурячи блискаючи зубами. – За мить, коли тут буде проходити корчмар, підкличеш… Слухай мене, у чорта…

— Ні – пршепотіла вона. – Вони мене поб'ють…

Рот Кайлея скривився, а Цирі одразу зрозуміла, що побиття Скомліком є зовсім не найгіршим, що може з нею трапитись. Хоч Скомлік був великим, а Кайлей худий і на додачу зв'язаний, вона інстинктивно відчула, кого їй слід більше боятись.

— Якщо ти мені допоможеш – прошепотів Щур – то я допоможу тобі. Я не сам. Я маю таких друзів, які не залишають у біді… Розумієш? Але коли мої друзі прибудуть, коли розпочнеться, я не можу стирчати біля цього слупа, бо мене ці лотри заріжуть… Нашорош вуха, бляха. Я скажу тобі, що маєш робити…

Цирі опустила голову ще нижче. Її вуста тремтіли.

Лапачі і ніссіровці жерли яєчню, плямкаючи як свині. Корчмар перемішав у баняку і виніс на стіл наступний дзбанок пива і буханець питльованого хліба.

— Я голодна! – запищала вона покірливо, злегка збліднувши. Корчмар спинився, подивився приязно на неї, потім повернувся до бенкетуючих.

— Пане, можна їй дати?

— Геть! – заверещав невиразно Скомлік, почервонівши і плюючи яєчнею. – Геть від нею, засраний вертун рожнів, бо я тобі пузо проштрикну! Не можна! А ти сиди тихо, мандрьохо, бо я тебе…

— Гей, Скомліку, що це, здурів, чи як? – втрутився Верката, з зусиллям заковтуючи обкладений цибулею хліб. – Подивіться на нього, хлопці, на цього скупердяя, сам жере за чужі гроші, а дівчині шкодує. Дай їй миску, господарю. Я плачу і кажу, кому дати, а кому ні. А кому це не подобєається, то може зараз отримати у щетинисте рило.

Скомлік почервонів ще сильніше, але нічого не сказав.

— Щось мені це ще нагадало – додав Верката. – Я мушу нагодувати Щура, щоб він не здох дорогою, щоб з нас барон не здер шкуру, вір мені. Дівка нагодує його. Гей, господарю! Приготуй якого їдла для них! А ти, Скомліку, що там бурчиш? Що тобі не смакує?

— За нею треба пильнувати – Лапач вказав на Цирі рухом голови – бо це якась дивна пташка. Якби це була звичайна дівка, тоді б Нільфгаард за нею не вганявся, префект не обіцяв би нагороди…

— Чи вона звичайна, чи незвичайна – зареготав чубатий товстун – це зараз можна виявити, достатньо їй поміж ніг зазирнути! Що ви на це, хлопці? Візьмемо її до стодоли на хвилинку?

— Не смй її торкатись! – буркнув Скомлік. – Я не дозволю!

— Оввa! Будемо ми тебе питати!

— Моя вигода і моя голова в тому, щоб довести її цілою! Префект з Амарілло…

— Я серу на твого префекта. Ти п'єш за наші гроші, а нам траханини шкодуєш, Гай-гай, Скомілку, не будь скнарою! А голова тобі не впаде, не бійся, а вигода не мине! Довезеш цілою. Дівка не риб'ячий міхур, від стискання не трісне!

Ніссіровці вибухнули кінським сміхом. Товариші Скомліка вторували. Цирі затряслась, зблідла, підняла голову. Кайлей глузливо усміхався.

— Ти вже зрозуміла? – засичав з-за ледь усміхнений губ. – Коли вони нажлуктяться, то візьмуться за тебе. Порвуть. Ми їдемо на одному возику. Роби, що наказую. Вдасться мені, вдасться й тобі…

— Їжа готова! – оголосив корчмар. Він не мав нільфгаардського акценту. – Поїжте, панночко!

— Ніж – прошепотіла Цирі, беручи від нього миску.

— Що?

— Ніж. Швидко.

— Якщо мало, дам більше! – заявив ненатурально корчмар, зиркнувши у напрямку бенкетуючих і докладаючи каші до миски. – Відійди, прошу тебе.

Ніж.

— Відійди, бо я їх покличу… Я не можу… Спалять корчму.

— Ніж.

— Ні. Мені тебе шкода, але не можу. Не можу, зрозумій це. Відійди…

— З цієї корчми – проказала тремтливим голосом слова Кайлея – ніхто живим не вийде. Ніж. Швидко. А як почнеться, втікай.

— Тримай миску, нездаро! – крикнув корчмар, відвертаючись так, щоб закрити собою Цирі. Він був блідий і злегка клацав зубами. – Ближче до сковороди!

Вона вічула холодний доторк кухонного ножа, який запхала собі за пасок, затуливши руків'я сорочкою.

— Дуже добре – просичав Кайлей. – Сядь так, щоб затулити мене. Поклади мені миску на коліна. У ліву руки бери ложку, у праву ніж. І пиляй мотузку. Якщо мені вийде, вийде і тобі…

Цирі відчула сухість у горлі. Вона нахилила голову майже до миски.

— Годуй мене і їж сама – зелені очі втупились у неї з-під напівзаплющених повік, гіпнотизували. – І пиляй, пиляй. Сміливо, мала. Якщо вийде мені, вийде й тобі…

Правда, подумала Цирі, ріжучи мотузку. Ніж смердів залізом і цибулею, мав заглиблене від багаторазового заточування вістря. Він мав рацію. Хіба я знаю, куди мене везуть ті головорізи? Чи я знаю, чого від мене хоче той нільфгаардський префект? Може і на мене у тому цілому Амарілло чекає заплічних справ майстер, може чекають колесо, свердла і кліщі, червоне залізо... Я не дамся завезти мене як вівцю для різання. Вже краще ризикнути...

З гуркотом вилетіло вікно, разом з рамою і вкинутим всередину пеньком для рубання дрів, впало на стіл, чинячи спустошення серед мисок і кухлів. Услід за пеньком на стіл вискочила світловолоса, кототко стрижена дівчина у червоній курточці і високих сягаючих вище коліна блискучих червоних чоботах. Вклякнувши на столі, закрутила мечем. Один з ніссіровців, найповільніший, який не встиг підвестись і відскочити, впав назад разом з лавою, бухаючи кров'ю з розпанаханого горла. Дівчина спритно спурхнула зі столу, роблячи місце для хлопця у короткому гаптованому напівкожушку, що заскочив у вікно.

— Щщщууурііііі! – заверещав Верктa, борюячсиь з мечем, що заплутався у ремені.

Чубатий товстун видобув зброю, стрибнув у бік дівчини, що вклякла на підлозі, замахнувся, але дівчина, хоч і на колінах, спритно спарирувала удар, відхилилась, а той у півкожушкові, що застрибнув за нею, розмашисто вдарив ніссіровця у скроню. Товстун впав на підлогу, раптом обм'якнувши як перекинутий сінник.

Двері корчми відкрились копняком, до кімнати увірвались двоє інших Щурів. Перший був високий і чорнявий, носив оббитий бляшками каптан і шкіряну запаску на чолі. Той двома швидкими ударами меча послав двох Лапачів у протилежні кути, зіткнувся з Верктою. Другий, плечистий і світловолосий, широким ударом розпластав Реміза, швагра Скомліка. Інші кинулись навтьоки, націлившись до кухонних дверей. Але Щурі вже вдерлись і тудою – з чорного ходу раптом вискочила темноволоса дівчина у надзвичайно барвистому вбранні. Швидким

ударом убила одного з Лапачів, млинком відігнала іншого, а одразу після того зарубала корчмаря, поки той зумів крикнути хто він.

Кімнату наповнив крик і брязкіт мечів. Цирі заховалась за стовпом.

— Містле! – Кайлей, зірвавши надрізані мотузки, боровся з ременем, що все ще прив'язував йому шию до стовпа. – Ґіселере[44]! Реефе! До мене!

Однак Щурі були зайняті боєм – крик Кайлея почув тільки Скомлік. Лапач обернувся і замрявся до удару, прагнучи приколоти Щура до стовпа. Цирі зреагувала блискавично і мимоволі – як і під час бою з виварною у Горс Аелені, так як на Танедді, всі вивчені у Каер Морхені рухи виконались раптом самі, майже без її співучасті. Вона вистрибнула з-за стовпа, закрутилась у піруеті, налетіла на Скомліка і сильно ударила його стегном. Була замалою і за дрібною, щоб відкинути великого Лапача, але їй вдалось зруйнувати ритм його руху. І відвернути на себе його увагу.

— Ти курвего!

Скомлік замахнувся, меч завив у повітрі. Тіло Цирі знову саме виконало ощадливе уникання, а Лапач мало не перевернувся, летячи за розігнаним клинком. Брудно вилаявшись, вдарив ще раз, вкладаючи в удар всю силу. Цирі спритно відскочила, впевнено приземлившись на ліву стопу, закрутившись у зворотному піруеті. Скомлік втяв ще раз, але й цього разу був не в змозі її дістати.

Поміж ними раптом впав Верката, забризкавши обох кров'ю. Лапач відсторонився, роззирнувся. Його оточували тільки трупи. І Щури наближались з обох боків з наставленими мечами.

— Стійте – холодно промовив чорнявий у шкіряній запасці, нарешті звільнивши Кайлея. – Схоже на те, що він дуже хоче загребти ту

дівчину. Не знаю чому. Також не знаю, яким чудом це йому не вдалось до цього. Але даймо йому шанс, якщо вже йому так сильно кортить.

— Даймо і їй шанс, Ґіселере – промовив той широкоплечий. – Нехай це буде чесний бій. Дай їй якесь залізо, Іскро.

Цирі відчула у долоні руків'я меча. Трохи занадто важкого.

Скомлік гнівно охнувши, кинувся на неї, крутячи лезо у розмитому млинку. Був повільним – Цирі уникла ударів у швидких фінтах і півобертах, навіть не намагаючись спарувати удари, що сипались на неї. Меч слугував їй тільки як противага, що полегшувала уникання.

— Неймовірно – засміялась коротко стрижена. – Це акробатка!

— Щвидка – промовила барвиста, яка дала їй меча. – Швидка як ельфиня. Гей ти, товстуне! Може б ти волів когось з нас? З нею тобі не виходить!

Скомлік відступив, розвернувся і раптом несподівано стрибнув, цілячи у Цирі штриканням, витягнутий наче чапля з виставленим дзьобом. Цирі уникла тичка коротким фінтом, закрутилась. Через секунду вона побачила набряклу, пульсуючу жилу на шиї Скомліка. Вона знала, що у позиції, у якій він знаходиться, він не в змозі уникнути удару чи спарирувати. Знала, де і як слід вдарити.

Не вдарила.

— Досить цього – вона відчула руку на плечі. Дівчина у пістрявому вбранні відіпхнула її, одночасно двоє інших Щурів – той у пів кожушку і та коротко обстрижена, відіпхали Скомліка у кут кімнати, блокуючи його мечами.

— Досить цієї забави – повторила кольорова, відвертаючи Цирі до себе. – Це трохи задовго триває. І то з твоєї вини, панночко. Ти можеш вбити, але не вбиваєш. Щось мені здається, що не проживеш довго.

Цирі здригнулась, дивлячись у великі темні очі у формі мигдалин, бачачи відкриті в усмішці зуби, такі дрібні, що усмішка виглядала по-упирячому. Це не були ані людські очі, ані людські зуби. Яскрава дівчина була ельфинею.

— Час удару! – різко промовив Ґіселер, той зі шкіряною запаскою, напевно вожак. – Це й спраді триває задовго! Містле, мочи вишкребка.

Коротко стрижена наблизилась, піднімаючи меча.

— Милості! – вереснув Скомлік, падаючи на коліна. – Даруйте життя! Я маю малих дітей… Малят…

Дівчина вдарила різко, крутнувшись у стрегнах. Кров сикнула на побілену стіну широкою, нерівною смугою кармінових цяток.

— Я терпіти не можу малят – промовила обстрижена, швидким рухом скидаючи пальцями кров з канавки кровостоку.

— Не стій, Містле – поквапив її той зі шкіряною запаскою. – До коней! Треба тікати! Це нільфгаардське поселення, ми не маємо тут приятелів!

Щурі блискавично вибігли з корчми. Цирі не знала що робити, але не мала часу задумуватись. Містле, та коротко стрижена, підштовхнула її у напрямку дверей.

Перед корчмою, серед розбитих кухлів і обгризених кісток, лежали трупи ніссіровців, що пильнували вхід. З боку села надбігали озброєні списами осадники, але побачивши Щурів, що виходили на подвір'я, одразу зникли між халупами.

-Ти їздиш верхи? – крикнула Містле до Цирі.

— Так…

— То їдь, хапай якогось і скачи! За наші голови є нагорода, а це нільфгаардське село! Всі вже вхопились за луки й рогатни! У скач, за Ґіселером! Серединою вулиці! Тримайся на віддалі від хат!

Цирі перепурхнула низький бар'єр, вхопила віжки одного з коней Лапачів, стрибнула у сідло, тріснула коня по заду плазом меча, якого не випустила з долоні. Пішла у різкий галоп, випереджаючи Кайлея і яскраву ельфиню, яку називали Іскрою. Вона погналась за Щурами у напрямку млина. Побачила, як з-за рогу однієї з хат вискочив чоловік з самострілом, цілячи у спину Ґіселера.

— Рубай його – почула вона з-заду. – Рубай його, дівчино!

Цирі відхилилась у сідлі, шарпанням віжок і натиском стопи змушуючи галопуючого коня до зміни напрямку, закрутила мечем. Чоловік з самострілом в останню мить обернувся, вона побачила його викривлене від жаху обличчя. Піднята для удару рука завагалась на мить, що вистачило, щоб галоп проніс її поряд. Почула клацання зпущеної тятиви, кінь заіржав, мотнув задом і став дибки. Цирі стрибнула, вириваючи ноги зі стремен, спритно приземлившись на коліна. Іскра, що саме над'їжджала звисла з сідла у рвучкому замахові, втяла само стрільника у потилицю. Самострільник впав на коліна, перехилився вперед і плюснув головою у калюжу, розбризкуючи болото. Поранений кінь іржав і кидався поряд, врешті погнав між халупами, сильно хвицаючись ногами.

— Ти ідіотка – вереснула ельфиня, на ходу минаючи Цирі. – Ти клята ідіотка

— Заскакуй! – крикнув Кайлей, під'їжджаючи до неї. Цирі підбігла, вхопила простягнуту руку. Рух підхопив її, суглоб у плечі аж затріщав, але вона зуміла заскочити на коня, притулившись до спини світловолосого Щура. Вони пішли у чвал. Минаючи Іскру, ельфиня обернулась, сіконувши ще одного самострільника, який покинув зброю і біг у напрямку воріт стодоли. Іскра наздогнала його без зусиль. Цирі відвернулась. Вона почула, як зарубаний самострільник завив, коротко, дико, як звір.

Їх наздогнала Містле, тягнучи осідланого коня. Щось крикнула, Цирі не зрозуміла слів, але вона зрозуміла на льоту. Вона відпустила плечі Кайлея, зіскочила на землю на повному ходу, підбігла до коня, небезпечно наблизилась до споруд. Містле кинула їй віжки, обернулась і застережно крикнула. Цирі якраз вчасно відвернулась, щоб спритним напівобертом уникнути зрадницького удару списом, який завдав кремезний поселенець, що з'явився з хліва.

Те, що сталось пізніше, впродовж довгого часу переслідувало її у снах. Вона пам'ятала все, кожен рух. Напівоберт, який врятував її від вістря списа, поклав її в ідеальну позицію. Натомість селянин, сильно нахилений вперед, не був у змозі ані відскочити, ані захиститись древком, яке він тримав обіруч. Цирі вдарила плоско, викрутившись у зворотньому напівпіруеті. Ще мить вона бачила відкритий для крику рот на порослому щетиною кількаденного заросту обличчі. Бачила подовжене залисинами чоло, яке було видне вище лінії, над якою шапка чи капелюх зберігали від сонця. А потім все, що вона бачила, затулила фонтануюча кров.

Продовжуючи тримати коня за віжки, а кінь наляканий жахливим виттям, смикнувся, впавши на коліна. Цирі не випустила віжки. Поранений вив і харчав, конвульсивно смикався серед соломи і гною, а кров сикала з нього як з вепра. Вона відчула, як шлунок підійшов їй до горла.

Поряд спинила коня Іскра. Хапаючи віжки тупаючого огиря, вона шарпнула, ставлячи на ноги все ще вчеплену у ремінняччя Цирі.

— У сідло! – І риссю!

Цирі, стримуючи нудоту, застрибнула у сідло. На мечі, який вона все ще тримала у долоні, була кров. З зусиллям опанувала прагнення відкинути залізо якнайдалі від себе.

З-поміж халуп з'явилась Містле, рубаючи двох людей. Один зумів втекти, перестрибнувши пліт, а інший, коротко вдарений, впав на коліна, обіруч вхопившись за голову.

Вони обоє з ельфинею рушили в галоп, але за мить спинили коней, піднявшись у стременах, бо з боку млина повертався Ґіселер з іншими Щурами. За ними, додаючи собі відваги криком, біг натовп озброєних осадників.

— За нами! – закричав на ходу Ґіселер. – За нами, Містле! До річки!

Містле, перехилившись на бік, стягнула віжки, повернула коня і почвалувала за ним, перестрибуючи низькі плоти. Цирі притулила обличчя до гриви і рушила за нею. Поряд з нею галопувала Іскра. Рух розвивав її гарне темне волосся, відкриваючи мале оздоблене філігранною сережкою загострене вухо.

Поранений Містле самострільник все ще стояв на колінах посеред дороги, коливаючись і обіруч тримаючись за закривавлену голову. Іскра збочила конем, підчвалувала до нього, рубонувши згори мечем, міцно, з усіх сил. Поранений завив. Цирі побачила, як відтяті пальці, наче щепки з розрубаного поліна, порснули в боки, впали на землю наче товсті білі хробаки.

Вона з надзусиллям стримала блювання.

Біля діри у палісаді на них чекали Містле і Кайлей, решта Щурів були вже далеко. Четвірка пішла у рвучкий, протяжний чвал, прогалопувала через річку, розбризкуючи воду, що порскала вище кінських голів. Нахилені, притулені щоками до грив, вони увірвались на піщаний схил, погнали через фіолетову від люпину луку. Іскра, що мала найкращого коня, вирвалась вперед.

Влетіли у ліс, у мокру тінь, між стовбурами буків. Вони наздогнали Ґіселера та інших, але сповільнились тільки на мить. Коли вони проминули ліс і виїхали на верескові поля, пішли знову у чвал. Досить швидко Цирі й Кайлей почали відставати, коні Лапачів були не в змозі іти один в один з гарними, породними верховими Щурів. Цирі мала додатковий клопіт – на великому коні вона ледь дотягувалсь стопами до стремен, а чвалуючи була не спроможною допасувати ремені стремен. Вона вміла їздити без стремен не гірше аніж у стременах, але знала, що у цій позі довго галопу не витримає.

На щастя, по кількох хвилинах Ґіселер сповільнив темп і зупинився назустріч, дозволяючи, щоб вона і Кайлей наздогнали. Цирі перейшла в клус. Скоротити ремені вона не могла, у них бракувало дірок. Не сповільнюючись вона перекинула праву ногу нал сідлом і всілась по-дамськи[45].

Містле, бачачи вершницьку позицію лівчинки, вибухнула сміхом.

— Бачиш, Ґіселере? Вона не тільки акробатка, але й вольтижерка! Ех, Кайлею, звідки ти взяв цю дияволицю?

Іскра, зупинивши свою гарну каштанку, яка була сухою і рвалась до дальшого налопу, під'їхала ближче, напираючи на гречкуватого сивка Цирі. Кінь захрапав і відступив, стрясаючи головою. Цирі нап'яла віжки, відхиляючиь у сідлі.

— Чи ти розумієш, чому ти ще жива, кретинко? – буркнула ельфиня, відгортаючи волосся з чола. – Хлоп, якого ти милосердно пощадила, передчасно звільнив спуск і влучив у коня замість тебе. Інакше б ти мала больт у спині по оперення! Для чого ти носиш того меча?

— Облиш її, Іскро – промовила Містле, обмацуючи мокру від поту шию свого верхівця. – Ґіселере, мусимо сповільнитись, бо заженемо коней! Тим більше, що ніхто нас не переслідує.

— Я хочу якнайшвидше перейти Вельду – промовив Ґіселер. – За рікою відпочинемо. Кайлею, як твій кінь?

— Витримає. Це не кінь для перегонів, але міцна бестія.

— Ну, то їдемо.

— Зараз – промовила Іскра. – А ця шмаркачка?

Ґіселер озирнувся, поправив шкіряну запаску на чолі, затримавши погляд на Цирі. Його обличчя, його вираз трохи нагадував Кайлеїв – така сама зла гримаса вуст, такі самі примружені очі, худа, випнута нижня щелепа. Однак він був старший від світловолосого Щура – синява тінь на щоках свідчила про те, що голився вже регулярно.

— Ну, що ж – промовив грубо. – Що з тобою, веселухо?

Цирі опустила голову.

— Вона допомогла мені – озвався Кайлей. – Якби не вона, той паршивий Лапач прибив би мене до стовпа…

— У селі – додала Містле – бачили, як вона втікала з нами. Одного хльоснула, сумніваюсь, щоб він це пережив. Це осадники з Нільфгаарду.

Коли дівчина потрапить їм у лапи, її замордують. Ми не можемо її покинути.

Іскра гнівно пирхнула, але Ґіселер махнув рукою.

— До Вельди – вирішив він – нехай їде з нами. Потім побачимо. Сядь на коня як слід, дівко. Якщо відстанеш, ми не будемо озиратись. Ти розумієш?

Цирі поквапливо покивала головою.

****

— Кажи, дівчино. Що ти за одна? Звідки ти? Як називаєшся? Чому їхала під ескортом?

Цирі схилила голову. Під час їзди вона мала досить часу, щоб спробувати вигадати якусь історійку. Вигадала декілька. Але пахан Щурів не виглядав таким, який би повірив у яку-небудь з них.

— Ну – поквапив Ґіселер. – Ти їхала з нами кілька годин. Пасешся з нами, а я ще не мав оказії пізнати звуку твого голосу. Ти німа?

Вогонь вистрелив догори, полум'ям і снопом іскор, заливаючи руїни пастушої хати хвилею золотого блиску. Наче підкоряючись наказові Ґіселера вогонь освітив обличчя тієї, яку допитували, щоб тим виразніше можна було викрити на ній брехню і фальш. Я не можу сказати їх правду, подумала Цирі з розпачем. Це урки. Бригадні. Якщо довідаються про нільфгаардців, про те, що Лапачі схопили мене для нагороди, самі можуть захотіти здобути ту нагороду. Разом з тим, правда занадто неймовірна для того, щоб вони мені повірили.

— Ми вивезли тебе з села – продовжував повільно пахан банди. – Забрали тебе сюди, до одної з наших криївок. Дали їсти. Ти сидиш біля нашого вогню. Тому кажи, хто ти!

— Дай їй спокій! – обізвалась раптом Містле. – Коли вона дивиться на тебе, Ґіселере, то бачить ніссіровця, Лапача або одного з тих нільфгаардських курвалів. І почувається так, як на допиті, прив'язана у льоху до катівської лави!

— Містле права – промовив той світловолосий, що носив напівкожушок. Цирі здригнулась, почувши його акцент. – Дівчина напевно не хоче говорити, хто вона, і має на це право. Я, коли приєднався до вас, теж був маломовним. Я не хотів видати, що був одним з нільфгаардських курвалів…

— Не плети, Реефе – махнув руко Ґіселер. – З тобою було дещо інакше. А ти, Містле, теж не перебільшуй. Це не є ніякий допит. Я хочу, щоб вона розповіла хто вона і звідки. Коли дізнаюсь, вкажу їй дорогу до дому, і тільки. Як мені це зробити, якщо я не знаю…

— Ти нічого не знаєш – Містле відвернулась. – Навіть того, чи вона взагалі має дім. А я думаю, що не має. Лапачі схопили її на гостинці, бо була сама. Це схоже на тих боягузів. Якщо ти їй скажеш йти, куди очі дивляться, самотньою не виживе у горах. Її або вовки з'їдять, або від голоду сконає.

— То якої мами з нею робити? – промовив юнацьким басом той плечистий, запхавши палицю у палаючі у вогнищі головні. – Залишити у якомусь сусідньому селі?

— Гарна думка – закпила Містле. – Ти селюків не знаєш? Їм тепер бракує робочих рук. Заженуть дівчину до випасання худоби, перебивши їй перед тим ногу, щоб не могла втекти. Ночами вона буде розглядатись як нічия, а тому спільна власність. Буде платити за постіль і дах над

головою такою ось монетою. А весною отримає пологову гарячку, народжуючи чийогось байстрюка у брудному хліві.

— Якщо ми залишимо їй коня і меча – повільно процідив Ґіселер, продовжуючи дивитись на Цирі – я б не хотів бути у шкурі селюка, який хотів би перебити їй ногу. Чи зробити байстря. Ви бачили танок, який вона відтанцювала у корчмі з тим Лапачем, якого пізніше зарубала Містле? Він повітря сік, а вона танцювала, як ніби нічого не було… Ха, мене насправді не надто цікавить її ім'я та походження, але я був би радий довідатись, де вона навчилась отих штучок…

— Штучки її не врятують – озвалась раптом Іскра, яка до цього була зайнята гострінням меча. – Вона вміє тільки танцювати. А щоб вижити, треба вміти убивати, а цього вона не зможе.

— Напевно зможе – вишкірив зуби Кайлей. – Коли у селі сіконула по шиї того хлопака, юшка полетіла на півсажня вгору…

— А вона побачивши це ледь не зомліла – пирхнула ельфиня.

— Бо це ще дитина – втрутилась Містле. – Я здогадуюсь, хто вона є і де навчилась штучок. Я вже бачила таких як вона. Це танцівниця чи акробатка з якоїсь мандрівної трупи.

— А відколи це – знову пирхнула Іскра – нас обходять танцівниці і акробатки? Бляха, північ наближається, мене огортає сонливість. Закінчимо врешті у цією пустою балаканиною. Треба виспатись і відпочити, щоб зранку на світанні ми могли бути у Кузні. Тамтешній солтис. Хіба ви забули про це, видав Кайлея ніссіровцям. Тепер все село має побачити, як ніч набуває червоного обличчя. А дівчина? Має коня, має меча. Одне й друге здобула чесно. Даймо їй трохи їжі і грошей. За те, що врятувала Кайлея. І нехай їде куди хоче, хай сама дбає про себе…

— Добре – промовила Цирі, стискаючи вуста і встаючи. Запала тиша, яку переривало тільки потріскування вогню. Щурі дивились на неї здивовано, чекали.

— Добре – повторила, дивуючись незнайомому звучанню свого голосу. – Я не потребую вас, я не просилась… І взагалі не хочу з вами бути ! Поїду зараз…

— А вона одначе не є німою – похмуро сказав Ґіселер. – Ти можеш говорити і то навіть зухвало.

— Погляньте на її очі – пирхнула Іскра. – Погляньте, як вона тримає голову. Хижа пташка! Молода соколиця!

— Хоче від'їхати? – промовив Кайлей. – А куди, якщо можна дізнатись?

— Що вас це обходить? – крикнула Цирі, а її очі запломеніли зеленим блиском. – Чи я вас питаю, куди ви їдете? Це мене не обходить! І ви мене теж не обходите! Ви мені ні для чого не потрібні! Я зумію… дам собі раду! Сама!

— Сама? – повторила Містле, дивно усміхаючись. Цирі замовкла, опустила голову. Щурі так само мовчали.

— Зараз ніч – промовив врешті Ґіселер. – Вночі не їздиться. Не їздиться самотою, дівчиною. Той, хто сам, має загинути. Там, біля коней, лежать ковдри і хутра. Вибери собі щось. Ночі в горах холодні. Що так на мене витріщила ті свої зелені ліхтарі? Шукай собі ліжко і спи. Ти мусиш відпочити.

Подумавши мить, вона погодилась. Коли повернулась, тягнучи коц і хутряну підстелку, Щурі вже не сиділи довкола вогнища. Вони стали півколом, а червоний відблиск полум'я відбивався у їх очах.

— Ми є Щурами Прикордоння – гордо проказав Ґіселер. – Любимо брати здобич. Не боїмося пасток. І немає такої речі, яку б ми не змогли перегризти. Ми Щурі. Підійди сюди, дівчинко.

Послухалась.

— Ти не маєш нічого. – додав Ґіселер, вручаючи їй оббитий сріблом пояс. – Тепер маєш хоч щось.

— Ти не маєш нічого і нікого – промовила Містле, усміхнувшись і накидаючи їй на плечі зелений, атласний канатик, і втискуючи до рук мережану блузку.

— Ти не маєш нічого – промовив Кайлей, а подарунком від нього був стилет у прикрашених дорогим камінням піхвах. – Ти сама.

— Не маєш нікого – повторив за ним Ассе. Цирі прийняла гарну перев'язь.

— Ти не маєш близьких – промовив з нільфгаардським акцентом Рееф, вручаючи їй пару рукавичок з м'якої шкіри. – Не маєш ніяких рідних і…

— Всюди будеш чужлю – докінчила позірно недбало Іскра, швидким і досить безцеремонним рухом кладучи на голову Цирі беретик з фазанячими перами. – Всюди чужа і завжди інша. Як нам називаватимала соколичко?

Цирі поглянула їй у вічі.

— Gvalch'ca.

Ельфиня засміялась.

— Коли ти вже починаєш говорити, то мовиш багатьма мовами, Мала Соколичко! Добре є. Будеш носити ім'я Старшого Народу, ім'я, яке сама для себе обрала. Будеш Фалькою.

****

Фалька.

Вона не могла заснути. Коні тупотіли і форкали у темряві, вітер шумів у коронах ялин. Небо вкрилось зорями. Ясно світило Око, протягом таких довгих днів її вірний провідник на скелястій пустелі. Око вказувало захід. Але Цирі вже не була певна, чи це правильний напрямок. Вона вже ні в чому не була впевненою.

Вона не могла заснути, хоч першого разу за багато днів почувалась у безпеці. Вона вже не була сама. Вона вимостила собі ложе зі шкур збоку, далеко від Щурів, які спали на зігрітій вогнем глиняній долівці зруйнованого куреня. Була далеко від них, але чула їх близькість і присутність. Не була сама.

Почула тихі кроки.

— Не бійся.

Кайлей.

— Я не скажу їм – прошепотів світловолосий Щур, стаючи на коліна і схилившись над нею – про те, що тебе шукає Нільфгаард. Не скажу про нагороду, яку обіцяє за тебе префект з Амарілло. Там, у корчмі, ти врятувала мені життя. Я тобі віддячусь. Чимось гарним. Зараз.

Він ліг поряд неї, повільно і обережно. Цирі спробувала зірватись, але Кайлей притис її до постелі, рухом не різким, але сильним і рішучим. Делікатно поклав їй пальці на вуста. Це було непотрібно. Цирі була

спаралізована страхом, а зі стиснутого, сухого, болюче сухого горла вона б не видобула крику, навіть якби хотіла це зробити. Але вона не хотіла. Тиша і морок були кращими. Безпечнішими. Ближчими, приховували її страх і сором. Застогнала.

— Будь тихо, мала – прошепотів Кайлей, поволі розшнуровуючи її сорочку. Повільно, лагідними рухами зсунув її тканину з плечей, а поділ сорочки підтягнув вище колін. – І не бійся. Побачиш, як це приємно.

Цирі затрусилась під дотиком сухої, твердої і грубої рапатої долоні. Вона лежала нерухома, випростана і скута, переповнена зневладнюючим страхом, що позбавляв волі та гострою огидою, які атакували скроні й щоки хвилями гарчки. Кайлей запхав їй ліву руку під голову, підтягнув її ближче до себе, намагаючись прибрати руку, якою вона судорожно стиснула поділ сорочки, надаремно силкуючись стягнути її вниз. Вона почала тремтіти.

У оточуючій темряві раптом почула рух, струс, почула звук копняка.

— Ти здуріла, Містле? – буркнув Кайлей, трохи встаючи.

— Облиш її, свинюко.

— Відвали. Йди спати.

— Кажу ж, залиши її в спокою.

— А хіба я її турбую, чи що? Чи вона кричить чи пручається? Я хочу пригорнути її до сну. Не турбуйся.

Цирі почула скрегіт стилету у металевих піхвах.

— Я не жартую – повторила Містле, невиразно маячачи в мороці над ними. – Шуруй до хлопців. Але вже.

Кайлей встав, виялався під носом. Мовчки встав і швидко відійшов.

Цирі відчула сльози, що котились щрками, швидко, щораз швидше, вповзаючи як рухливі хробачки у волосся біля вух. Містле вляглась поряд з нею, старанно вкривши її хутром. Але не поправила задертою сорочки. Залишила її так, як була. Цирі знову почала тремтіти.

— Тихо, Фалько. Вже добре.

Містле була теплою, пахнула живицею і димом. Її долоня була меншою від долоні Кайлея, делікатнішою, м'якшою. Приємнішою. Але дотик знову напружив Цирі, знову скрутив все тіло переляком і огидою, запалив щоки і здушив горло. Містле приникла до неї, по опікунськи притулилась і заспокійливо шепотіла. Але в цей самий час її дрібна долоня безперестанку повзла як теплий слимачок, спокійний, впевнений, рішучий, свідомий своєї дороги і мети. Цирі відчула, як залізні скрепи огиди і страху розпадаються, звільняють хватку, відчула, як виборсується з їх тиску і падає вниз, глибоко, щораз глибле, у теплий і мокрий омут зречення і безсилої покори. Бридкої та упокорююче приємної покори.

Вона глухо, розпачливо застогнала. Подих Містле торкався шиї, оксамитові і вологі вуста пестили плече, ключицю, впевнено просуваючись нижче. Цирі знову застогнала.

— Тихо, Соколичко – прошепотала Містле, ообережно запихаючи їй руку під голову. – Ти вже не будеш сама. Вже ні.

****

Зранку Цирі встала вдосвіта. Повільно вислизнула з-під хутра і обережно, не будячи Містле, що спала з відкритим ротом і передпліччям на очах. Передпліччя вкривали сироти. Цирі обережно вкрила дівчину. Після миті вагання нахилилась, делікатно поцілувала її в стрижене волосся, що стирчало немов щітка. Містле забурмотіла крізь сон. Цирі витерла сльозу зі щоки.

Вона вже була не одна.

Решта Щурів теж спали, хтось голосно хропів, хтось так само голосно пустив голубка. Іскра лежала з рукою поперек грудей Ґіселера, її буйне волосся було безладно розсипаним. Коні форкали і потупували, дятел стукав у стовбур сосни короткими серіями ударів.

Цирі збігла до струмка. Милась довго, тремтячи від холоду. Милась різкими рухами рук, що трусились, намагаючись змити з себе е, чого не можна вже було змити. Її щоками текли сльози.

Фалька.

Вода пінилась і шуміла на камінням, пливучи у далину, в імлу.

Все відпливало у далину. В імлу.

Все.

****

Вони були ізгоями. Були дивною збираниною, створеною війною, нещастям і зневагою. Війна, нещастя і зневага поєднали їх і викинули на один берег, так як збурена рука викидає і кладе накопичує на паляжах дрейфуючі, чорні, вигладжені об каміння шматки дерева.

Кайлей очуняв серед диму, згарища і крові, у сплюндрованому замку, лежачого поміж трупами прийомних батьків і братів з сестрами. Нипаючи заваленими трупами замком, він наштовхнувся на Реефа. Рееф був вояком з карної експедиції, яку імператор Емгир Вар Емрейс вислав для придушення повстання у Еббінзі. Він був одним з тих, які здобули і сплюндрували замок після дводенної облоги. Здобувши замок, товариші покинули Ре ефа, хоч він і був живим. Але піклування про поранених не було в звичаї різунів з нільфгаардських спеціальних частин.

Спершу Кайлей хотів добити Реефа. Але Кайлей не хотів бути самим. А Ре еф, так як і Кайлей, мав шістнадцять років.

Вони разом оклигали від ран. Разом вбили й пограбували збирача податків, разом нажлуктились пива у шинку, а пізніше, їдучи через село на здобутих конях, порозкидали довкола решту награбованих грошей, ледь не тріснувши при цьому від сміху.

Разом втікали від погоні ніссіровців і нільфгаардських патрулів.

Ґіселер дезертирував з армії. Напевно це була армія володаря з Ґесо, який був союзним з повстанцями Еббінгу. Напевно. Ґіселер не дуже знав, куди затягли його вербувальники. Під час цього він був у сраку п'яним. Коли він протверезився і на муштрі дістав першого батога від сержанта, втік. З початку він нипав самотою, а коли нільфгаардці розгромили повстанську конфедерацію, у лісах зароїлось від інших дезертирів і втікачів. Втікачі швидко поєднувались у банди. Ґіселер пристав до однієї з них.

Банда обдирала і палила села, нападала на конвої й транспорти, танула у диких сутичках з ескадронами нільфгаардської кінноти. Під час однієї з сутичок ровта напоролась у пущі на Лісових Ельфів і була винищена, знайшовши невидиму смерть, що сичала сірим оперенням стріл, які летіли з усіх боків. Одна зі стріл пробила навиліт плече

Ґеселера і пришпилила його до дерева. Тією, що витягнула зранку стрілу і перев'язала рану, була Aenyeweddien.

Ґіселер ніколи не довідався, чому ельфи скарали Aenyeweddien на вигнання за які провини скарали її на смерть – бо для вільної ельфині смертним вироком була самотність у вузькій смузі нічийної землі, що відділяла Вільний Старший Народ від людей. Самотня ельфиня мусить загинути. Якщо не знайде товариша.

Aenyeweddien знайшла товариша. Її ім'я, що значило у вільному перекладі "Дитя вогню", було для Ґіселера заскладним і занадто поетичним. Він називав її Іскрою.

Містле походила з багатої шляхетської родини з міста Турн у Північному Мехті. Її батько, васал князя Рудігера, вступив до повстанської армії, дав себе розбити і пропав без вісти. Коли населення Турну втікало з міста на звістку про нільфгаарську каральну експедицію, про сумнозвісних Геммерійських Карателів, родина Містле втекла теж, а Містле загубилась в охопленому панікою натовпі. Вивбирана і ніжна панночка, яку з найменших літ носили у лектику, була не в змозі встигати за втікачами. Через три дні самотніх блукань вона потрапила до рук людоловів, що йшли за Нільфгаардцями. Дівчата молодші сімнадцяти років були в ціні. Якщо були незайманими. Ловці не зачепили Містле, перевіривши, чи вона не займана. Після цієї перевірки Містле проридала всю ніч.

У долині ріки Вельди караван ловців був розгромлений і вибитий у пень бандою нільфгаардських мародерів. Було вбито усіх ловців і невільників чоловічої статі. Пощадили тільки дівчат. Дівчата не знали, чому їх пощадили. Невідомість не тривала довго.

Містле була єдиною, що вижила. З рову, до якого її було кинуто, нагою, вкритою синцями, брудом, болотом і зашкарублою кров'ю, її витяг Ассе, син сільського коваля що переслідував нільфгаардців три

дні, ошалілий від прагнення помсти за те, що мародери зробили з його батьком, матір'ю і сестрами, і на що він мусив дивитись сховавшись у коноплях.

Всі вони одного дня зустрілись на торжествах Ламмасу, Свята Жнив, у одному з сіл у Ґесо. Війна і нужда поки що не надто докучали краєві над гирдом Вельди – селяни традиційно, гучною забавою і танцями світкували початок Місяця Жнив.

Вони не щукали довго один одного у натовпі. Занадто багато їх вирізняло. Надто багато вони мали спільного між собою. Їх поєднувало замилування щодо крикливого, кольорового, фантазійного одягу, до крадених прикрас, гарних коней, мечів, які не відстебували навіть до танців. Їх вирізняли зарозумілість і пихатісьб, впевненість у собі, глузлива задерикуватість і рішучість.

І погорда.

Вони були дітьми погорди. І тільки погорду мали для інших. Вони рахувались тільки з силою. Вправність у володінні зброєю, якої прудко набули на шляхах. Рішучість. Швидкий кінь і гострий меч.

І товаришів. Братанів. Друганів. Бо той, хто сам, мусить загинути – від голоду, від меча, від стріли, від хлопських вил, у петлі, в пожежі. Хто сам – той гине зарізаний, забитий, скопаний, осквернений, переходячий як забавка з рук до рук.

Вони зустрілись на святі Жнив. Понурий, чорний, довготелесий Ґіселер. Худий, довговолосий Кайлей зі злими очима і складеними у паскудну гримасу вустами. Рееф, який все ще говорив з нільфгаардським акцентом. Висока, довгонога Містле з обстриженим волоссям кольору соломи, що стирчало як щітка. Великоока і барвиста Іскра, гнучка і вправна у танці, швидка і вбивча у бою, з вузькими

губами та дрібними ельфійськими зубками. Широкоплечий Ассе зі світлим, кучерявим пухом на бороді.

Вожаком став Ґіселер. А назвали вони себе Щурами. Хтось їх колись так назвав, а їм це сподобалось.

Вони грабували і вбивали, а їх жорстокість увійшла у приказку.

Спершу нільфгаарські префекти злегковажили ними. Вони були впевненими, що як й інші банди впадуть жертвою спільних дій розгніваного селянства, що винищать і виріжуть себе самі, коли кількість нагромадженої здобичі змусить жадібність перемогти бандитську солідарність. Префекти мали слушність, щодо інших ровт, але помилялись щодо Щурів. Бо Щурі, діти зневаги, зневажали здобич. Вони нападали, грабували і вбивали для розваги, а награбованих з військових транспортів коней, худобу, зерно, пашу, сіль і сукно роздавал по селах. Пригорщами золота і срібла платили кравцям і ремісникам за те, що любили понад все — зброю, одяг і прикраси. Обдаровані годували, поїли, гостили й переховували їх, і навіть шмагані до крові нільфгаардцями і ніссіровцями, не виказували Щурячих криївок і стежок.

Префекти призначили високу нагороду – і спершу знайшлися такі, які спокусились на нільфгаардське золото. Але ночами хатини донощиків охоплювало полум'я, а втікаючі від пожежі вмирали від виблискуючих клинків вершників, що кружляли серед диму. Щурі атакували по-щурячому. Тихо, зрадницьки, жорстоко. Щурі дуже любили вбивати.

Префекти застосували випробувані проти інших банд способи – кілька разів пробували запхати поміж Щурів зрадників. Не вдалось. Щурі не приймали нікого. Тісна і дружня шістка створена часом погорди не хотіла чужих. Погордувала ними.

До того дня, коли з'явилась спритна як акробатка, сіроволоса небагатослівна дівчина, про яку Щурі не знали нічого.

Окрім того, що вона була такою, як і вони колись, як кожен з них. Самотня і повна жалю, жалю за тим, що у неї забрав час зневаги.

А в часі зневаги той, хто сам, мусить загинути.

Іскра, Ґіселер, Кайлей, Рееф, Містле, Ассе і Фалька. Префект з Амарілло безмірно здивувався, коли йому доповіли, що Щурі нишпорять у сімох.

****

— Семеро? – здивувався префект з Амарілло, дивлячись на вояка з недовірою. – Їх було семеро, не шестеро? Ти впевнений?

— Щоб я таким здоровим був – невиразно промовив єдиний вцілілий під час різанини солдат.

Побажання було як найдоречнішим – голову й половину обличчя вояка сповивали брудні, просякнуті кров'ю бинти. Префект, який був не в одній битві, знав, що вояк дістав мечем зверху – самим кінцем леза, ударом з лівої, ударом націленим, точним, що вимагав вправності і швидкості, націленим у праве вухо і щоку, у місце не захищене ані шишаком, ані залізним коміром.

— Розповідай.

— Ми йшли берегом Вельди у бік Турну – почав вояк. – Був наказ конвоювати один з транспортів пана Еверстена, що йшов на південь. Вони напали на нас при розваленому мості, коли ми переправлялись через ріку. Один віз загруз, тоді ми випрягли коней з другого, щоб його витягнути. Решта конвою поїхала, а я зостався з п'ятьма та з

коморником. І тоді нас оточили. Коморник, поки його не вбили, зумів крикнути, що це Щурі, а вже потім вони сіли нашим на шию… І висікли їх до ноги. Коли я це побачив…

— Коли ти це побачив – скривився префект – ти дав коневі острогами. Але запізно, щоб врятувати свою шкуру.

— Вона наздогнала мене – опустив голову вояк – саме та сьома, хоч я її спочатку не бачив. Дівчинка. Майже дитина. Я думав, що Щурі її залишили в тилу, бо молода і недосвідчена…

Гість префекта з'явився з тіні, у якій сидів.

— Це була дівчина? – запитав він. – Як вона виглядала?

— Як і всі вони. Розмальована і вивбирана ніби ельфиня, барвиста як папуга, вбрана у прикраси, в оксамит і парчу, у шапочці з пір'їнами…

— Світловолоса?

— Напевно, пане. Коли я її побачив, то налетів конем, думаючи хоч її одну втяти за товаришів, відплачу кров'ю за кров… Я зайшов їй з права, щоб було легше рубонути… Я не знаю, як вона це зробила. Але я не поцілив у неї. Ніби видиво чи привид… Я не знаю, як та дияволиця це зробила… Я хотів захиститись, вона дістала мене з-за оборони. Прямо в мармизу… Пане, я був під Содденом, був під Альдерсбергом. А сьогодні від вивбираної дівки пам'ятка на пиці на все життя…

— Радій, що живий – буркнув префект, дивлячись на свого гостя. – І тішся, що тебе на переправі знайшло поранення. Тепер будеш героєм. Якби ти втік без бою, якби без пам'ятки на мордяці доповідав мені про втрату вантажу і коней, вже б на шибениці п'ятою об п'яту стукав! Ну, вільний. До лазарету.

Солдат вийшов. Префект повернувся у бік гостя.

— Самі бачите, вельможний пане коронере, що служба тут нелегка, що немає спокою, що потрібні справи робимо. Ви там, у столиці, думаєте, що у провінціях, байдики б'ємо, жлуктимо пиво, мацаємо дівок і беремо хабарі. Про те, щоб надіслати більше людей чи грошей, ніхто не подумав, тільки накази шлють: дай, зроби, знайди, постав всіх на ноги, ганяй зранку до вечора… А тобі голова тріскає від власних клопотів. Тут волочаться п'ять чи шість таких банд як Щурі. Правда, Щурі найгірші, але немає дня…

— Досить, досить – надув губи Стефан Скеллен. – Я знаю, чому маю слухати це ваше скигління, пане префекте. Але дарма скиглите. Від відданих наказів вас ніхто не звільнив, не сподівайтесь на це. Щурі не Щурі, банди не банди, ви й далі маєте продовжувати пошуки. Всіма доступними засобами, аж до відкликання. Це наказ імператора.

— Ми шукаємо вже два тижні – скривився префект. – Зрештою, я не дуже знаю, кого чи що ми шукаємо, живого, духа, чи голку у копиці сіна. А який результат? Мені тільки декілька людей зникли безвісти, напевно вони вбиті бунтівниками чи розбійниками. Я вам ще раз кажу, пане коронере, якщо ми не знайшли цієї вашої дівчини до цих пір, то вже не знайдемо. Якщо навіть така тут була, у чому я сумніваюсь… Хіба що…

Префект замовк, задумався, дивлячись на коронера з-під лоба.

— Та дівка… Та сьома, яка їздить зі Щурами…

Пугач легковажно махнув рукою, намагаючись, щоб його жест і вираз обличчя виглядали переконливо.

— Ні, пане префекте. Не виглядайте занадто простих рішень. Розкохана напівельфиня чи інша бандитка у парчі це точно не та

дівчина, про яку нам йдеться. Це точно не вона. Продовжуйте пошуки. Це наказ.

Префект набурмосився, зиркнув у вікно.

— А з тою бандою – додав вдавано байдужим голосом коронер імператора Емгира, Стефан Скеллеен, прозваний Пугачем – з тими Щурами, чи як їх там… Зробіть з ними порядок, пане префекте. У провінції повинен запанувати лад. Беріться до роботи. Спіймати і повісити, без зволікань і церемоній. Усіх.

— Легко сказати – пробурмотів префект. – Але я зроблю, що в моїх силах, запевніть імператора. Все ж я думаю, що ту сьому дівчину зі Щурів слід для певності живою…

— Ні – перебив Пугач, зважаючи, щоб голос його не зрадив. – Жодних винятків, повісити всіх. Всю сімку. Ми не хочемо більше про них чути. Вже не хочемо чути про них жодного слова.

КІНЕЦЬ ДРУГОГО ТОМУ

[1] Нордлінгами у Нільфгаарді називали жителів держав Півночі – королівств Цинтри, Рівії, Лірії, Реданії, Повіссу та ін. держав, які згадуються у цій історії.

Вислови та імена з ельфійської мови в окремих випадках наводяться латинськими літерами, без української транскрипції. Винятком є ті терміни і назви, які увійшли у Загальну мову людей світу Геральта. Латинські вислови наводяться мовою оригіналу.

Сам Анджей Сапковський не любить коментовані переклади своїх творів, вважаючи, що пише для розумних людей (поважає своїх читачів), але я додав їх, бо не вважаю, що кожна, навіть розумна, сучасна людина

зобов'язана знати, що таке "парада", "casus belli", "еспонтон" чи "рингграф", або знати, хто такі "пасовані" (прим. пер.)

[2] Гостинець – велика дорога (прим. пер.).

[3] Трилітки – коні, що досягли трьох років і достатньо виросли під сідло чи для роботи.

[4] Петльований хліб печуть з борошна житнього сіяного і пшеничного вищого ґатунку у співвідношенні 50/50. До рецептури хліба входить цукор та кмин (прим. пер.).

[5] Без сідла.

[6] Стає – старопольска міра довжини, що має від 893 до 1066, 8 м. (прим. пер.).

[7] А. Сапковський вжив слово "mglak". Я переклав його як "лісовик". Більше про "mglaka" див. тут: http://wiedzmin.wikia.com/wiki/Mglak" (прим. пер.).

[8] Середньовічні муніципальні службовці, відповідальні за правопорядок у місті. Диві більше тут: http://en.wikipedia.org/wiki/Bailiff (прим. пер.).

[9] Jeż – польською "їжак". Оскільки, у даному контексті це не назва тварини, а глузливе прізвисько людини (хоча й дуже нехорошої), то я подаю це без перекладу. Подробиці про відносини Йожа, Паветти, Каланте, Відьмака та Цирілли — http://wiedzmin.wikia.com/wiki/Emhyr_var_Emreis (прим. пер.).

[10] Марка – середньовічна германська адміністративна одиниця з автономним правлінням (прим. пер.).

[11] Бельт (болт) – арбалетна стріла (прим. пер.).

[12] Dh'oine – ельфійскою "людина" (прим. пер.).

[13] Мається на увазі крокодил (прим. пер.).

[14] Тобто, гідний посвячення у лицарі (прим. пер.).

[15] Шишак – шолом без заборола (прим. пер.).

[16] ХА!ХА! Хто знає, щось про перші дослідження з електрикою, зрозуміє, чому мені смішно (прим. пер.).

[17] Жовтий колір, який добувався/добувається з рослини резеди красильної/резеди жовтенької (Reseda luteola L), з якої добувається натуральний жовтий барвник(прим. пер.).

[18] Стокротка – інакше цю квітку називають "маргариткою" (прим. пер.).

[19] Цинамон – кориця, нард – валеріана (прим. пер.).

[20] Напівдорогоцінне каміння (прим. пер.).

[21] Блядовита (прим. пер.).

[22] Тобто за чоловічою, а не за жіночою лінією (прим. пер.).

[23] Корсека (рунка) — різновид колючої зброї що являє собою фактично спис з двома додатковими бічними наконечниками (іноді нагостреними), меншими, ніж центральний; також іноді іменується бойовими вилами Докладніше: http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D1%83%D0%BD%D0%BA%D0%B0 (прим. пер.).

[24] 35,56 см.

[25] Стопа – застаріла міра довжини. Становить від 29,77 до 32,4 см. Те саме, що й британський фут (прим. пер.).

[26] Перистиль — прямокутний двір або сад, площа, зала, оточені з чотирьох сторін критою колонадою. Виник у добу Античної Греції, знайшов розповсюдження за доби Еллінізму і у Древньому Римі (прим. пер.).

[27] Слуква – вальдшнеп (птаха) (прим. пер.).

[28] Переклад віршів мій (при. пер.).

[29] Гурдиція (машикуля) – дерев'яні галереї/ґанки на зовнішньому боці оборонної стіни укріплення, через бійниці й отвори у підлозі якої стріляли, кидали каміння й лили смолу та окріп (XIV-XVI ст.). Їм на місце прийшли кам'яні машикулі (прим. пер.).

[30] Корець – застаріла польська міра ваги для сипучих тіл і меду, місткістю десь у 10 відер.

[31] Петрарія – вигадане в наш час псевдо середньовічне облогове знаряддя, катапульта-каменеметалка (прим. пер.).

[32] Гарнець – застаріла слов'янська міра рідких і сипучих тіл, яка дорівнює 3,2798 л. Таким чином, бравий сотник міг вицмудити за раз 1,65 літра самогонки! (прим. пер.).

[33] Чапрак – вовняна підстилка під кінське сідло (прим. пер.).

[34] Обора — відгороджений загін для худоби на подвір'ї.

[35] Яррою нільфгаардці називають ріку Яругу (прим. пер.).

[36] Дідичка – володарка, пані (прим. пер.).

[37] Сажень – слов'янська міра довжини, від 183 і до 284,5 см. Найрозповсюдженіший – 213— 216 см. (прим. пер.).

[38] Інвокація — звернення до вищих сил еа початку тексту, промови (примм. пер.).

[39] Я переклав "Лапачі", хоч можна було й "Хапуни", чи просто "Ловці". Але "Хапуни" вже були в "Гаррі Поттері" (прим. пер.).

[40] Еспонтон – з XVI ст. офіцерський спис з широким листкоподібним вістрям та поперечиною під ним. Схожий на протазан (прим. пер.).

[41] Бичачі міхурі використовувались біднотою як замінник скла у вікнах (прим. пер.).

[42] Пів копи – 30 монет (прим. пер.).

[43] Ровта – банда (прим. пер.).

[44] Імя "Giselher" польською звучить "Ґісельхер", але з етичних міркувань я написав "Ґіселер" (прим. пер.).

[45] Тобто сіла боком, спустивши обидві ноги. Див. картину Карла Брюллова "Вершниця" або фільм "Лара Кофт: Колиска життя" 2003 р. з Анджеліною Джолі (23 хвилина стрічки) (прим. пер.).